

2012/2013

NYITRA ÉS VIDÉKE CÉLALAP
ÉLŐ ZOBORALJA POLGÁRI
TÁRSULÁS

*Iskoláink –
jövőnk
a Zoboralján*

Isten, áldd meg a magyart!

Iskoláink – jövőnk a Zoboralján

Nyitra és Vidéke Célalap, Élő Zoboralja Polgári Társulás

2012/2013

SZERKESZTETTE: MGR. ZILIZI ZOLTÁN

LEKTORÁLTA: PAEDDR. HRBÁCSEK MAGDALÉNA, PHD.

ÉS TÓTH KLÁRA

Megjelent a Central European Foundation és a Bethlen Gábor Alap támogatásával

ISBN 978-80-971227-0-6

TARTALOM

Köszöntő	11
Bevezető	13
<i>I. Alapiskoláink</i>	22
• Alsóbodok	22
• Csehi	33
• Gimes – Kolon – Zsére	50
• Nagycétény	146
• Nagykér	186
• Pográny	205
<i>II. Középiskolánk</i>	226
• Alsóbodok	226
<i>III. Ahol már nem működik magyar iskola</i>	255
• Berencs	255
• Kalász	258
• Nagyhind	262
• Nyitra	266
• Nyitragerencsér	270
• Nyitrageszte	278
<i>IV. Mellékletek</i>	281
• Ahol tanulóink tanulmányaikat folytatják	281
• Az anyanyelvi oktatás fontosságáról	285
• Édes anyanyelvünk	288
• A Nyitra és Vidéke Célalap	291
• Az Élő Zoboralja Polgári Társulás	294
• Magyar iskolák a Nyitra-vidéken a XX. század harmincas éveiben	295
• Gróf Esterházy János	303
• Ismert felföldi magyarok	304
• Elsősök a Zoboralján	313

<i>V. Képes melléklet</i>		316
• Iskoláink életéből		316
○ Alapiskolák		316
○ Középiskola		362
• A Nyitra és Vidéke Célalap		367
• Az Élő Zoboralja Polgári Társulás		370
• Zoboralja nemzetiségi térképe a közelmúltban		372
• A kötet támogatói		373

KÖSZÖNTŐ

LECTORI SALUTEM!

Összefogás és közös munka eredményeként született kiadványt tart kezében a tisztelt Olvasó. Köszönet a szerzőknek minden áldozatért!

A kötet születésének ötlete abból a felismerésből fakadt, hogy kiválóan szereplő, a legkülönbözőbb versenyeken helytálló, szlovák nyelvből tanulóit kitűnően felkészítő színvonalas iskoláink vannak. Ezért szeretnénk megismertetni, népszerűbbé tenni magyar tannyelvű intézményeinket a szülők előtt.

Aktuális valóság, gyakran elhangzó érv az iskolaválasztás során, hogy Szlovákiában élünk. Emellett valóság az is, hogy származásunknál fogva a magyar nemzet tagjai vagyunk. Valóság, hogy Nyitra környékén egyre inkább kisebbségbe kerülünk. Másrészt viszont szintén valóság, hogy a Kárpát-medencében mi magyarok vagyunk többségben.

Magyarságunkat a szívünkben ápoljuk, az iskola nyelve arra nincs befolyással – halljuk nemegyszer. Azonban az iskola nem nyelvoktató intézmény elsősorban, hanem kultúrát és értékeket közvetít. Magyar iskolában szerzhető tudás nélkül felnövekvő magyar gyermek identitására gondolva óhatatlanul az a vár jut az eszünkbe, amelyet homokra építettek: gyenge és bizonytalan alapokon áll csupán.

Értelem és érzelem. Szerzőink mindkettőből érdemnek, amikor a gyermek magyar iskolába íratása mellett érvelnek. Végső soron, természetesen, az iskolaválasztás a szülők szabad döntéséből születik. Az iskolaválasztással együtt azonban – tapasztalhatjuk – az esetek döntő többségében arról is döntünk, hogy melyik nemzethez fog majd a gyermek tartozni. Pillanatnyi, feltételezett „előnyök” miatt kár lenne megfosztani őket attól az elemi joguktól és a lehetőségtől, hogy az egyetemes magyar közösség tagjai maradjanak. Azé a közösségé, amely rengeteg tudós elmét, költőt, író, művészt és jeles államférfit adott a világnak. Például legalább 12 magyar származású

Nobel-díjast; a legutóbbi olimpiai játékokon pedig 18 érmet szerzett. Van miért önmagunkat becsülnünk. Nem érdemtelenül mondta rólunk Theodore Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke 1910-ben: „Az egész világ adósa Magyarországnak az ő múltjáért.”

Vajon nem ismerünk a környezetünkben számos példát, sikeres embereket, akik magyar iskolát végezve váltak jó szakemberré, mérnökké, orvossá, tanárrá, ügyes vállalkozóvá?

Érvényesülni sokféleképp lehet. Leginkább szorgalommal és munkával. Mi a legrövidebb, egyenes utat kínáljuk. Az anyanyelven tanulás könnyebbségét, a múltnélküliség látszólagos kényelme helyett a hagyománytiszteltetből fakadó önbizalmat.

A számok törvényéből kiindulva is állíthatjuk: a kettő több, mint egy. Ha a szülő továbbadja gyermekének a magyar nyelvet, boldogulásában segíti. Egy nyelvvel többet beszél majd, két kultúrához kötődhet, és minimum két ország munkaerőpiacára építhet. Modern, európai szellemű, az egynyelvűség helyett a többnyelvűséget előnyben részesítő döntéssel támogassuk gyermekeinket, hogy eredményes felnőttekké váljanak.

Kiadványunkat ajánljuk mindazoknak, akik egykori iskolájukról olvasnának szívesen és azoknak a szülőknek is, akik az iskolaválasztás felelős döntése előtt állnak.

A szerzők nevében jó olvasást kívánok!

Mgr. Zilizi Zoltán

2013-01-01

BEVEZETŐ

MIÉRT MAGYAR ISKOLÁBA?

Az, aki az anyanyelvén való oktatást választja gyermeke számára, a lehető legértékesebbet nyújtja: a gyökereket.

Az anyanyelvünk a legszebb, legértékesebb ajándék, amit édesanyánktól kaphattunk. Hiszen ezen a nyelven beszélt hozzánk, énekelt és mondott mesét az ágyunknál. Magyarul tanított imádkozni és álmodni. A magyar nyelv csodálatos kincseket rejt a mesékben, népdalokban, népecekekben. Megerősít a családi összetartozásban, a szülőföld iránti szeretetben.

A magyar iskolákban oktató pedagógusok vállalják az anyanyelven történő neveléssel és oktatással járó többletmunkát, mert tudják, csak az a gyermek állja meg a helyét az életben, aki a műveltség alapjait az anyanyelvén sajátítja el. S majd miután már saját nyelvén birtokolja az ismereteket, megtanulhat más nyelveket, felfedezhet más kultúrákat.

Az iskolák azon kívül, hogy a tudás megalapozásán fáradoznak, a gyermekek lelki-érzelmi életének fejlődését is segítik. Őrzik, ápolják és továbbadják a népi hagyományokat, a települések tradícióit, a nemzeti kulturális örökséget. Ezáltal erősítik a diákokban az identitástudatot.

A család és az iskola együtt készíti fel a tanulót az életre. Ha egy akarattal, egy irányban haladnak a cél felé, akkor a gyermek harmonikusan fejlődhet. Mindkét féltől megkaphat minden támogatást ahhoz, hogy egyenes, becsületes, szüleit, tanárait, szülőföldjét, hazáját tisztelő felnőtt váljon belőle. S amikor majd a gyermek elhagyja az iskola padjait, bátran útra bocsáthatja őt a pedagógus is és a szülő is, mert tudják: a gyökér megmarad.

Wass Albert: A gyökér megmaradt

„... Élünk ma is, ahogy lehet,
s Isten – hitünk szent erejével
magyar szívünk szeretetével
őrizzük ezt a gyökeret.
Míg Isten a mi menedékünk
és hűség minden fegyverzetünk,
addig félnünk nem szabad:
mert a gyökér, az megmaradt!
Ki hűséget vet – életet arat,
és a gyökér az megmarad!”

Mons. Ďurčo Zoltán
püspöki helynök

ZOBORALJÁRÓL

Amikor több mint hatvan évvel ezelőtt a ma Rákóczi Ferenc fejedelem nevét viselő budapesti gimnáziumban a hittant tanító Tyúkoss Gyula tanár úrral megismerkedtünk, megtudtuk, hogy tanárunk Zsérén, a tizenegynéhány zoboraljai falu egyikében született. Arra kért bennünket, ha felnőttként módunk lesz rá, látogassunk el erre a felvidéki magyar nyelvzigetre, és segítsük a zoboraljiakat megmaradásukért folytatott küzdelemben.

Amikor sok évvel később a Rákóczi Szövetséghez csatlakoztam, elhatároztam, hogy eleget teszek a tanár úr kérésének. A kilencvenes évek első felében zoboraljai barátainkkal együtt létrehoztuk a Nyitra és Vidéke célalapot, amelynek legfontosabb célkitűzése a magyar nyelvű oktatás népszerűsítése és segítése lett, mivel a magyar iskola szilárd meggyőződésünk szerint

a magyarság megmaradásának legfontosabb eszköze. A Rákóczi Szövetség a Nyitra és Vidéke Célalappal együttműködve minden évben megvalósítja a magyar nyelvű oktatást népszerűsítő karácsonyi óvodai ajándékkacióját és ösztöndíjprogramját. Ezzel kifejezni kívánja a magyarországi civil társadalom szolidaritását azokkal a zoboraljai családokkal, ahol a szülők gyermekeik hosszú távú érdekeit szem előtt tartva úgy döntenek, hogy magyar tannyelvű iskolába íratják be gyermeküket.

Az ösztöndíjak átadására minden évben egy központi ünnepségen kerül sor, ebben az évben ezt az ünnepséget Pogrányban szervezték meg. Korábban úgy döntöttünk, hogy Zoboralja szórvány jellegére tekintettel az ösztöndíj kétszerese a Felvidék más régióiban átadott ösztöndíjnak. Nagy örömünkre szolgált, hogy ebben az évben a magyar iskolákba beíratott gyermekek száma a zoboraljai községekben a múlt évi 15-ről idén 23-ra emelkedett! Szeretném elismerésünket kifejezni a Nyitra és Vidéke Célalapnak, az érintett polgármestereknek és az iskolák pedagógusainak a zoboraljai magyar nyelvű oktatás szolgálatában végzett áldozatos munkájukért!

Dr. Halzl József
a Rákóczi Szövetség elnöke

A JÖVŐÉPÍTŐK BIZTATÁSÁRA

Nyitra és a környékbeli hegyes-dombos vidék települései a magyarság északi peremvidékét alkotják. A csodálatos táj és Zoboralja megőrzött archaikus kulturális emlékei rendkívüli jelentőségűvé teszik ezt a vidéket. Vazul története, a pannonhalmi bencések egykori jelenléte, a Kodály által is összegyűjtött népdalkincs, a máig élő viseletek, népszokások, a sajátos nyelvjárás, a tájházak, a gimesi várrom, a szőlőhegyek kőszobrai

és borházai megőrzött értékei a múltnak és jelennek. Esterházy János emberi tartása és mártíromsága is a közelben gyökerezett. Megannyi kincs és követésre méltó példa a jövőnek.

Nyitra a mai napig a szlovákiai magyar pedagógusképzés központja. Az itt tanuló tanító- és tanárjelöltek ifjúkori élményeinek és értelmiségivé válásának színhelye. Ezért paradoxként hat, hogy ma a Nyitra környéki magyar falvak jelentős részében megszűnt a magyar iskola. Az erősebb gazdasági, társadalmi hatások között a megmaradás esélyével csak az elszántabbak tudnak sikerrel szembenézni. Róluk szól ez a kiadvány. Azokról, akiknek nemcsak álmaik és ötleteik vannak, de azt kitartó konoksággal, az egymás felé nyújtott segítőkész kezek erejével meg is valósítják. Akik számolnak a realitásokkal, de a lehetőségekkel is, és a csüggedés helyett a cselekvést választják. Példával és szakértelemmel nevelnek és oktatnak, közéleti tevékenységet vállalnak, kiadványokat jelentetnek meg, iskolát alapítanak, iskolabuszt működtetnek, énekkart vezetnek, beiratkozási programokat irányítanak, rendezvényeket szerveznek. Az iskolák napról-napra bizonyítják sikerességüket a továbbtanulási eredményességgel, a diákversenyeken elért eredményekkel, az iskolák jó légkörével, a taneszközök és a technikai felszereltség növelésével.

Újabbban modern autópálya szeli át a vidéket. Ezen a tájon is nagy iramban keveredik egymással a múlt és a jövő, az élet törvényszerűségei szerint történik a változás. A leginkább életképesek szabják meg a fejlődés irányát. A magyar iskolák pedagógusai és a gyermeküket magyar iskolába íratott szülők tudják, az anyanyelven folyó oktatás megbízható módszer a tudományok megismerésére, beleértve a szlovák és az idegen nyelvek minél jobb elsajátítását, kultúránk és múltunk értékeinek befogadását, az érzelmileg gazdag személyiség kialakulását. Ha ebben az elbizonytalanodó szülők is megerősítést nyernek, ha a jó példának ők is követői lesznek, az így formálódó közösségeknek megnövekszik az erejük. A közös irányba mutató erőfeszítések gyümölcsöt érlelnek, a bölcs tudás szükség esetén

megvéd, s a mindennapokban a fejlődés útján tart bennünket.

Mgr. Pék László
a Pedagógusszövetség elnöke

MERJÜK VÁLLALNI ÖNMAGUNKAT

Életem során rengeteg emberrel találkoztam, és meg kell, hogy mondjam, döntő többségük becsületes, derék ember volt, s mivel nemzetiségileg vegyes területen élünk, volt közöttük magyar és szlovák egyaránt. Sok esetben olyan is előfordult, hogy valakit szlovákként ismertem meg, sokáig szlovákul kommunikáltunk, és csak később derült ki, hogy tulajdonképpen magyar. Esetleg már gyengébben beszélték a magyar nyelvet, de szüleik, ősük magyarok, és ők is lelkük mélyén magyarnak érzik magukat – ők amolyan „lappangó“ magyarok. Szlovák közegben – munkahelyen, hivatalban – szlovákként ismerik, tartják számon őket. Ők maguk kerülnek ezt a témát, nem beszélnek róla, nem merik, vagy egyenesen nem akarják felvállalni magyarságukat. Sokat gondolkodtam, vajon mi lehet ennek az oka.

Ezek az emberek félnek. Hogy miért? Félnék attól, hogy ha vállalják nemzetiségüket, ennek számukra, családjukra nézve negatív következményei lehetnek, ebből bizonyos hátrányaik származhatnak:

- a szlovák közegben emiatt lenéznek vagy netán kigúnyolják őket,
- nem tudnak majd beilleszkedni a környezetükbe, a munkahelyi kollektívába,
- a karrierjük rovására mehet, amiért „kilógnak“ a sorból,
- nem tudnak megfelelni a különböző elvárásoknak, stb.

Látszatra ezek az aggályok nem is alaptalanok, hiszen hosszú

évtizedek óta azt próbálják elhíttetni velünk a politikusok és a média, hogy a szlovák külön ember, mint a magyar, hogy a magyar egy elégedetlen, öntelt, arrogáns nemzet, amely a többség rovására akar megalapozatlan előnyökhöz jutni. A szlovák ismerőseinktől nem egyszer halljuk, hogy „Mit akarnak a magyarok már megint...?!“, és sajnos itt egész generációk sora ilyen szellemben nőtt fel. Ezek után nem csodálkozhatunk azon, hogy sokan vannak, akik inkább be sem vallják nemzeti-ségüket.

A propaganda, az előítéletek, a negatív magyarságkép: mindezek létező dolgok, és talán egy kicsit a rajtvonalnál nyomnak is valamit a latba, de hosszú távon az embert nem ez alapján ítélik meg, hanem felkészültsége, talpraettsége, jelleme, tudása, viselkedése és munkája alapján. Rengeteg példa áll rendelkezésünkre, amelyek azt bizonyítják, hogy igenis ez így működik! Ahhoz azonban, hogy az ember vállalni merje gyökereit, nemzetiségét: kell, hogy legyen mibe kapaszkodnia. Kell, hogy ismerje népét, annak történelmét, nagyjait, kultúráját, hagyományait, népdalait, és ezeket bizony csak a magyar iskolában tudja elsajátítani. Ami első nézésre hátrány, az a magyar iskola által előnyre kovácsolódik: itt a gyermek kitűnően elsajátít 2 nyelvet, eggyel biztosan többet, mint a szlovák iskolában, megismeri mindkét nép kultúráját, történelmét, és ezáltal belsőleg gazdagabb és egyúttal a más nemzetiségekkel szemben toleránsabb lesz.

Tehát a magyar iskola többet ad útravalóul a gyermeknek. Itt, a Zoboralján is vannak kitűnő színvonalú magyar iskolák, csak, sajnos, „reklám“ híján keveset tudunk róluk. Pedig az itt végzett diákok a magyar és szlovák középiskolákon, az egyetemeken, majd az életben egyaránt kitűnően helytállnak. Ezért is tartottuk fontosnak, hogy teret adjunk iskoláinknak, hogy bemutatkozzanak, és elmondják, mit tudnak az itt tanuló diákoknak nyújtani.

Ez a könyv a fent említett gondolatok valóságát, igazát bizonyítja – olyan emberekről szól, akik merték vállalni nemzeti-

ségüket, gyökereiket, és végső soron saját magukat. Ez hozzájárult ahhoz, hogy a maguk nemében „nagyot“ tudtak alkotni. Szűkebb-tágabb környezetük megbecsült és elismert tagjai!

Tisztelettel ajánlom mindenkinek:

RNDr. Polyák Imre
az Élő Zoboralja Polgári Társulás elnöke

AZ ANYANYELVEN TANULÁS FONTOSSÁGÁRÓL

Tisztelt Olvasó!

A magyarság közös kincse az anyanyelve. A magyar nyelv olyan értéke a világban élő magyar nemzeti közösségeknek, amely meghatározza identitásunkat, összetartó ereje egybeforraszt minket. Jelen kötet azt a nemes küldetést hivatott szolgálni, amely Zoboralja magyar iskoláit bemutatva irányítja rá a figyelmet a magyar szó, a magyar nyelv fontosságára, nemzetformáló erejére.

Minden ember számára saját anyanyelve jelenti a kulcsot múltja, gyökerei, ezáltal pedig saját maga megismeréséhez. A magyarság továbbörökítése, fennmaradásunk záloga ezért a magyar nyelv megőrzése és fejlesztése. Minden nemzeti közösség törekszik kultúrája fennmaradására, gyarapítására, amely folyamatban kulcstényező az anyanyelv állapota. A magyar nemzeti közösségek is a magyar kultúra, identitás, a magyar szó továbbörökítését célozzák: ez a munka kezdeményezőkézséget, elhivatottságot és közös tetteket kíván mindnyájunk részéről.

Különösen kisebbségi létben mutatkozik meg az erőforrások közös mozgósításának szerepe és ereje. Az akadályok, problémák felmerülésekor sokan feladják, nem a küzdelmet, hanem a könnyebb utat választják. Elhagyják identitásukat, kilépnek a közösségből: szembefordulnak önmagukkal. Márpedig egy közösség sem marad fenn anélkül, hogy ne tennék meg mindent a létéért.

Anyanyelvünk ápolása mindenekelőtt olyan intézmények létét feltételezi, amelyek magyar nyelvhasználati szintéreként járulnak hozzá nyelvünk minél szélesebb körű használatához, és identitásunk közös megéléséhez. Ezt a gondolatot helyezi fókuszába a 2011 novemberében a Magyar Állandó Értekezlet plenáris ülése által egyhangúlag elfogadott a *Magyar nemzetpolitika – A nemzetpolitikai stratégia kerete* című dokumentum. Úgy véljük, hogy a magyar nemzet határa a magyar nyelvű, magyar szocializációt biztosító intézmények határával esik egybe. Gyarapodásunk szempontjából kiemelt feladat ezért, hogy a külhoni magyarságot magyar kisközösségekhez, magyar anyanyelvű színterekhez kössük.

A gyermekek számára az első és legfontosabb feladat az anyanyelv elsajátítása. Ezért az iskola feladata, hogy átadja az anyanyelvet, éltesse a hagyományokat és példát mutasson, miként lehetünk jó és hasznos tagjai társadalmunknak, hogy végül megtaláljuk helyünket a magyar nemzet gyarapodásáért folyó küzdelemben. A zoboraljai iskolák léte és munkája a felvidéki magyarság megmaradásának egyik biztosítéka és szimbóluma közös gyarapodásunknak.

Répás Zsuzsanna
Magyarország Kormánya
nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár

ALAPISKOLÁINK

22

ALSÓBODOK

AZ ALSÓBODOKI ALAPISKOLA MÚLTJA ÉS JELENE

Alsóbodokot „Bodok” néven 1228-ban egyházi körökben említik először. Jelenleg mint Dolné Obdokovce – Alsóbodok 423 házszámmal és 1180 lakossal Nyitra megyébe tartozik. Zoboralji falu, dolgos, szorgalmas emberek lakják, nagyobb százlékban magyar ajkú polgárok.

Mária Terézia uralkodása idején Alsóbodokon is rendszeressé vált az oktatás, sajnos ebből a korból nem találni az iskolára vonatkozó iratot.

23

A pogrányi plébánián a 2366-os szám alatt ez a levél van beiktatva (ekkor Karsay Imre a plébános): „Nagytisztelendő Plébános Úr! Az egyházmegyei tanfelügyelő úr jelentéséből arról értesültem, hogy Illvay Nándor bodoki római katolikus tanító folyó év szeptember 1-vel nyugdíjaztatott. Minthogy a nevezett tanító 31 évi működése alatt mindenkor az egyházhoz való ragaszkodásával és kötelességének mindenkor pontos és lelkiismeretes teljesítésével kitűnt és úgy feljebbvalói, mint a gondjaira bízott gyermekek szülei közbecsülését kiérdemelte, készséggel ragadom meg ezen alkalmat, hogy főpásztori elismerésemet kifejezzem. És munkálkodásáért köszönetemet nyilvánítsam.

Felkérem a plébános urat, hogy arról nevezett tanító urat értesítse. Egyébiránt főpásztori áldásom mellett maradok nagyon tisztelettel tisztelendőségednek. Mocsanak, 1911. augusztus hó. 9-én, Vilmos Püspök”. Tehát az említett pedagógus 1908-ban Alsóbodokon tanított.

1908-ban a Nyitra-bodoki Katolikus Elemi Népiskola második tanítói állás szervezésére kért előzetes

beleegyezést a Nyitra-megyei Királyi Tanfelügyelőségtől. Az említett intézmény az 1907. évi XXVII. t. c. 12. §-a alapján a kérelemnek eleget tett azzal a kikötéssel, hogy az állást oklevéllel rendelkező tanító foglalja el.

Illvay Nándor tanítót Cserhalmi Gyula, okleveles tanító és Dobrovits Mária, okleveles tanítónő követte, mivel az iskola-köteles gyerekek száma meghaladta a százat. A tanítók felvételét Vilmos püspök hagyta jóvá 1911. szeptember 2-án. (Pogrányi plébánia, 2637-es szám alatt található az okmány).

1913 január végén Cserhalmi Gyula kántortanító lemondott állásáról. Helyébe február elsejével Szokoly Lajos érkezett a nemeskajali iskolából. 1916 augusztusában Szokoly Lajost, mint a monarchia hadnagyát az I. világháború frontjára vezényelték. Egyéves orosz fogság után került vissza az iskolába. A korabeli tanítói bérezés is érdekesnek bizonyult, lásd fentebb.

Az első hivatalos irat az iskolában található 1921/22-es osztálynapló. Eszerint az iskola két osztályos Római Katolikus Elemi Népiskola. Az igazgató Szokoly Lajos, a tanítónő Szokolyné Dobrovics M. Margit. A naplóban Patrick, akkori káplán aláírása is látható, a vallástant oktatta. Ekkor 108 gyerek látogatta az iskolát. Az első évfolyamba 21 tanuló, a másodikba 28, a harmadikba 22, a negyedikbe 8, az ötödikbe 17 és a hatodikba 7 tanuló járt. Az iskolaszéki elnök Karsay János pogrányi esperes plébános volt.

Az első évfolyam tantárgyai: vallástan, magyar olvasás, számtan és mértan, rajzolás, írás, ének és testgyakorlás. A harmadik évfolyam tantárgyai: vallástan, szlovák: olvasás, nyelvtan és helyesírás, magyar: olvasás, nyelvtan és helyesírás, fogalmazás, földrajz, számtan és mértan, rajzolás, írás, éneklés, testgyakorlás. Az írásbeli dolgozatok külalakja is külön osztályozva volt.

A hatodik évfolyam tantárgyai: vallástan, szlovák, magyar, földrajz, történet, természetrajz, természettan, számtan és mértan, rajzolás, írás, éneklés, testgyakorlás, lányoknak kézimunka.

Az 1922/23-as tanévben az osztályok létszáma: első évfolyam 11 tanuló, második évfolyam 23, harmadik 26, negyedik 16, ötödik 8, hatodik 5 tanuló. Ahogy emelkedett az évfolyamok száma, úgy csökkent az iskolát látogató gyerekek

létszáma. Úgy látszik, az elbeszélések is ezt vélik igazolni, a nagyobb gyerekek a szülőknek segítettek, vigyázták a jóságot, sőt még a szőlőművelésben is kivették a részüket.

Az 1923/24-es tanévben a két osztálynapló mellett megjelenik a kétosztályos elemi népiskola ismétlő osztályának osztálynaplója. Az egyik ismétlő osztályba 16 fiú, a másikba 20 lány volt beírva. Hogy a két tanító hogyan tudta megoldani ezt a bonyolultnak látszó feladatot, azt az iskolaszéki elnök-plébános által összeállított órarend fedi fel.

Napok	8-9	9-10	10-11	11-12.
Hétfe.	Szlovák	Nyelvtan	Hiteltan	Ének 10-13. év Szlovák
Kedd.	Szlovák Nyelvtan	Magyar Írás	Földrajz v. n.	—
Szerda.	Szlovák	Nyelvtan	Földrajz v. n.	—
Csütörtök.	Szlovák	Magyar Írás	Földrajz v. n.	—
Péntek.	Szlovák	Nyelvtan	Földrajz v. n.	—
Szombat.	Szlovák	Hiteltan	Hiteltan	—
Vasárnap		Hiteltan	Hiteltan	—

Kélt plébániában 1923. szeptember 2.

A legidősebb élő diák Kunkela István, szül. 1917-ben, az 1924/25-ös tanévben járt első évfolyamba. Ekkor az osztálynaplóban az iskola neve Malé Obdokovcei Római Katolikus Kétosztályos Elemi Népiskola. Az 1927/28-as iskolaévben a tanulókat négyszer osztályozták, 1927. november 15-én, 1928. január 31-én, 1928. április 14-én és 1928. június 27-én. Ekkor az iskolába 129 tanuló járt.

Az 1931/32-es tanévben az iskola háromosztályos, a három osztályban 8 évfolyam diákja tanult. A falu neve hivatalosan szlovákul már Dolné Obdokovce. Az igazgató Szokoly Lajos, a tanítónők Szokolyné Dobrovits Margit, Mihálik Mária, a hitoktató Juló Stručka volt. A naplóban szerepel még Nybl plébános és Miskóci inspektor aláírása. Ebben az évben

az iskolának 146 tanulója volt. A következő évben 158 a diákok létszáma. Ekkor építették fel az új épületet, amiben jelenleg az óvoda működik.

Az 1934/35-ös tanévben jelentek csak meg először tisztán jeles bizonyítványok. A csupa jeles diákok Földesy Anna az 5. évfolyamból, Gyepes János a 6. évfolyamból, Lauro Mária a 6. évfolyamból, Ács Anna a 7. évfolyamból, Lauro Ágnes a 7. évfolyamból, Zelenák Rozália, Brath Etel és Gyepes László a 8. évfolyamból. Osztályfőnökük Hrotko Mária volt. A második évfolyamban Gyepes Etel büszkélkedhetett színjeles bizonyítvánnyal.

Az 1940/41-es tanévben az iskola háromosztályos volt. A három osztályban, hasonlóan az 1931/32-es tanévhez, 8 évfolyam diákjai tanultak, összesen 142-en. Ebben a tanévben Szokolyné Dobrovits Margit nyugdíjba vonult, helyére a falu szülöttje Karasz Elek lépett.

Az 1941/42-es tanévben Haleš Rudolfot bízzák meg a szlovák iskola megalapításával. Az újonnan alapított iskolának 20 diákja volt. Ezek közül 6 diákot szlovák nyelvtudás híján nem tudtak osztályozni.

1944/45-ben a tanulókat csak az első félévben osztályozták, mert az iskola a német hadsereg szálláshelyéül szolgált. Így a tanítás szünetelt. A „felszabadulás” után az iskolát államosították, és megszüntették a magyar oktatást. A magyar iskola az 1950/51-es tanévben nyílt újra, az oktatást beárnyékolta a kommunista ideológia. Öt év múlva az iskola igazgatója Száraz Elek, a tanítónők Geró Erzsébet és Balabán Júlia voltak. Ebben az időben minden tanító az iskola mellett megépült tanítói lakásokban lakott, az épületet később óvodává alakították át.

Az 1960/61-es tanévben az iskola Alapfokú Kilencéves Iskola-Základná Deväťročná Škola 1.-5. ročník néven szerepel, és 90 az iskolát látogató tanulók száma. A 6. évfolyamtól a diákok a pogrányi iskolát látogatták. 1965/66-tól az igazgató Balabán Júlia, a tanítók Király Mária, Sebők János, Sebők Anna és Alžbeta Tóthová. Ekkor az iskolának 129 tanulója volt.

1966/67-ben Czakó Mária és Simácsek Erzsébet váltotta Király Máriát és Sebők Annát. 1971-ben Sebők János helyére Oravec Elek került.

1980/81-ben a tanulók száma 81-re csökkent. Három osztály maradt, a negyedik évfolyamot Pogrányba irányították. Ekkor a szülők követelik a napközi otthon megnyitását. Ez a követelésük nem járt sikerrel, csak az 1999/2000-es tanévben valósult meg.

1984-től az iskola a Základná Škola 1.- 4. ročník Dolné Obdokovce nevet viselte. Az igazgató Oravec Elek, tanítók Brath Valéria és Škodová Mária. 1989-ben Oravec Elek súlyos betegség után elhunyt, az iskola igazgatójának a járási tanfelügyelőség Brath Valériát nevezte ki, aki ezt a posztot a mai napig betölti.

Az 1991/92-es tanévben újra két magyar osztály működött az iskolában. Ebben az évben került az iskolába Varga György tanító és Czakó Klaudia, aki Slančíková Anežkát váltotta. A tanulók száma 63. 1995-ben az iskola tanítója lett Tóth Zoltán és Chabanová Ľubica. 2000-től az iskolában tanítottak hosszabb-rövidebb ideig Korgo Renáta, Brath Gabriella, Czakó Beáta, Silvia Karasová, Fajd Zsuzsanna, Horňák Szilvia, Gálík Marietta és Füle Katalin. A tanulók száma 2000-től már nem haladja meg a 60-t. A rendszerváltás előtt magasabb volt a többgyermekes családok száma, mint napjainkban. A szülőkből erős volt a nemzeti hovatartozás tudata, és a törekvés, hogy gyermekeik minél magasabb szintű oktatásban részesüljenek. A becsületes iskolai oktató és nevelőmunka mellett a gyerekek sokoldalú fejlődését szolgálták az intézményben működő kulturális csoportok is. A Szivárvány Színjátéskör, amit Varga György vezetett sok évig, és úgy belföldön, mint a határokon túl, több elismerést is szerzett. A Flashdance táncscsoport is hasonló sikerekkel büszkélkedhet. A Nefelejcs hagyományörző gyermekcsoport Brath Valéria vezetésével helyi népszokásokat dolgozott fel és állított színpadra.

Sokan vannak, akik az alsóbodoki magyar nyelvű iskolában kezdték tanulmányaikat, majd diplomások lettek (a teljesség igénye nélkül):

Mgr. Bene Ernő
Mgr. Brath Lívia
Ing. Boszorádné Varga Etelka
Bc. Együd József
Mgr. Fazekasné Bene Lívia
Doc. Ing. Fehér Sándor, PhD
Ing. Gálkné Bene Denisza
Mgr. Gálik Péter
Mgr. Gálik István
Mgr. Gyepes Aranka
Mgr. Gyepesné Pastier Angelika
Ing. Gyepes György
Mgr. Gyepes Mária
Ing. Gyepes Mihály
Mgr. Gyepes Péter
Ing. Gyepes Tibor
Bc. Gyepes Zoltán
Ing. Kmetty Tamás

Ing. Kósáné Gyepes Veronika
Mgr. Kondéné Bene Marianna
Bc. Lauro Veronika
Ing. Lidik Dusan
Ing. Lidik Beáta
Mgr. Matyó Tamás
Mgr. Mészáros Janka
PaeDr. Patainé Gyepes Ilona, PhD
Mgr. Patai József
Bc. Patai Szilveszter
Mgr. Pindes Alena
Mgr. Paulisz Éva
Mgr. Paulisz Lívia
Ing. Paulisz Marian
Ing. Pastier Margit
Mgr. Stégmárné Gyepes Veronika

...és akik sikeres vállalkozók lettek:

Gyepes Lajos, Gyepes Trans személyszállítás, fuvarozás
Gyepes László, pénzügyi szolgáltatások
Ing. Gyepes László, gépjármű forgalmazó
Ing. Gyepes Zoltán, vállalkozó
Gyepes Zoltán, Zoltatrade Kft,
Novelara Logistica,
Agrodeposlovakia

Paulisz Boldizsár, iskolaalapító, cathering szolgáltatások
Mgr. Paulisz Katalin, kereskedelem
Szabó János, Guber-Cégelec

Az elmúlt évek változást hoztak iskolánk külső és belső arculatában. Szépültünk, gyarapodtunk, fejlődtünk. Ezek a változások mind azt a célt szolgálják, hogy tanulóinkat otthonos környezetben fogadjuk, modern módszerekkel tanítva készítsük fel őket, hogy a következő évfolyamokban sikeresen helytálljanak.

Bízom benne, hogy a szülőkből és az ifjúságból erősödik a nemzeti öntudat, büszkének maradnak származásukra, nem hagyják cserben iskolájukat, és szem előtt tartják, hogy magyar gyerek csak magyar iskolában válhat teljes értékű emberré.

Mgr. Brath Valéria

AZ ALSÓBODOKI ALAPISKOLA

Az iskola a diákok, tanárok és a szülők nyitott társadalma. Küldetése komplex szolgáltatások nyújtása az oktatás és nevelés terén a kereslet és kínálat alapján. Az oktatási program az alaptanterv célkitűzéseit teljesíti. A nevelési folyamatban a kreatívan és kritikusan gondolkodó, aktívan ténykedő, demokratikusan és hazafiasan gondolkodó egyénre összpontosítunk. Diákjainkat toleranciára és az emberek sokféleségének elismerésére vezetjük.

Iskolánk a zoboralji magyar nyelvű sziget egyik vegyes tannyelvű kisiskolája. Fenntartója a helyi önkormányzat. Jelenleg 30 tanuló látogatja. Tudásukat az igazgatónő Mgr. Brath Valéria, 3 pedagógus: Mgr. Tekelővá Lúbia, Mgr. Máčajová Martina, Mgr. Varga György, továbbá 1 nevelő Mgr. Szabó Marianna és Gálik Ilona pedellus fejleszti. A napközi otthonnal megoldódik a gyermekek elhelyezése a délutáni órákban, amíg a szülők a munkahelyükön vannak. Jelenleg 20 gyermek látogatja.

Az oktatás az új tanterv, az Állami Művelődési Program: ISCED 1 javaslati szerint folyik. A tanterv alapján kötelezővé vált egy idegen nyelv oktatása, mi az angol nyelvet oktatjuk. Mint mindig, ebben a tanévben is nagy figyelmet szentelünk

a tanulók jellemének pozitív formálására, emberi és esztétikai szokásaik kialakítására, a környezetvédelemre és nem utolsósorban a drogok elleni küzdelemre – különféle sport és szabadidős tevékenységekkel. Természetesen, ezek a tevékenységek a tanterv aktív részét is képezik. A jövőben is erre fogunk törekedni, ami alól nem képez kivételt az idősebbekkel és az osztálytársakkal szemben tanúsított kultivált viselkedés előtérbe helyezése, az agresszió, önzés és a helytelen viselkedés visszaszorítása sem.

A tanulók különböző szakkörökben tevékenykedhetnek. Kedvük szerint bekapcsolódhatnak a színjátszó körbe vagy a táncscsoportba, az egészségügyi- vagy a nyelvi szakkör munkájába.

Az év folyamán különféle versenyeken veszünk részt. Legyen az művészeti vagy egyéb jellegű, mindig sikeresen helytálltunk. A Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Versenyen, a Poznaj slovenskú reč! versenyen, a Hviezdoslavov Kubín prózamondó versenyen, a Slávik Slovenska népdalversenyen egyaránt. Kis kihagyás után újraalakult a táncscsoport is, Star Kidz néven működik tovább. Nem hagyjuk ki a Szlovák Vöröskereszt által szervezett egészségügyi versenyt sem.

Örömmel fogadjuk a községi hivatal felkéréseit az általuk szervezett rendezvényeken való szereplésre. Tanulóink kultúr-műsort adtak az Idősek Napján és a polgármesterek regionális találkozásánál is. Tanulóink és pedagógusaink bekapcsolódtak az Alsóbodokon megszervezett Regionális Kulturális Napok műsorába is. Tanulóinkkal karácsonyi betlehemes játékokkal várjuk a Mikulás érkezését.

Szülőkkel közös kiránduláson ünnepeltük a gyermeknapot. Ünnepi műsorral és apró ajándékkal köszöntöttük Anyák napján az édesanyákat és a nagymamákat.

Hangsúlyt fektetünk arra, hogy az óvodások megismerjék iskolánk életét, a pedagógusokat, ennek érdekében meghívjuk őket különféle színházi előadásokra, zenei koncertekre. Szeretettel várjuk óvodásainkat nyitott óráinkon, ahol betekintést nyerhetnek az oktatás folyamatába, volt ovis társaik munkájába,

majd közös tevékenységeken is részt vehetnek.

Tisztában vagyunk vele, hogy van még az iskolában elvégzendő munka. A jövőben arra törekszünk, hogy Gyepes Zoltán polgármesterrel, illetve a helyi önkormányzattal karöltve iskolánkat minél szebbé, vonzóbbá és műszakilag fejletté tegyük a gyerekek számára, hogy az intézmény még sokáig szolgálja a község gyermekeinek színvonalas oktatását-nevelését.

Mgr. Varga György

AZ ÉN ISKOLÁM

Az iskola nekem sokat jelent, mivel itt sajátítom el a tudást, az itt tanult dolgokkal még sokra vihetem az életben.

Az iskolám Alsóbodokon van. Az én iskolám épülete se nagy, se kicsi, mindenki kényelmesen elfér benne. Az osztálytermek olyan barátságosak, hogy a gyerekeknek kedve szottyán a tanuláshoz.

Azért járok ebbe az iskolába, mert közel lakom, és jó barátaim vannak itt. Szép az iskola is, és nagyon jók a tanítók. Az iskolám fel van újítva, ebben az évben kicserélték az ablakokat, hőszigetelték az épületet, és ki lett festve. Nagyon örülök, hogy itt tanulhatok. Sokat tanultam és okosodtam. Az iskolám öt osztályos, de van még egy könyvtár és két kabinet is. Az én tantermem a legelső osztály. Nagyon szépen ki van díszítve, új padjaink, székek, interaktív tábla, számítógépek, nyomtató, virágok találhatóak benne. Nyolc osztálytársam van. Napközi otthonba is járok.

Annak örülök, hogy a szüleim magyar iskolába íratnak, mert én magyar fiú vagyok.

Szabó Krisztián
IV. évfolyam

CSEHI

A CSEHI ALAPISKOLA

A Csehi Alapiskola fenntartója Csehi Község Önkormányzata. A Csehi Alapiskola magyar tannyelvű tagozatán a tanítás 3 évfolyamban összevont osztályban történik. A tanulók létszáma jelenleg 9 fő.

Az oktatás családias légkörben történik. Nagy hangsúlyt fektetünk az iskolai élet megszerettetésére, a jó és biztonságos közérzet kialakítására. Odafigyelünk arra, hogy az iskolai munka a családi és óvodai nevelés eredményeire épüljön. Az óvodával az együttműködésünk zökkenőmentes, Dienes Szilvia igazgatónő sokat foglalkozik a magyar ajkú gyermekekkel. Kiváló a családokkal való együttműködésünk, ezáltal is jó eredményeket érünk el az oktatás és nevelés terén.

Az iskolai programban fontos szerepet kap a hagyományápolás, tehetséggondozás és a képességek fejlesztése. Iskolánk

---

széleskörű szolgáltatást kínál: napközi foglalkoztatást, sportolási lehetőségeket, szaktantárgyi elmélyülést, a szabadidő hasznos eltöltését. A napközis tanító néni Pócsik Erika személyes odafigyeléssel foglalkozik a magyar gyerekekkel. A tanítási órákon kívül a következő lehetőségeket kínáljuk tanulóinknak: rajzsakkör, német sakkör, színjátszó sakkör.

Anyanyelvünket elődeinktől örököljük: ápoljuk, gazdagítjuk és továbbadjuk utódainknak. Az anyanyelv önbecsülést és biztonságot ad. A gyermek is anyja nyelvén tanulja meg kifejezni érzéseit. Az iskola küszöbén sokakban felmerül a kérdés: anyanyelven vagy idegen nyelven jobb-e tanulni? A gyermek életében fontos a sikerélmény, s ezt anyanyelvén gyorsabban éri el. Az iskola nyelvének választása nagyon fontos azért is, mert befolyásolja a gyermek identitásának kialakulását.

Iskolánk célja, hogy tanulóinkból az életben boldogulni tudó embereket neveljen!

Mgr. Balkó Renáta

A Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Versenyen elért eredményeink:

Tanuló neve	Eredmény	Év
Száraz Viktória	járás forduló – arany sáv országos elődöntő – ezüstsáv országos döntő – bronzsáv	2011/12
Dienes Viktória	járás forduló – bronzsáv	2009/10
Matyó Éva	járás forduló – arany sáv	2009/10
Csámpai Rita	járás forduló – arany sáv országos elődöntő – bronzsáv	2008/09

Varga Márk	járás forduló – 1. helyezés országos elődöntő – bronzsáv	2006/07
Gyepes Roland	járás forduló – 2. helyezés	2005/06
Pócsik Tamás	járás forduló – 3. helyezés	2004/05

„SZÉL FÚJJA PÁNTLIKÁM” – A CSEHI GYERMEKTÁNCSCSOPORT

Falunkban, Csehin 2009 októberében indult útjára a tánc csoport. Ekkor 15 óvodás és kisiskolás tanulgatta a gyermekdalokat és játékokat egy főiskolás hallgató irányításával. Mára kis és nagy csoport is működik, több mint húsz gyermekkel. Az alapítók azzal a nem titkolt szándékkal hozták létre a csoportot, hogy már az óvodában látható legyen, ki megy magyar tannyelvű iskolába. Bár néhány szlovák iskolába járó gyermek is van, a csoport nyelve a magyar.

Öröm látni, hogy a kezdetektől mennyit nőttek és fejlődtek a gyerekek. Igazi jó kis közösség, ahol a tipegő-topogó apróságokból ügyes táncosok lettek. Fellépéseiket a faluban és a környéken egyaránt örömmel fogadják. Közösségünknek ilyen szorgalmú generációkra van szüksége, akik tovább viszik majd az összetartozás, a közös ének és a tánc örömeit.

Pócsik Valéria
nyugdíjas tanítónő

AHOGYAN ÉN LÁTOM

Sokszor hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy a jelenkort mi írjuk. Éppen ezért némely lépésünkért felelősek vagyunk. Hogy ki előtt? Isten előtt, Nemzetem előtt, Családom és saját lelkiismeretem előtt. Az egyik ilyen – ha nem a legnagyobb –

felelősségteljes lépés minden ember életében az anyanyelv és iskola kérdése (a kettő egyébként szétválaszthatatlan).

Hál' Istennek a mi családjunkban ez a kérdés soha nem is volt „kérdés”! Mivel magyar család vagyunk, ezért természetes volt, hogy magyar iskolába járunk a két nővéremmel együtt. Az alapiskola első három osztályát Csehin végeztük, majd negyediktől Nagycétényben folytattuk. Hálával gondolok azokra a tanítóimra, tanárainkra, akik nemcsak „leadták” a tananyagot, hanem szívvel-lélekkel élték a magyarságot, átérezték munkájuk súlyos felelősségét. Először itt kezdett kibontakozni előttem a magyar irodalom és történelem világa. Itt hallottam először az 1947/48-as kitelepítésekről, itt tudtam meg, hogy a mai Magyarország az egykorinak csak egyharmada, stb.

Középiskolámat az Ógyallai Építészeti Szakközépiskolában végeztem, szintén magyar nyelven. Itt tovább tágult a világ, amelybe immár beletartoztak: Márai, Hamvas Béla, Csontváry Kosztka Tivadar, a Ghymes zenéje és szövegei, továbbá a magyar és népi építészet stílusai, Makovecz Imre művei. Építész szerettem volna lenni, de Isten hívása erősebb volt...

A győri egyházmegyébe jelentkeztem, ismét magyar nyelven tanulhattam, ez alkalommal a teológiát. A magyar szentekben is gazdag történelmet, egyháztörténelmet. És lassan összeállt a kép, megtanultam a magyarságot egész egységében látni, határok nélkül. Visszagondolva, az egész úgy kezdődött, hogy a szüleim magyar iskolába íratnak...

Mint ahogy egy az Isten, ugyanúgy anyanyelvünk is „csak” egy van, amelyben őseink több ezer éves szókincsét, örökségét eltanuljuk, magunkévá tesszük, és ennek egy logikus folytatása az iskola, ahol ez az örökség kibontakozik. Ha ez az örökség történetesen magyar, akkor erkölcsi kötelességünk a gyermeket magyar iskolába járatni. Persze, ellenpropaganda is megjelenik olykor, így például a 80-as években: „csak az fog érvényesülni, aki Szlovákiában szlovákul tanul”, aztán beigazoldott, hogy ez nem teljesen van így...

Sok szülő összekeveri az idegen nyelv tanulását az anyanyelvvel. Az a gyerek, amelyik anyanyelvén tanul, könnyedén meg fogja tanulni a szlovákot, angolt, németet... Viszont annak a magyar szülőnek a gyermeke, akit szlovákba íratnak, kezdetektől fogva szorongásban fog élni, kisebbségi érzése növekedni fog, a magyar történelmet, irodalmat már nem fogja elsajátítani.

Sokan temették már a zoboraljai magyarságot, sőt ma is többen szeretnék meghúzni a lélekharangot. Ha csupán a statisztikákat nézem, tényleg elszomorító a kép, és tisztában vagyok azzal is, hogy egy nép legnagyobb rákfenéje az asszimiláció. A zoboralji magyarság több száz éven keresztül megmaradt magyar félszigetként, majd szigetként archaikus balladáival, kultúrájával, ma pedig oly könnyen eldobjuk az egészet.

Itt, Zoboralján a magyar iskolákat ma még meg tudjuk menteni, még sokat tehetünk értük, de ha egyszer becsuknak egy iskolát, akkor azt már újra nem nyitják meg. Nem egy példa volt erre a Nyitra vidéken... Ma pedig csak csendes temető hirdetik, hogy egykoron még magyarok is laktak abban a faluban.

Most már az én korosztályom ért el odáig, hogy szülők lettek, és iskolaköteles gyermekeiket iskolába íratják. A felelőség most rajtuk van!

Kedves Szülők! Amikor a magyar szülők gyermeküket magyar iskolába íratják, akkor ezzel nemcsak gyermekük egészséges lelki fejlődéséről és jövőjéről döntenek, hanem talán egy kis iskola sorsáról is. Nem utolsó sorban pedig nagy dolgot hajtanak végre a fölvidéki magyarság egy gyöngyszeméért, a Zoboraljáért!

Tegyük azért, hogy a lélekharangot ne miattunk kelljen meghúzni...!

Csámpai Norbert
plébános

MIT ADOTT NEKEM A MAGYAR ISKOLA?

Olyan természetes volt számomra, hogy magyar iskolába járok, mint a levegővétel. Magyarságtudatomat, hovatartozásomat nagymértékben a családi háttér határozta meg. Apai nagyapámat 1945 után magyarsága miatt a szlovák állam ellenségévé nyilvánították, vagyonát elkobozták és börtönbe zárták, s ezzel édesapám sorsát is megpecsételték. Arra kényszerült, hogy gimnáziumi tanulmányait befejezze és hazajöjjön, mert nagyapámat pótolni kellett a gazdaságban. Édesanyám szüleit a kitelepítéstől csak a reszlovakizáció mentette meg.

Édesanyám – a magyar nyelvű oktatás betiltása miatt – iskoláit szlovák nyelven végezte, és csak később, velem együtt tanulta a magyar irodalmat és történelmet. Bizony, sokszor sajnálkozott, hogy neki nem adatott meg, hogy anyanyelvén szerezzék meg az ismereteket.

Ilyen háttérrel nyilvánvaló, hogy engem és húgomat a Nyitracsehi Alapiskola magyar tannyelvű osztályába íratlak. Összevont osztályban tanultunk, melyben Margitka tanító néni vezetett be engem és még 13 elsőst az ábécé rejtelmeibe. A második osztályban Motaj Márta tanító néni második édesanyánkként szerettük, és az iskola elhagyása után még évekig visszajártunk hozzá látogatóba.

Ötödik osztályos korunktól a Nagycétényi Kilencéves Alapiskola diákjai lettünk. Összesen hatvanan voltunk egy évfolyamban. Az iskola pedagógusgárdája nem csak tanított, nevelt is. Itt szívtam magamba a magyar nyelv és irodalom, a történelem iránti szeretetemet. Itt ismertem meg Petőfit, Aranyt, Adyt... Nagycétényben a magyar szavalóversenyek nagy hagyománnyal rendelkeznek, minden verseny ünnepnek számít az iskolában. Gyakran szerepeltem, szavaltam ezeken a rendezvényeken. A versek szeretetét magammal vittem a nyitrai Eugena Guderna gimnáziumba is, ahol tanulmányaimat folytattam. A szlovák tannyelvű gimnázium minden évfolyamában volt

egy magyar osztály. A mi 23 fős osztályunk tanulóinak többsége a Zoboraljáról származott. Segítettük egymást, és összetartottunk. A magyar irodalom és történelem szeretete bennem maradt, ezért a Nyitrai Pedagógiai Fakultásra jelentkeztem magyar-szlovák szakra. Szlovákra azért, mert a magyar karon nem nyílt történelem szak.

A tanulmányok befejezése után a Járási Építkezési Vállalatnál kezdtem el dolgozni. Szerettem volna tanítani, de édesapám nehezen viselte volna, hogyha munkám miatt nem gyakorolhatom a hitemet. 1991-ben kezdtem tanítani a Zsérei Alapiskolában, majd 1993-tól tíz évig tanítottam Nagycétényben. 2003-ban a Nyitra Megyei Önkormányzatnál megpályáztam az Iskolaügyi Főosztály vezető-helyettesi posztját. 2006-tól a megyei önkormányzat ellenőrző osztályán dolgozom ellenőrként.

Hogy mit adott nekem a magyar iskola? Önbecsülést, őseim tiszteletét, csodálatos kultúrát, páratlan mesevilágot, népdalokat, melyek száma többszázezerre tehető és egy csodálatos nyelvet. Megkérdezték Giuseppe Mezzofanti (1774-1849) bíborost, a nyelvtudományok tudósát – aki élete vége felé ötvennyolc nyelven írt és százhárom nyelven beszélt, ismerte minden hangárnyalatot és nyelvjárást –, hogy melyik nyelvet tartja a legszebbnek. A bíboros válaszában kifejtette: a saját anyanyelvével, az olasszal szemben elfogult, és azt tartja a legszebbnek. Majd hozzátette, hogy az emberi gondolat és érzelmek közvetítésére szolgáló nyelvek közül van egy kevésbé ismert nyelv, a magyar, amelyet legkifejezőbbnek tart. Egy osztrák költőnek pedig elmondta: „*Tudja melyik nyelvet tartom az olasz és a görög után, minden más nyelv előtt leginkább dallamosnak és a verselés szempontjából a leginkább fejlődésre képesnek? A magyart. Ügyeljen, egy feltündöklő költői lángész még igazolni fogja nézetemet. A magyarok, úgy látszik, még maguk sem tudják, hogy nyelvük milyen kincset rejt magában...*”

Sajnos, az utóbbi megállapítás a mai világban is igaz. Hátborzongva figyelem és tapasztalom, hogy miként adják fel magukat, tagadják meg őseiket egyes magyar szülők, akik saját gyermekeikkel idegen nyelven beszélnek. Talán divatból vagy, úgymond, a jobb érvényesülés végett? Innen üzenem nekik, hogy azt, akit megfosztanak gyökereitől, sohasem fog erős faként állni az élet viharában.

Fogyásunk kapcsán le kell, hogy írjam, még egy jelenséggel kell megküzdeni Zoboralja maroknyi magyarságának. Néhány választott előljáróknak – hál' Istennek vannak kivételek is, de most nem róluk szólok – a gyors meggazdagodás érdekében csak saját hasznát nézi. Fittyet hány arra a közösségre, amelyik jóhiszeműen megválasztotta, átszabdálja a falu ősi határait, s jó telekspekulánsként (nem ősei, hanem a fillérékért felvásárolt földjével teszi ezt) a termőföld építkezési telekké való átminősítésével vagyonna tesz szert annak árán, hogy a község nemzeti-ségi arányait teljesen megváltoztatja. Ily módon pár év leforgása alatt idegenek leszünk saját falunkban. Ennyit a jelenlegi állapotokról.

Vigasztalja és biztassa a kishitűeket az a tény, hogy mindig, minden emberi vagy természeti csapás után talpra tudott és tud állni ez a nép. Volt itt tatárjárás, pusztított török, muszka, német – ezerszáz esztendeje nem tudtak eltiporni bennünket. Írásomat idézettel fejezem be, mely ars poeticának is beillik:

*„Szellemisségünk erőt képvisel, mely mellettünk áll ma is,
– ha tudjuk a hogyan. Ma nem könnyű magyarnak lenni,
– de szép nagyon. Akinek a szívében szeretet él, – az nem különb
akar lenni másnál, a többinél, – hanem segíteni vágyik azzal,
ami neki van, – hozzátenni valami értékest a közöshöz,
– hogy legyen kiút, legyen élet, legyen jövő.”*

(Idézet helye: www. mkh.valosag.net V. Judit)

Mgr. Hajdú Mária

ÍGY LÁTOM ÉN

Magyar családba születtem, szüleim számára természetes volt, hogy magyar iskolába írassanak. A '80-as években Nyitrán éltünk, ott jártam szlovák óvodába. Később Csehre költöztünk, innen utaztam elsős koromtól a Nagycétényi Alapiskolába. Otthon magyarul beszélünk, és beszélünk mind a mai napig, mégis – az osztálytársaim nevében is bátran állíthatom – el tudtuk sajátítani a szlovák nyelvet olyan szinten, hogy a szlovák középiskolában, majd később a főiskolán is sikeresen helytálljunk, sőt, a legjobbak közé tartozunk.

Visszagondolva az alapiskolás évekre: felszabadultan jártam iskolába, nem volt bennem szorongás vagy görcs amiatt, hogy valaki esetleg csúfol a nemzetiségem miatt, vagy azért, mert rosszul mondok egy-egy végződést. A szlovákot más módszerrel tanultuk, mint a szlovák iskolákban, hiszen számunkra ez idegen nyelv. Ami talán a legfontosabb, az az, hogy megismertem úgy a magyar, mint a szlovák történelmet, irodalmat és helyesírást is.

Ha szlovák iskolába jártam volna, nem ismerném a magyar költők, írók, festők, zeneszerzők csodálatos műveit, a magyar és persze közös történelmünk nagyjait, és ezáltal szegényebb lennék. Ha csak a szlovák történelmet és irodalmat ismerném, kapaszkodó és gyökér nélkül nehéz lenne.

Ma, háromgyermekes családayaként, szintiszta szlovák közegben dolgozóként eljutottam oda, hogy büszkén vállalom: szlovákiai magyar vagyok. Szlovák kollégáimnak próbálom elmagyarázni – több-kevesebb sikerrel –, miért járnak gyermekeim magyar iskolába. Nem tehetek róla, hogy magyar vagyok, nem tudok más lenni. Olyasmi ez, mint a borszín, nem kelhetnek fel egy szép napon azzal, hogy na, akkor én mától szlovák, német vagy lengyel leszek.

A magyar iskola tartást ad, és megtanít arra, hogy elfogadjuk, tiszteljük és becsüljük a másságot. Az embert

ne nemzetisége, bőrszíne és hovatarozása alapján ítéljük meg, hanem tettei alapján, és szlovák társainkkal békében éljünk egymás mellett, hiszen közös a múltunk, a jelenünk és a jövőnk.

Ing. Matyó Márta

MIÉRT MAGYAR ISKOLÁBA?

Mert ez így természetes. Mint ahogy a gyermekeink megszólítása megszületéskor magyarul történt, növekedésüket magyar szó kíséri, éppúgy kell, hogy működjön az alapismeretek elsajátítása. Az olvasást, a betűvetést, a számolást csak anyanyelven lehet úgy megszerettetni, hogy a tanulás a gyermek számára ne szenvedés, hanem örömforrás legyen.

A magyar iskola stabil alapot biztosít a gyermekeink számára, hogy érvényesülni tudjanak az élet bármely területén.

Dr. Csámpai Andrea

KISDIÁKKÉNT CSEHIN

A hetvenes években, amikor engem írtak az első osztályba, még Nyitracsehin is természetes volt, hogy a magyar szülő gyereke magyar iskolába jár. Akadtak ugyan, akik másként gondolták, de nem ez számított az általánosan elfogadott, haladó nézetnek. Sokunk szerencséjére, akik máig hálásak lehetünk a szüleinknek, hogy nem hagyták magukat befolyásolni.

Akkor még csak éreztük, ma már tudjuk, mennyivel könnyebb volt, a keserves küzdelem és a sok kudarc helyett mennyi sikerélményt nyújtott az anyanyelven megszerzett tudás. Az írás és olvasás csodája, a lenyűgözően gazdag szókincs,

a rengeteg játékos rím és ritmus, a sok rejtett jelentés, amit az ember gyerekként még csak a szívével érthet – és csak akkor, ha ugyanazon a nyelven szólnak hozzá, amelyen eszmélése óta minden nap.

Ma is emlékszem a hatalmas Abc-hegyre, amelyre együtt jutottunk fel a tanító nénivel, Gögös Gúnár Gedeonra, Mosó Masa mosodájára, a sok-sok mesére, amelyek által észrevétlenül tanultunk, gazdagodtunk. És emlékszem arra is, hogyan próbáltunk lopva óra közben vagy otthon, tanítás után, megküzdeni azokkal a feladatokkal, amelyeket már a nagyobbak, a velünk egy osztályban tanuló harmadikosok, negyedikesek kaptak. Soha nem éreztük hátrányát az összevont osztálynak, sőt, kíváncsivá tett, hogy betekintést nyertünk, mi vár ránk a következő években. Nagycétényben, ahol az ötödik osztálytól folytattuk tanulmányainkat, mindig azt hallottuk, hogy a csehi kisdíákok megállják a helyüket, az összevont osztály, a sok önálló foglalkozás csak komolyabbá, felelősségteljesebbé tett bennünket. Köszönhető mindez a hivatását teljes lélekkel végző tanító néninknek, Štefanka Margitnak, aki küldetésének tekintette, hogy úgy készítsen fel, hogy sem a nagycétényi, sem a helyi szlovák iskolásokkal szemben ne kelljen szégyenkezniük.

Ha ma visszagondolok ezekre az évekre, tudom, hogy sokunk pályája akkor dőlt el. Itt, a csehi kisiskolában rakta le türelemmel, szeretettel, személyre szóló figyelemmel a tanító néni azokat az alapokat, amelyekre később építeni lehetett. Tisztességes szakmai tudást, középiskolai és felsőfokú tanulmányokat – már azokban az években is, amikor még rangja volt az érettséginek és a diplomának. Akik ezt a sokrétű, a saját értékeink megőrzésére és mások tiszteletére intő tanítást megértették és magukévá tették, azok máig sem felejtették el, honnan indultak.

Vrabec Mária
újságíró

EMLÉKEIM

44

Szüleim, nagyszüleim, az összes felmenőm magyar. Nagyszüleim szlovákul csak néhány alapvető kifejezést ismertek, és még azt a kevés szót is magyar akcentussal ejtették.

Öcsémrel együtt magyarnak tartjuk magunkat. Ennek ellenére szüleim úgy döntöttek, hogy szlovák tannyelvű iskolába íratnak, mert különben nem tanulunk meg szlovákul, s nem tudunk érvényesülni... A mai napig emlékszem a döntéshozatal körüli vitákra, melyek olykor veszekedésekké fajultak.

A szlovák iskola ellenére úgy tartottuk, hogy mi magyarok vagyunk, hisz' magyar szentmisére jártunk, magyar tévét néztünk, magyarul szóltunk egymáshoz... Mígnem egyszer a tanító néni figyelmeztette szüleimet, hogy szegényes a szó-kincsem, ezért hasznos lenne, ha otthon szlovákul beszélénk. Megtörtént... Szavalóversenyre készülvén otthon büszkén szavaltam szüleimnek Samo Chalupka és Janko Král' verseit és nem értettem, édesapám miért nem örül iskolai sikereimnek. Ahogy hallgatott, könny szökött a szemébe és egyre azt ismételte: „Mi magyarok vagyunk.“

Apám szavainak értelmén és mélységén akkoriban nem gondolkodtam. A szlovák közösségben jól éreztem magam, semmi sem hiányzott. Csak később, a főiskolai tanulmányok idején találkoztam komáromi, érsekújvári, dunaszerdahelyi gimnáziumokban végzett évfolyamtársakkal. Meglepett kiváló szlováktudásuk és toleranciájuk. Annak ellenére, hogy köztük inkább a szlovák nyelvet használtam, elfogadtak. Emlékszem egy csomó vicces esetre, amikor nem értettem, mit mondanak, mert otthon például sose használtuk a hogysmint szófordulatot, sose hallgattunk EDDÁt... Egy évfolyamtársam egyszer megkérdezte, hová is tartozom. A mai napig emlékszem, hogy ez az egyszerű kérdés mennyire meghökkentett. Nehéz volt szépítés nélkül, az akkori korszakra hivatkozva válaszolni.

A tanulmányok befejezése után eljött a munkába lépés

45

és ezzel együtt a kollégákkal, illetve a főnökséggel való kölcsönös ismerkedés ideje. Észrevettem, hogy amikor kiderült magyar nemzetiségem, sokan megváltoztak. A munka során jól együttműködtünk, ám a beszélgetések alatt gyakran próbáltak irredenta nacionalista szerepbe kényszeríteni.

Házasságkötés előtt a férjem – akkor még vőlegényem – megváltoztatta a vezetéknevét. Tulajdonképpen csak visszavette a régit, azt, amelyet apja változtatott meg a reszlovakizáció alkalmával. Akkoriban többen mondták, hogy feleslegesen és értelmetlenül bonyolítjuk életünket, hisz' a szlovák vezetéknevet könnyebb kimondani, hogy alkalmazkodni kell, és hogy nem okos dolog az aláírásunkkal azt sugallni, mi mások vagyunk...

Számunkra nem volt kérdés, hogy három gyermekünket milyen iskolába írassuk, bár a környezetünk reakciójától tartottunk. Sajnos, még mindig tartja magát az az eszme, hogy csak a szlovák iskolába járó gyerekek lesznek sikeresek. De mit jelent valójában sikeresnek lenni? Főiskolai, egyetemi titulust szerezni? Jól fizetett állást találni? Vezető (politikai) funkcióba kerülni? Hatalmat gyakorolni mások felett?

A siker számomra egy megfontolt, jó döntés. Olyan döntés, amely miatt soha, senki előtt nem kell mentegetőznom. Olyan döntés, amely miatt nem kell szégyenkezmem.

A sikert jelentik számomra a mindennapi apró örömök, mikor a kisfiam a hagyományörző csoportban tanult dalocskát éneklő a házasodni készülő tücsökről; mikor a lányom azt mondja, hogy az iskolában nem jó, hanem nagyszerű volt, mert a tanító néni szuper és élvezzi az iskolát.

Számomra siker volt az is, amikor gyermekeim bemutatták a hagyományörző csoportban tanultakat: táncoltak, szavaltak, énekeltek szüleim és az akkor még élő nagymamám előtt. Édesapámnak könny szökött a szemébe és azt mondta: „Magyarok vagyunk...“

Csámpai Mária

SZÜLŐFALUM, NYITRACSEHI

46

Szülőfalum Nyitracsehi egy jelentéktelennek tűnő falucska a Nyitra-vidék déli csücskében. Annyira ismeretlen a kívülállók előtt, hogy ha az internet keresőjébe beütöm Csehit, a település hivatalos magyar megnevezését, akkor a Wikipédián mindig a Vas megyei Csehi jelenik meg elsőként. Ezért ragaszkodom csökönyösen a Nyitracsehihez. Szülőfalumhoz, ahová negyvenegynéhány év távollét után újra visszatelepültem. Visszatelepültem, mivel itt vannak a gyökereim, itt kezdtem iskolába járni, itt tanultam meg a betűvetést, itt találkoztam az első szerelmeimmel.

Bár az iskoláról kellene írnom, mégis a könyvekről írok, amelyek meghatározták a további sorsomat. A házunk legkedvesebb zuga az édesapám kis könyvszekrénye előtti hely volt. Míg a korombeli gyerekek kint rúgták a futballabdát vagy halásztak a tóban, én bújtam a könyveket. Két sorozatra mindmáig emlékszem: az egyik a nagy mesemondónk Benedek Elektől „A nagy magyarok élete”, a másik Jókaitól „A magyar nemzet története”. Akkoriban még Jókai nem fogott meg annyira – a fekete-fehér, főleg romantikus festőktől átvett történelmi jellegű képek, amelyek az egyes fejezetek közé voltak betoldva, valami miatt nem keltették fel annyira a figyelmemet. De Benedek Elek könyvei már igen. Ezek tele voltak rajzokkal, amelyek nagy királyainkat, hadvezéreinket ábrázolták. Megpróbáltam őket kifesteni – először csak színes ceruzával, aztán vízfestékkel. Jó apámtól ki is kaptam érte! Bár olvasni még nem tudtam, de azért büszkén fel tudtam sorolni az első hat kötet címét: Attila, Árpád, Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla. Várjatok csak, ha majd elkezdek iskolába járni és megtanulok olvasni! És ez a várva-várt pillanat egyszer csak megérkezett. Annak idején az iskola épülete sokunk számára titokzatos volt, egyúttal tekintélyt is parancsoló. Zöld, bozótos növényzettel benőtt kerítése, előtte az alig látható emlékmű a keresztre feszített Jézussal, az épület homlokzatán építésének az éve: 1924. Apám sokszor megemlítette: csak két

éves voltam, amikor felépült. Aztán ő is itt koptatta a padokat.

1958-ban lettem kisiskolás. Míg mások féltek, mi több ordítottak, toporzékoltak, én büszke voltam. Végre! Már nemcsak az egyes betűket fogom ismerni, hanem megtanulok írni, olvasni is! Emlékszem az első tanító nénikre: Kozics Margitra és Végh Mártára. Nagytudásúak, türelmesek, kedvesek, jószívűek voltak. Bár Margitka szigorú is tudott lenni. Végh tanító néni pedig csodálatos szépségével ejtett minket, fiúkat ámulatba. Sok évvel később, már a politikai fordulat után, amikor édesapja sírjára egy koszorút helyeztünk el, tudtam meg, hogy valójában milyen is volt a családi háttere. Édesapja református lelkész, a második világháború utáni illegális Csehszlovákiai Magyar Demokratikus Népi Szövetség tagja volt. Az iskola igazgatója egy régi vágású, első köztársaságbeli szlovák öregúr: Schneider Pál. Tökéletesen, akcentus nélkül beszélt magyarul. Masaryk köztársasága idején ez még követelmény is volt azok számára, akik vegyes lakosságú településen tanítottak. Bár azért nagyon körültekintően és rafináltan manipulálta a gyerekeket, hogy a szlovák iskola mégiscsak előnyösebb...

Az iskolában a hideg hónapoknak különös varázsa volt. A magas acélkályha duruzsoló, meleget sugárzó tüze felejthetetlen élmény volt számunkra. A szünetben nekünk, fiúknak jutott a feladat, hogy ügyeljünk a tűzre, illetve feltöltsük a tűzifát vagy a szenet. Már amikor volt szén! Mert bizony, voltak szénzünetek is. A szénzünet még azok számára is örömteli esemény volt, akik kedvelték az iskolát. Hiszen a szánkózás számunkra akkor a temető melletti árokban volt az egyetlen téli sportág.

Bár később hosszú évekre szlovák, sőt cseh környezetbe kerültem, a magyar nyelv különleges szerkezete, a hangok simogató csengése megtoldva a sajátos palóc kiejtéssel, számomra egyfajta eszköz is volt a dolgok jobb megismeréséhez, megértéséhez. Mert valóban örök igazság, hogy függetlenül a körülvett nyelvi környezettől, gondolkodni, álmodni a legerősebben az anyánk nyelvén lehet. Az anyanyelv fogalmába

47

egyfelől belekerül minden, ami a nemzetben való gondolkodás értelmi és érzelmi oldalát fejezi ki. Másfelől, a magyar nyelvnek van egy további sajátossága is. A magyar nyelv szerkezeténél fogva több a mindennapi érintkezés eszközénél – és ez nem túlzás: a világrend magyarázatára alkalmas. Mi több, nyelvünket csak önmagából lehet megmagyarázni, sajátosságai felől kibontani. Nyelvünk belső logikája a legnagyobb bizonyítéka annak, hogy ez valóban a szerves műveltség hordozója. Itt valóban nem kell az egy tucat Nobel-díjasunkra hivatkozni, akik szerint a magyar nyelv segítette őket a tudományos megismerésben. Viszont mindazokra gondolhatunk, beleszámítva engem is, akik idegen nyelvi környezetbe kényszerültek, és ott érték el a legmagasabb szakmai csúcst. Megesett ugyan, hogy néhány pillanatig érződött a kisebbségi komplexus, de ezt épp a magyar nyelv szerkezetének köszönhetően nagyon hamar le tudtam győzni. Hiszen egy-egy nehéz tudományos probléma fölötti magyar nyelven való gondolkodás, a magyar észjárás vezetett a megoldáshoz. Még a megérzések, sejtések is csak akkor jutnak el a tudatig, ha ezek nyelvileg is megfogalmazódnak.

Bár pillanatnyilag (kis)iskoláink sajátos helyzetben vannak, és sokan borúlátóan figyeljük a körülöttünk zajló eseményeket, mégsem szabad alávetni magunkat ennek. Hadd hangsúlyozzam ki végezetül, hogy az édesanyánktól örökölt és kisiskolás korunkban kifinomult, kicsiszolt magyar nyelv tovább él a családokban, népdalokban, az emberek mindennapi imáiban. Nyelvünk valóban egy magát élő közösségnek valló embercsoport legnagyobb közös alkotása. Folyton változó, önmagával mégis azonos, sokszor veszélyeztetett, de magát annál inkább megőrző alkotás, mert a közös hagyomány és a jövőért való vállalkozás hordozója.

Dr. Csámpai Ottó, CSc.
egyetemi docens

GÍMES – KOLON – ZSÉRE

A GÍMESI ALAPISKOLA MAGYAR TAGOZATÁRÓL

„Élni annyi, mint szeretni. Szeretni látni és megmutatni, érezni és érzékelteni, meghallani és meghallgatni, magasba szállni és fölropítani, kinyílni és felnyitni, megérteni és megértetni, együtt érezni és eggyé olvadni – és tudni, hogy a szeretet a legmagasabb rendű alkotás.”

Hioszi Tatiosz

E mondás akár iskolánk mottója is lehetne. Hisz benne van minden, amit egy iskolának adnia kell. A szeretet, mely nélkül a pedagógus nem végezheti munkáját, a tudás, melyet meg kell érezni, meg kell látni, meg kell hallani,

meg kell értetni és meg kell mutatni, érzékelteni, hallgattatni. A tudás, mely fölrepít, kinyitja a világot előttünk, mely felnyitja szemünket, mely együttérzővé tesz másokkal szemben. Szeretni a tudást, szeretni egymást, szeretni anyanyelvünket, őseinket, kultúránkat.

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve. Bármit elveszthet, visszaszerezheti, de ha nyelvét elveszti, Isten se adja vissza többé. Aki a jó magyar szót elhagyja az idegenért, akinek a korcs magyar szó nem fáj, hazaáruló”

Gárdonyi Géza

Huszonharmadik tanítási évemet töltöttem a Gimesi Alapiskola magyar tagozatán. Huszonhárom éve igyekszem kollégáimmal együtt a zoboralji magyar diákoknak átadni, megadni azt, ami az élethez nélkülözhetetlen – a tudást. Persze tudom, a tudás önmagában még nem minden. A becsületesség, tisztelet, önfegyelem és a jómodor ugyanolyan fontosak az életben. Az iskola erre is tanít. Sőt további kiemelt célja, hogy diákjai a magas szintű elméleti tudás mellett olyan képességekre is szert tegyenek, amelyek a jövőbeli boldogulásukat biztosítják.

Ezért tartom fontosnak, hogy gyermekeink talpraesett, magabiztos, önmagukat mindenkor és mindenhol vállalni tudó felnőttekké váljanak. Erre törekszünk, törekszem nap mint nap immár több mint két évtizede ez iskola falai közt.

Szintiszta magyar környezetből kerültem Nyitrára, majd Zsérére. Zoboraljáról addig csak annyit tudtam, amit egy átlag érettségiző, azaz jóformán semmit. Az egyetem elvégzése után rövid időn belül Gimesre kerültem. Fiatal tanárként nagyon élveztem e táj hangulatát, az itteni magyarlakta falvak hagyományait, az emberek népdalaikhoz való ragaszkodását, szokásaikhoz való hűségüket. Megértettem, abban, hogy ez a kincs a jövő generációinak is fennmaradjon, az iskolának óriási szerepe van. Mégpedig oly módon, hogy amit a gyermek népi hagyományainkból már otthon lát és hall, azaz természetes úton

kultúránk részesévé válik, azt az iskola tudatosíttassa benne! Erősítse meg tanítványainkban kultúránk, dalaink, nyelvünk értékét és fontosságát! Ezt szorgalmaztam és szorgalmazom immár nyolc éve mint a magyar tagozatért felelős igazgatóhelyettes. Nyolc éve törekszem tudásom legjavát adni arra, hogy tagozatunk egy barátságos légkörű, magas színvonalú intézmény legyen, ahol a magyar szó és a zoboralji hagyományvilág alapérték és követelmény.

Fordulatok jönnek, mennek. Én azonban bízom abban, hogy az ember értékrendszere maradandó, ahol az anyanyelv olyan ajándék, melyet azért kapunk felmenőinktől, hogy továbbadjuk gyermekeinknek. Az élet törvénye a változás. Változunk mi, változik környezetünk. Ez az élet természetes rendje, ez a szeretet alapszabálya, hogy adok és nem elveszek, kapok és továbbadok.

Mgr. Maga Judit
igazgatóhelyettes

ISKOLA A „HATÁRON” – GÍMES

(Megjelent: Pedagógusfórum, 2012. október, 8. szám)

Fényes Elek statisztikai író 1851-ben a következőt írta közismert monográfiájában Gímesről: „*Ghimes, (Ghymes), magyar mezőváros, Nyitra vármegyében, Bars vármegye szélén, Nyitrától 2 órányira egy kies vidéken. Lakja 1034 katolikus, 8 zsidó. Urasági csinos kastély és kert; termékeny határ, sok erdő, bortermesztés, gesztenye s más gyümölcs bőven. – Egy órányi távolságra nyugat felé láthatni a régi Ghymes várát, a gróf Forgácsok törzsök lakhelyét fejéreni...*”

Fényes, aki kézikönyvében a falvak és városok lakói által leggyakrabban beszélt nyelvet figyelembe véve nevezte magyar-

nak, szlováknak, románnak, stb. az egyes magyarországi településeket, ma nosztalgiával tekintene vissza egykori falujellemzésére. A Nyitra környéki magyarlakta falvak ugyanis már régóta az elszórványosodás útjára léptek, lakosai a magyar jelleg háttérbe kerülésének folyamatát tapasztalják meg. Ez elsősorban az egyre dominánsabb szlovák nyelvhasználaton – kezdetben a hivatalos érintkezésben, majd családi körben is –, a magyarul beszélő szülők csökkenő hajlandóságán saját nyelvük továbbadásában, ezzel összefüggésben pedig az iskolaköteles gyerekek magyar iskolába íratásának gyakorlatán, a motivációkon érhető tetten.

Az okok feltárása ennek a beszámolóknak nem feladata, mindenesetre elgondolkodtatók Bibó István társadalomfilozófus szavai, aki figyelmeztetett: a kisebbségi lét hosszú távon nyomasztó... S bár a politikai határok ellégiessé válnak, az egységes magyar nemzethez tartozásukat mégsem fejezik ki bátrabban a zoboralji magyarok, döntéseik háttérében más szempontok mérvadóak.

Mindenesetre ha a Gímesi Alapiskola magyar tagozatának utóbbi 50 évére visszatekintünk, a beiratkozások számadatainak beszédes képe tárul elénk. Míg az idősebb kollégák emlékezetében a helyi magyar iskola úgy jelenik meg, mint ahol párhuzamos osztályokban tanultak a gyerekek osztályonként a harmincas létszámot is megközelítve, addig az idei tanévet a kilenc évfolyamon együtt mindössze 38 gyermek, közülük három elsős – és hat lelkes pedagógus – kezdte el. Tisztelet és köszönet illeti azokat a gímesi és Gímes környéki – zsérei, koloni, lédeci és gerencséri – szülőket, akik az aktuális divatok sodrában mernek másként gondolkodni, és dönteni a magyar nyelv, illetve a többnyelvűség mellett.

Hogyan él egy iskola a „határon”, a szó etnikai-földrajzi értelmében, meg a csökkenő gyermeklétszám miatt saját képességeinek, működése és fennmaradása határán?

Mindenképp bizakodik a szebb jövőben, és próbálja alakítani sorsát, erős felelősséget érezve a magyar közösség még

nyelvéhez ragaszkodó tagjai és kultúránk továbbörökítése iránt.

A „végvári” munkának egyébként magával ragadó varázsa is van. Átérezzük az iskola szerepét abban a tekintetben is, amit a 2011 novemberében a Magyar Állandó Értekezlet plenáris ülése által elfogadott a *Magyar nemzetpolitika – A nemzetpolitikai stratégia kerete* című dokumentum a következőképp foglal össze: „A nemzet határai a nemzeti intézmények hatásának határáig tartanak.”

A színvonalas oktatás jelszavát valódi tartalommal megtöltve igyekszünk jó példát nyújtva vonzóvá válni az aktív és majdani szülők előtt. Egy kis iskola valamennyi előnyét – hátrányait is természetesen – nyújtjuk. Nálunk a nagy osztályokkal ellentétben több idő jut egy gyermekre, ami egyértelműen a tanuló javára válik: előmenetelében és a nevelés terén egyaránt. Pályázati pénzekből vásárolt interaktív tábláink révén lépést tudunk tartani a velünk egy épületben működő nálunk jóval nagyobb szlovák iskolával. Versenyhelyzetben vagyunk, törekszünk ezért arra, hogy jelentékeny pluszt nyújtsunk a többségi intézménnyel szemben. Gondolhatunk itt a már említett egy gyermekre jutó több odafigyelésen túl a szakköri tevékenységek széles spektrumára, ezek közül a közkedvelt színjátzó körre például. Az értelem mellett az érzelmekre is hitelesen hatunk: kis létszámú énekarunk még mindig gyönyörűen szól, és hirdeti iskolánk élni akarását, hitét ünnepeink alkalmával a környező falvak közösségei előtt. Tanulóink ingyen tanulhatnak zongorán játszani, zongoraórákért nem kell utaztatni a gyermeket, ez a lehetőség pedig az iskolások között igen népszerű.

A színvonalas oktatást igazoló számszerűsíthető eredményeink is figyelemre méltóak. A legutóbbi országos szintfelmérő „Tesztelés 9” során matematikából az országos átlag 57,5% volt, tanulóink 66,4%-ot értek el. Magyar nyelvből 56,4-66,4% volt az eredmény a mi javunkra, szlovák nyelvből 59,4-78,6% ez az arány. Utóbbi tarthatatlanná teszi a szlovák tannyelvű iskolát választó magyarul beszélő szülők érvét, miszerint csak szlovák iskolában tanulja meg jól a gyermek a szlovák nyelvet.

Szlovák nyelvből egyébként a nyitrai kerületben a 6. helyen végzett a gimesi magyar iskola, országos viszonylatban a 12. helyet érdemeltük ki. Magyar nyelvből pedig a járás legjobbjai lettünk. A kerület 334 iskolája közül a 15. helyen végeztünk.

Szeretnénk elérni, hogy tanulóink a bodoki magán szakközépiskolába, a pozsonyi és a komáromi magyar tannyelvű gimnáziumok felé gravitáljanak, ennek ellenére többségük szlovák intézményben folytatja tanulmányait. Ezért különösen fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink még az alapiskolás évek alatt minél több élményt szerezzenek magyar kultúrkörnyezetből és az anyaországból. Célunk ezáltal is olyan tapasztalatokkal gazdagítani őket, amely erősíti bennük a magyar közösséghez tartozás jó érzését. Ezt szem előtt tartva szervezzük iskolai kirándulásainkat is. Az elmúlt két-három évben ellátogattunk Ópusztaszerre, ahol Feszty Árpád híres körképét néztük meg a magyarok bejövételéről a Kárpát-medencébe. Elutaztunk Dél-Alföld legnagyobb településére Szegedre, Juhász Gyula szülővárosába. Megtekintettük Magyarország legméreteesebb kastélyát, a méltán „magyar Versaillesnek” is nevezett pompás fertődi Esterházy-kastélyt és a „hűség városát”, Sopront. Bécsben az osztrák-magyar Habsburg uralkodók császári rezidenciáját kerestük fel, a schönbrunni kastélyt. Idén tavasszal az Ifjú Szivek Táncszínház pozsonyi székházában volt szerencsénk részesülni egy kiváló előadásban. Komáromban évente legalább kétszer megfordulunk a Jókai Színházban. Budapestre “haza járunk”: a Gyermekvasúton és a Libegőn is utaztunk, a Csodák Palotáját is már kétszer felkerestük. Tavaly nyáron a pogrányi alapiskola diákjaival közösen útnak indulva nem egy tanulóink életében először csobbanhatott a Balatonban. Diákjaink már évek óta járnak betlehemezni Győrbe, tavaly a környező falvakban is felevenítették ezt a szép hagyományt.

Az anyaországból koordinált Határtalanul program keretében jutott el hozzánk tavaly 6 magyarországi iskola, közülük az egyik – a pétfürdői alapiskola – látogatását már viszonzni is tudtuk. Órási élmény volt a gyermekeknek

megtapasztalni, ami nem magától értetődik mindnyájuk számára, hogy a messziről érkező tanulók velük azonos nyelvet beszélnek, hasonlók hozzájuk, a fiúk ugyanúgy szeretik a focit...

Az iskola falain belül sem kizárólag tanórai kereteken belül foglalkozunk tanulóinkkal. Az utóbbi években a gyerekeket Zsapka Attila előadóművész szórakoztatta több alkalommal, a Magyar Írószövetségtől és a pesti ELTE egyetemről meghívott vendégeink – Kiss Gy. Csaba docens kollégáival – rendhagyó irodalomórát tartottak, és olvastak fel magyar írók remekeiből. Bokros Lajos, az Európa Parlament magyarországi képviselője, egykori miniszter, saját tapasztalataiból merítve a többnyelvűség előnyeit tolmácsolta a gyerekeknek; Maga György a nyitrai Mezőgazdasági Egyetemről a megújuló energiaforrásokról tartott előadást. Szakács Gábor rovásírás szakértő a boszniai piramisok rovásjeleiről, Antal Tamás világutazó Peruról és a Himalájáról vetített. Többször szerveztünk iskolánkban táncjátékot a budapesti Bartók néptáncgyűttes tagjaival. Szarka László történész, akadémikus könyvbemutatóval egybekötött karácsonyi műsoron találkozott a gyerekekkel.

Mindezt, és sikereinket igyekszünk minél több fórumon népszerűsíteni. Kiadványainkkal az aktív és majdani szülőket célozzuk meg. Hirdetjük, amiben valóban hiszünk: a többnyelvűség hasznát az érvényesülésben, és így a munkaerőpiacon; a két kultúrához és két országhoz tartozás előnyeit. A magyar iskolát látogató tanuló biztosan találkozik Széchenyivel, olvas Tamási Áront, hall a hun-magyar mítoszról, el tudja fejében helyezni Magyarországot tündérvilágát Erdélyt és a székelyeket, világelső olimpiakérmestereink és Nobel-díjasaink egészséges önértékelését növelik. Ezeknek a többletelőnyöknek a felismerésére is próbáljuk rávezetni a gyermeket és a szülőket szintén.

Törekvéseinket az Élő Zoboralja Polgári Társulás és a Rákóczi Szövetség mellett működő Nyitra és Vidéke Célalap segíti. Összefogással, közös akarattal, szorgalmas munkával kívánjuk elejét venni annak, hogy 50-70 év múlva csak a sírfeliratok magyar nyelvű szövegezése árulkodjon a Zoboralján

valaha többségben élt magyar ajkú őshonos lakosságról. Mi tehát bizakodunk: van jövőnk, hiszünk benne!

Mgr. Zilizi Zoltán

AZ OKTATÁS MINŐSÉGÉRŐL

Az oktatás minőségének két fontos mutatója van. Az egyik, hogy a tanulók a tanulmányi versenyeken helytállnak-e, a másik, hogy bekerülnek-e az általuk választott középiskolákba. Iskolánk a versenyeken való részvétel és az ott elért eredmények alapján két tanévben járási szinten az előkelő 2. helyen végzett, egyszer pedig 3. lett. Ezt a teljesítménymérésen alapuló értékelést a Nyitrai Járási Oktatási Hivatal végezte el.

AZ ALSÓ TAGOZAT ÉLETÉBŐL

Az alsó tagozatos tanulók osztályfőnökeként már második éve van lehetőségem arra, hogy mélyebben megismerhessem a tanulók és szüleik hozzáállását iskolánkhoz, az iskola szervezettségéhez, s a tanuló-tanító kapcsolathoz. Mindezek pozitív értékelést kaptak. Viszont sok-sok apró munka megoldása gondot is okozott a magyar tagozaton. Nálunk az alsó tagozatos képzettségű tanító hiányát úgy lehetett csak megoldani, hogy minden órán más szakos pedagógus tanítson. Izgalommal vártuk kis diákjaink reakcióit a tanítók többféle természetére és módszerére. Meglepetésünkre gyermekeink élvezettel fogadták ezt a lehetőséget. Könnyedén reagálnak az órák sokszínűségére, s merem állítani, hogy ugyanúgy felső tagozatos tanítóink is megtalálták a kicsinyekhez vezető utat, s türelemmel próbálják átültetni a tudást kis tanítványainkba.

Kellemesen érint bennünket a gyakori érdeklődés és a mindennapos kapcsolattartás a szülők részéről is. Aktív és készséges hozzáállásuk az iskolai munkához megenyhíti

a terhet, amit a három évfolyam összekapcsolása eredményez. A negyvenöt perces tanítási órát mértani pontossággal lehetetlen három részre osztani, mivel minden egyes órán új helyzet alakul ki, a pedagógus pedig kötelességének érzi figyelembe venni a tanulók lelki világát, egyéniségét, szellemi érettségét, motorikus képességeit, ezért előfordul, hogy a tananyag másfelé irányul, mint az eredeti tervben volt. A tananyaggal pedig tovább kell lépni. Itt érezzük a legjobban, mennyire nélkülözhetetlen az együttműködés a szülőkkel, hogy a ránk bízott kisdíjakból közös munkával előhozzuk azokat a képességeket, amelyek személyiségüket a legjobban fejlesztik.

Tanulóink magyar nyelven tanulják a tantárgyakat a szlovák és az angol nyelven kívül. Valamennyi diákunk anyanyelve magyar, intenzíven fejlesztjük a szókincsüket. Ehhez hozzájárulunk azzal, hogy iskolai könyvtárunkat anyagi és szponzori lehetőségeink szerint bővítjük, s a könyvtári könyveket rendszeresen használjuk, olvassuk. Nem utolsó sorban említem a szavalóversenyekre való felkészülést, és a színjátszó szakkör munkáját.

Már az alsó tagozaton erős követelményt támasztunk a szlovák nyelv tanításával szemben. Az órai munkán túl diákjaink minden nap kapcsolatban vannak a szlovák tanulókkal a napköziben, az alacsony létszám miatt együtt szervezzük a tanulmányi kirándulásokat velük, a nevelői koncerteket, a mozi- illetve a múzeumlátogatásokat. Az iskolán kívül, a faluban is a tanulók kétnyelvű környezetben élnek, mindez együtt biztosítja a szlovák nyelv magas szintű elsajátítását.

Ezek a tények, amelyeket itt említettem, csak részletek iskolánk életéből, viszont amit végeredményül diákjaink magukkal visznek, az a kétnyelvűség. S ezt egyetlen ember sem tudja megvásárolni, viszont az iskolánk nagy szívvvel kínálja ezt az ajándékot.

Mgr. Korec Erzsébet

AZ EGYES TANTÁRGYAK OKTATÁSA

A MAGYAR NYELV OKTATÁSA

„Az anyanyelvet valóban el lehet felejteni. De nemcsak külföldön, idegen nyelvek uralkodói légkörében vagy szomszédságában – el lehet felejteni idehaza is. Ha nem arra használjuk, amire való, a nyelv meghanyaglik. Ha nem az igazat fejezzük vele ki, s ha nem a legsürgetőbb, legizőbb álmainkat bizzuk rá, elszorvad...”

Csoóri Sándor

A magyar nyelv tanítására nagy figyelmet kell fordítani egy kisebbségi környezetben. Elsősorban megszerettetni kell a gyermekekkel azt a nyelvet, amely kultúrájukat is hordozza. Erre a tanórákon kívül a szavalóversenyeken is lehetőség nyílik. A Tompa Mihály szavalóversenyen diákjaink csaknem minden évben az országos fordulóiig jutnak.

A magyar nyelv oktatásában fontos, hogy a tanulók szókincse gazdagodjon, kiemelt szerepet kap a szövegértés fejlesztése és a helyesírás. Mindennek gyakorlati jelentősége van, hiszen a pontos és helyes nyelvhasználat jó benyomást kelt például egy felsőfokú intézményben vagy munkahelyen. Gondolataink anyanyelven való kifejezése az első lépés az önálló gondolkodás felé.

Varga Anna

AZ ANGOL NYELV OKTATÁSA

Manapság több nyelv ismerete szükséges ahhoz, hogy érvényesüljünk a munkaerőpiacon, az angolnyelv-tudás általában

alapvető elvárás a munkahelyeken. A nyelvoktatás szerencsére már az általános iskola alsó tagozatán elkezdődik. Itt a gyerekek játékos formában kóstolhatnak bele a nyelvtanulásba. Később a felsősök már nyelvtani, szövegértési, kommunikációs alapokat is elsajátítanak. A kis létszámú csoportokban lehetőség van arra, hogy minden órán szóhoz jusson minden tanuló, elkészített párbeszédeiket, feladataikat előadhassák, felolvashassák. Így egymástól is sokat tanulhatnak a diákok, és azonnali visszajelzést adnak és kapnak. A tankönyvi feladatokat időnként érdemes kiegészíteni egyéb, még inkább életszerű anyaggal: egy-egy dalszöveg feldolgozását vagy szituációs játékot a diákok mindig hálással fogadják.

A legfontosabb talán a nyelvtanításban az, hogy a gyermek megérezze annak az örömét, hogy idegen nyelven is ki tudja fejezni magát. Fontos, hogy minden órán úgy érezze, megtanult valamit, s ezáltal az önbizalma is növekedjen. Az idegen nyelv tanulása felejthetetlen játék, amit egy egész életen át üzhetünk.

Varga Anna

NÉMET NYELV

Az idegen nyelvek fontossága ma már az életünk szinte minden területén jelen van. A mai gyerekek olyan világban nőnek fel, ahol nagy előny, ha jól beszélnek valamilyen idegen nyelvet. Viszont ha érvényesülni szeretnének az életben, néha már ez sem elég. Egyre nagyobb igény van arra, hogy legalább két idegen nyelven beszéljen valaki. A német nyelvterület közelsége miatt is hasznos, ha a diákok e nyelvvvel is megismerkednek. Az oktatási reformnak köszönhetően a gyerekeknek ez a lehetőség már az alapiskolán megadatik.

A nyolcadik és a kilencedik évfolyamban heti két órában

a tanulók elsajátíthatják a német nyelv alapjait. Ilyen óraszám mellett természetesen nincs idő bonyolult nyelvtani problémákban elmélyedni, a cél inkább a szókinccs fejlesztése és a kommunikáció. A játékos, szórakoztató feladatok segítségével a tanulók már az órán elsajátítják a tananyag nagy részét. A diákok, ha a későbbiekben találkoznak a nyelvvvel, könnyűszerrel felidézhetik és továbbfejleszthetik az alapiskolában tanultakat.

Mgr. Mikuš Rózsa

SZLOVÁK NYELV

A Gimesi Alapiskola Zoboralja egyik legnagyobb iskolája, mely két, szlovák és magyar tagozattal rendelkezik. Mivel a Nyitra-vidéki nyelvsziget szlovák többségű környezetben fekszik, az itt élő közösség tagjainak a mindennapi élethez szükséges a szlovák nyelv alapos ismerete. Diákjaink naponta használják a szlovák nyelvet, ebből kifolyólag nyelvtudásuk bővítése szükségszerű. Szinte alapkövetelmény, hogy e nyelvet mind szóban, mind írásban elsajátítsák, hogy a mindennapokban megfelelhessenek környezetük követelményeinek, elvárásainak. Iskolánk feladata, hogy tanulóink szlovák nyelvtudását a kommunikáció, az irodalom és a nyelvtan terén is bővítsük.

A szlovák nyelv iskolánk magyar tagozatán hosszú évek óta azok közé a tantárgyak közé tartozik, amelyben a tanulók jelentős sikereket értek el. A sikerek egyik oka a kiváló nyelvtudás, amely az iskolai oktatás és a kétnyelvű környezet hatását tükrözi, látható jele pedig a versenyeken elért eredmények.

A szlovák nyelv oktatásának középpontjában a kommunikatív nyelvhasználat áll. A tanítási órákon kívül lehetőséget adunk diákjainknak, hogy a szlovák helyesírási szakkörön vagy

a felvételi felkészítő szakkörön egészítsék ki, illetve bővítsék tudásukat.

Azonban a rendszeres napi tananyagon túl többet is nyújtunk diákjainknak: a különféle nyelvi versenyekre is benevezünk, hogy ezzel is aktivizáljuk, motiváljuk őket. Az említett iskolai versenyek egyike a *Poznaj slovenskú reč* nevű vetélkedő, ahol az elmúlt néhány évben az országos fordulón két tanulónk, Bencz Gabriella és Polyák Viktória is első helyezést értek el, míg Kobza Zoltán az arany sáv 4. helyezettje lett. Németh Melinda és Obonya György a kerületi versenyen az ezüstsáv 4. helyezettje lett. Lepjak Laura a körzeti fordulón ezüstsávot minősítést ért el.

A *Dobré slovo* szlovák nyelvű szavalóversenyen szintén rendszeresen részt veszünk, nem kis sikerrel. Az iskolai döntő után diákjaink a körzeti versenyeken szinte rendszeresen díjazásban részesülnek, s ezt követően szinte minden alkalommal továbbjutnak a komáromi kerületi fordulóra is. Komáromban a kerületi verseny egyben nemzetközi verseny is, ahol a versenyzők sorát a magyarországi és a romániai szlovák nemzetiségi iskolák tanulói is bővítik.

A kerületi versenyek győztesei, illetve előkelő helyezettei között szerepelt Brath Martin, Polyák Viktória, Kobza Zoltán, Obonya György és Krisztina, Deák Veronika, Balkó Zsuzsanna, Szórád Szimona, Csámpai Péter, Tóth Péter, Bencz Gabriella, Balkó Katalin, Bencz Viktória, Sotorník Adrián és Németh Melinda.

A szlovák nyelv magas szintű ismeretét nemcsak a versenyeken elért díjak, hanem a kerületi iskolai tanfelügyelőség által végzett értékelések, illetve a Monitoron – a végzősök országos tudásszintfelmérőjén – nyújtott kimagasló teljesítmények is bizonyítják.

Mi sem igazolja jobban azt, hogy a gimesi diákok magas szinten művelik a szlovák nyelvet, mint az a tény, hogy azok, akik szlovák középiskolát választanak folytatásul, mind-mind gond nélkül megállják a helyüket. Ez azt támasztja alá, hogy

tanulóink mellett, hogy anyanyelvükön tanulnak, nem jelent problémát számukra az államnyelv elsajátítása, sőt több esetben tanúskodik arról, hogy gyakran választékosabban használják az említett nyelvet, mint bármely szlovák kortársuk. Ennek igazolására valószínűleg mindnyájan fel tudnánk hozni egy-egy példát vagy esetet.

Mgr. Korec Erzsébet

TÖRTÉNELEM

Historia est magistra vitae – A történelem az élet tanítómestere, állította Cicero. Gyakorlati, az életben szükséges helytálláshoz nélkülözhetetlen tapasztalatokkal gazdagít.

A tudásalapú identitásformálás minden történelemóra küldetése. A tanító által közvetített információk minősége és a felhasznált szakirodalom – tankönyvek – szellemisége befolyásolja ezt a célt. A történelem hagyományosan nem objektív tudomány, hiszen egy-egy múltban megtörtént esemény többféle megítélés alá eshet. Ennek jelentősége a hetedik évfolyamban jelenik meg. Míg az ötödik osztály tananyaga a történettudomány bevezetéséről szól, a hatodikosoké pedig az őskori- és ókori, általában hasonlóan értékelt civilizációk bemutatását tartalmazza, addig a magasabb évfolyamok tananyaga már eltérő megítélések alá esik.

A hetedik osztályos tanuló a magyar állam megalakulásától jut el a Rákóczi szabadságharcig. Csak a magyar tagozaton emelik ki például Szent István királyságának magyar jellegét, hiszen az „Uhorsko”, vagy „Uhri” fogalmakból ez egyértelműen nem derül ki. Pedig az identitás, illetve önmeghatározás alakulásában nagy szerepe lehet a felismerésnek, hogy a magyarságnak több mint egy ezredéven át központi szerepe volt a Kárpát-medencét érintő történelmi folyamatokban.

Történelemóráinkon világossá válhat, hogy a honfoglaló magyar törzsek a legerősebb jogán vették birtokukba az új hazát, és ezzel összefüggésben kiderülhet az is, hogy valószínűleg az öntudatos székely gyepűörök leszármazottai a zoboralji magyarok.

Nálunk elhangzik, hogy olyan nemzet tagjai vagyunk, amely megvédte a keresztény Nyugat-Európát a hódító muszlim törököktől, amivel kivívtuk az akkori világ nagyrebecsülését. Továbbá az is, hogy szabadságszerető nép a miénk, mely úgy viselkedett mindig mint a rugó: minél jobban nyomták, annál inkább ellenállt. Nekünk volt Bocskaink, Thökölynk, Rákóczink, Kossuthunk.

A hetedik és nyolcadik osztályban a békés magyar-szlovák együttélésre helyezük a hangsúlyt. Szent István király intelmeiből tudomást szerezhetnek diákjaink a sokszínű és soknemzetiségű ország előnyeiről, valamint a korabeli magyar állam befogadó, toleráns voltáról.

A kilencedik osztályban a csehek és szlovákok egymásra találásának ismertetése mellett igyekszünk érzékennyé tenni tanulóinkat az elszenvedett veszteségek és történelmi igazságtalanságok iránt. A trianoni sokk máig továbbélő hatása feldolgozásra kerül: kérdések fogalmazódnak meg, amelyek gondolkodásra, készítenek és értékek egybevetésére nyújtanak alkalmat. Miért élnek magyarok Magyarországon kívül? Miért beszélnek Romániában, Szerbiában, Ukrajnában, stb. magyarul? Elszakítottágunk ellenére miért alkotunk mi mégis egy közösséget? Mit jelent az „anyaország” fogalom? Kik azok a csángók és kik a székely-magyarok? Szülőföldünkön valóban kisebbség vagyunk? És így tovább.

Friedrich Nietzsche filozófus kellő súllyal érzékelteti, hogy az egyén, például a magyar gyermek, saját közössége múltjának ismerete nélkül mit veszít: „És előttünk áll a mítoszát vesztett ember, aki minden múltak közepette múlttalanul és múltra éhesen, örökké kielégítetlenül kapar, hogy valami gyökeret leljen.”

Ezért szeretnénk oda hatni, hogy tanulóink meggyőző-

désévé váljék: jó és felemelő érzés vállalni a származást, továbbadni pedig kötelesség. S remélhetőleg ezáltal Sajó Sándor költő szavai nyitott szívekre találnak:

*„E hármasszín a lelkemen ragyog,
Számomra nincs szebb ezen a világon,
E lobogót én, mert magyar vagyok,
Hűséggel védem, szeretettel áldom.”*

Mgr. Zilizi Zoltán

MATEMATIKA

Tagozatunkon a matematika oktatásának színvonala mindig kiváló volt. A magas színvonalú matematikaoktatásról nemcsak a versenyeken való részvétel tanúskodik, hanem az a tény is, hogy volt tanulóink közül sokan választottak olyan pályát, ahol a matematikatudás elengedhetetlen feltétele a pályalkalmasságnak, illetőleg több tanulónkból éppen matematika szakos tanár lett.

Tanulóink a matematika olimpia, a pitagoriász járási fordulónak állandó résztvevői, sikeres megoldói. Ezenkívül más országos méretű versenyekbe is bekapcsolódnak, mint pl. a Maks levelező verseny, illetve a Matematikai kenguru nemzetközi versenyen is országos méretben a sikeresek közé tartoznak.

Az egyik legnagyobb sikerünknek a Katedra folyóirat levelező versenyének országos döntőjébe való bejutást könyvelhetjük el. Balkó Gabriella és Tóth Hajnalka képviselték iskolánkat ezen a megmérettetésen.

A matematika olimpia kerületi fordulójába, amely a legmagasabb szintű alapiskolai matematikaversenyek közé tartozik, két tanulónk jutott be. Balkó Tibor, aki sikeres megoldó lett és Bencz Gabriella, aki az 1. helyen végzett.

Természetesen a matematikaoktatás fő célja a gyermekek minél jobb felkészítése a felvételre, a középiskolára. A mi munkánk mértéke ugyanis az, hogyan állják meg végzőseink helyüket a középiskolákon, és főleg az életben.

Mgr. Maga Judit

FIZIKA

Hatodikban a tanulók új tantárgyat kezdenek tanulni – a fizikát. A fizika a természettudományok közé tartozik, amelyek a természetben lévő élő és élettelen tárgyakat és jelenségeket vizsgálják.

A tanulók nemcsak a fizikai jelenségekkel, törvényekkel, fogalmakkal, mennyiségekkel és egységekkel foglalkoznak, de a fizikai ismeretek gyakorlati alkalmazásával is.

Tanulmányaik során a gyerekek rájönnek arra, hogy a mindennapi élet és a műszaki gyakorlat szinte elképzelhetetlen tudományos ismeretek nélkül. A tudomány és a technika modern fejlődése feltételeket teremt az életszínvonal emeléséhez és az egész emberiség békés együttéléséhez.

A fizika órán új ismereteket szerezhetnek a tanulók a testek között ható erőkről, különféle mozgásokról, a szilárd anyagok, folyadékok és gázok mechanikai tulajdonságairól, az időjárásról, az elektromos és mágneses jelenségekről, a fénytán és hangtan világából. Új ismereteket szereznek a világ-egyetem keletkezéséről és fejlődéséről, az energia átalakulásáról, a magenergiáról és a nem hagyományos energiaforrásokról.

A szorgalmasabb tanulók a bennüket körülvevő világot majd más szemmel, tágabb szemszögből nézhetik.

A 2008/2009-es tanévben került sor az új iskolai reform bevezetésére. Ezáltal a fizikatanítás terén is történtek változások. A tananyag csökkent és így több idő és lehetőség jut a kísér-

letezésre. A minket körülvevő jelenségeket a tanulók nem érthetik meg pusztán a tankönyv szövegének elolvasásával. A dolgok mélyebb megértését biztosítja egy-egy kísérlet „demonstrálása“, melyek sokszor nagyon elgondolkodtatóak. Az ilyenfajta fizikaóra sokkal aktívabb jelenlétet és hozzáállást követel a tanulóktól.

A pályaválasztás terén a magyar tagozat végzős diákjai évek óta nagyon jó eredményeket érnek el. Ha az utóbbi 5 évet vesszük figyelembe, látható előrelépés történt, ami a végzősöknek az érettségivel végződő 4 éves középiskolákon való elhelyezkedését illeti.

Míg 3 évvel ezelőtt 10 diákból 5 jelentkezett 4 éves középiskolába, tavalyelőtt ez az arány 20 diákból 17, azaz a végzős osztály 85 %-a. Említésre méltó az a tény is, hogy 8 tanulónk folytatta tanulmányait valamelyik gimnáziumban. A 2011-es helyzet még megdöbbentőbb: 14 kilencedikesből 13 jelentkezett 4 éves középiskolába, és csak 1 tanuló készült 3 éves szakmunkásképzőbe. Tehát a 2011. évi arány 93 %. 2012-ben 11 végzős tanulóból is csak ketten mentek 3 éves szakmunkásképzőbe. Ebből jól látható a magyar tagozat tanárainak kitűnő munkája.

Ami a kilencedikesek tudásának országos felmérését illeti („Testovanie 9“), a magyar tagozat minden alkalommal jóval meghaladja az országos átlagot. Például 2012-ben a magyar tagozat eredménye matematikából 66%, magyar nyelvből 64%, szlovák nyelvből és irodalomból 79%, míg az országos átlagok 56-57 % körül alakulnak.

Mgr. Szórád József
pályaválasztási tanácsadó

GEOGRÁFIA

68

Az alsó tagozatos honismeret tantárgyhoz kapcsolódik az ötödik osztálytól a geográfia tantárgy. Földünkkel és a bolygókkal ismerkednek meg kezdetben a gyerekek, megtanulnak tájékozódni a térképen, majd a felsőbb osztályokban az egyes világrészeket ismerik meg. Törekszünk arra, hogy a tanórák látványosak legyenek: prezentációk, vetítések, illetve az interaktív tábla alkalmazása teszi élvezhetőbbé a tanulást.

Gyakorlatias tudást igyekszünk nyújtani gyermekeinknek. Például utazások alkalmával kapcsolatba kerülhetnek a tanultakkal, és jó érzéssel, büszkeséggel tölti el őket, ha felismerik azt, amivel már az iskolában találkoztak.

Mgr. Mego Andrea

INFORMATIKA

Az informatika mint tantárgy újnak számít az iskolában. Azt is mondhatnánk: még gyerekcipőben jár. Számítástechnikával a magyar tagozat diákjai 2007-ig szakköri tevékenységen belül találkozhattak. Az iskolareformnak köszönhetően került be a kötelező tantárgyak közé. Mind az alsó, mind a felső tagozaton heti egy óra keretén belül igyekszünk a tanulókkal megismertetni és megszerettetni a számítástechnika világát.

Az információs társadalom korát éljük. Az internet elterjedésével az információszerzés új dimenziót kapott. Ez a tény teljesen új elvárásokat tár az oktatás elé. Ennek alapján mi is nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulók képesek legyenek az információt felismerni, szerezzenek jártasságot az információk különféle formáinak (szöveges, hangos, vizuális) kezelésében, tudják különféle formákban megjeleníteni, és nem utolsósorban képesek legyenek mindezt kiértékelni és meg-

69

felelően felhasználni. Fontos, hogy elsajátítsák a számítógépezés alapjait, otthonosan mozogjanak a számítástechnikai környezetben: felhasználói szinten tudják kezelni a számítógépet. Tudatában legyenek az öncélú és túlzott informatikai eszközhasználat egészségkárosító, személyiségromboló hatásának (pl. a számítógép-függőség, videójáték-függőség problémái).

A személyi számítógépek elterjedése, teljesítményük növekedése nagyszerű lehetőséget kínál az oktatás színvonalának emelésére. Erre törekszünk mi is. A legmodernebb eszközök nemcsak az informatikaórán belül jelennek meg, ahol lehetősége van minden tanulónak önállóan dolgozni a saját számítógépén, hanem a többi tantárgy keretén belül is. A gyermekek számára is már mindennapivá vált a projektorok használata. Ebben az iskolaévben szinte minden tanteremben internethozzáférést tettünk lehetővé. A közeljövőben két osztályban interaktív táblák helyezünk el. Reméljük, tanítványaink számára ennek köszönhetően is még érdekesebbé és vonzóbbá válik a tanulás.

Mgr. Mikuš Rózsa

ÉNEK-ZENE – MIÉRT FONTOS AZ ÉNEK?

Az ének-zene tantárgy célja, hogy megismertesse a diákokkal az együtténeklés örömét, bevezesse őket a kezdet kezdetétől a művészi zene teljességébe, s ezáltal az ízlés- és emberformáló erejét az oktatásban és a nevelésben minél jobban érvényesítse. Iskolánkon az ének-zene tanítás szerves része az oktatásnak az alsó tagozattól kezdve egészen az alapiskola kilencedik osztályáig. A diákok megismerkednek népdalainkkal, illetve más népek népdalaival is, s ezáltal nagyobb betekintést nyernek saját és más nemzetek kultúrájába. A gimesi magyar iskolában, a Kodály-módszer alkalmazásával, éppen a népdalok által vezetjük be a diákokat a zene csodálatos világába. Az első

zenei megnyilvánulás az éneklés. Így az éneklésen keresztül vezet az út a zene megértéséhez. Az alsó tagozaton a gyermekek megismerkednek a legegyszerűbb gyermekdalok, s majd fokozatosan komolyabb énekek segítségével a szolmizálás és a kottairás-olvasás tudományával. A tanítási órákon az Orff-féle hangszereket használjuk: ezek a különböző ütő és csörgő hangszerek.

Az ötödik osztálytól kezdve a zenetörténet és a zeneelmélet is elfoglalja helyét a tananyagban, de a népdalok éneklése sem szorul ki a tanításból. A diákok a zene keletkezésétől az egyes korszakokon keresztül (őskor, ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantizmus, XX. század zenéje) fokozatosan ismerkednek meg a világ zenéjével. Megismerkednek az egyes korszakok zenei irányzataival, zenei stílusaiival, zeneszerzőivel és a zeneszerzők műveivel. Ez az ismeretszerzés a zenei nevelés interdiszciplináris kapcsolataitól segít még jobban megérteni saját történelmünket.

A tanítási órákon nagymértékben foglalkozunk zenehallgatással és a zenei művek elemzésével is, ill. kotta-anyagok elemzésével.

A zenének ízlés- és emberformáló ereje van, sőt az ön-fegyelmre is buzdít, ezért nagyon fontos az értékes művészi zene megismerése, megértése, mely a későbbiekben esetleg önálló zenei alkotásra is ösztönözhet. Az ének-zene tantárgyon belül igyekszünk ezeket a kincseket a gyermekeknek feltárni és tovább fejleszteni, hogy tanítványaink az alapiskola befejeztével nagyfokú értékeket vigyenek magukkal: az együtténeklés örömét, az értékes zene élvezetét, szűkebb hazájuk Zoboralja népdalkincsének, hagyományainak ismeretét és egészséges értékrendjét.

Mgr. Varga Imre

SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEINK

„...mindig az a jó, ami nem kötelező...”
(volt diákjaink vallomásaiból)

A volt alapiskolánkon többféle szakkör működött és működik, melyekből egyéniségünkhöz és tehetségünkhöz mérten választhattunk. Pedagógusaink nemcsak a lexikális tudás és az elméleti ismeretek bővítését tartották fontosnak, hanem a képességek és a diákok művészi hajlamának fejlesztését is. Ezeket figyelembe véve alakultak ki az alábbi szakkörök: énekkar, színjátszóköri, sportköri (asztalitenisz, kézilabda, foci), történelmi, citera, angol nyelvi, szlovák helyesírási és kismesterségek szakkör, valamint a felkészítő szakkörök a matematika, szlovák nyelv, magyar nyelv és irodalom terén.

Ezek közül legjobban a kismesterségek szakkört szerettük, amelyet az ügyeskedő diákok számára hoztak létre.

Itt megtanulhattuk, hogyan lehet szép, mutatós és hasznos tárgyakat előállítani. Bepillanthattunk, s elsajátíthattuk az origami művészetét, az agyagozás technikáját, az üvegfestés titkát, a batikolást, a gyöngyfűzést, mozaikképek kirakását, a szalvéta-hajtogatás technikáját, a virágkötést és még sok más érdekes mesterséget.

Nekünk, akik érdeklődünk a zene és az ének iránt, alakult újra az énekkar, hiszen tudjuk, hogy iskolánkban e tevékenységnek már nagy hagyománya van. Főleg népdalok feldolgozásait tanuljuk be, de gyermekkórusra írt zenei darabokat is előadunk. Felléptünk többek között Budapesten, továbbá a község és az iskola által szervezett ünnepségeken is.

A sportkört inkább a fiúk és az aktívabb lányok kedvelik. Ez a szakkör nemcsak az egymás közötti versengésre nyújt lehetőséget, hanem az iskolánk reprezentálására is. Az asztaliteniszben járási és kerületi fordulókban többször 1. helyezést is elértünk. A kézilabdacsapatunk 4. lett, s ez a gyakorlások

körülményeihez és feltételeihez képest szintén szép eredmény. A színjátszó szakkör csak nemrég alakult meg, az ifjú színésztehetségeink, esetleg irodalomkedvelő diáktársaink számára. Ők biztosítják a szórakozást az iskolai rendezvényeken, a karácsonyi műsoron, az ünnepélyes tanévzárón valamint megemlékeznek történelmünk fontos fordulópontjairól is.

A felkészítő szakkörök segítenek nekünk – kilencedikeseknek – elmélyíteni az ismereteket, hiszen „Az ismétlés a tudás anyja”. Ezáltal növeljük esélyeinket, hogy az általunk kiválasztott középiskolában sikeresen folytassuk tanulmányainkat.

Egy új, különleges szakkörön is „kiélhettük” zenei énlünket, ahol elsajátíthattuk egy ősi magyar hangszer, a citera működését és a citerajátszás fortélyait. A tanulást három ismert népdallal kezdtük, melyeket első fellépésünkön, az iskola ötvenedik évfordulója alkalmából adtunk elő.

Zongoraórákat vehettünk, megismerkedhettünk a kottával, a zenélés szépségeivel.

A történelmi szakkör keretén belül sok érdekes adattal és ismerettel bővíthettük ki a kötelező iskolai tananyagot. Ezenkívül megismerkedhettük az őseink által használt rovásírást is.

Fontosnak tartjuk megemlíteni a szakköröket vezető tanító nénik és tanító bácsik nevét: Barta Anna, Gál Hajnalka, Korec Erzsébet, Mikuš Rózsa, Szeles Mária, Varga Imre, Zilizi Zoltán és a külsős körvezető, Kupecsek András.

Iskolánkban nagy hagyománya van a táncnak is, de az utóbbi években a palotás vált nagyon közkedveltté. A palotást királyi és fejedelmi udvarokban táncolták, mivel nagyon elegáns és méltóságteljes tánc. Ezért kedveltük meg mi is.

Már több alkalommal bemutattuk, és nagy sikert arattunk vele. Felléptünk a Csemadok rendezvényein, a nyitrai Juhász Gyula Ifjúsági Klub által szervezett magyarbálon, iskolánk szülői bálján, a zsérei falunapokon és a község reprezentációs bálján, valamint a kilencedikesek év végi bankettjén, amelyen rend-

szeresen szerepelünk. Sokat kell gyakorolnunk, s emiatt sokszor fel kell áldoznunk a szabad délutánjainkat is, de mindezt nem sajnáljuk, mert a közönség vastapsa, az elismerés mindenért kárpótol bennünket.

A palotás betanításán és koreográfiáján több pedagógus is munkálkodott. Közülük Gál Hajnalka és Szeles Mária tanító néniket említenénk, de az utóbbi időben Mikuš Rózsa tanító néni is részt vett e tevékenységben.

Áldozatos munkájukért ezúton is köszönetet mondunk!

Deák Veronika, Maga Katalin, Maňuch Regina, Polyák Viktória, Tóth Rita

A SZÍNJÁTSZÓ SZAKKÖR

Alapiskolánkon mára már hagyománnyá vált a színjátszás. Köszönhető ez a pár évvel ezelőtt elindított színjátszó szakkörnek.

A legnagyobb kihívást diák és tanár számára minden évben a karácsonyi műsor összeállítása és egyben betanulása jelenti. Az előadott sok szép karácsonyi jelenet nagy népszerűségnek örvend szülők, tanárok és tanulók körében egyaránt. A klasszikus betlehemezésen kívül – mely a műsor elmaradhatatlan része – más érdekes, megható, szívet-lelket melengető színdarabbal, feldolgozással találkozhatnak azok, akik eljönnek karácsonyi bemutatóinkra. Mindannyiunk öröme eddigi fellépéseink sikeresek voltak. Bizonyítja ezt egy-egy jelenet után a sok örömtől könnyes szem, a sok boldog gyermeki és szülői tekintet, az a bizonyos meghitt hangulat, melyet csakis a karácsonyi dalok képesek elővarázsolni... Minden egyes ilyen találkozás azt mondatja velünk, hogy érdemes. Az előadás összeállítása során mindig ügyelünk a változatosságra. Ezért aztán a komoly, az ünnephez méltó programot igyekszünk

humoros, táncos és zenei jelenetekkel tarkítani.

Iskolánk tanárai évről évre sikeresen végzik feladatukat, a műsorok összeállításával is sokat munkálkodnak. A szakkör vezetőjének feladata, hogy a tanulók egyéniségéből kiindulva kiválassza a testhezálló szerepeket, illetve, hogy olyan jeleneteket írjon, melyek közel állnak minden gyermek egyéniségéhez, képességéhez.

Az idén csaknem az összes tanulónk szerepelt a karácsonyi műsorban. Önzetlenül és nagy szeretettel készültek mind a gimesi, mind a zsérei előadásra. A nézők vastappsal jutalmazták meg őket, s ez diáknak és tanárnak egyaránt nagy motivációt jelent a folytatásra, a további fellépésre.

A színjátszó szakkör kiváló lehetőség gyermekeink kreativitásának fejlesztésére és kinyilvánítására, energiáik hasznos levezetésére és az együttlétből, a közös munka örömeiből fakadó élmények megélésére.

Mgr. Korec Erzsébet

A GÍMESI ALAPISKOLA GYERMEKKARA

Énekkarunk dr. Simek Viktor pedagógus-karnagy vezetésével 1971-ben alakult. Számos iskolai és nyilvános rendezvényen lépett a közönség elé. Rendszeresen részt vett a járási versenyeken, ahol a szlovák és magyar iskolai gyermekkarok mezőnyében többnyire az élcsoporthoz helyezkedett el.

Többször szerepelt a kerületi gyermekkari versenyeken és fesztiválokon is. Hat ízben eljutott a *Csengő Énekszó* országos gyermekkari fesztiválra, ahol részt vett a minősítési versenyen is, kétszer ezüst és négyszer aranykoszorús minősítést ért el.

A Gimesi Alapiskola Gyermekkara működésének első szakaszát 2003. június 30-án fejezte be abban a reményben, hogy hamarosan új felállításban folytatja majd nemes tevékenységét.

A gyermekkarban eltöltött évek hatására ma már a Gimesi Alapiskola hatáskörébe tartozó magyar falvak majd mindegyikében működnek énekkarok.

2007-ben, többéves kihagyás után Gál Hajnalka vezetésével újraalakult iskolánk énekkara, amely Budapesten a Zoborhegy téren álló plébániatemplomban Kodály Zoltán születésének 125-ik és halálának 40-ik évfordulójára szervezett kórustalálkozón lépett fel először. Az énekkar a szervezők és a közönség tetszését egyaránt elnyerte. Az énekkari találkozó főszerzőjétől külön köszönőlevelet is kaptak.

Azóta a község és iskolánk rendezvényein rendszeresen fellépnek. Tovább mélyítik iskolánk jó hírnevét, éneklük népdalainkat és azok feldolgozásait a maguk és a közönség örömeire. Az énekkart jelenleg Varga Imre vezeti.

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni
magunkat kell megértenünk.
Semmi sem alkalmasabb erre,
mint a népdal”.

Kodály Zoltán

Összeállította: Mgr. Maga Judit

A VILLŐ FOLKLÓRC SOPORTRÓL, HAGYOMÁNYAINKRÓL, GYÖKEREINKRŐL

A népművészet egyik fontos része a gyermekjáték, a gyermekhagyomány. A néphagyomány megmentésével nagyon sok ember foglalkozott már. Egy morzsányit a Villő folklórcsoport is besegített ebbe a munkába. A csoport műsorának minden egyes számát maga gyűjtötte össze, itt a legszűkebb hazájában, szülőföldjén, Zoboralján. Mentési munka ez, a hagyomány, az örökség, őseink kincsének, értékeinek megmentése. Nemes feladat ez, és az utódok kötelessége.

A Villő folklórcsoport az 1964/65-ös iskolai évben alakult. Kezdetben mint táncsoport működött. A csoportot a megalakuláskor 10–15 felső tagozatos diáklány képezte.

Néhány éves tevékenység után a kezdeti nehézségeket leküzdve a csoport munkája más irányba terelődött. A 70-es évek elején a csoport műsorában már csakis itthoni, kizárólag helyi folklóranyagot találunk. Megkezdődött a gyűjtés is. A csoport minden tagja lelkesen látott munkához és hangyaszorgalommal gyűjtötte az anyagot.

Zoboralja gazdag népművészetének és az itteni gyermekhagyományok bemutatásának köszönheti a csoport sorozatos sikereit, melyeket járási, kerületi és országos versenyeken ért el. A csoport vezetője és mindenese Jókai Mária volt, aki egyszemélyben intézte a műsor összeállítását, betanítását és az ezzel kapcsolatos teendők szervezését.

A Villő 1994-ben Jókai Mária nyugdíjba vonulásával megszűnt. 2005-ben tettünk egy kísérletet feltámasztására, sajnos kevés sikerrel. Mindössze két évig működött PhDr. Sipos Anna vezetésével, majd a gyermekhiány miatt megszűnt létezni.

Összeállította: Mgr. Maga Judit

A SZÜLŐI SZÖVETSÉGBEN SZERZETT TAPASZTALATAIMRÓL

Mintegy tizenöt évet dolgoztam a szülői szövetség berkein belül.

A koloni iskolában néhány társammal együtt először a szlovák, a „közös“ szülői szövetséget alapítottuk meg 1999-ban. Majd amikor lehetőség nyílt az önállósodásra, létrehoztuk a magyar is. Ez mindkét fél számára előnyös volt, mert felmerültek bizonyos problémák, amelyek csak a magyar tagozatot érintették (pl. az alternatív oktatás bevezetésére tett kísérlet az akkori szlovák politika részéről).

Annak ellenére, hogy a két szülői szövetség különvált, az együttműködés nem szűnt meg, nem szűntünk meg partnerek, barátok lenni. Számos közös rendezvényt szerveztünk, pl. az anyák napi megemlékezést, a karácsonyi műsort, vagy a szülői bált. Ezek alkalmával még jobban megismertük egymás nézeteit, iskolai problémáit, az egyes tagozatok eredményeit, és persze azt is, hogy a szülők minek alapján választották ki gyermekeik számára az iskolát.

A szülői szövetség berkein belül egy nagyon jó, lelkes, iskolát féltő és segítő társaság kovácsolódott össze. Jobban megismertük egymást és a tanítóinkat, valamint az iskola vezetését is. További pozitívuma az volt, hogy jogalanyisággal rendelkezünk, és ezáltal főleg az anyaországi alapítványokhoz pályázatokat nyújthattunk be, s az így befolyó támogatásokból segíthettük iskolánkat. Minden tanév novemberében megszerveztük reprezentációs bálunkat, melynek bevételéből szintén az iskola fejlesztését, színvonalának növelését támogattuk. Az iskolai kultúrmműsorok megszervezésébe és lebonyolításába is besegítettünk, s nem utolsósorban a tagozat vezetőjével és a pedagógusokkal karöltve megbeszéltük, illetőleg megoldottuk a felmerülő problémákat. Egy igazi nagy családot alkottunk és alkotunk ma is, hiszen ma sem szűntünk meg az iskolákra gondolni és érte cselekedni.

Ennek a másfél évtizedes munkának a tapasztalatait, tanulságait szeretném most megosztani Önökkel.

A szülők döntő többsége számára az iskola a beiratásig és minden évben a tanévkezdésig okoz bonyodalmat. Rohanó világban élünk, valahol a mindennapi betevő kenyér előteremtése von el rengeteg időt és energiát, másutt a munkakeresés és ismét másutt pedig a kényelmes életvitel biztosítása, az anyagi javak gyarapítása. Mindent összevetve megállapíthatjuk, hogy a legtöbb családban az időből van a legkevesebb. Az idő kincs, és ami elmúlik, amit elmulasztunk, az nem jön vissza többé. Mindenütt hangoztatjuk, hogy a gyermekeink szebb jövője a legfontosabb számunkra, de ha őszintén próbálunk elszámolni szabadidőnkkel, a gyermekeinkre, a közös programokra, tanulásra szánt idő a legkevesebb. Túlságosan nagyok a fogyasztói társadalom csábításai, az internet, a TV, a szórakozás. Vissza kell térnünk a való világba, és vissza kell állítanunk prioritásainkban a valós értékeket, ahol az első helyen kell, hogy a gyermek szerepeljen – elsősorban az ő érdekeit és igényeit kell szemünk előtt tartanunk!

Míg a gyermek kicsi, addig jobban tudunk örülni a csodának, az első megtett lépésnek, az első kimondott szónak – jobban körül vesszük szeretetünkkel, gondoskodásunkkal. Ez vonatkozik az óvodában eltöltött évekre és az iskola első évfolyamára is. Izgatottan várjuk az Anyák napi, a karácsonyi fellépéseket, és örülünk a gyermek minden egyes apró sikerének. Később, mikor a gyermek önállóbb lesz, érdeklődésünk megkopik, pedig a felsőbb osztályokban is érhetik őt negatív élmények. Meg kell tanulnia feldolgozni a sikert és a sikertelenséget egyaránt, tehát ugyanúgy szüksége van ránk, szülőkre. Mindannyian szeretnénk, hogy gyermekeink fejlődése töretlen legyen, hogy jól tanuljanak, hogy kibontakozzon a tehetségük, vagyis, ahogy még azt a szüleink szokták mondani: „Többre vigyék az életben, mint mi, jobb legyen a soruk!“ Ennek az egyik előfeltétele, hogy a gyermekeink számára a legmegfelelőbb iskolát válasszuk. Sok szülő tévesen azt gondolja,

hogy egy szlovák, vagy egy városi iskola biztosan színvonalasabb, s ennek érdekében azt az áldozatot is képes meghozni, hogy naponta kíséri az iskolába és haza. Ha azonban körülnézünk a járási iskolák kínálata között, meglepően látjuk, hogy itt van helyben a járás egyik legjobb (ha nem a legjobb!), legeredményesebb iskolája, a Gimesi AI magyar tagozata. Ezt az állítást támasztják alá a különböző iskolák közötti tanulmányi versenyeken elért eredmények és főként a diákok továbbtanulási statisztikája, a középiskolákon elért eredmények, majd a későbbiekben az egyetemet, főiskolát végzettek száma.

Mikor a 90-es években munkához láttunk (tanítók, szülők), elképzeltünk, megálmodtunk egy jó iskolát. Nagyon magasra állítottuk fel a mércét: olyan diákokat akartunk az iskolánkból újtukra bocsátani, akik rendelkeznek az induláshoz, érvényesüléshez elengedhetetlen alapokkal, megbízható ismeretekkel és személyiségjegyekkel. E célok azonban csakis egy jól működő tanítói karral közösen érhető el.

Ma az iskolának felkészült, megfelelő tudással rendelkező, következetes és igényes tantestülete van. Elsősorban a tehetség, az alkotótevékenység és a kommunikációs képességek fejlesztésére helyezik a hangsúlyt, de nagy teret kap az erkölcsi nevelés, a diák jellemének építése, az önbecsülésre, toleranciára, mások tiszteletére és a környezetvédelemre való nevelés is. Kiemelt szerepet kapott a szlovák nyelv oktatása is. Ennek a jegyében folyik az oktatás mind a mai napig.

Mielőtt gyermekünknek iskolát választunk, kérem, vegyük azt a fáradságot, hogy meglátogatjuk a szóba jövő intézményeket, kikérjük az eredményeiket, a statisztikákat.

A másik ugyancsak megszívlelendő dolog, a már milliószor, de nem elégszer elhangzott igazság, hogy a magyar gyerekek magyar iskolában a helye (Komenský is oda küldené), mert magyarul birkózik meg legkönnyebben a tananyaggal.

A vegyes házasságban nevelkedő gyermek számára is az a legmegfelelőbb iskola, amely a legtöbbet tudja nyújtani neki. Meggyőződésem, hogy számukra is a magyar iskola a leg-

jobb megoldás, mert megismeri mindkét nemzet nyelvét, kultúráját, történelmét és hagyományait, s ezáltal szellemileg gazdagabb, felkészültebb és toleránsabb lesz. Szüleit, nagyszüleit nemzetiségi hovatartozásuktól függetlenül egyformán tudja majd becsülni (nem nézi le, nem gúnyolja az esetleg az államnyelvet nem tökéletesen beszélő nagyszülőket), mert a magyar és szlovák nyelvet egyaránt tökéletesen beszéli. Tudatosítanunk kell, hogy attól még a csemeténk, ha szlovák iskolába íratjuk, nem lesz a többi társánál egy csapásra ügyesebb, okosabb, tehetségesebb és egyáltalán különb, sőt nagymértékben megnehezítjük a dolgát, egy életre elvehetjük az önbizalmát. A szülők nagy része az általuk bejárt és „bevált“ útra próbálja terelni a gyermekét – a szlovák iskolát végzett szülőknél sokszor fel sem merül, hogy gyermekének a magyar iskolát válassza, úgy gondolja, hogy ő is „kibírta“, és a gyerek is megbirkózik vele valahogy. De fölmerül a kérdés, hogy mi lehetett volna belőle, ha a számára megfelelőbb magyar iskolát választja?

Az EU megalakulásával, a magyar alapiskola, középiskola elvégzése révén újabb lehetőségek tárulnak elénk. A határok nélküli Európában, ha megfelelő nyelvtudással és tudásszinttel rendelkezünk, akkor pl. a magyarországi és a romániai magyar egyetemeken és főiskolákon is szerezhetünk diplomát (nálunk is már számos példa van erre). Ezáltal a későbbiek folyamán nagyobb eséllyel tudunk számunkra megfelelő, jól fizetett munkahelyhez jutni, vagyis nagymértékben nőnek az esélyeink az EU munkaerőpiacán.

Természetesen mindemellett tudatosítanunk kell, hogy semmilyen közösség élete nem ideális, súrlódásmentes, problémák mindenütt felmerülnek, és az évek során ez alól mi sem voltunk kivételek. Ezekre őszinte hangnemben, közösen (szülők, tanítók), a gyermek javát, hasznát az első helyen tartva kerestük, és mindig meg is találtuk a megoldást.

Végezetül már csupán ezt kívánom hozzáfűzni: ha a Gimesi (Koloni, Zserei) AI magyar tagozatára íratják be gyermeküket, kitűnően választottak. Élményekben és ered-

ményekben gazdag közös tanulást kívánok Önöknek!

Megéri a fáradságot, hiszen cserébe gyermekeink mosolyát és szeretetét kapjuk, és a legtöbb, amit a gyermekeinknek adhatunk, az a műveltség!

RNDr. Polyák Imre
a szülői szövetség volt elnöke

EREDMÉNYEINK

Tagozatunk egy nagy múltú, sikeres iskola, mely fennállása alatt diákok százait készítette fel a továbbtanulásra, kitűnő tárgyi tudást biztosítva nekik. A pedagógus munkája viszont nemcsak a tananyag átadásában, elsajátításában rejlik, ennél sokkal több a mi feladatunk. A gyerekeket az életre, az életben való helytállásra is kötelességünk felkészíteni, hogy tisztában legyenek értékeikkel, legyen önbecsülésük, önbizalmuk, ne érezzék magukat kevesebbnek, mint amennyit valójában érnek. Ez a nehezebbik része a pedagógus munkájának, de egyben a legszebb is, amikor látjuk, hogy a gyermek a mi kezünk alatt, a mi munkánk eredményeként is hogyan válik öntudatos felnőtté, aki tudja, mit akar és hol a helye.

Az anyanyelvi oktatás előnyei közé nemcsak az tartozik, hogy a gyermek az otthon, a szülőkkel, nagyszülőkkel használt nyelven tanulhat, egy életre szóló élményeket szerezhethet, hanem az is, hogy megismerheti ősei kultúráját, hagyományvilágát, népének nagyjait a kultúra, a tudományok, a művészetek terén. Megismerheti népének múltját, történelmét, amit a többségi iskola nem vagy elferdítve tanít meg vele, megzavarva ezzel a gyermek identitástudatát. Megtanulhatja anyanyelvét és az állam nyelvét szóban és írásban egyaránt használni, hiszen nem titok, hogy a magyar iskola tanulói legalább olyan szinten

ismerik a szlovák helyesírást, mint a szlovák iskolát végzett társaik. Ezenkívül idegen nyelvként angolt is oktatunk már az első évfolyamtól kezdve, illetve az új oktatási törvény értelmében hetedik évfolyamtól német nyelvet is, így gyermekeik négy nyelvet ismerhetnek meg.

Az is tény, hogy a nemzetiségi iskolának mindig többet kell nyújtania, ha meg akarja tartani tanulóit, ha érvényesülésükben segíteni akarja őket. Ezért is fontos, hogy az elsajátítandó tananyagon kívül milyen többletet tudunk nyújtani, felkínálni. Értve ezen nemcsak a tananyag minőségét, hanem elsajátításának mikéntjét is. Ezért tagozatunk néhány szülő lelkes segítségével igyekszik az oktatást minél korszerűbbé tenni, amit az is bizonyít, hogy rendelkezünk olyan segédeszközökkel is, mint pl. LCD vetítő, CD oktatócsomagok, videokazetták és az internet használata az oktatásban. A legmodernebb tansegédeszköznek napjainkban az interaktív tábla számítódik. Két osztályunkban már felszerelték, és a közeljövőben tervezzük minden osztályunk ellátását ezzel a korántsem olcsó, de igen hatékony segédeszközzel.

A helytörténeti nevelés keretén belül tanulóink megismerkedhetnek szűkebb környezetük hagyományvilágával, dalaival, táncaival. Drámapedagógus segítségével rendhagyó irodalmi órán vehetnek részt tanulóink. Szakköri tevékenység keretén belül népi mesterségeket gyakorolhatnak, történelmi ismereteiket bővíthetik, sportolhatnak, zenélhetnek (zongorán illetve citerán játszhatnak). Az énekkarunk évek óta magas színvonalon működik.

Az iskolán kívüli tevékenység folyamán tanulmányi kirándulásokat, osztálykirándulásokat és színházlátogatásokat szervezünk.

Karácsony és húsvét előtt ünnepváró foglalkozásokat tartunk.

Magyarország különböző alapítványokon keresztül támogatja a határon túli magyar oktatást. Ennek jóvoltából tagozatunk felszereltsége évről évre javul, és tanulóinknak anyagi segítséget

is nyújthatunk. Az elmúlt években diákjainkat az alábbiakkal támogattuk: tanszercsomag, mely az egész évi füzet- és segédeszköz szükségletet fedezi, ezenkívül tanulmányi és osztálykirándulások valamint színházlátogatások szervezésére, továbbá szépirodalmi művek, szótárak és munkafüzetek megvásárlására, sőt a kilencedikesek búcsúztatására is jut belőle.

Minden tanulónk külön kulcsra zárható szekrényvel rendelkezik, ahová berakhatja azon segédeszközeit és tankönyveit, melyekre otthon nincs szüksége, így nem kell nehéz táskát cipelnie.

Ha iskolánk mellett döntenek, nemcsak gyermekük jövőbeli könnyebb érvényesülését (két nyelv, két kultúra alapos ismerete) alapozzák meg, hanem anyagi terhektől is mentesítik a családjukat. Hiszen iskolánk saját autóbusszal rendelkezik, ez mentesíti a szülőket az utaztatás gondjától. Az autóbust abból a pályázati összegből vásároltuk, melyből az iskola épületeit is felújítottuk.

Maga az iskola külsőleg is vonzó, ugyanis nem túlzás azt állítani, hogy ma a környék legszebb és legmodernebb iskola-épülete a miénk.

Tagozatunk egyik további előnyeként említhetném azt is, hogy nálunk az oktatás kis létszámú osztályokban folyik. Ez azt jelenti, hogy a pedagógusok több időt szentelhetnek a tanulóknak, többet foglalkozhatnak velük, ami nemcsak a tanulás, de a viselkedés területén is megmutatkozhat.

Végzőseink minden évben bejutnak az általuk választott középiskolákba. A Monitor 9 elnevezésű felmérésen tanulóink minden évben az országos átlag felett végeztek.

Iskolaév monitor	Matematika		Magyar nyelv		Szlovák nyelv	
	Országos átlag	Tagozatunk átlaga	Országos átlag	Tagozatunk átlaga	Országos átlag %	Tagozatunk átlaga %
2004/05	65,1%	94,4%	66,6%	94,8%		
2005/06	61,4%	68,1%	68,2%	80,5%		
2006/07	61,2%	70,9%	65,4%	76,4%		
2007/08	56,3%	49,4%	65,3%	58,9%		
2008/09	53,0%	55,5%	67,6%	67,5%	61,4%	69,5%
2009/10	60,1%	71,1%	64,5%	66,1%	62%	78,9%
2010/11	52,9%	47,5%	65,2%	59,2%	59,2%	64,2%
2011/12	57,5%	66,4%	56,4%	64,4%	59,4%	78,6%

Iskolánk pedagógusai nagy hangsúlyt fektetnek a tehetséges tanulók felkarolására, versenyekre való felkészítésükre. A matematikai, nyelvi versenyeken kívül iskolánk tanulói a bibliai, rajz-, történelmi és sportversenyekbe is bekapcsolódnak.

Egy iskola színvonala leginkább azon mérhető le, hogy növendékei hogyan állják meg helyüket más iskolákon, illetve az életben. Hány tanulója folytatja sikeresen a tanulmányait, a mi esetünkben gimnáziumban, szakközépiskolában, illetőleg hány tanulója szerez felsőfokú végzettséget. Alábbi kimutatásunk az 1992-től végzett tanulóink középiskolai továbbtanulását, eredményeit tartalmazza:

Iskolaév	V	Gimnáz.	%	Szakköz.	%	Ö	%	FőE	%
1991/92	26	5 (4/1)	19,2	6 (3/3)	23,1	11	42,3	4	15,3
1992/93	28	5 (4/1)	17,8	10 (1/9)	35,7	15	53,5	4	14,3
1993/94	31	4 (3/1)	12,9	7 (4/3)	22,6	11	35,4	6	19,3

1994/95	26	2 (2/0)	7,69	9 (4/5)	34,6	11	42,3	6	23,1
1995/96	28	4 (4/0)	14,2	8 (3/5)	28,6	12	42,8	7	25,0
1996/97	23	6 (4/2)	26,0	8 (5/3)	34,8	14	60,8	9	39,1
1997/98	30	3 (3/0)	10,0	15 (6/9)	50,0	18	60,0	6	20,0
1998/99	23	2 (1/1)	8,69	16 (7/9)	69,6	18	78,2	5	21,7
1999/00	30	5 (4/1)	16,6	14 (8/6)	46,7	19	63,3	11	36,7
2000/01	26	5 (5/0)	19,2	15 (8/7)	57,7	20	76,9	8	30,8
2001/02	21	3 (3/0)	14,2	13 (8/5)	61,9	16	76,1	8	38,1
2002/03	23	7 (6/1)	30,4	7 (1/6)	30,4	14	60,8	7	30,4
2003/04	16	8 (8/0)	50,0	8 (4/4)	50,0	16	100,0	8	50,0
2004/05	14	6 (6/0)	42,9	6 (1/5)	42,9	12	85,7	8	66,6
2005/06	19	6 (5/1)	31,6	7 (3/4)	36,8	13	68,4	10	52,6
2006/07	11	5 (5/0)	45,5	6 (3/3)	54,5	11	100,0	7	63,6
2007/08	10	1 (1/0)	10,0	5 (3/2)	50,0	6	60,0	2	20
2008/09	20	8 (8/8)	40,0	8 (5/3)	40,0	16	80,0		
2009/10	14	5 (4/1)	35,7	7 (1/6)	50,0	12	85,7		
2010/11	6	1 (1/0)	16,7	5 (1/4)	83,3	6	100		
2011/12	11	2 (2/0)	18,2	7 (1/6)	63,6	9	81,8		

A zárójelben lévő számok a magyar és szlovák tanítási nyelvű iskolákat jelölik (m / sz). Az 2006/2007-es iskolaév végzősei az idén érettségiznek, így még nem látogathatnak felsőfokú oktatási intézményt.

A felsőfokú végzettséggel rendelkező volt tanulóink számát az alábbi táblázat szemlélteti (csak az 1991/1992-től 2000/2003-ig terjedő tanítási éveket véve alapul):

Tanár	Mérnök	Orvos	Gyógy-szerész	Egyéb
26	20	2	1	18

A következő évfolyamok diákjai által jelenleg látogatott felsőfokú intézmények:

SPU	UKF	UK	Selye J. Egyetem	Egyéb
2	8	1		21

(Rövidítések: SPU – Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, UKF – Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, UK – Univerzita Komenského, Bratislava)

Végezetül a leírtakat összegezve megállapítható, hogy a Gimesi Alapiskola magyar tagozata egy versenyképes intézmény, mely az oktatás bármely területén magas szintű eredményeket tud felmutatni. Oktatása minőségi, környezete modern, légköre derűs. Kívánhatunk-e többet, jobbat gyermekeinknek?

Versenyeken elért eredményeink az utóbbi négy évben:

Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Csámpai Péter	járási f. – 2. hely	Gál H.
	Kobza Zoltán	járási f. – 3. hely	Korec E.
	Balkó Zsuzsanna	járási f. – 2. hely	Szeles M.
	Deák Veronika	járási f. – 2. hely	Szeles M.
2007/08	Csámpai Péter	kerületi f. – 4. hely.	Gál H.
	Szórád Szimona	járási f. – 2. hely	Szeles M.
	Tóth Rita	járási f. – 1. hely.	Szeles M.
2008/09	Deák Veronika	kerületi – ezüstsáv	Szeles M.
	Polyák Viktória	járási f. – bronzsáv	Szeles M.
	Balkó Katalin	járási f. – ezüstsáv	Szeles M.
	Chládek Frid.	kerületi – bronzsáv	Szeles M.
	Tóth Péter	járási f. – ezüstsáv	Hubay G.
	Csámpai Péter	országos – bronzsáv	Hubay G.
	Bencz Viktória	járási f. – ezüstsáv	Hubay G.
	Balkó Zsuzsanna	járási f. – ezüstsáv	Szeles M.
	Szórád Szimona	kerületi – ezüstsáv	Szeles M.
2009/10	Csámpai Péter	járási f. – 1. hely	Szeles M.
	Szórád Szimona	járási f. – 3. hely	Szeles M.
	Tóth Péter	járási f. – 1. hely	Szeles M.

2010/11	Csámpai Péter	járási f. – 1. hely, kerületi f. – 1. hely, országos – ezüstsáv	Szeles M.
	Tóth Péter	járási f. – 1. hely, kerületi f. – 1. hely, országos bronzsáv	Szeles M.
	Bencz Mátyás	járási f. – 1. hely, kerületi f. – bronzsáv	Szeles M.
	Balkó Katalin	járási f. – 2. hely	Szeles M.
	Bezányi Orsolya Obonya K. Chládek F.	járási f. – 3. hely	Szeles M.
2011/12	Csámpai Boglárka	járási f. – 1. hely, kerületi f. – 2. hely, különdíj, országos ezüstsáv	Varga Anna
	Tóth Péter	járási f. – 1. hely	Varga A.
	Bezányi Orsolya	járási f. – ezüstsáv	Varga A.
	Bencz Mátyás	járási f. – ezüstsáv	Varga A.
	Chládek F.	járási f. – ezüstsáv	Varga A.
	Obonya K.	járási f. – bronzsáv	Varga A.

Szép Magyar Beszéd

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Deák Veronika	kerületi f. – 5. hely	Szeles M.
2007/08	Deák Veronika	regionális f. – résztvevő	Szeles M.
2008/09	Deák Veronika	kerületi f. – 4. hely	Szeles M.

Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Deák Veronika	országos f. – 2. hely	Szeles M.
	Maga Katalin	országos f. – 21. hely	Szeles M.
	Polyák Viktória	regionális f. – 3. hely	Szeles M.
	Maňuch Regina	regionális f. – 4. hely	Szeles M.
2007/08	Deák Veronika	országos f. – 3. hely	Szeles M.
	Polyák Viktória	országos f. – 8. hely	Szeles M.

	Bencz Gabriella	regionális f. – 8. hely	Szeles M.
2008/09	Deák Veronika	országos f. – 1. hely	Szeles M.

Poznaj slovenskú reč

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Obonya György	regionális f. – ezüstsáv	Korec E.
2007/08	Polyák Viktória	országos f. – 1. hely	Korec E.
2008/09	Bencz Gabriella	országos f. – 1. hely	Korec E.
2009/10	Németh Melinda	regionális f. – aranyáv	Korec E.
	Lepjak Laura	regionális f. – ezüstsáv	Korec E.
2010/11	Csámpai Péter	regionális f. – 3. hely, kerületi f. – 1. hely, országos f. – 5. hely	Korec E.
	Csámpai Boglárka	regionális f. – 1. hely, kerületi f. – 6. hely	Korec E.
2011/12	Andrasko Alex	regionális f. – 1. hely, kerületi f. ezüstsáv	Korec E.
	Balkó Szabina	regionális f. – bronzsáv	

Dobré slovo szlovák nyelvű szavalóverseny

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Sotorník Adrián	kerületi f. – 3. hely	Korec E.
	Szórád Szimona	járási f. – 2. hely	Korec E.
	Bencz Gabriella	kerületi f. – 2. hely	Korec E.
	Balkó Zsuzsanna	járási f. – 1. hely	Korec E.
	Balkó Simon	járási f. – 2. hely	Korec E.
	Tóth Rita	járási f. – 2. hely.	Korec E.
2007/08	Kobza Zoltán	kerületi f. – 1. hely	Korec E.
	Csámpai Péter	kerületi f. – 3. hely	Korec E.
	Bencz Viktória	kerületi f. – 4. hely	Korec E.
	Németh Melinda	járási f. – 3. hely	Korec E.
	Sotorník Adrián	járási f. – 2. hely	Korec E.
	Balkó Zsuzsanna	járási f. – 3. hely	Korec E.
	Bencz Gabriella	kerületi f. – 3. hely	Korec E.
Polyák Viktória	járási f. – 3. hely	Korec E.	

2008/09	Csámpai Péter	kerületi f. – 1.hely	Korec E.
	Németh Melinda	járási f. – 3. hely	Korec E.
	Bencz Viktória	kerületi f. – 4.hely	Korec E.
2009/10	Csámpai Péter	kerületi f. – 2.hely	Korec E.
	Balkó Katalin	kerületi f. – 2.hely	Korec E.
	Tóth Péter	járási f. – 1. hely	Korec E.
	Bencz Viktória	járási f. – 1. hely	Korec E.
	Balkó Sabina	járási f. – 3. hely	Korec E.
2010/11	Tóth Péter	járási f. – 1. hely, kerületi f. – 1. hely	Korec E.
	Csámpai Péter	járási f. – 2. hely	Korec E.
	Vanyo Tímea	járási f. – 3. hely	Korec E.
	Obonya Krisztina	kerületi f. – 3. hely	Korec E.
2011/12	Csámpai Péter	járási f. – 1. hely, kerületi f. – 1. hely	Korec E.
	Csámpai B.	járási f. – 2. hely	Korec E.
	Cimerman K.	járási f. – 1. hely, kerületi f. – 2. hely	Korec E.
	Bencz Mátyás	járási f. – 2. hely	Korec E.
	Tóth Péter	járási f. – 2. hely, kerületi f. – 1. hely	Korec E.
	Obonya Krisztina	járási f. – 3. hely	Korec E.

Angol nyelvi olimpia

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	Felkészítő
2008/09	Maga Katalin	járási f. – 9. hely	Hubay G.
2009/10	Szórád Szimona	járási f. – 6. hely	Barta A.

Angol nyelvű szavaló verseny

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	Felkészítő
2007/08	Szórád Szimona	járási f. – 4. hely	Hubay G.

Matematika Olimpia

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	Felkészítő
2006/07	Pénzes Zoltán	járási f. – 4. hely	Mikuš R.
	Bencz Gabriella	járási f. – 3. hely	Mikuš R.

2007/08	Bencz Gabriella	járási f. – 4. hely	Mikuš R.
	Szórád Szimona	járási f. – 10. hely	Mikuš R.
2009/10	Bencz Gabriella	kerületi f. – 1.hely	Mikuš R.
2011/12	Baráth Ádám	járási sikeres	Mikuš R.
	Bencz Mátyás	járási sikeres	Mikuš R.

Pitagoriász

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	Felkészítő
2006/07	Pénzes Zoltán	járási f. – 7. hely	Mikuš R.
2007/08	Bencz Gabriella	járási f. – 26. hely	Hornáček T
2008/09	Bencz Gabriella	járási f. – 8. hely	Mikuš R.
2010/11	Bezányi Emanuele	járási sikeres	Mikuš R.

Kémia Olimpia

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Kobza Zoltán	kerületi f. –11.hely	Hornáček T
2008/09	Deák Veronika	kerületi f. – 2.hely	Hornáček T
	Maňuch Regina	járási f. – 2. hely	Hornáček T
	Polyák Viktória	járási f. – 4. hely	Hornáček T
2009/10	Bencz Gabriella	kerületi f. – 10.hely	Hornáček T

Biblia Olimpia

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2008/09	Chládek Bianka	járási f. – 1. hely	Gál H.
	Bencz Gabriella	járási f. – 1. hely	Gál H.
	Pénzes Noémi	járási f. – 1. hely	Gál H.
2009/10	Chládek Bianka	országos – 3. hely	Gál H.
	Bencz Gabriella	kerületi – 1. hely	Gál H.
	Pénzes Noémi	országos – 3. hely	Gál H.
2011/12	Bencz Viktória	országos – 3. hely	Gál H.
	Bencz Mátyás	járási f. – 1. hely, országos f. 10. hely	Gál H.
	Pénzes Noémi		

Asztalitenisz

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Borbély Enrik	járási f. – 1.-4. hely	Czakó D.
	Balkó Róbert	járási f. – 1.-4. hely	Czakó D.
	Bakó Dávid	járási f. – 1.-4. hely	Czakó D.
2007/08	Czakó Norbert	járási f. – 1. hely	Czakó D.
	Balkó Róbert	járási f. – 1. hely	Czakó D.
2008/09	Czakó Norbert	járási f. – 2. hely	Czakó D.
	Balkó Róbert	járási f. – 2. hely	Czakó D.
2009/10	Czakó Norbert	járási eredményes	M. Jánošov
	Czakó Viktor	járási eredményes	M. Jánošov
2011/12	Czakó Viktor	járási f. – 2. hely	M. Jánošov

Labdarúgás

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2006/07	Balázs Attila	kerületi forduló	Czakó D.
	Borbély Enrik	kerületi forduló	Czakó D.
	Hók Dávid	kerületi forduló	Czakó D.
	Bencz Benjamin	kerületi forduló	Czakó D.
2007/08	Szalay Adrián	járási eredményes	Czakó D.
	Zsebi Tibor	járási eredményes	Czakó D.

Atlétika

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2009/10	Molnár Mihály	járási eredményes	M. Jánošov
	Németh Melinda	járási eredményes	Mikuš R.
2010/11	Molnár Mihály	járási f. – 4. hely	M. Jánošov
	Szalay Adrián	országos 10. hely	M. Jánošov
	Sotorník Adrián	járási f. – 1. hely	M. Jánošov

Ezenkívül rendszeresen bekapcsolódunk a Kenguru nemzetközi, illetve a Maks levelezős matematikaversenybe, ahol minden évben van sikeres megoldónk.

Összeállította: Mgr. Maga Judit

**AKIK ANYANYELVI OKTATÁSBAN RÉSZESÜLTEK, ÉS AKIK-
RE BÜSZKÉK VAGYUNK**

A végzős diákok névsora tanévek szerint:

1989/1990**VIII.C Osztályfőnök: Szeles Mária**

Andrasko Éva, Balkó Domonkos, Balkó Zsolt, Baráth Csilla, Barcsa Martina, Bencz Éva, Budinszky Hajnalka, Fazekas Anna, Fazekas Ágota, Ďuriš József, Laczika Zoltán, Lisy Erika, Molnár Mária, Molnár Mária, Nagy Adrián, Nagy Attila, Nagy Attila, Nagy Pál, Nagy Zoltán, Palaky Milan, Piros Szilvia, Posztos Erik, Puchovszky Margit, Polyák Iván, Sinka Zoltán, Szabó Dusan, Szeles Roland, Székely Magda, Székely Szilvia, Szivák Szilvia, Zsebi József.

1990/1991**VIII.C Osztályfőnök: Slivensky Zsuzsanna**

Balkó László, Balkó Sylvia, Balkó Zoltán, Bencz Csaba, Borbély József, Buday Zsuzsanna, Fazekas Péter, Hók József, Kostyál János, Kovács László, Kozla Pál, Mag Marianna, Molnár Imre, Morvay András, Nagy Milan, Pónya Ferenc, Puchovszky Ferenc, Puchovszky Gergely, Puchovszky Pál, Soka Gabriella, Szórád Viktor, Vanyo Ervin, Vanyo Janka, Varga Attila, Varga Renáta, Zsidik Endre.

1991/1992**VIII.C Osztályfőnök: Maga Judit**

Andrasko Attila, Adraskó Johanna, Balkó Beáta, Balkó Elvira, Baráth Jenő, Barcsa Róbert, Bencz Júlia, Bernát Katalin, Bús Mária, Fazekas Imre, Finta Szilvia, Klučiar József, Kovács Andrea, Kovács Béla, Molnár János, Nagy János, Nagy Veronika, Poliák Béla, Sándor Péter, Sándor Roland, Sinka Mónika, Süttő Levente, Svec Andrea, Szabó Márta, Szeles Noémi, Sonlajtner Attila, Timoransky Pál, Vanyo Teréz.

1992/1993**VIII.C Osztályfőnök: Szeles Mária**

Balkó Andrea, Balkó Béla, Balkó Mónika, Bakó László, Barcsa József, Barcsa János, Baráth Mária, Brath Éva, Buzássy Gábor, Bús Ronald,

Cimerman Roland, Fazekas Mária, Fazekas Szilvia, Ferner Rudolf, Hajdú Péter, Maťo László, Molnár Ervin, Nagy Ilona, Nagy Imre, Piros János, Púchovský Erika, Puchovsky Monika, Puchovsky Pál, Sándor Zsuzsanna, Sinka Andrea, Sipos Andrea, Székely Stanislav, Varga Tímea, Závodsky Zsanett, Zsidik Klára.

1993/1994**VIII.C Osztályfőnök: Marko Anna**

Andrasko István, Andrasko Vince, Balla Mihály, Balkó Anna, Balkó Csaba, Balkó Veronika, Bencz József, Brath Erika, Budinszky Csaba, Buzássy László, Bús Kornélia, Cimerman Denisza, Dolezsa Zoltán, Gyuris Marian, Hók László, Hók Patrik, Juhász Mária, Klučiar Jozefína, Klučiar Margaréta, Kovács Klaudia, Maga Marianna, Maňuch Norbert, Molnár Gábor, Poliak Marianna, Varga Zoltán, Závodský Zoltán, Zsidik Aranka.

1994/1995**VIII.C Osztályfőnök: Slivensky Zsuzsanna**

Andrasko Margit, Bakó Rózsa, Balkó Erzsébet, Belány Szilvia, Bencz Imre, Bencz Zsuzsanna, Bús Mária, Bús Zsolt, Cilling Ferenc, Cimerman István, Ferner Erika, Gál Mária, Gyuris Alica, Hók Igor, Kovács András, Kuchta Milan, Maga Lívia, Maňuch Darina, Nagy János, Patay Erzsébet, Puchovszky László, Szrnka Tibor, Sipos Rastislav, Varga Andrea, Zsidik Nándor, Zsidik Zoltán.

1995/1996**VIII.C Osztályfőnök: Szeles Mária**

Baláz Katalin, Balko Zoltán, Balko Zsuzsanna, Bányi Renáta, Brath Annamária, Brath Ferenc, Dubay Mária, Elgyütt Veronika, Gál Róbert, Gombár Zsuzsanna, Gyepes Adél, Hajdú Pál, Kováč Julianna, Košťál Norbert, Patay Ferenc, Polyák Janka, Richter Mária, Šándor Róbert, Šinka Károly, Šipos Norbert, Szalay Róbert, Székely Attila, Sonlajtner Gabriella.

1996/1997**VIII.C Osztályfőnök: Maga Judit**

Balkó Zsuzsanna, Bencz Imre, Brath Diana, Brath Gábor, Brat Tibor, Csekei Tamás, Földesi Marianna, Gál Csaba, Gál Denisza, Gál Lucia,

Gombár Zsanett, Gyepes Magdaléna, Ďuriš Ferenc, Hók Mária, Kováč Viktor, Latika Lubos, Lohyňa Anett, Maťo István, Ment Edit, Molnár János, Nagy János, Nagy József, Pócsik István, Sándor Éva, Šoka Tibor, Szalay Mihály, Tóth Éva, Varga Beáta, Varga Ivett, Varga Roman.

1997/1998**VIII.C Osztályfőnök: Markó Anna**

Balkó Marietta, Brath Szimona, Beda Dezső, Baráth Zoltán, Kovács Norbert, Bús Annamária, Bús József, Csekei Lúcia, Finta Márk, Fülöp Lúcia, Gál Gabriella, Ďuriš Erika, Latika Lenke, Maga József, Rácz Michaela, Sándor Pál, Sibilla Róbert, Szalay Katalin, Varga Imre, Zuzik László, Zsidik Katalin.

(Megjegyzés: az 1998/99-es tanévben ismét kilenc évfolyamos lett az alapiskola, ezért ebben az évben nem voltak végzősök.)

1999/2000**IX.C Osztályfőnök: Slivensky Zsuzsanna**

Borbély János, Balkó Veronika, Bányi István, Bencz György, Bélik Ilona, Borbély Mária, Borbély Norbert, Brath Angelika, Brath Krisztina, Budinszky Csilla, Chrenko Tamás, Ďuriš Angéla, Ďuriš Marianna, Farkas Éva, Gombár Lea, Gombár Regina, Gregor Attila, Jancsó Ferenc, Jancsó Károly, Kemény László, Kiss Ilona, Kondé Krisztián, Kozla Péter, Kupecsek Béla, Lohyňa Péter, Maga Melinda, Németh Tibor, Polyák Attila, Richter Bernadett, Varga Éva, Varga Norbert.

2000/2001**IX.C Osztályfőnök: Szeles Mária**

Balkó Edit, Balkó Szilvia, Bencz Lóránt, Bencz Mária, Brath Csaba, Elgyütt Anna, Elgyütt József, Finta Mihály, Földesi Ferenc, Gál János, Gyepes Péter, Hók Klaudia, Kemény Róbert, Kupecsek Csaba, Latika Mária, Maňuch Noémi, Maťo Tamás, Molnár Zsuzsanna, Nagy László, Púchovský Anna, Púchovský József, Púchovsky Tibor, Púchovský Zoltán, Tóth Lúcia, Tóth Veronika, Rác Béla, Szórád Mária

2001/2002**IX.C Osztályfőnök: Maga Judit**

Balkó Angelika, Balkó Gabriella, Balkó György, Balkó Noémi, Bányi Tímea, Beda Péter, Benc Edit, Borbély Alex, Földessy Laura, Gombár Tibor, Jančo István, Kondé Péter, Latika Krisztina, Németh Lívია, Pócsik Anna, Poliak Éva, Sándor Beáta, Sibilla Gábor, Süttő Zoltán, Tomasik Kinga, Zuzik Marián

2002/2003**IX.C Osztályfőnök: Markó Anna**

Balkó László, Balla Miroslav, Gál Bálint, Gál Janka, Gál Zoltán, Kiss István, Kovács Zoltán, Latika József, Masaryk Viktória, Szalay Éva, Szombath László, Szombath Mónika, Tóth Katalin, Vanyo Erika, Varga István.

2003/2004**IX.C Osztályfőnök: Czakó Domonkos**

Brath Martin, Gál Erika, Kemény Norbert, Polyák Ildikó, Sándor Tímea, Brat Tímea, Nagy Karin, Tomasik Cintia, Benc Melinda, Elgyütt Zsuzsanna, Földessy Kinga, Gál Alexandra, Maňuch József, Svec István, Zsebi Tamás, Zsebi Zoltán.

2004/2005**IX.C Osztályfőnök: Hornáček Tatiana**

Balkó Szilvia, Balkó Veronika, Balkó Zoltán, Bányi Andrea, Bencz Róbert, Deák Katalin, Sotorník Norbert, Tóth Hajnalka, Zsebi Attila, Chrenko Linda, Borbély Tímea, Gál Tamás, Sranko István, Varga Mária.

2005/2006**IX.C Osztályfőnök: Markó Anna**

Ábel Lukács, Balko Dávid, Balkó Edit, Balkó Mónika, Balko Tibor, Bányi Olívia, Baráth Sándor, Bezányi János, Borbély Anikó, Elgyütt Renáta, Földessy Rita, Jamrich Lívია, Jancsó Katalin, Maňuch Krisztián, Nagy Tamás, Polyák Zsuzsanna, Sotorník Anett, Šupej Mária, Vaňo Anikó.

2006/2007**IX.C Osztályfőnök: Korec Erzsébet**

Bakó Dávid, Balkó Tamás, Balkó Anikó, Bányi Kornél, Borbély Enrik, Hók Dávid, Kobza Zoltán, Kuřka Ilona, Maga Rita, Péntes Imre, Sándor Nikolett.

2007/2008**IX.C Osztályfőnök: Korec Erzsébet**

Balkó Zoltán, Benc Noémi, Bencz Benjamin, Bencz Márió, Bezányi Alexandra, Kuřka Erzsébet, Molnár Elek, Németh Norbert, Obonya György, Szombath János.

2008/2009**IX.C Osztályfőnök: Mikuš Rózsa**

Balkó Róbert, Balkó Simon, Balkó Angéla, Bányi Dániel, Bányi Petra, Bencz Gabriella, Cimerman Beáta, Csekei Dominika, Deák Veronika, Jancsó Adrianna, Jančo Annamária, Kováč Anett, Maga Katalin, Maňuch Regina, Péntes Zoltán, Polyák Viktória, Sándor Róbert, Sranko Pál, Supej Tamás, Tóth Rita.

2009/2010**IX.B Osztályfőnök: Korec Erzsébet**

Balko Beáta, Balkó Krisztina, Balkó Zsuzsanna, Bencz Gabriella, Bezányi Lea, Bezányi Sarolta, Czakó Norbert, Cimerman Alexandra, Chládek Bianka, Sándor Marian, Szórád Szimona, Nagy Adrián, Váradi Ádám, Zrubec Diana.

2010/2011**X.C Osztályfőnök: Szeles Mária**

Balkó Rita, Dallos Regina, Molnár Mihály, Németh Melinda, Szalay Adrián, Sotorník Adrián, (Zsebi Tibor).

2011/2012**IX.C Osztályfőnök: Varga Imre**

Balko Krisztián, Baráth Viktória, Bencz Viktória, Csámpai Péter, Kozlík Nikolas, Bezányi Emanuel, Németh Tamás, Horváth Kitti, Latika Krisztina, Péntes Noémi, Zrubec Lukács.

...és akik még magyar nyelven ismerkednek a világgal:

I.B Osztályfőnök: Korec Erzsébet

1. évf. Bencz Levente, Kmet' Szimona, Nagy Viktor
2. évf. Bencz Zsolt
3. évf. Palaky Arnold.

V.B Osztályfőnök: Varga Imre

Andrasko Alex, Brath Adrián, Brath Mária, Czakó Krisztina, Katona Nikolasz István, Mikulík Martin, Nagy Dominik, Palaky Kitti, Polyák Dávid, Polyák Péter, Púchovsky Tamás.

VI.C Osztályfőnök: Mikuš Rózsa

Baráth Ádám, Bocskai Katalin, Cimerman Krisztián, Csámpai Boglárka, Gábor Adrián, Kováč Roland, Lepjak Maxim.

VII.B Osztályfőnök: Mikuš Rózsa

Balkó Brigitta, Molnár Tímea, Lepjak Laura.

VIII.C Osztályfőnök: Barta Anna

Bencz Mátyás, Bezányi Orsolya, Czakó Viktor, Gyepes Szilveszter, Obonya Krisztina, Vanyo Tímea.

IX.C Osztályfőnök: Zilizi Zoltán

Balkó Katalin, Balkó Szabina, Bányi Róbert, Chládek Friderika, Nagy Jessica, Rác Regina, Tóth Péter.

KOLON

A KOLONI ALAPISKOLA MAGYAR TAGOZATA

„SIKERÉLMÉNY MINT ÖSZTÖNZÉS”

Ezzel a címmel indította el saját oktatási programját 2008. szeptember 1-jén a Koloni Alapiskola. A cél az volt, hogy olyan tanterv lépjen életbe, amely segítségével valamennyi tanulónak biztosíthatjuk a sikerélményt az iskolában. Ezenkívül fontosnak tartottuk, hogy a tanárok és az iskola vezetősége több lehetőséget biztosítson a tanulóknak a kulturális- és sportrendezvényeken való részvételre szervezőként és szereplőként egyaránt.

Iskolánkban az oktatás az alsó tagozaton két összevont osztályban folyik (az 1. és a 3. évfolyam, illetve a 2. és a 4. év-

folyam tanul egy osztályban). Szakképzett pedagógusaink nagy hangsúlyt fektetnek a különböző szakkörök működtetésére, így a gyermekek érdeklődésük szerint választhatnak hagyományörző, egészségügyi, számítógépező vagy kézműves szakkört. Iskolánkban délutánonként működik a napközi otthon, amely nagy segítséget nyújt a szülőknek.

Diákjaink kultúrműsossal teszik színesebbé községünk életét az idősök ünnepén, karácsonykor, a kis elsősök beíratásakor, anyák napján és a nyitott napokon. Kétszer évente, húsvétkor és karácsonykor kerül sor kézműves vásárra, ilyenkor a gyermekek saját kézimunkáikat kínálják. A szülői szövetség segítségével a gyerekek évente több alkalommal vehetnek részt tanulmányi kiránduláson, színházi és bábszínházi előadásokon Komáromban, Nyitrán, Kolonban illetve a környék falvaiban.

Iskolánk tanárai felkészítik a gyermekeket az előírt tananyagból, megszerettetik velük a tanulást, megmutatják nekik az új ismeretek megszerzésének lehetőségeit, megtanítják őket, hogyan kell egy szűk közösségben érvényesülni, létezni, magyarnak maradni... Ehhez nemcsak a tananyag elsajátítása fontos, hanem a faluközösség életébe való bekapcsolódás is, valamint az ilyen tevékenységre való rávezetés. Ide tartozik a kultúrműsorok betanítása és előadása, az iskola és a község képviselője a környező falvakban, távolabbi településeken. Nyugodt szívvel közölhetem a tisztelt Olvasóval, hogy iskolánk tanulói minden tekintetben eleget tesznek ezeknek az elvárásoknak. Többek között sikeresen szerepelnek vers- és prózamondó versenyeken magyar és szlovák nyelven egyaránt (Poznaj slovenskú reč, Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny), énekversenyeken, elsősegély versenyen és különböző tudáspróbán. Sikeresen bekapcsolódnak sokféle gyűjtési tevékenységbe: papírgyűjtés, műanyag palackok és más újrahasznosítható hulladék gyűjtése; kézműves tevékenységbe: karácsonyi foglalkozás, tóklámpások versenye; testnevelési aktivitásba; beíratási kultúrműsort adnak az óvodásoknak, bekapcsolódnak

az iskola által rendezett vetélkedőkbe, az „Alma ünnepe“ rendezvénybe: a legszebb, legkissebb, legnagyobb alma versenyébe.

Fontosnak tartjuk a nyelvoktatást, ezért már az első évfolyamtól oktatjuk az angol nyelvet, a szlovák nyelv alapjait is tökéletesen elsajátítják a tanulók, ennek eredményességéről mi sem tanúskodik jobban, mint sikereink a szlovák nyelvű versenyeken. Az iskola mellett működő szülői szövetséggel nagyon jó az együttműködés, rendszeresen nyújtunk be pályázatokat a Pázmány Péter Alapítványhoz, a Nyitra és Vidéke Céllalap közreműködésével a Csehországi és Szlovákiai Magyar Kultúráért Alapítványhoz és a sikeres pályázatokból nyert támogatásokat a gyermekek javára fordítjuk.

Minden tevékenységünkkel az iskola és a tanulás szeretetére ösztönözzük a tanulóinkat, hogy az iskolában töltött idő ne csupán hasznos, de örömteli is legyen, így a diákok ráérezhetnek a tudásszerzés értelmére is. Ebben a tevékenységben a gyerekeknek mi – tanárok és oktatók – a lehető legjobb társai kívánunk lenni.

Ing. Masaryk Gyula
iskolaigazgató

ZSÉRE

102

A ZSÉREI ALAPISKOLA MAGYAR TAGOZATA

Nem lehet kérdés, hogy szlovákiai magyarként szükségünk van-e a többségi nemzet nyelvének minél magasabb színvonalú elsajátítására, ugyanakkor nem feledkezhetünk meg az anyanyelv rendkívül fontos szerepéről sem. Számunkra az egyik legfontosabb megtartó erőt éppen anyanyelvünk jelenti.

A magyar iskola a gyermek anyanyelvének, kultúrájának gyökereit őrzi, ápolja, erősíti. A gyermekek az anyanyelvet a családban sajátítják el, ezért az iskolába lépő gyermekek anyanyelvi fejlettsége pontosan tükrözi a családok színvonalát. Minden gyerekben ki kell alakítani azokat a készségeket és képességeket, amelyek a modern társadalomba való beilleszkedéshez szükségesek. Az anyanyelven való tanulás a legerősebb kötelék az ember és a társadalom között, az általános műveltség alapja, a személyiség fejlesztésének eszköze.

103

Az iskola elsődleges feladata, hogy alapvető ismereteket biztosítson, s állandó önművelésre, önálló gondolkodásra készítse fel a tanulókat. Az alsó tagozatos nyelvi nevelésnek kell megalapoznia a magasabb iskolafokokon folyó munkát, a nyelvhasználatot. Sokan úgy gondolják, hogy aki Szlovákiában magyarul tanul, az csak nagy nehézségek árán érvényesülhet a hétköznapi életben. Azonban bizonyított tény, hogy a magyar családok gyerekei magyar alapiskolából nagyobb eséllyel léphetnek tovább.

Az érvek mérlegelésekor, ajánlatos figyelembe venni azt is, hogy az anyanyelven elsajátított tudás sokkal tartósabb, mint az idegen nyelven megszerzett. Azok a magyar nemzetiségű szülők, akik különféle megfontolásokból szlovák nyelvű iskolába járatják gyermekeiket, egyáltalán nem veszik figyelembe ezt a cseppet sem elhanyagolható körülményt. Némileg tovább bonyolítja a helyzetet, hogy ezekben a családokban természetesen a magyar nyelvet használják a mindennapos érintkezés során. A szülők tehát döntésükkel nem érik el céljukat, a gyereknek gondjai lesznek a tanulással, mivel naponta meg kell küzdenie a nyelvi hiányosságaiból fakadó hátránnyal. Az a gyermek, aki magyar létére szlovák iskolába jár – bizonyíthatóan – csak nagy nehézségek árán veheti birtokba teljes egészében saját anyanyelvét, a magyar nyelvet. Nyelvtudása nagy valószínűséggel megreked egy alacsonyabb szinten. Ha nyelvileg formális helyzetben kell magyarul beszélnie, nyelvi akadályokba ütközik.

Miért éppen magyar iskolába?

- a magyar iskola a gyermek anyanyelvének, kultúrájának gyökereit őrzi
- a magyarság hagyományait ápolja
- az örök emberi értékek közvetítésével igényességre nevel
- nemzeti öntudatra nevel
- a minőségi szellemi növekedésre serkent

- az anyanyelvi oktatás alapos elsajátítása nélkül nehezebb megtanulni más nyelveket
  - az anyanyelven való tanulás a legerősebb kötelék az ember és a társadalom között
  - az általános műveltség alapja
  - a személyiség fejlesztésének eszköze
- Aki több nyelven beszél, több kultúrát birtokol. Anyanyelvünk nélkül nemzeti hovatartozásunkat veszítjük el.
  - A magyar nemzetnek 13 Nobel-díjasa van, míg a szlováknak egy sem.
  - Itt kell megalapozni az írott nyelvhasználatot is.

Valamikor nem foglalkoztak ennyit ezzel a kérdéssel, hogy milyen iskolába írassák a szülők a gyermekeiket. De idővel a születések száma csökkent, ezzel együtt a gyerekek száma is. A szülők igyekeznek jó döntést hozni gyermekük érdekében. A döntés és a döntéssel járó felelősség az ő kezükben van. A szülő akkor dönthet jól, ha tájékozódik leendő iskolájáról. Az anyanyelv segíti elő leginkább az értő olvasás elérését, a bonyolult összefüggések közötti eligazodást, az idegen nyelvek elsajátítását. Személyiségük kevésbé sérül, kiegyensúlyozott emberekké válnak. Ennek ellenére akadnak olyan magyar szülők, akik a nem magyar iskolát választják. Fő érvük, hogy gyermekeik a magyar iskolában nem tanulnak meg szlovákul. Környezetük erősödő elszlovákosodására hivatkoznak, egykori saját feldolgozatlan kudarcélményeiket, a munkahelyi ráhatásokat, megszegyenüléseiket emlegetik. Külön említem azokat a szülőket, akik magyarnak vallják magukat, de gyermekkorukban szüleik szlovák iskolába járatták őket. Egy részük továbbra is identitásgondokkal küzd, viszont többen bekapcsolódnak a magyar közéletbe, és saját példájukon okulva gyermeküket már magyar iskolába irányítják.

Ha a gyermek magyar családból szlovák iskolába kerül, akkor bizony sok a tennivalója. Az otthon használt anyanyelve nem segíti őt az iskolában. Kisebrendűséget éreznek szlovák társaik között. Ebből adódóan sokuk nem képes kiváló tanulmányi eredményt elérni. A szülők úgy gondolják, hogy gyermekeik az iskolában megtanulják az állam nyelvét, és majd otthon megtanulnak magyarul. A testvérek egymás között áttérnek az iskolában használatos kommunikációra.

A vegyes házasságokban érhetjük leginkább tetten az iskolaválasztás dilemmáit. Ezeknek a házasságoknak a számaránya mind nagyobb. Szerepet játszik a szülői hatás, a baráti kör, a munkahely nyelvhasználata, az ügyintézésben a hivatal alkalmazott nyelvéhez való igazodás. Ebben az esetben a két nyelv egyidejű elsajátítása nem vezet nyelvi elbizonytalanodáshoz, de a későbbiekben itt is kialakul az egyik nyelv dominanciája. A vegyes házasságokba lépők kevés példát kapnak a családban és az iskolában az ilyen típusú döntési helyzetek kezelésére. A mesék, a mondókák, a dalok, az énekelt versek, a család szokásai befolyással vannak az értékrend kialakulására, a sajátosságok kölcsönös elfogadására. A szlovákiai magyar iskolahálózat az egyre csökkenő gyermekszámú kisiskolájával továbbra is biztosítani szeretné az anyanyelvi oktatás lehetőségét a felvidéki magyarság számára.

Fiatal végzősként kerültem ebbe az iskolába 2000-ben, ahol a színvonalas oktatást szerettem volna biztosítani a jövő nemzedék számára. Már az akkori időben is összevont osztályokban folyt a tanítás. Az anyanyelven való színvonalas oktatás a hagyományörzés fontos alappillére a magyar nyelv csiszolásának. Nekem is sokat nyújtott ez az iskola, mivel én is ide jártam. A tanítóknak nagyon sok erőfeszítésébe, kitartásába kerül a gyerekek tanítása, nevelése. Gyermekfejjel ezt még nem nagyon tudtuk értékelni, de most már igen, amióta én állok a gyerekek előtt, s nekem lett a feladatom, hogy felkészítsem őket a nagybetűs életre.

A Zsérei Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolában 4 összevont évfolyam működik 6 tanulóval. Az idei év elég gazdag volt elsősök terén, 3 gyermek iratkozott be az első osztályba a 2012/2013-as iskolai tanévben. Egy összevont osztály van, a tanítónő Mgr. Bencz Júlia, ahol ő tanítja az összes tantárgyat, kivéve a neveléseket. Ebben besegítenek a szlovák iskola tanítói is. Idén 3 szakkör működik: számítógépes-, sport- és angol nyelvű kör. A számítógépes szakkört elosztottuk évfolyamonként. Az 1. és 2. évfolyamban Mgr. Bencz Júlia vezeti, ahol még játékos formában sajátítják el a számítógép világát. A 3. és 4. évfolyamban Mgr. H. Šimeková tanítja, ahol igénybe veszik az interaktív táblát, valamint az edukációs programokat. A fiúk többsége a sportkört választotta, s erre jó segítség a műfüves pálya, ami az iskola területén található. A nyelvi érzékkel rendelkező gyerekek pedig az angol szakkörre jelentkeztek, mivel a mai világban elengedhetetlen az idegen nyelv ismerete.

Versenyeredményeink:

1999/2000	Nyelvi vetélkedő	2. hely	Zsérei Alapiskola
	Szavalóverseny	1. hely	Bencz Gabriella
		2. hely	Földessy Rita
	Poznaj slovenskú reč	3. hely	Balko Gabriella
2000/2001	Szavalóverseny	1. hely	Földessy Rita
	Nyelvi vetélkedő	3. hely	Zsérei Alapiskola
2001/2002	Szavalóverseny	3. hely	Bencz Gabriella
2002/2003	Szavalóverseny	3. hely	Szórád Szimona
			járasi verseny
		3. hely	Szórád Szimona
			kerületi verseny

Mgr. Bencz Júlia

ÉLMÉNYBESZÁMOLÓK

POLGÁRMESTEREINK IS IDE JÁRTAK...

NEM KELL FÉLNI A MAGYAR ISKOLÁTÓL!

Az embert a társadalom különböző jogokkal, de egyben kötelességekkel ruházza fel. A felnőtt ember tudatában kell legyen annak, hogyan él a jogaival. Az egyik ilyen alapvető jog a tanulás. A mi társadalmunkban kötelező a gyermek iskolába való beíratása és taníttatása. Aki ezt elemi szinten elhanyagolja, az a törvénybe ütközik. Tehát minden szülőnek kötelessége iskolába járatni gyermekét, aki betöltötte a 6. életévét. Napjainkban e kötelesség teljesítése sok szülőnek fejtörést okoz. Milyen iskolába is adjam azt a kis csöppséget, mi biztosítja neki a jobb jövőt, ha odahaza mindnyájan magyarul beszélünk? Vajon hogyan fog az életben érvényesülni, ha nem az ország hivatalos nyelvén fogja tanulni az alapokat? És itt a válasz: ha nem az anyanyelvén (vagyis szlovákul), akkor csak magolni, esetleg tanulni fog, de sohasem fog elérni a szívéhez és így ez agyához sem az adott tananyag. Vagyis nem fogja megérteni és ebből kifolyólag megtanulni sem.

Az ember a születésekor az életen kívül még két óriási ajándékot kap: a vallást és az anyanyelvét. E két dolgot sohasem lehet elválasztani egymástól. Aki elhagyja akárcsak az egyiket is a kettő közül, az megalkuvó ember, és az életben sohasem fogja vinni semmire! Bármilyen iskolába járhat!

Gímesen mindig is jó pedagógusokkal rendelkezett az iskola. Már több mint 50 éves múltra tekint vissza, és számos jó szakember, mérnök vagy más, doktori fokozatot szerző diák koptatta itt a magyar iskola padjait. Jó alapokat kaptak anyanyelvükön, s így gond nélkül megállták helyüket a szlovák ipari iskolákban vagy egyetemeken. Nem vallottak szégyent sehol! Napjainkban is sorra nyerik a díjakat a különböző ver-

senyeken, olimpiákon, mert a magyar gyermek génjeiben is ott van a tehetség születésének pillanata óta. Csak ezt tanulással tovább kell fejleszteni!

És ezt csakis a szívéhez legközelebb álló nyelven, az anyanyelven elsajátított alapismeretek biztosítják!

Jómagam is magyar alapiskolát, sőt a kereskedelmi középiskolát is magyar nyelven végeztem. Polgármester vagyok már 16 éve, és sohasem volt problémám a szlovák nyelvvel. Mindkét gyermekemről ugyanezt mondhatom el. Jó a viszonyom az iskola pedagógusaival, és nagyra értékelem munkájukat. Csak köszönet és hála jár nekik, hogy olyan lelkesen oktatják azt a maroknyi magyar diákságot. Odaadó munkájukról és gyermekeink tehetségéről árulkodik az a számtalan oklevél és elismerés, amit a hazai, sőt határainkon túli versenyekről hoznak.

Mindenkinek csak ajánlani tudom: bátran és félelem nélkül adják a gyermekeiket olyan iskolába, ahol anyanyelvükön szívják magukba a tudást. Ne a szülő adja az első pofont az élettől a gyermekének azzal, hogy olyan iskolába kényszeríti, ahol nem érzi jól magát, és még csak nem is érti szegény, mit is mondanak neki azon az idegen nyelven!

Legyünk büszkék anyanyelvünkre, mert ez a legnagyobb kincsünk, amit szüleinktől örököltünk! Kötelesek vagyunk továbbadni gyermekeinknek!

Ing. Púchovský László
Gimes község polgármestere

„Én iskolám, köszönöm most neked, hogy az eljött életcsaták között, volt hozzám mindig víg üzeneted.”

(Ady Endre)

Nagy megtiszteltetés ért, amikor felkérést kaptam arra, hogy a gimesi iskolát és annak háttérét bemutató kiadványba én is megírjam emlékező soraimat.

Gondolataim lejegyzése közben tudatosítottam, hogy a kezdetben egyszerűnek tűnő feladat nem is olyan egyszerű, hiszen ha felidézem magamban a gimesi iskolában eltöltött négy évet, akkor nagyon sok emlék (mára már csak jó és jobb) tör elő, és a bőség zavarában szenvedek.

Nekem – koloninak – a felnőtté válás kezdetét jelentette a gimesi felső tagozat. Már nagyok lettünk... Már nem csak egy tanár tanított, hanem cserélődtek a szaktanárok... Szomszéd faluba jártunk...

Amikor én 1981-ben ötödikes lettem, még voltak kilencedikesek is. Talán az akkori iskolarendszer utolsó kilencedikesei (mára ismét visszatértünk ehhez a rendszerhez). Rájuk úgy emlékezem, hogy hozzánk képest felnőtt férfiak és nők voltak. A buszon való oda- és visszautazásnál ez remekül megmutatkozott – a „négyesben” és az „ötösben” csak „nagyok” ülhettek. S mi pedig szépen kivártuk azt az időt, amikor már bennünket, „nagy” hetedikeseket és nyolcadikosokat illettek meg ezek a helyek.

Sajnos az én évfolyamom (1971-ben születtem) valahogy szűkre sikeredett. Csak egy magyar osztály volt (8. D.) és ott is csak húszan voltunk. A mai helyzetet ismerve azt mondhatnánk, nagy osztály voltunk, de akkor „csak húszan” voltunk. Mivel az iskolában nagy termek voltak, ezért bennünket pont a tantestülettel szembeni helyiségben helyeztek el. Előttünk ez raktár- vagy klubhelyiség lehetett. Az osztály előtti térben

sűrűbb volt a „tanári megjelenések aránya”, mint más osztályok előtt, de ez bennünket nem zavart. Hiszen tudjuk, a lámpa alatt van a legnagyobb sötétség...

Tanáraim közül Újlaczkó Mária, Morvay Hajnalka, Szeles Mária, Varga Károly, Czakó Domonkos, Szórád József, Simek Viktor és az akkori iskolaigazgatónk, Balogh tanár úr neve jut eszembe. Hogy mit kaptam tőlük? Elsősorban a legfontosabbat: a tudást, mely felemel, s a tudásvágyat, mely azóta is arra ösztönöz, hogy tudásomat a lehetőségek szerint tökéletesíteni igyekezzem. De kaptam még szilárd erkölcsi magatartást, gerinceséget, hogy ne felejtsem el, ki voltam, honnan jövök, s hová tartozom. Ragaszkodást szülőföldemhez és szülőfalumhoz, családomhoz és anyanyelvemhez.

Továbbá kaptam tőlük emberszeretetet, a közösséghez való alkalmazkodási képességet – megtanítottak az osztálytársaimmal együttműködni, tanulni és szórakozni. Úgy emlékszem, fel sem merült bennem, hogy megkérdőjelezzem intelmeiket. Ha ezekhez esetleg egy nyakleves is társult, akkor annak is megvolt a maga helye. Tudtam, hogy megérdemeltem. Eszembe nem jutott volna szüleimnek erről panaszkodni –, sőt ismerve nevelési elveiket – biztosan még megduplázták volna.

Útravalóul pedig kaptam tőlük hitet önmagamban, s azt, hogy az élet összevisszaságaiban és helyzeteiben dönteni tudjak úgy, hogy meg tudjam különböztetni a jót a rossztól, a hamisat az igaztól, a hazug szavakat az őszinte beszédétől.

Hálát adok a sorsnak, és köszönetemet szeretném kifejezni mindenkinek, akik a „gimesi magyar iskola rögzös útján” igazgatták lépteimet. Mai fejjel állítom: jó volt az én iskolámba járni.

Ing. Balkó Róbert
Kolon község polgármestere

TÁMOGASSUK AZ ISKOLÁT!

Az ember életében természetesnek tartjuk azt, ha előre meghatározott, olykor már megszokott időben és módon érkeznek el a kiemelkedő pillanatok. Életünknek vannak jelentős, élményekben gazdag felejthetelen állomásai, amelyek emlékeztetések maradnak egész életünkben.

Meghatározódtak a gyökerek, s az idő előrehaladtával az emlékek, az élmények még nagyobb érzelmi kötődést teremtenek. Sok-sok barátság, szerelem, megalapozott tudás, tehetség bontakozott ki az évek során a gimesi iskolában. Legtöbbször, mikor visszapillantok a múltba, tanáraim jutnak eszembe. Azért a munkáért azonban, melyet ők tettek és tesznek a diákokért, nem részesülnek megfelelő anyagi elismerésben. Mégis szívük és lelkük teljességével arra törekednek, hogy minden diákból csak a legjobbat hozzák ki, s az itt szerzett tudást majd a középiskolában vagy a főiskolán kamatoztathassák. Biztosan merem állítani, hogy a lédeciek számára sokat jelentett az a tény, hogy a matematikát, a magyar, szlovák és az orosz nyelvet szülőfalujuk tanárai oktatták. A sportszellem kinevelése az akkori diákoknak még teljesen mást jelentett, mint ma.

Diákszemmel sokkal szebbnek és egyszerűbbnek láttuk a világot, amit sajnós az évek során a kemény valóság váltott fel. De az alapiskolában szerzett ismeret és tudás elég volt ahhoz, hogy el tudjak igazodni az élet útvesztőiben, a bizonytalan, viszontagságos körülmények között is tájékozódni tudjak további tanulmányaim során.

Az iskola az évek folyamán nagyon sokat alakult, változott, és Európa is ablakot, ajtót nyitott számára. A mai tudomány és technika fejlődése a gyermekek számára természetes, és ezért hanyagolják az olvasást, a könyvhöz való ragaszkodásukat. Nem is sejtik, hogy a könyv sokkal többet jelent, és nagyobb tudást tartogat számukra, mint a számítógép.

Sajnos a szülők egy része az utóbbi években a munka-

helyi teendők miatt mind jobban elhanyagolja gyermekeit. Erről a gyermekek nem tehetnek, de ezáltal a pedagógusokra sokkal több oktatási és nevelési feladat hárul.

Kívánom, hogy a Gímesi Alapiskola minél több továbbfejlesztési lehetőséget adjon minden ide járó diáknak, erőt és főleg sok kitartást minden pedagógus számára. A közös jövő építése az iskolánál kezdődik, ezért vigyázzunk, támogassuk az iskolát, mely a jövő záloga a felnövekvő nemzedék számára.

Ing. Farkas György
Lédec község polgármestere

GYERMEKEINKNEK MI IS A MAGYAR ISKOLÁT VÁLASZTOTTUK...

ELSŐ GYERMEKEMET SZLOVÁK ISKOLÁBA ÍRATTAM, A KÖVETKEZŐT MÁR MAGYARBA

Beszélgetés **Martinček Melindával** Zséréről

- *Magyarországról költözött Zsérére. Pontosan honnét?*

Pécs mellől, egy magyar-horvát-német háromnyelvű településről, Nagykozárról. Az idősek horvátul ma is beszélnek, gyerekként én is horvát néptáncra jártam.

- *Férje szlovák származású, melyik településről való?*

A Zsolna melletti Alsókubinban (Dolný Kubín) született.

- *Mióta élnek Zsérén?*

Gyermekeim már itt születtek, 1998-ban vettünk a faluban házat, egy évvel később Nyitráról be is költöztünk.

- *Hogyan született a döntés, hogy első gyermeküket szlovák iskolába íratják?*

Szerettünk volna fiunknak lehetőséget adni arra, hogy minél több középiskolából választhasson, miután befejezi az alapiskolát. Úgy gondoltuk, hogy nehéz lenne az átállás magyar alapiskolából egy nem magyar – szlovák – nyelvű iskolába.

- *Milyen elvárásai voltak az iskolával szemben?*

Első gyermekemnél még nem voltak tapasztalataim az iskolákkal kapcsolatban, így különleges elvárásaim sem voltak.

- *Nem hiányolta esetleg, hogy édesanyja nyelvét első gyermeke iskolában nem fogja művelni, és egy nyelvvel biztosan kevesebbet tanul majd?*

Úgy gondoltam, hogy otthon is megtanul magyarul. Akkor szerettem volna elérni, hogy egy nyelvet tanuljon meg tisztességesen, egy nyelvet beszéljen kitűnően. Tapasztaltam, hogy a magyar gyerekek gyakran szlovák szavakat is használnak, amikor magyarul beszélnek. Nem találtam előnyösnek azt sem, hogy a zserői magyar tagozaton össze van vonva három osztály.

- *Miért választották következő gyermekük számára mégis a magyar nyelvű iskolát?*

Kisebbik fiam nagyon keveset tudott szlovákul. A szlovák óvodában, az egynyelvű szlovák közegben és a nagy csoportban rosszul érezte magát. Nem akartam ráerőszakolni a szlovák nyelvet azáltal, hogy szlovák iskolába íratom. A magyar iskolában jól érzi magát, ellenőrzőjébe egyeseket kap, és szlovák nyelvtudása is szépen fejlődik – minden nap tanulnak a tanító nénivel szlovákul, és férjemmel is szlovákul beszélnek otthon a gyerekek.

- *Melyik választásával elégedettebb?*

Mindkettővel elégedett vagyok. Szlovák iskolába járó fiamnak nagyon jó tanítója van, tud a gyerekek nyelvén beszélni. A magyar iskola választásával meg főleg azért, mert örülök annak, hogy nem erőszakoltam akarata, közérzete ellenére szlovák iskolába kisebbik fiamat. Ő elégedett a magyar iskolával, és jól érzi magát ott. Többen is a szlovák iskola mellett érveltek, hogy nem lesz az nehéz, megszokja majd a fiam. Most már

többet tapasztaltam. Úgy tudom, hogy nem kevés példa van arra is, hogy magyar szülő vagy szülők gyerekei a szlovák iskolában magatartási zavarral küzdenek, osztályzataik is gyengébbek némelyik esetben a szlovák gyerekek eredményeihez képest. Nagyon fontosnak tartom, hogy döntésemmel sikerült ennek esélyét a minimálisra csökkentenem.

- *Hol figyelnek oda jobban a gyerekre, a kisebb, vagy a nagyobb osztályban?*

A magyar tagozat nagy előnye Zsérén és feltételezem Gímesen is így van, hogy a tanítónak több ideje van a gyerekekre, mint a szlovák tagozaton, hiszen a magyar iskolában kis létszámú osztályok vannak.

- *A szlovák vagy a magyar nyelvű iskola járul hozzá inkább, hogy gyermekei érvényesüljenek?*

Egyik gyermekem sem fejezte be még csak az alapiskolát sem, így biztosan nem tudhatom. Viszont azt gondolom, hogy a szülők néha úgy érzik, leveszik a saját vállukról a terhet azzal, hogy a gyereket szlovákba íratják. Ez a kényelmesebb megoldás, igaz, de nem a garantáltan jobbik döntés.

- *Magyar–szlovák vegyes házasságban Ön szerint előny vagy hátrány a gyermeknek, ha magyar iskolába kerül?*

Nagyobbik fiammal nem tudok szlovákul tanulni, a kisebbik, magyarul tanuló fiam esetében nagy előny, hogy tudok neki segíteni. Általában egyébként is az anyuka tanul a gyerekekkel. A szüleim is büszkék rá, hogy magyar iskolába jár. Azonkívül két történelmet ismer meg egy nép történelme helyett, szlovák verseket is megismer, de magyarokat is. Meg végülis Bodok vagy Érsekújvár sincs messze, ha magyarul szeretne középiskolában tanulni tovább.

A beszélgetést lejegyezte: Zilizi Zoltán

SZLOVÁK ISKOLÁBA JÁRTAM, GYERMEKEIMET MAGYAR ISKOLÁBA ÍRATTAM

Beszélgetés **Szórád Mária mérnökkel** Zséréről

- *Ön és a férje is gyermekként a Gimesi Alapiskola szlovák tagozatára jártak. Miért látták mégis jó döntésnek, hogy mindkét lányukat magyar iskolába írassák?*

Mi azért jártunk szlovák iskolába, hogy megtanuljunk a szlovák nyelvet. Ma viszont a régmúlthoz képest sokkal magasabb színvonalon lehet szlovákul tanulni a gimesi magyar iskolában. Ma gyermekeink amellet, hogy tökéletesen tudnak szlovákul, magyarul is megtanultak választékosan beszélni, azonkívül megismerték például a magyar irodalmunkat és hovatarozás-tudatukban is megerősödtek.

- *Feltételezem, aggódott, hogy mivel Ön szlovák iskolába járt, tud-e majd gyermekeinek segíteni az iskolai felkészülésben, a leckeírásban. Mit tapasztalt? Jelentett-e ez problémát az Ön számára?*

Ha nem tudtunk a gyerekeknek valamiben segíteni, megkérdeztük a tanítótól. Egyáltalán nem csináltunk ebből problémát. Csak első osztályban kellett segítenem nekik, utána hagytam, hogy önállókká váljanak a tanulásban. Ha maguktól jöttek rá egy feladat megoldására, jobban megtanulták a leckét.

- *Most, hogy már mindkét gyermeke kijárta a magyar alapiskolát Gímesen, hogyan értékeli korábbi döntését?*

Egyértelműen pozitívan! Annak köszönhetően, hogy anyanyelvüket művelték először, az idegen nyelveket, így a szlovákot is könnyebben tanulták. Közben legalább két nyelvben fejlődtek egyszerre.

- *Ad-e pluszt, jár-e valamilyen előnnyel Ön szerint, ha magyarul beszélő szülő(k), szlovák-magyar vegyes házasságban is gyermekeiket magyar alapiskolába járatják?*

Annyi előnyt minimum jelent, hogy a szlovák iskolában tanuló

gyerekekhez képest kapnak ingyen plusz egy nyelvet. Ha szlovákba járnak, ott ezt nem kapják meg. Közben úgy tanulják meg ezt a plusz nyelvet, hogy nem kerül pénzbe, sem időbe, nem kell nyelviskolába hordani a gyereket – mindezt a kötelező iskolai idő alatt kapják meg „ajándékba”.

- *Ön szerint gyengébben beszélnek-e lányai szlovák nyelven, mint a szlovák iskolába járó társai?*

Nem, biztosan nem! Sőt, idősebbik lányom a főiskolán nem egyszer javította szlovák évfolyamtársai dolgozatát.

- *Meg volt-e szülőként elégedve a magyar nyelvű képzés színvonalával Gimesen?*

Igen. Egyáltalán nem tapasztaltam olyan problémát, ami miatt mondjuk kiírtam volna a gyerekeket. Ami nehézség volt, az a hétköznapi élethez tartozott. Ami viszont fontosabb: olyan dolgokat is volt lehetőségük itt tanulniuk, amire szlovák iskolában nem lett volna – dalainkat, népviseletünket, múltunkat csak itt ismerhették meg. Amikor szavaltak, olyan műveket tanultak, amik hozzánk kötődnek. Ez akkora kincs, amit csak idős korokban fognak értékelni, amikor elmesélhetik, továbbadhatják unokáiknak!

- *Milyenek gyermekei visszajelzései, ők hogy értékelik a magyar tagozat színvonalát?*

Pozitívak. Bármelyik gyermekemre gondolok vissza, amit itt kaptak, szilárd alap volt, amire probléma nélkül tudtak építeni. A versenyekben elért eredményeik is azt bizonyítják, hogy jól fel lettek készítve.

- *Idősebbik lánya már elvégezte szlovák nyelven az egyetem, végzettségének megfelelő munkahelyen dolgozik Pozsonyban. Kisebbik lánya szintén Pozsonyban tanul gimnáziumban. Hozzásegítette-e a magyar nyelvű iskolában tanulás a lányokat az érvényesülésükhöz, vagy könnyebb lett volna, ha szlovák alapiskolában tanulnak?*

Hozzásegítette. Nagyobbik lányom az IBM számítástechnikai vállalatnál helyezkedett el. A vállalaton belül angolul beszélnek.

A gimesi magyar tagozaton kapott erős alapok segítették hozzá ahhoz, hogy később ezt a nyelvet is elsajátíthassa.

A család nyelve, amit otthon beszélünk, a magyar, iskolában is először ezzel találkoztak lányaim. Miután magyar nyelvükben megerősödtek, a jó anyanyelvi alapokkal könnyebben tudták tanulni a szlovák, az angol és a francia nyelvet.

- *A bizonytalankodóknak, a magyar nyelvű alapiskolai képzést elutasító szülőknek, vegyes házasságban élőknek, mit kívánna, ajánlana, hogy a magyar képzést válasszák gyermekeik számára?*

Férjemmel meg vagyunk győződve arról, hogy jó döntést hoztunk. A régi időket, amikor a mai felnőttek jártak iskolába és a feladatokat, amiket akkor követeltek, ne hasonlítsák össze a mával. Ne akarják a régi világ reflexeit, félelmeit áthozni a mostani új világba. A Bibliában is az áll, hogy új bort nem jó régi tömlőbe önteni. Adjuk meg a gyerekeknek a lehetőséget, hogy megismerjék, hova tartoznak, mert a múltból van a jelen és ebből születik a jövő.

A beszélgetést lejegyezte: Zilizi Zoltán

SZLOVÁK ISKOLA HELYETT GYERMEKEINKNEK A MAGYAR ISKOLÁT VÁLASZTOTTUK

Beszélgetés **Ing. Brath Anettel** és **Mgr. Brath Adriánnal**
Kolonból

- *Miért alakult úgy, hogy szlovák alapiskolában tanultak?*

Anyuka: Akkor, régen, az volt a szokás. Úgy mondták, jobban érvényesül, aki szlovák iskolába jár. Így kerültem Pogrányból Családra, ahol egyébként egy színvonalas iskola működött.

Apuka: Édesapám magyar alapiskola után Kassán tanult a gépipari középiskolában, szintén magyarul, édesanyám is

magyar alapiskolába járt. Anyukámnak a két idősebb lánytestvére és a fiútestvére is szlovák párt talált, ők a gyerekeiket szlovákba íraták. Anyukám követte az idősebb testvérei példáját, és engem is szlovákba íratott.

- *Hogyan értékeli sok év után a szülők döntését?*

Apuka: Ha magyar iskolába jártam volna, úgy érzem, könnyebben tanultam volna, jobban ragadt volna rám a tananyag.

Anyuka: Én jól éreztem magam a szlovák iskolában, jól tanultam. Otthon magyarul beszélünk. Testvéreim szlovákba íraták a gyerekeiket, ők már otthon is szlovákul beszélnek.

- *Hiányzik-e valami, amit, úgy érzik, nem kaptak meg a szlovák iskolában?*

Apuka: A magyar helyesírásom gyenge, ez akkor okoz nehézséget, amikor például magyar levelekre kell válaszolnom.

Anyuka: Amikor fent vagyunk a szőlőhegyen vagy mulatság van: nem ismerem a magyar dalokat, és nehezebben is fejezem ki magam magyarul.

- *Okoz-e nehézséget, amikor tanulni kell a fiúkkal?*

Anyuka: Szeretek velük tanulni, mert én is tanulok.

- *Miért kerültek a gyerekek magyar iskolába?*

Apuka: A feleségemben volt nagyobb lelkesedés: amit mi nem tudtunk, amit mi nem tanultunk meg, azt a gyermekeink tudják, ismerjék. ...És a szlovák mellett a saját nyelvüket is jól tanulják meg!

Anyuka: Ma nem kell attól félni, hogy a magyar iskolában a gyerek nem tanul meg szlovákul.

- *Meg vannak elégedve a döntésükkel?*

Anyuka: Igen! Örülök annak, hogy a magyar iskolában a keresztény értékek is erősebben jelen vannak, a szülők nem igénylik az etikát. Fellépéseken a gyermekeim magyar verseket szavalnak, amiket nagyon jó érzés hallgatnom – nekem nem volt ilyen szerencsém gyerekként.

Apuka: Jobban örülök a magyar Himnusznak azóta, hogy meghoztuk ezt a döntést. Büszke vagyok rá.

- *Mire érdemes odafigyelniük ma az iskolaválasztó szülőknél?*

Apuka: Ez a döntés nem csak az érzelmekről szól, hanem józan ésszel ítélve azt mondom: akarom, hogy a gyermekem jól beszéljen magyarul és jól beszéljen szlovákul. Ma, az Európai Unióban egyébként is egyre inkább az a fontos, ki mit tud, nem az, milyen származású vagy milyen az anyanyelve. A teljesítményt értékelik. Nem csodálkoznék, ha a közeljövőben jól felfogott érdekből szlovák gyermekek kezdenének járni magyar iskolába.

Ógyallára jártam szlovák építészetire középiskolába. Azt tapasztaltam, hogy a szomszédos magyar tagozaton végzett tanulók, akik szorgalmasak voltak, megtanultak szlovákul, és sikeresekké váltak az életben.

Anyuka: Ha visszagondolok, hogy miért született meg nálam a döntés, hogy a gyerekeimet magyar iskolába íratom, a főiskola utáni évek jutnak az eszembe. Munkát kerestem, angol-szlovák tolmácsot kerestek. A felvételi beszélgetésen kiderült, hogy tudok magyarul, ezért engem választottak. A munkámból adódóan használnom kellett a magyar nyelvet, de mivel szlovák iskolába jártam, nem beszéltem elég jól. Ezért otthon sokat kellett tanulnom, készülnöm a magyar nyelvből. Ekkor határoztam el, hogy ha gyermekeim lesznek, legalább alapiskolába magyarba szeretném íratni őket.

A beszélgetést lejegyezte: Zilizi Zoltán

 ÖREGDIÁK-VALLOMÁSOK A GÍMESI ALAPISKO-
 120 LÁRÓL

AZ IDŐ ENGEM IGAZOLT

Gímesi lakosként itt töltöttem a gyermekéveimet és ma is, immár szülőként, két gyermek apjaként itt élek a szülői házban.

Ebben a házban és faluban tanultam az első szavakat, imákat édesanyámtól és nagymamámtól – magyarul. 1968-at írtak, mikor megszülettem, falunk akkori nemzetiségi összetétele még a magyarok szempontjából kedvezően alakult, a szülők többségének egy-két kivételtől eltekintve természetes volt, hogy gyermekét az anyanyelvi iskolába írassa. A Gímesi alapiskolában kezdtem én is a tanulmányaimat, itt kezdtem megismerkedni nyelvünk szépségével és csodás gazdagságával. Ma is nosztalgiával gondolok vissza az elszállt gyermekkorra, a barátságára, az iskolában töltött boldog évekre.

Felbecsülhetetlen kincsként tartom számon, hogy tudom, ki volt Móricz, Jókai, Gárdonyi, Petőfi és a többi nagyjaink, büszke vagyok, hogy a nemzetemhez tartoznak. Magyarságunk történelmének tárháza kimeríthetetlen forrás, őseink példája követendő. Megbocsáthatatlan és érthetetlen gyermekeink megfosztása az anyanyelven való tanulás lehetőségétől! Vajon mi játszódhat le egy vegyes házasságban élő édesanya fejében és lelkében, amikor gyermekéhez nem az anyanyelvén szól?

Az alapiskola befejezése után szlovák középiskolában folytattam tanulmányaimat, és bátran állíthatom – köszönhetően a gímesi magyar alapiskola felkészítésének –, soha, semmi problémám nem volt a beilleszkedéssel és lépéstartással, sőt a szlovák nyelvtan- és irodalomórán a tanár engem és egy másik, szintén magyar iskolát végzett osztálytársamat állított követendő példának.

Feleségem mint szlovák nemzetiségű került az életembe.

Eleinte aggályokkal vette tudomásul, hogy én a magyar alapiskolát kívántam választani majdani gyermekeink számára, ugyanis teljesen szlovák környezetből származik. Számára a kultúránk és a szokásaink is idegenek voltak. Ennek ellenére magyar iskolába írtuk gyermekünket. Józan érveléssel sikerült meggyőznöm őt e döntés helyességéről, és az idő engem igazolt. Nagyobbik fiam már harmadikos, nagyon ügyes, mindkét nyelvet kitűnően bírja, csak dicséretben van része. Feleségem örömmel figyeli fejlődését, sőt szlovák létére magyarul is tanul vele, így maga is tökéletesíti nyelvtudását.

Magyar diákjaink kézzelfogható eredményeket érnek el, lelkiviláguk gazdagabb az átlagosnál, toleranciájuk nagyobb a más nemzetek iránt. A párom ezek után el sem tudja képzelni, hogy a kisebbik fiam ne itt kezdje az ismerkedést a betűk és számok birodalmával. Üzenetem a mérlegelő és ingadozó szülők számára az, hogy ne fosszák meg gyermekeiket attól a gazdagságtól, amit a magyar iskolában kapnak, ne fosszák meg amúgy is fogyó magyarságunkat az utánpótlástól, legyen meg a magyar öntudatuk, amire legyenek büszkék, ne lehajtott fejjel és félve járjanak. Őseink, kiknek csontjai itt porladnak temetőinkben, nem ilyen szerepet szántak nekünk.

Ellenkező esetben nagyon rövid és belátható időn belül a zoboraljai magyar sziget, ahogy régebben ismertük, örökre eltűnik a történelem hullámai között, és többé nem leszünk. Ugye nem ezt akarjátok?

Andrasko István és Ing. Andrasková Jana
 Gímes

 A GÍMESI ALAPISKOLA MAGYAR TAGOZATÁNAK DIÁKJA
 122 VOLTAM

Az Élő Zoboralja Polgári Társulás kérésére szeretném röviden összefoglalni eddigi pályafutásomat és elért sikereimet.

Nagyon jól emlékszem arra a napra, amikor édesapám az alapiskola kapuihoz vezetett, és azt a kérdést tette fel nekem, hogy melyik alapiskolát szeretném választani, a magyar vagy a szlovák tannyelvűt. A döntést csakis rám hagyta. Nem sokáig kellett gondolkoznom. Belső megérzés alapján a magyar tannyelvű alapiskolát választottam. Így hát 1986-ban az én részemre is megnyíltak a gimesi alapiskola magyar tagozatának kapui.

Tanulmányaimat és tapasztalataimat 1994-ben bővítettem a nyitrai vendéglátóipari szakközépiskolában, amit 1999-ben érettségi vizsgával fejeztem be. Közvetlenül a középiskola befejezése után a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem hallgatója lettem.

Már az egyetemi évek során munkát vállaltam a vendéglátóipari szakmában. Több színvonalas szlovákiai szállodában különféle munkabeosztásban dolgoztam, ami nagyon sok tapasztalatot hozott számomra. Jelenleg a pati fürdőhelyen (Komáromi járás) egy négy csillagos wellness szálloda igazgatója vagyok.

Szeretnék köszönetet mondani minden tanítónak, aki a Gimesi Alapiskolán a nyolc évig tartó tanulmányaink során odaadóan foglalkozott velünk, magyar diákokkal. Az ő igyekeztüknek és rendületlen kitartásuknak is köszönhetően méltóképpen megalapozták a mai becsületes és sikeres emberi létezésünket. Hála a szorgalmas munkájukért!

Mgr. Andrasko Vince
Gímes

 VISSZAEMLEKEZÉS

123

Gimesi lakosként 1988-ban léptem át a helyi alapiskola magyar tagozatának küszöbét. Az alsó tagozatot Jókai Mária (első, második évfolyam) és Czakó Mária (harmadik, negyedik évfolyam) tanítónők „szárnyai“ alatt végeztem. Tovább lépve a felső tagozatra tanulmányaimat egy éven keresztül Morvai Hajnalka, majd egészen a ballagásig Szeles Mária tanítónő osztályfőnöksége alatt folytattam.

Az 1996 májusi sikeres felvételi vizsga után ősztől a surányi Közgazdasági Szakközépiskola diákja lettem. Ebben a szakközépiskolában tovább bővültek ismereteim a magyar, a szlovák nyelv és irodalom, illetve az angol nyelv terén, ugyanakkor megismerkedtem a közgazdaság és a könyvelés alapszabályaival is. Tanulmányaimat 2000 tavaszán érettségi vizsgával zártam, s így elbúcsúztam a surányi szakközépiskolától, amely néhány évvel később Érsekújvárba költözött.

Az egyetemre készülve két szakirány között kellett döntenem: környezetvédelem vagy közgazdaság. Végül az előbbi mellett döntöttem, így 2000 őszén a nyitrai Szlovák Mezőgazdasági Egyetem hallgatója lettem tájtervezés mérnöki szakon (landscape engineering). 2005-ben szereztem mérnöki diplomát, majd 2005 és 2008 között doktori (PhD) képzésen folytattam tanulmányaimat, ezt 2008 szeptemberében állami vizsgával fejeztem be. 2008. október 1-től a Szlovák Mezőgazdasági Egyetem pedagógusa vagyok tájtervezés szakon, ahol a térinformatika (geographic information system) modern eszközeinek oktatója vagyok.

Büszke vagyok arra, hogy a Gimesi Alapiskola magyar tagozatának diákja voltam, mert az alapiskolán töltött évek megalapozták egész pályafutásomat.

Ing. Sinka Károly, PhD.

MIT ADOTT NEKEM A GÍMESI ISKOLA?

124

Harminc év távlatából látva teljesen más képet kap az ember, mint gyerekként a padban ülve, izgulva, tanítók tekintetét kerülve. Akkor az volt a lényeg, hogy egy-egy órán a tantárgyból minél jobbat, minél többet nyújtsunk, hogy a tanítónk is elégedett legyen, s otthon se a fenyegető tenyér nyerjen főszerepet... Csínytevések közepette azért igyekeztünk kihozni magunkból a legtöbbet, amit az órák alatt átadtak nekünk, vagy amire otthon még futotta a foci s a sok játék mellett. Nem tudom, a többiekkel az osztályban hogy volt, de engem mindig le tudott kötni, amiről a tábla előtt beszélt a tanítónk, tanítónőnk. Olyan elbeszélésnek tűnt, mint hétvégeken, esténként ahogyan az édesapánk mesélt, hogy mi is történt messze az otthontól, ahová munka után kényszeredett.

Hosszú lenne mindenkit sorra venni, akiknek keze ebben a második otthonban igazgatta gyereksorsomat, de annak nevét aki számomra a legtöbbet adta, legalább azt az egyet most úgy érzem, meg kell említenem: az osztályfőnökömet, Fazekas József tanító urat.

Ő matematikára és fizikára oktatott, de nem csupán oktatott, hanem mint a többi tanítókollégája a tantárgy mellett, melynek ismereteit gyermekagyunkba próbálták bepréselni, nevelt is. S ez volt az a plusz, amit az akkori pedagógusaink nekünk még ajándékba adtak, útravalóul a jövőt szegélyező támaszfalakhoz, amelyek anyanyelvi s más nyelvtani, irodalmi és történelmi, matematikai, fizikai, vegyi- és élettani, de zene- és rajz-, illetve más természetudományi, humán és testnevelési órákon kapott tudás-alapkövekből voltak kirakva.

Persze gyermekésszel akkor még nem éltük ezt úgy meg, mint ahogy most látom, de valahol belül a szülők gondos igyekezete és a templom hűvös falai közt évről évre ránk hulló példabeszédek titkos üzenete mellett ezek a tanítók rakták belső várkastélyunk falait s az utakat, melyek emberi sorsaink erődít-

mélyeit egybekötötték.

Mit adott nekem a gimesi iskola? Most már tudom, hogy elsősorban Hitet adott. Hitet az emberségben, hitet a nemzetemhez való tartozásom megváltoztathatatlan tiszta tényében, hitet a tudomány tiszteletéhez s az őseim iránti ki-mondhatatlan megbecsülésem érzületéhez, nyelvemben, élet-vitelemben s gyermekeim jövőjében egyaránt.

Azért félre ne értessék, ez a hit nem a gondolkodás nélküli elfogadás pusztá megvallásának ténye, mint ahogy sokan hibásan értelmezik a Hit szó jelentését, de ez a Hit elsősorban a Hűség megvallása és gyakorlása őseimtől (szüleim s nagyszüleim, tanítóim s tanáraink, s minden lelki oktatóm s nevelőm) kapott értékeim iránt, ezek felhasználása és gyakorlása a múltba folyó végtelennek tűnő jövő fókuszában, jelenemben.

Mert ez a Hűség egyben tisztelet is, örökségünk méltó képkeretbe foglalása, regénybe s versbe foglalása, zenébe s tapasztalatba foglalása, hogy éppúgy mint nekünk, egykor majd gyermekeink számára is alap- és szegletkövek legyenek életük továbbépítéséhez.

Ezt a Hitet adta nekem a gimesi iskola. A Hűségben való Hitet. Az „Aki azonban mindvégig kitart, az üdvözülni” (Mt: 10.22), vagyis a Hűség lényegét. Az Istentől kapott talentumainkhoz való Hűség lényegét, s mindazokhoz, akiket ebben az Isten közvetítőkként, „munkatársakként” értünk felhasznált.

Így alakulnak át a Hit és Hűség bennünk édestestvérekké, iker-testvérekké, mert hiszen csupán ezen Hűség gyakorlása által vagyunk képesek szeretetünket is igazolni mindazok iránt, akiket az életünk folyamán segítőként kaptunk, vagy akik számára magunk is testvérekké, társakká, felebarátokká lettünk.

Ing. Földessy László
Zsére

125

EGY VÉNDIÁK EMLÉKEI

126

A gimesi alapiskoláról jó emlékeket őrzök. Az egész gyerekserег egy nagy család volt. Az iskolában és az iskolán kívül is naponta történt valami, így hát nem unatkoztunk. A jó jegyekért, a jó bizonyítványért bizony komolyan meg kellett dolgozni. Ezt akkor még „megmorogtuk“, de ma már tudom, hogy mindez nem volt hiába, s az itt elsajátított ismereteknek jó hasznát vettük a későbbiekben.

Én a pozsonyi magyar gimiben folytattam tovább a tanulmányaimat, ahol nagy hasznát vettem az alapiskolában megtanultaknak. Itt hamar kiderült, hogy jól felkészített minket a Gimesi Magyar Alapiskola – minden tantárgyban a legjobbak közé tartoztunk. A négy év folyamán mindig kitüntetett tanuló voltam, de emlékeim szerint nemcsak én, hanem minden gimesi iskolából érkező diák – a tanárok, az igazgató úr – mindenütt csak a legnagyobb elismeréssel beszéltek a Gimesi Alapiskola magyar tagozatáról. Sajnos, egészségi okok miatt, az orvosok tanácsára nem tudtam vállalni az egyetemen, főiskolán való továbbtanulást. Érdekelt a matematika és a nálunk akkor még gyerekcipőben járó informatika, így egy ilyen irányú pozsonyi felépítményi iskolában tanultam tovább. Itt az oktatás szlovák nyelven folyt, de mivel az alapiskolában és a gimnáziumban kitűnően megtanultam szlovákul, az átállás nem okozott semmilyen gondot, és az iskolát kitűnő eredménnyel el is végeztem.

Az iskola elvégzése után a Szlovák Húsipar Számítógéppontjában Nyitrán kaptam állást. Itt a termelés informatizációjával, a termelési műveletek, folyamatok automatizációjával és programozással foglalkoztam. Minden egyes üzemet, dolgozót, munkahelyet, gyári műveletet, stb. kóddal láttunk el, és azokat a kódrendszer segítségével a követelményeknek megfelelően csoportosítottuk. Mindez a cégirányítás jelentős megkönnyítését célozta. A magyar nyelv aktív tudása itt is előnyök

bizonyult. Volt ugyanis egy magyarországi partnercégünk, és a látogatások alkalmával én szoktam tolmácsolni.

A bársonyos forradalom után 1990-ben magánvállalkozó lettem, személyi számítógépek, fénymásolók és tartozékaik forgalmazásával és szervizelésével kezdtem foglalkozni. Egy-két éven belül ez a tevékenység még kibővült, így céget alapítottam, amely most is dinamikusan fejlődik, és mára az ország legnagyobb ilyen profilú cégévé nőtte ki magát, több mint 60 embert alkalmazunk. Ez idő alatt rengeteg megbeszélésen, tárgyaláson vettem részt világszerte, és ennek alapján kijelenthetem, hogy a tökéletes magyar nyelvtudásom Los Angeles-től Tel-Aviv-ig nagyon sokat segített. Ezekben a helyeken a legjobb tudásom szerint tudtam érvelni és ez alapján előnyös megállapodást, szerződést kötni. Több legmagasabb szintű, országos versenytárgyalást nyertünk a céggel – minisztériumokat, egyetemeket, főiskolákat, stb. látunk el számítógépekkel.

Mindent összevetve úgy gondolom, hogy sokat adott nekem a gimesi és a pozsonyi magyar iskola, a mai napig érzem az anyanyelvi oktatás előnyeit, valamint jótékony hatását. Szeretettel üdvözlöm volt iskolámat, tanítóimat és diáktársaimat, s hálával gondolok volt tanítóimra.

Gál József
Zsére

127

AZ ÉN MAGYAR NYELVEM

Kezdő gondolatként álljon itt egy Wass Albert idézet:

„Gond embernek lenni, igaz embernek meg kettőzött gond éppen. Igaz magyar embernek lenni pedig akkora teher, hogy aki sokat viseli, megerősödik.“

E gondolat köré szeretném fogni írásomat. Mi is az: igaz embernek lenni? Ahány ember, annyi vélemény. Azonban abban megegyezhetünk, hogy vannak értékek, melyek igen is hozzájárulnak ahhoz, hogy az adott személy mennyire megbízható, korrekt, igaz. Az élet sok területén fel-felbukannak helyzetek, szituációk, amikor megmutathatjuk kik vagyunk, milyen értékeket képviselünk. Nyelvünkhöz való hűségünk is egy az ilyen értékek közül.

Magam részéről mindig is fontosnak tartottam azt, hogy akinek születtem, amit kaptam azt élettől, ahhoz hűséggel ragaszkodom. Meggyőződésem, hogy önmagunkból nem fordulhatunk ki, nem lehetünk mások, nem térhetünk le arról az útról, mint amelyiken anno az élet elindított bennünket. Szüleim magyarok voltak, s engem is ebben a szellemben formáltak, alakítottak. Nem volt ez valamiféle különleges nevelés, egyszerűen csak felismertették velem, hogy mint minden mást, úgy a nyelvet is azért kaptam őseimtől, hogy elsajátítva később gyermekeimnek is továbbadjam. E kapcsán felmerül a kérdés: nem önző dolog e valamit kapni (ez esetben egy nyelvet), magunknak megtartani és gyermekeinknek nem átadni? Elgondolkodtató, ugye?

Zserei magyar kissrácként először a helyi, majd a Gimesi Alapiskola tanulója lettem. Nem hiába nevezik ezt az intézményrendszert alapiskolának, hisz a diák itt kapja meg azt, amire a későbbiekben építhet. Én úgy érzem, eme iskola falai közt elsajátítottam mindazt, amire aztán alapozhattam későbbi tanulmányaimat. Biztos vagyok benne, hogy további pályám alakulásához csak előnyként szolgált az a tény, hogy Gimesen azon a nyelven tanulhattam, amely nyelvet otthon használtunk és barátaimmal is beszélünk. A gimesi iskolához csak jó emlékek fűznek, ennyi év távlatából már látom, mi az, amit ez az intézmény nekem adott. Ezután a nyitrai magyar tannyelvű gimnáziumban folytattam tanulmányaimat. Az érettségi után, mint sok társam, én is szlovák főiskolára – a nyitrai Mezőgazdasági Egyetemre – felvételiztem. Egyetemi éveim alatt sose

éreztem magam megkülönböztetve, sőt sok-sok előnyöm származott abból, hogy két nyelv birtokosa vagyok.

Az államvizsga után felkérést kaptam, hogy maradjak, és egyetemi oktatóként dolgozzam tovább. Ezután jött a lehetőség, hogy a munka mellett a doktori fokozatot is megszerezhetem. Mivel a magyar mint nyelv a műszaki gondolkodóknak nagyon is “testhezálló”, a szakirodalma sem volt idegen számomra, egyértelműen adódott a megoldás, hol végezzem tanulmányaimat. A Gödöllői Szent István Egyetemre esett a választásom. A mai napig hálás vagyok mindazért a sok tapasztalatért és tudásért, melyet ott szerezhettem. Mindez köszönhető annak, hogy egyáltalán nem voltak nyelvi nehézségeim. Tehát képes voltam (és vagyok) megállni a helyem mindkét egyetem, mindkét ország tudományos világában. Hazai berkekben továbbképezve magam sikerült az elmúlt években megszereznem az egyetemi docensi minősítést. Igazi hivatásomnak az oktatást, nevelést tartom.

Diákjaimat műszaki gondolkodásra tanítom és bátorítom őket, ha nehézségekbe ütköznek. Részt veszek az egyetem magyarországi kapcsolatainak építésében, kihasználva ezzel nyelvtudásomat.

Jól látható, hogy e két nyelv már diákkorom óta elkísér: tanulmányaimat felváltva, hol magyarul, hol szlovákul végeztem, és szakmai pályafutásomra is e kettősség a jellemző.

Magyar vagyok, ezt sose tagadtam se diák, se kolléga előtt. Így ismernek, így fogadnak el, s ennek tükrében igénylik szakmai tudásomat. Hálás köszönettel tartozom szüleimnek, alma matereimnek, hogy megadták nekem e két nyelv elsajátítását, s ennek birtokában eljuthattam oda, ahol most vagyok.

A Gimesi Alapiskola magyar tagozatának sorsa mindig is foglalkoztatott, és bár jó néhány éve, hogy jómagam és gyermekeim elhagyták e intézmény falait, mégsem hagy nyugodni a tény, hogy a tagozat jövője bizonytalan, diákjainak száma egyre csökken, annak ellenére, hogy az oktatás színvonala évről évre növekszik.

Kiinduló gondolatomhoz visszatérve, hiszek az igaz emberekben, hiszek az anyanyelvi oktatás fontosságában, hiszek abban, hogy több nyelvet beszélni nem hátrány, hanem csakis előny. Ezt példázza az én pályám is.

Dr. Ing. Maga György
egyetemi docens
Zsére

MIÉRT VOKSOLUNK AZ ANYANYELVI OKTATÁS MELLETT?

A mai rohanó világban gyermekeink erkölcsi nevelése mellett nagyon fontos, hogy tudásuk minél sokoldalúbb és szerteágazóbb legyen. Nem azokat az indokokat kell keresnünk, hogy miért ne a magyar iskolát válasszuk! Az legyen a kérdés: miért igen?! Igen azért, hogy gyermekeink és unokáink megértsék szüleink, nagyszüleink, dédszüleink szavát. Legyen az ész és a szív szava összhangban!

Sokan úgy gondolják, hogy ha itt élünk Szlovákiában, gyermekünket is szlovák iskolába kell járatnunk, mivel könnyebben fog boldogulni az életben. Ez egyáltalán nem igaz. Annak a gyermeknek, akinek a szülei mindketten magyar anyanyelvűek – magyarul beszélnek, magyarul gondolkodnak – magyar tannyelvű iskolában van a helye. Ha ez nem így történik, a szülő a legnagyobb hibát követi el gyermeke jövőbeli érvényesülése ellen. Hiszen tudományosan is bizonyított tény, hogy az ismeretek megszerzésének leghatékonyabb módja az anyanyelven történő tanulás. És ez legyen a legfontosabb, ezt kell megadnunk gyermekünknek: hogy anyanyelvén, magyar nyelven tanulhasson, hogy megismerje a magyar irodalmat, a magyar történelmet, a magyar zenét, hogy lelki világa ezzel az ismerettel ne szegényebb legyen, hanem gazdagabb!

Meggyőződésünk, hogy a vegyes – magyar-szlovák – házasságból is a szülők részéről az a legjobb döntés, ha magyar iskolába íratják a gyermeket, mert a magyar iskolában folyó tanítás az egyik legjárhatóbb útja annak, hogy a gyermekek itt Szlovákiában is megőrizték magyar identitásukat. Törekedjünk tehát arra, hogy gyermekeink minél több magyar népszokást, népdalt, néptáncot, népmesét ismerjenek meg, és lehetőségeinkhez mérten ápolni is igyekezzünk a magyar hagyományokat.

A magyar iskolák mellett működő szervezetek, alapítványok a beíratkozástól kezdve minden évben teljes mértékben támogatják gyermekeink oktatási és nevelési költségeit, ami számunkra, a szülők számára nagyon nagy segítséget jelent.

Ma már alig találunk komoly indokot arra, miért ne a magyar iskolát válasszuk. Ezért szeretnénk felhívni a kedves szülők figyelmét, hogy azzal, ha gyermeküket magyar tannyelvű iskolába íratják, nem bünt követnek el, hanem elősegítik felnőttként való sikeres boldogulásukat.

Mgr. Nagy Denisza és Imre
Zsére

MAGYARUL ÁLMODOM ÉS IMÁDKOZNI IS MAGYARUL SZOKTAM

Ezek a dolgok akkor formálódnak és tudatosulnak az emberben, amikor az alapiskolás korát éli. Később – talán a magyar középiskolás évek alatt – ráébred e nyelv gyönyörűségére, e nemzet dicső múltjára, kultúrájának, zenéjének egyediségére. Így kialakul egy egységes, egész-ember öntudattal, tartással, jellemmel. Ha tudom, hogy honnan jöttem, sodorhat az élet bárhová is, tudom, hogy merre tartsak. Magyar alapiskolával, majd érettségivel nem lehet akadály, hogy elvégezzem

az egyetemet szlovák nyelven, és később szlovák környezetben töltsék be felelős tisztséget.

Ma felgyorsult a világ, a távolságok megszűntek. Magyar érettségivel érvényesülhettek a világ bármely pontján: lehettek Szlovákiában egy amerikai cég alkalmazottai, ahol angolul kommunikáltak, lehettek Csehországban informatikusok, bankárok, Németországban orvosok, Angliában kutatómérnökök.

Az idegen nyelvek csak a kommunikációhoz kellenek, ezeket meg lehet tanulni. Fontosabb, hogy az alapok legyenek jók, fontos, hogy tudjátok, kik vagytok.

Fontos, hogy tudjátok: magyarnak születtetek, és azok is maradjatok.

Ehhez kívánok minden elsős kisdiaáknak sok sikert!

Ing. Gál Bálint
Zsére

MIÉRT FONTOS A GÍMESI ALAPISKOLA MAGYAR TAGOZATÁNAK A MEGMARADÁSA?

A Lédeci Alapiskola alsó tagozatának befejeztével elérkezett a nagy utazások pillanata. Osztálytársaimmal együtt némi félelemmel szálltunk fel a nyitrai autóbuszra, amely a szomszéd faluba, Gímesre vitt bennünket, hogy az ottani magyar tannyelvű alapiskolában folytassuk iskolai kötelezettségünket.

A környező magyar falvakból (Gímes, Kolon, Zsére) érkezett diáktársaink megismerése s egymáshoz való alkalmazkodása eltartott egy ideig, hiszen a zoboraljai magyarság népviseletének eltérő jellegzetességei mellett az egyes falvak jellegében, viselkedésformáiban is vannak mind a mai napig fellelhető különbségek, amelyek még érdekesebbé, színeesebbé teszik ennek a nyelvszigetnek egyébként is érdekes

jellegét. A kezdeti félelmeink, köszönhetően tanárainknak és idősebb diáktársainknak, gyorsan feloldódtak, s teljes erőbedobással a tanulásnak és a diákcsínytevéseknek, amelyekből nem volt kevés, szentelhetjük időnket.

Tanáraink mindig gondoskodtak róla, hogy ne nagyon unatkozzunk, s ezért kellő mértékben terheltek meg bennünket. Az említett csínytevéseinket is mindig megfelelő módon tudták kezelni, amit így utólag visszagondolva, nem is bánunk, hiszen nem kis emberformáló, érték közvetítő üzenete is volt az alkalmazott módszereiknek. Persze, akkor ezt egy kicsit másképp láttuk, és főleg másképp „éreztük”.

Tudom, hogy nosztalgizálásból nem lehet megélni s némely esetben még kontraproduktívan is hathat, de ami érték volt a XX. század 70-es éveiben, amikor e sorok írója is diákja volt az iskolának, az vitathatatlanul érték kell, hogy legyen a XXI. században is. Ezt az értékrendszert közvetítette s közvetíti mind a mai napig a Gímesi Alapiskola. Ezért létfontosságú, hogy aki ebbe az iskolába való, az oda is kerüljön! Nem állja meg helyét az oly sokszor felhozott érvelés, miszerint a többségi iskola látogatása jobb érvényesülést biztosít a magyar nebulónak. Számos példa van rá Zoboralján, hogy a magyar iskolát végzetek az élet minden területén megállták a helyüket. Papok, tanárok, orvosok, jogászok, sikeres vállalkozók, mind megtalálhatóak a sorban.

Az államnyelv elsajátítása a zoboraljai magyaroknak sosem okozott problémát. Vegyeslakta vidékről lévén szó a gyerekek már az utcán, játék közben megtanulják a szlovák nyelvet. Az utóbbi időben paradox módon épp az ellenkezője, tudniillik az anyanyelv tökéletes elsajátításának lehetősége okoz gondot a zoboraljai magyar gyermekeknek.

Ahogy korosodik az ember, egyre intenzívebben tudatosítja, hogy valójában mik is a lényeges dolgok az életben, melyek azok az értékek, amelyek fontosak az életünkben. A Gímesi Magyar Tannyelvű Alapiskola egyértelműen azok közé az intézmények közé tartozott és tartozik mind a mai napig,

amelyek értéket, tartást, tudást közvetítenek, s amely egyben a zoboraljai magyar közösség létének, fennmaradásának pótolhatatlan eszköze és gyöngyszeme. Ezért lenne fontos, hogy mindenki, aki valamilyen módon segíteni tudja a Gímesi Alapiskola magyar részlegének megmaradását, lehetőségéhez mérten tegye is ezt meg! Nagy kár lenne elveszíteni e kincset! Az itteni szlovákságnak is tudatosítania kell, hogy létünkkel gazdagítjuk, nem pedig veszélyeztetjük őket.

Ehhez kívánok sok erőt, megértést és e tényállás általános felismerését mindannyiunknak!

PaedDr. Baráth László, PhD.
Lédec

ÍGY LÁTOM EGYKORI ISKOLÁM, LÉDECRŐL

Kevés ember van, aki nem hordja szívében régi iskolájának egy-egy kedves emlékét, a szép diákevek varázslatos, semmivel sem pótolható hangulatát. Egy arc, egy röpke találkozás a volt tanárokkal döbbenetes, régen elfelejtett pillanatokat elevenít fel elménkben.

A Gímesi Alapiskola magyar tagozata azon kevés iskolák közé tartozik, amely nem kevés eredményt tett le a változó társadalmi rendszerek asztalára ötvenéves fennállása óta. A jelen számos akadálya sokszor kényszeríti térdre, de mindig minden helyzetben igyekszik megállni a helyét. Én, aki már 16. éve nem koptatom ennek az iskolának padjait, nagyon sokszor hallom ismerőseimtől, a gyerekektől, milyen szép eredményeket érnek el az ide járó diákok. Sajnos, Lédec azon faluk közé tartozik a Zoboralján, ahol évről évre csökken a magyar gyerekek létszáma. Egyetlen egy mentsége a falunak, hogy még ha nagyon nehezen is, de néha-néha akad egy-két merész szülő, aki mer nagyot álmodni és magyar iskolába írta gyermekét. Elődeink

népviselője, néphagyományai már sárgulóban vannak, mint az őszi táj. Ne engedjük viszont, hogy magyar anyanyelvünk is feledésbe merüljön.

Nagyon sok jót tudnék mondani az iskoláról, a pedagógusokról és az osztálytársakról is. Emlékszem arra, hogy a tanítás után milyen jó volt járni az énekcsoportba, ahol számos jó eredményt értünk el, a Villő tánccsoportba, ahol a fellépések mindegyike új élménnyel gazdagította emlékeinket.

A szülők a pedagógusokkal karöltve megtanítottak minket, hogy tiszteljük, becsüljük egymást: jó szellemi indítást kaptunk a jövőt illetően az iskolától, amit később kamatoztattunk.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy erre az iskolára szükség van, az iskolának viszont a helyi magyar közösség támogatása is kell. A szülők, pedagógusok és a politikai erők pártfogása. A gímesi iskola azon intézmények sorába tartozik, ahol elhivatott kezek formálják egy kicsit saját képünkre, de mégis teljesen egyedivé a gyerekeket úgy, hogy valamennyiük tehetsége a leghatékonyabb módon kamatozzon. Élmény mindenkinek, aki munkájával részt vállal az alkotás folyamatában, hogy lényünk, magyarságunk apró tündöklő szilánkját megcsodálhassuk.

Csodálat azoknak, akik a múltat kémelelik, hogy a jelent fénybe borítsák. Ne feledjük viszont az iskola bővítése és korszerűsítése mellett, hogy kötelességünk a régi emlékek megőrzése és magyar anyanyelvünk használata.

Egy volt lédeci diák

ISTEN MAGYARNAK TEREMTETT!

Kutatgatva a múltunkat kezembe került Gyürky Ákos „A Zobor-vidéke” című könyve 1941-ből, melyben ezt a jellemzést találtam:

„Ősi lakói a birtokukban lévő földnek, ahová a magyarság duna-tiszaközi történelmének már a legelején telepedtek le. Azóta élnek itt, a századok minden vihara és megpróbáltatása közepette magyar életüket. Gerinces, sőt önérzetes, faji sajátosságait féltékenyen őrző nép, büszke arra, hogy Isten őt magyarnak teremtette. Számol a világ forgandóságával, igyekszik beilleszkedni a változott viszonyokba, de lenézi azt, aki képes magát koncért megtagadni, mert magyarságából nem enged soha, egy jottányit se”.

Ebből az idézetből merített ihletet Koltay Gergely a zoboralji himnusz megírásához /2008/.

Másfél évtizeddel később még mindig érvényes az idézetbeli jellemzés – 1956 októbere: Lédecen népmulatság, a Csemadok elnöke bemegy a terembe és ilyesvalamit mond, „emberek, most lövik testvéreinket az oroszok Budapesten, s mi itt mulatunk?!”, ezzel vége lett a táncnak. Minden zoboraljai község magyarja aggódva figyelte a pesti forradalmat, Kolonból 5 lakost ítélte börtönbüntetésre a bíróság a Nemzeti Himnusz elénekléséért.

Eltelik további 30 év, és még mindig büszkék voltunk, magyarságunkból egy jottányit nem engedtünk – 1985-86-ban a koloni szülők megmentik a magyar óvodát a kommunista hatalommal szemben, nekik köszönhetjük, hogy még van magyar iskola Kolonban és Gimesen.

De a büszkeség mellett sajnos jelentkezik az asszimiláció, „magyar gyerek szlovák iskolában”; már 1941-ben a Magyar Párt és a Szlovákiai Magyar Közművelődési Egyesület keresi a megoldást ennek kivédésére.

Én 1955-ben ültem először az iskolapadba, a második

félévben a legjobb pajtásomat a szülei átvitték a szlovák osztályba, nem értettem miért kellett átmennie. Egy ideig hiányoltam őt, de aztán mindkettőnknek kialakult a saját baráti köre, neki a szlovák, nekem a magyar diákok között, így aztán nem ő lett a „vértestvérem”.

Ügyes iparos lett belőle, ezt magyar iskolával is elérte volna, így csak annyit nyert a szlovák iskolával, hogy az alapiskolás évek alatt jobban megtanult szlovákul, de ettől sokkal többet veszített, azt a kultúrát, melyet őseink teremtettek. Én a magyar iskolában mindazt tanultam történelemből és irodalomból, mint az expajtásom a szlovákban, szlovák helyesírásból /“diktárból”/ bármely szlovákkal kiálltam volna versenyre. A volt pajtásom nem hallott a Vérszerződésről, esetleg az indián-regényekből ismeri, a szlovák iskolában nem tanultak Huba vezérről, akinek köszönhetjük, hogy ezen a vidéken élünk, nem tudja, kik voltak a magyar királyok. És azt sem tudja, hogy Vajk templomunk védőszentjének pogány neve, s hogy a déli harangzó a nándorfehérvári csatára szólalt meg, mikor az ország kapuja alatt a magyar seregek legyőzték a törököket, ezzel mentették meg őseink a keresztény Európát.

Nem tudja, milyen hős volt Nemeček Ernő a Pál utcai fiúkban, vagy Bornemissza Gergely az Egri csillagokban, mert nem tanult Gárdonyiról, Jókairól, Karinthyról, József Attiláról, pedig az utóbbinak sokszor hallotta egyik versét, Koncz Zsuzsa előadásában a „Kertész leszek” dalt. És nem ismeri Vörösmarty Szózatát, Petőfi Nemzeti dalát, Katona József Bánk bánját, s ha hallja is ezeket, nem szorol össze a torka, nem lábad könnybe a szeme, mint apáinknak és nagyapáinknak, mikor a Don-kanyarról énekeltek.

Rejtő Jenő kalandregényei, Szilvási Lajos Légszomja, mind olyan könyvek, melyeket egy szusszanásra olvastam el.

Tamási Áron Ábel-trilógiája áll a legközelebb szívemhez, ezt a könyvet kaptam ajándékba a 9. osztály végén, máig őrzöm, mert örök emlék a magyar iskolára, s mert székely eredetünk révén egy kicsit rólunk is szól. Mindenkinek ajánlom elolvasni,

akinek rossz a kedve, letört, netán depressziós, néhány oldal Ábellel többet segít, mint egy nap a pszichológusnál.

S hogy milyen gazdag a magyar nyelv, el kell olvasni Gyimóthy Gábor Nyelvleckéjét és a folytatását, elképesztő hányféle szinonimája van pl. a *mozgást* kifejező igének.

Egy másfajta gazdagság – Simonyi Károly informatikus tudásának köszönhetően olyan vagyokra tett szert az Egyesült Államokban, hogy megengedhetett magának egy úrkirándulást.

És amiben verhetetlen a magyar nemzet, 1.25 millió magyarra jut egy magyar Nobel díjas, a világon nincs olyan nemzet, mely ebben vetekedhetne velünk.

Amire pedig a legbüszkébbek lehetünk Zoboralján, az őseink évszázados öröksége, a XX. század elején Kodály Zoltán közel 1000 népdalt gyűjtött vidékünkön. A legismeretebbek a Gerencséri utca, A csitári hegyek alatt, Kicsi a hordócska, A jó lovas katonának, ezeket minden magyar szerte a világban ismeri, ezért ne hagyjuk, hogy évtizedek múltán csak a népdalaink és sírköveink legyenek tanúi, hogy magyarok éltek Zobor-vidéken!

Gondolkozzon el minden szülő, milyen gazdagságtól fosztja meg gyermekét, ha nem a magyar iskola diákja, nem beszélve arról, ha még magyarul sem tanítják meg őket, mert például hiába tetszik neki a Gyöngyhajú lány az Omegától, vagy Szörényi-Bródy István király rockoperája, hogy csak két klasszikust említsek, ha nem érti a szöveget, nem teljes az élvezet.

Kolonban századok óta élnek szlovákok, nemzetiségi konfliktusok nem voltak, gyerekkoromban együtt játszottunk, együtt nőttünk fel, magyarul társalogtunk, voltak köztük Csemadok-tagok, és a magyar énekarban is énekeltek, de a szívükben szlovákok voltak, amit tiszteletben tartottunk. Viták csak a sportban voltak, ők a csehszlovákoknak szurkoltak, mi a magyaroknak, de sose fajult odáig a szurkolás, hogy emiatt megszakadt volna köztünk a barátság. Gyürky büszke magyaroknak nevezte a szüleinket, nagyszüleinket, 70 évvel később

én büszke szlovákoknak nevezem a velünk felnövő generációt, mert nem adták fel gyökereiket, velünk ellentétben, akik a hét évtized alatt egyre kevesebben vagyunk „büszke magyarok”!

Sajnos voltak és vannak hamis próféták, akik régóta temetnek bennünket, zoboraljai magyarokat és sajnálatosabb, hogy sokan hiszünk nekik, pedig sok példa van arra, hogyan lehet és kell magyarnak maradni. Nyugat-Európában és az amerikai kontinensen élő magyaroknak idegen környezetben kellett újrateremtteni egzisztenciájukat, kiépíteni az intézményeiket, templomaikat és iskoláikat, több generáción keresztül tartják magyarságukat. Ismert Schindler listája, mely 1200 zsidót mentett meg a gázkamrától, ezeknek több mint 6000 leszármazottja él szerte a világban, nem tömbben, még nem is szárványban, tehát túlélhető az asszimiláció, csak akarni kell magyarnak maradni!

Változtatni kell az eddigi beíratási „divaton”, és bár a pedagógusaink az első osztályba várják a gyermekeket, felsőbb osztályosok is átjelentkezhetnek a magyar iskolába, még szeptemberben is, volt rá példa, hogy októberben jött át az elsős és harmadikos testvérpár, a tanulmányi kiesést közös erővel játszva bepótolták. Így lesznek gazdagabbak az ősi örökséggel, a magyar nyelvvel, irodalommal, történelemmel, és így leszünk ismét büszke magyarok, ezzel tiszteljük meg Gyürky Ákos büszke magyarjait, mert nekik köszönhetjük létünket. Nincs veszve semmi, a szívünkben magyarok vagyunk, tiszteljük az őseinket, hiszen évente legalább egyszer gyertyát gyújtunk sírjuknál, misével emlékezünk rájuk, csak annyit kell tennünk, hogy azon a nyelven imádkozzuk a Miatyánkot a lelki üdvükért, amilyen nyelven imádkoztak életükben, hogy megértsék, ehhez pedig magyar iskolában kell tanulni az unokáknak és dédunokáknak. Színmagyar családban nem szabadna kérdésnek lenni, milyen iskolába menjen a gyermek, a vegyes házasságban pedig természetesnek kell lenni a kétnyelvűségnek, amit csakis a magyar iskola tud biztosítani. Ez utóbbinak az az előfeltétele, hogy még az ismerkedés kezdetén megegyezzünk

a család kétnyelvűségéről és a magyar iskoláról, mert ha a barátom valóban szeret, akkor nem várja el tőlem, hogy megtagadjam gyökereimet, ha ezt nem érti meg, akkor igaz szerelemről szó nincs!

A nyelvhatáron sokkal több tényező befolyásolja a beíratásokat, és sokkal nagyobb a környezeti hatás, mint a tömbmagyarságnál, épp ezért én nem a szülőket és nagyszülőket tartom a legnagyobb felelősöknek, amiért nem a magyar iskola mellett döntöttek. Felelősök, de sokkal nagyobb felelősök azok az intézmények, szervezetek, közéleti vezetők, akik beosztásuk, tisztségük, tevékenységük révén hivatottak voltak tenni, sőt kötelességük volt tenni a magyarság érdekvédelmében, nevelni minket, kidolgozni valamilyen túlélési stratégiát, hogy kell élnünk, hogy túléljük ezt a helyzetet, melybe 90 évvel ezelőtt nem önszántukból kerültek elődeink. Épp ők azok, akik cserbenhagytak minket!

Egy magazinban olvastam egy amerikai színésznőről, aki anyai örömök elé nézett, a színészi elfoglaltsága mellett intenzíven tanult spanyolul, de nem a szerepe miatt, hanem a nagyszülei iránti tiszteletből és szeretetből, mivel a szülei mexikói származásuk ellenére nem tanították meg spanyolul, ezt pótolja leendő anyaként, hogy majd a gyermeke spanyolul beszélhessen mexikói dédszüleivel.

Megható példa arra, hogy nincs lehetetlen!

Balkó Gábor
Kolon

Az iskolát említve elsősorban a diákcsínyek, tanítóim és régi osztálytársaim jutnak eszembe. Ma már belátom, tanítóimnak nem volt könnyű dolguk velem, mert nem igazán szerettem tanulni, de a mai napig hálás vagyok türelmükért és azért, hogy nem adták fel.

Az iskolában túl sok volt az elmélet, és én inkább a gyakorlatot szerettem, mert itt azonnal láttam a munkám eredményét. Kicsi gyerekkorom óta inkább segítettem a szüleimnek, akik mellékállásban zöldség- és gyümölcsstermesztéssel foglalkoztak. A könyvek és a tudomány világa nem igazán kötötték le a figyelmemet. Ennek ellenére középiskolai tanulmányaimat sikeresen befejeztem, köszönhető ez a már megszerzett jó alapoknak. Az iskola elvégzése után az otthoni vállalkozásban vettem ki a részem. Eleinte úgy gondoltam, hogy amire szükségem van, a mindennapok a gyakorlatában megtanulom. Azonban idővel rájöttem, hogy bizony ez nem így van. Először csak a szakkönyvekbe kellett itt-ott belenézni, később beláttam, hogy bizony újra be kell ülnöm az iskolapadba. Most távutasként egyetemista vagyok.

Úgy gondolom, azt, hogy az előzmények ellenére idáig eljutottam, azoknak a jó alapoknak is köszönhetem, amelyeket a Gimesi Alapiskola magyar tagozatán kaptam.

A vállalkozásomat időközben kibővítettem, már nemcsak a mezőgazdaság berkein belül tevékenykedem, hanem a kereskedelem más területein is, például fuvarozóként.

Magyar vagyok, és ezt mindig is vállaltam és vállalom. Szerintem az, hogy két nyelvet tudok „anyanyelvi” szinten, csak az előnyömre válik.

Varga Norbert
Kolon

AMIT AZ INDULÁSHOZ KAPTAM

A Gímesi Magyar Tannyelvű Alapiskola 1985 szeptembere és 1989 júniusa között volt mindennapjaim legfontosabb állomása. Nem is értem, hogy múlhatott el az a négy év olyan gyorsan, hiszen több mint 20 év távlatából szinte egy rövid időszaknak tűnik, mégis annyi mindent el tudnék mesélni róla!

Osztályfőnökeim Simek Viktor és Szórád József tanító bácsik, valamint a velünk párhuzamos „C-sek” osztályfőnöke Morvay Hajnalka tanító néni volt. Akkoriban ugyanis az évfolyam C és D jelzésű magyar osztályokból állt, ahol 19, illetve 18 diák koptatta az iskolapadot. Köztük én is. Határozottan állíthatom, hogy színvonalas oktatásban részesültünk, aminek eredményeképp tanulmányi versenyeken is részt vehettem, és a komáromi gimnáziumban (ma Selye János Gimnázium) nem jelentett problémát a beilleszkedés. Semmilyen hátrányát nem éreztem annak, hogy nem komáromi, hanem egy „Isten háta mögötti” magyar iskolába jártam addig.

Sokat jelentett számomra a tanítóink helytállása, hogy érzékelhetően megküzdöttek a magyar tagozatért, hogy méltósággal vállalták magyarságukat, és soha nem felejttem el, ahogy Morvai tanító néni a történelem órákon a magyar történelem legfontosabb eseményeit is feltárta előttünk. Nagy élmény volt a hagyományörző csoport munkájába bekapcsolódom, az értelmes, értékes hagyományokat igenis, meg kell tanítani a gyermekeknek, még ha nem is jut ezeknek túl sok hely a modern életben. A gyökerekből táplálkozik a fa, s ha gyökerét elnyesed, gyümölcsöt sem ad majd.

Iskolámban “feltarisznyáltak” mindazzal, amire utamon szükségem lehet: kaptam tudást, amire építhettem, szívemben hordoztam a barátságokat, amelyek Gímesen szövődtek, az útmutatást, amelyet tanítóimtól kaptam. Gyökereim is biztos talajba kapaszkodnak. Szükségem is van ezekre mostanság,

hiszen én is tanár lettem, ráadásul az élet és a szerelem messze vitt Kolontól. Francia és angol nyelvet oktatok a Budapest melletti Dunakeszin, a helyi gimnáziumban. Sohasem titkoltam el diákjaim elől, hogy szlovákiai magyar vagyok, és remélem, ad még az élet lehetőséget arra, hogy egyszer Zoboralján kirándultassam meg itteni diákjaimat. Van mire büszkének lennünk, csak merjük vállalni örökségünket, amelyben múltunk és jövőnk is egyaránt benne rejlik.

Amit az induláshoz kaptam a Gímesi Magyar Alapiskolában, úgy érzem, sikerült megőriznem és fejlesztenem. Tiszta szívvel bízom benne, hogy volt iskolatársaim is ezt állít-hatják.

PhDr. Viola Sándor Éva
Kolon-Budapest

NEM FELEDEM

Még mielőtt magamról írnék, szeretném tisztelettel köszönteni és üdvözölni volt tanítóimat. A mai napig hálával emlékezem rájuk. Sok-sok szeretettel gondolok a volt osztálytársaimra is, az ottani barátaimra és az egész iskolára.

Büszke vagyok rá, hogy oda járhattam, mert kitűnő alapokat kaptam, minden egyes osztályzat, még az elégtelen mögött is ott kellett, hogy legyen a munka, a tanulás, a szorgalom. Minden jegynek meg volt a maga „súlya”.

Az alapiskola elvégzése után a Pozsonyi Duna utcai Gimnáziumba jártam, ahol szintén magasra tették a mércét. Itt is kitűnő felkészítést kaptunk. Az orvosi egyetemet Túrócszentmártonban végeztem, majd a Nagytapolcsányi Kórházban helyezkedtem el. Néhány éve egy diabetológiai magánrendelőt működtetek. Az eddigi orvosi praxisom és egyetemi éveim alatt egyaránt nagy hasznát vettem, hogy magyar iskolába jártam.

144 Mindezt annak ellenére állíthatom, hogy homogén szlovák közegben élek és dolgozom. Fel tudom lapozni a magyar tan- és szakkönyveket, a különböző nemzetközi és hazai konferenciákon a kitűnő magyar nyelvtudásomnak köszönhetően szakmai kapcsolatokra, barátokra tettem szert, és bármilyen furcsa, a pácienseim között is vannak magyarok.

A mai napig figyelem és érdeklődéssel követem iskolám életét. Hazai látogatásaim alkalmával testvéreimmal gyakran felidézünk diákéveinket. Melegséggel tölti el szívemet minden egyes itt szerzett szép emlék. Nagy öröm számomra, hogy egykori iskolám színvonala egyre nő, és végzősei sorra megállják helyüket a nagyvilágban. Az a téves felfogás, hogy a magyar iskolába járó diák hátránnyal indul, jól cáfolható jómagam és unokahúgom példájával. Mindketten a szóban forgó intézményből indultunk, én szlovák egyetemen szereztem orvosi diplomát, míg ő Csehországban teszi ugyanezt. Itt meg kell említenem másik unokahúgom példáját is, aki végzősként a szlovák nyelvi vetélkedő országos fordulójának győztese volt.

Végezetül a jelenlegi és a leendő szülőkhöz szeretnék szólni: Kérem, fontolják meg, hogy milyen iskolát választanak gyermekeik számára. Ma mindannyiunkat rengeteg hamis és félrevezető információval, hazugsággal és féligazsággal bombáz a média. Néha bizony politikai és egyéb érdek is fűződik ahhoz, hogy „helyesen“ döntsünk. Sajnos ezek a „helyes“ döntések általában nem az egyén, nem a mi javunkat szolgálják. Jól tudjuk, hogy a papír mindent elbír. Talán az lenne a legfontosabb, hogy nézzék meg, hogy ki honnan indult és hová jutott. Milyen iskolát végzett, és milyen életutat, életpályát járt be. Én nem felejtettem el, hogy honnan indultam!

Az iskola további munkájához kívánok sok sikert, a diákoknak kitartást és szorgalmat!

Üdvözetét küldi és jó döntést kíván:

MUDr. Okkelné Polyák Ágnes
Kolon-Simony

NAGYCÉTÉNY

146

A NAGYCÉTÉNYI ALAPISKOLA

A Nagycétényi Alapiskola a nyitrai járás három magyar teljes szervezetségű iskolájának az egyike, mely magyar diákjainak létszámát tekintve a legnagyobb. A műveltség alapjait nyújtó, nyitott szellemiségű intézmény. Összesen 88 tanulónk van. Jelenleg 70 magyar ajkú gyermek és 18 szlovák diák látogatja intézményünket. Magyar és szlovák tanítási nyelven folyik az oktatás. Csehiről, Kálazról, Nyitráról, Lapásról és Kiscétényből utaznak hozzánk a diákok. Gazdag múlttal és hagyománnyal rendelkezünk. A Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem gyakorlóiskolája vagyunk. Célunk hagyományokon alapuló, mégis korszerű, stabil értékrendet nyújtó magyar iskola

kialakítása.

Hangsúlyt fektetünk diákjaink tehetségének fejlesztésére, közel 30 tanulmányi és sportversenybe kapcsolódunk bele. A tanév végén a legeredményesebb tanulókat könyvjutalomban részesítjük. Meghirdetjük az Év diákja címet, amelynek díjazottja igazgatói és polgármesteri jutalomban részesül.

147

ÉRVÉNYESÜLÉS A MAGYAR ISKOLÁVAL

Az érvényesülés kulcsa a tehetség és a szorgalom, ehhez viszont a fejlődő gyereknek szüksége van egy nyelvre, amelyben magabiztosan mozog, amelyet bármilyen helyzetben képes használni. A szülők általában az államnyelv elsajátítása végett adják idegen nyelvű iskolába gyermekeiket, abban a tévhitben élve, hogy csak ebben az iskolatípusban tanulják meg jól ezt a nyelvet. Ezt a nyelvet – az államnyelvet – így vagy úgy elsajátítják ugyan, de elveszítik anyanyelvi készségüket, amely az alapos tudás és a további ismeretek gyarapításának alapfeltétele.

A magyar iskolában a gyermek nem csak egy kultúrát tanul, ismer meg, hanem kettőt. A kultúra mellett két nyelvet is elsajátít, és két nép történelmét. Műveli a magyar nyelvet, ami ezáltal nem veszik el. Ha tanulmányait magyarul folytatja, akkor lehetősége nyílik arra, hogy Magyarországon is el tudjon helyezkedni. Minden diák az anyanyelvén a legfogékonyabb a tanulásra, ezen a nyelven tudjuk magunkat a legjobban kifejezni. Ha mi magyarok nem adjuk magyar anyanyelvű iskolába gyermekeinket, akkor ki? Elnézzük azt, hogy a világ egyik legszebb nyelve elvesszen?

Ezt a csodálatos szellemet, az ősök génjeibe kódolt és általuk közvetített üzenetet semmisítjük meg, ha gyermekeinket nem anyanyelvükön tanítatjuk. Nem mások ellen, hanem önmagunkért akarjuk, hogy gyermekeink kisebbség nélkül

---

örizhessék meg identitásukat.

148 Órizzük azt a lelket és nyelvet, amelyet őseinktől örökbe kaptunk! Adjuk át csorbíthatatlanul utódainknak, mert ehhez minden népnek Isten adta joga van.

Mgr. Bartal Tímea

MILYEN TÖBBLETET NYÚJT A MI ISKOLÁNK A VÁROSI ISKOLÁKKAL SZEMBEN?

Mi mindent adhat gyermekeinknek egy falusi iskola? Egyre több kisiskolát fenyeget a megszűnés veszélye – még olyan településeken is, ahol egyébként vannak gyerekek. S hogy ez miért van? Mert őket általában a közeli városokba íratják be, mert a szülő azt gondolja, hogy egy falusi iskolában gyermeke nem szerzi meg a szükséges ismereteket. Pedig sehol nem kaphat annyi figyelmet és melegséget, mint egy családias iskolában, ahol nincs több száz tanuló, így nem oszlik annyi felé a tanító figyelme.

Iskolánkból talpraesett, ügyes gyerekek kerülnek ki. Nincs lemaradásuk, nem látják kárát, hogy szüleik nem városi iskolába íratják őket. A tanításon kívüli foglalkozásokból, versenyekből is van bőven, s tanulóink számtalan szakkör közül választhatnak érdeklődésük, igényük szerint. A gyerekek minden évben fellépnek a karácsonyi, az anyák napi és a nyugdíjasok számára készített műsorokon, valamint a falu egyes rendezvényein is örömmel vesznek részt.

Ha belegondolunk, bármennyire is igyekszik a pedagógus a városi iskolában, egy harmincas létszámú osztályban nem tud annyi figyelmet szentelni egy gyereknek, amennyi annak kijár. Nálunk viszont észrevétlenül telik az idő, mert a gyerekek gyakran szerepelnek. Természetes, hogy mindenki meg akarja magát mutatni, hiszen mint tudjuk, a sikerélménynek nagyon

---

---

nagy szerepe van a gyermek önbecsülése szempontjából.

A mi iskolánkban a gyerekek összetartanak, segítik egymást. Mindannyian megszokták, hogy az órákra készülni kell, mert minden nap felelhetnek. A tanítási órákon kétszer-háromszor, vagy akár többször is rájuk kerül a sor, ami óriási előny. A szülőkkel is napi kapcsolatot ápolunk, s bármikor fordulhatnak hozzánk észrevételeikkel, problémáikkal.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a lényeges szempontot sem, hogy akik kistelepülések iskoláiba járnak, nem kell annyit közlekedniük, tehát időt és pénzt is megtakarítanak.

A városi iskolák a kistelepülések iskoláinál jóval több gyereknek adnak helyet: egyrészt több osztályt indítanak párhuzamosan, másrészt általában magasabb az osztálylétszám is. Éppen ezért sok ilyen iskolában gondot okoz az agresszió elfojtása és a fegyelem megtartása.

A család mindenki számára nagyon fontos, hisz az a boldogság, a biztonságérzet alapja. Ne fosszuk meg gyermekünket attól a lehetőségtől, hogy olyan családias környezetű kisiskolába járjon, ahol naponta számon kérik tudását – és dicséretképpen megsimogatják a kobakját. Legyen a mi iskolánk a második otthona, ahol örömet, bánatát, ötleteit bátran megoszthatja a pedagógusokkal, ahol panaszai nem találnak süket fülekre.

Ahol minden Őerte van.

Mgr. Bráz Zsuzsanna

ISKOLÁNK ÉLETE

Iskolai életünk gazdagításához járul hozzá az iskolaújság kiadása – a Suliexpressz – és az iskolarádió adásai. A tanítás szaktantermekben is folyik: számítástechnikai terem, nyelvi laboratórium, utóbbi interaktív táblával lett felszerelve, és kémiai

---

laboratórium áll a rendelkezésünkre. Az egész épület felújításon ment keresztül, ami az áramvezetékek újrafektetéséből és a termek kifestéséből állt.

Fontosnak tartjuk a gyerekek tanításon kívüli foglalkoztatását. Erre szolgálnak szakköreink és az „utántanítások“, amik a Tesztelés 9-re vagy a felvételikre készítik fel a kilencedikeseket.

Iskolánkban a 2012/13-as tanévben kilenc szakkör működik. Az iskolai szakkör előnye az, hogy a tanulók ismerős környezetben, ismerős felnőttek-gyerekek közt foglalkozhatnak olyasmivel, amiben örömet lelik. A szakkörök kicsiknek és nagyoknak egyaránt segítenek a tanulásban. Iskolánkban színes a kínálat tánckörből, kézműves szakkörből, társadalom- és természettudományi körökből.

Az idei tanévben a szakkörök két csoportba oszthatók: tantárgyi és készségfejlesztő szakkörökre. A tantárgyi szakkörök segítik a tanulókat a tananyag elsajátításában, kiegészítik a tananyagot, a diákok többet megtudhatnak az adott téma részleteiről. A matematika szakkörön előtérbe kerülnek a logikai feladatok, a magyar és a szlovák nyelvi szakkör a szókinccs fejlesztésére, a beszéd gyakorlására, a szövegértésre helyezi a hangsúlyt. Az egészségtan kiemelten foglalkozik a helyes táplálkozással, a sportolás népszerűsítésével. A kézműves foglalkozásokon egy-egy új anyaggal, technikával ismerkedhetnek meg a kíváncsi diákok, hiszen minden órán más és más stílussal találkozhatnak. Néptánc szakkörön a tanulók megismerkedhetnek a különböző tájegységek táncaival, hagyományokkal, népszokásokkal, melyek szintúgy a magyar kultúra részét képezik. A tánckörben a tanulók mindig új és új stílussal ismerkednek meg, hangsúlyt helyeznek a mozgáskultúra fejlesztésére és a helyes testtartás elsajátítására is. Iskolánkban nagy népszerűségnek örvend az énekkar is. Az énekkarban és tánckörben résztvevő diákok bekapcsolódnak községünk kulturális életébe, rendszeres fellépői a falunapoknak és a különböző kulturális rendezvényeknek. A történelem szakkör

résztvevői megismerkedhetnek falunk történelmével, híres szülőtteivel, a történelemhez kapcsolódó segédanyagokkal. Játékos formában ismerkedhetnek meg múltunk fontos és meghatározó eseményeivel.

A 2012/13-as tanévben a következő szakkörök közül választhattak a diákok:

1. ÉNEKKAR, vezető: Mgr. Bráz Zsuzsanna
2. SZLOVÁK NYELVI SZAKKÖR,
vezető: PaedDr. Csiffáry Melinda
3. MAGYAR NYELVI SZAKKÖR,
vezető: Mgr. Borbély Edit
4. MATEMATIKA SZAKKÖR, vezető: Mgr. Szolár Ferenc
5. EGÉSZSÉGTAN, vezető: PaedDr. Brath Éva
6. TÁNCKÖR, vezető: Mgr. Stefán Szilvia
7. NÉPTÁNC, vezető: Mgr. Bartal Tímea
8. TÖRTÉNELMI SZAKKÖR,
vezető: Mgr. Bartos Boglárka
9. KÉZMŰVES SZAKKÖR,
vezető: Mgr. Jana Belicová a Ľubka Fábryová

A jól megválasztott szakkör kellemes időtöltést jelent a résztvevők számára, hisz játékos formában próbálhatják ki magukat különböző helyzetekben, ezáltal ismételhetnek, gyakorolhatnak és nem utolsó sorban szórakozhatnak is. A szakköri foglalkozásokon résztvevő diákok versenyeken, fellépéseken vesznek részt, melyek pozitív hatással vannak személyiségük fejlődésére.

Mgr. Bartos Boglárka

ISKOLÁNK MÚLTJA:

152

Az írásos emlékek alapján 1755-ben a plébánián nyílt meg az első iskola, ahol írást, olvasást, hittant és éneket tanítottak. Két tanteremmel és kántortanítói lakással rendelkezett.

A későbbi iskola 1912-ben épült, melyet 1934-ben emeletes, öttantermes épületre bővítettek.

Községünkben 1945-ig működött magyar tannyelvű iskola, mely több éves betiltás után 1950-ben nyitotta meg újra kapuit öt alsó és két középfokú osztállyal.

A nehéz 50-es évek...

Vérzivataros esztendőket követően reményekkel telve indul az élet a romokon. A béke első időszakának legfontosabb feladata a lerombolt ország újjáépítése, az élet normalizálása. A felsőbb szervek Vojtech Šimuneket bízták meg az állami népi iskola megszervezésével, mely egyosztályos szlovák tannyelvű iskola lett.

A „felszabadulást” követő első tanév 1945. szeptember 1-jén indult egyosztályos iskolaként, de mivel sok volt a beiratott tanuló, kibővítették négyosztályosra.

1946 februárjában hivatalosan megszűnt a magyar iskola. A tanulók többségét beírták a szlovák iskolába, csak hogy a gyerekek nem beszéltek a szlovák nyelvet. Érdekes idézni a korabeli krónikairót: *„Minden osztályban az ábécével és a szlovák nyelvű köszönéssel kezdtük. A gyerekek közül egy sem beszélt a szlovák nyelvet. Örömmel dolgoztunk, hisz vissza akartuk szerezni a gyerekeket, akiknek apáit elrabolták. A hangzatos szlovák nevek azt igazolják, hogy Nagycétény szlovák falu és lakosai az ádáz magyarosítás áldozatai voltak. A mi feladatunk visszaadni a szlovák nemzetnek azt, ami az övé volt, az övé és övé lesz. Isten segítse munkánkat!”* A tanítók „áldozatkészségét” igazolva a krónikairó lejegyzte, hogy május 4-én már szlovák nyelvű énekekkel és versekkel léptek fel a tanulók.

153

A következő tanévben 312 tanulóval nyitotta meg kapuit a szlovák ötosztályos iskola. A tantestület létszáma hónapról hónapra változott, a tanítók zöme nem rendelkezett szakképesítéssel. Az ezt követő években az iskola élén Štefan Maťo iskolaigazgató állt. 1950 júniusában a beiratkozáskor a szülők eldönthették, hogy milyen tannyelvű iskolában folytatják gyermekeik tanulmányiukat. 59 a szlovák, 188 a magyar iskola mellett döntött.

1950. szeptember 1. fordulópontot jelentett a magyar iskolák életében. Ekkor nyitotta meg újra kapuit községünkben a magyar tannyelvű nemzeti iskola. A beiratottak száma alapján 5 osztályos lett. Az első kinevezést Etela Šimuneková kapta. Később Hupka Erzsébetet is áthelyezték a szlovák nemzeti iskolából. A tantestület Fülöp Vince, Kurcsa András és Keszegh Margit tanítók kinevezésével teljes létszámú lett. A tanítást nehezítette, hogy csak májusban érkeztek meg a magyar nyelvű tankönyvek. A tanulók zömének gondot okozott a magyar helyesírás és a nyelvtan. Az iskolaépület négy tanteremében a szlovák nemzeti iskola két osztálya, a magyar középiskola két osztálya és a magyar iskola öt osztálya kapott helyet. A tanítás három szakaszban folyt. A nehézségek ellenére a nemzeti iskola és a középiskola tanítói karának fiatal tagjai színelőadást rendeztek. A „Liliomfi” bevételéből *„nagyon szép piros bársonyt vettünk, amelyből színpadi függönyt készítettünk”*. A következő évben az igazgatónő rendezésében színre vitték a „Lúdas Matyi”-t.

1951/52-es tanév elején csak hárman látták el a tanítást. Novembertől Presinszky Anna és Lieszkovszky Katalin, mint képesítés nélküli tanítók tanítottak.

A tanítás a korszak ideológiájának a szellemében folyt, a tanulók és tanítóik több ízben segítettek a szövetkezetben a mezei munkáknál és a szüreten, a tanítók kivették részüket az összeírásokból, s egy szociális szellemű színdarabot is betanultak, melynek bevételéből felújították a színpadot.

Az 1952/53-as tanévvel kapcsolatban feljegyezték, hogy a felső tagozatos tanulók hiányzása különösen megugrott ősszel és tavasszal, mert „*a szülők felhasználták a nagyobb tanulókat a mezei munkák végzésénél*”. A szülőknek küldött figyelmeztetésekre „*a helybeli MNV nem fogantatosított büntető eljárást*”.

1953. szeptember 1-jével a nemzeti iskola nyolcéves magyar középiskolává alakult, igazgatója Chovancsek Sándor lett. A tantestület tagjai között voltak Chovancsek Ilona, Varsányi Mária, Lieszkovszky Katalin, Hegedűs Ilona, Hegedűs Gyula és Deset Margit. Az új iskolaév 265 tanulóval indult. Váltakozó tanítás folyt, mert a nyolc osztálynak csak négy tanterem állt rendelkezésre. 1953. május 1-jén megalakult a pionírszervezet 22 tanulóval.

Az 1954/55-ös tanévet 257 tanuló kezdte meg 8 osztályban. Ebben az évben gyermekzenekar is működött Deset Margit tanítónő vezetésével.

Az 1955/56-os tanév egyik érdekessége, hogy a legmagasabb előírt 37-es létszámot is meghaladta a 6. osztályosok létszáma, amely 67 fő volt. Az igazgatóság hiába kérte a párhuzamos osztály megnyitását, erről intézkedés nem történt.

1956 novemberében a tantestület tagjai „kettősökbe csoportosulva adományokat gyűjtöttek az elszerencsétlenedett Magyarország részére”.

Chovancsek Sándor igazgató úr nemcsak igazgatói teendőit látta el. Az ő és a tantestület közreműködésével színre vitték „A bor” című színdarabot, „Fehér Anna” történetét, 1959-ben Kónya József: Éles Marika menyasszonyi fátyla című három felvonásos művét, valamint az „Új élet” című színművet, melyeket nemcsak a faluban, hanem a környező falvakban is többször előadtak.

Ezekben az években lehetőség nyílt kirándulások szervezésére Dobsinára, a Tátrába, Pöstyénbe és Trencsénbe, a következő évben Pozsonyba, majd Bajmócra, de eljutottak Selmecbányára, Sklené Teplicére és megtekintették Počúvadlot.

Az iskola tanítói karát Babos Erzsébet, Benkovic László, Berec Mária, Kovács Katalin, 1957-től Szöllősi Szilveszter, Kulacs Ilona, Kiss Aladár és Gáspár Veronika, 58/59-ben Gróf Jolán, Szovics Rudolf és Kiss Ilona, 59/60-ban Fűri Ferenc, Gállfy Benjámin, Dudás Márta és Varga Jenő bővítette.

Érdekességként megemlítendő, az iskola az EFSZ-től egy hektár cukorrépat kapott teljes megművelésre. A cukorrépából származó jövedelem az iskoláé lett. A tanulók és tanítók rendszeresen segédkeztek a szövetkezetben az őszi és a tavaszi munkálatoknál.

A nyolcosztályos középiskola tanulói az év végén záróvizsgát tettek, amely írásbeli és szóbeli részből állt. Az iskolaévet általában a tanulók műsora zárta, aminek keretében a nyolcadikosok is elbúcsúztak az iskolától.

1960-tól az iskola alapfokú kilencéves iskolaként működött. Az iskola igazgatója továbbra is Chovancsek Sándor volt, aki nagy szerepet játszott abban, hogy a nagyon szűkös régi iskolaépület és egyéb szükségmegoldások helyett egy vadonatúj épület biztosítson helyet a tanulóifjúságnak. Munkálkodását siker koronázta. 50 évvel ezelőtt megindulhatott a tanítás az új épületben, amely a mai napig a tanítást szolgálja.

1964-ben az iskola élére Száraz Elek került. A tantestület mindent megtett az iskola színvonalának megtartásáért és emeléséért. A tanulók szabadidejét szakköri tevékenységgel töltötték ki. Természetrajzi, színjátszó, szavaló, kémiai, asztalitenisz, sportkör és még számos izgalmas délutáni foglalkozás várta a tanulókat.

Aktívan kivették részüket az iskola környezetének szépítésében, a sportpályák rendezésében. Micsurin-kertet létesítettek, ahol konyhakerti növényeket termesztettek.

A tanulók zöme a pionírszervezetben tömörült. Rajokat alkottak. A korszak ideológiájának megfelelően megemlékeztek történelmi eseményekről, de legfontosabb tevékenységük a kultúrműsorokban való szereplés, a sporttevékenység élén-

kítése és gyűjtési akciók szervezése volt. Segítettek a nevelő munkában: megrótták az indokolatlanul és igazolatlanul hiányzó, a lemaradó és lusta társaikat, a tisztaság megtartására ösztönözték társaikat. Az alsó tagozat tanulóit, a kis szikrákat a 8. és 9. osztályos tanulók mint szikravezetők irányították.

Iskolánk tanulói számos alkalommal nyertek meghívást Prágába a köztársasági elnök által megrendezett újrólévi úttörő ünnepségre. Ez bizonyára óriási élményt jelentett a kiválasztottak számára.

Az iskola évtizedeken át dicsekedhetett kiváló vers- és prózamondókkal, akiket lelkes, hozzáértő pedagógusok irányítottak, mint Száraz Magda, Špaček Éva, Varga Lenke, Pócsik Valéria tanító néni vagy Kósa Bertalan tanító bácsi. A szlovák és orosz nyelvű vers- és prózamondó versenyeken is mindig sikeresen szerepeltek. Vrabec Mária 1984-ben a szlovák nyelvű járási szavalóverseny 3. kategóriájában a prózamondók között az első lett. Már az 1981/82-es tanévben a Tábortűz olvasói Vrabec Mária verseit olvashatták a lap hasábjain.

Az asztaliteniszezők Fejes Gyula vezetésével sorra hozták a legjobb helyezéseket. Például 1986-ban az iskola minifutball-csapata ezüstérmes, Jócsik Zoltán az atlétikai bajnokság 1. helyezette volt, más évben gerelydobásban a 3. helyezett. Kerékpározó-, lövés- és egyéb sportversenyekben, de a sakkban és dómában is verhetetlenek voltak az iskola tanulói. Az iskola legjobb asztaliteniszezői közé tartoztak Fejes Olivér, Fejes Gyula, Szőke Zsolt, Jócsik László, Mikle Arnold, Szovics Péter és még sokan mások.

A természetrajzi és kémia versenyekre Varga Lujza tanító néni készítette fel a tanulókat. Az egyes kezek körének munkái díszítették a folyósókat.

„A lányok klubja” elnevezésű kör Sperker tanító néni vezetésével 1983 júniusában a járási forduló 3. helyezette lett. A csapat tagjai Maly Szilvia, Vrabec Mária és Dudás Szilvia voltak. Két év múlva Szabó Zsuzsanna tanító néni vezetésével Hubus Zsuzsa és Kurcsa Edit megnyerték a versenyt.

Lehetetlen feladat lenne felsorolni mindazokat a tanulókat, akik kiváló teljesítményükkel öregbítették az iskola hírnevét. Mindez elképzelhetetlen lett volna gondos iskolavezetők és lelkes pedagógusok nélkül, akikből mindig számtalan volt ebben az iskolában.

Mgr. Borbély Edit

AZ ISKOLA IGAZGATÓI:

Chovancsek Sándor 1955 – 1964

Száraz Elek 1964 – 1989

Szabó Lajos 1989 – 2003

Borbély Edit 2003 – 2006

Gregor Ildikó 2006 – 2007

Jaruska László 2007 – 2010

Az iskola jelenlegi igazgatója Gregor Ildikó.

NÉHÁNY EMLÉKFOSZLÁNY:

Chovancsek Sándor – iskolaigazgató úr szavai:

„Az 1962/63-as tanévet nyitottam meg 1962. szeptember 1-jén ebben az újonnan felépített iskolában. Kifejezhetetlen öröm és megnyugvás töltötte be szívemet-lelkemet, mivel kitűzött célokat sikerült valóra váltani. Hiszen községünknek, diákjainknak egy új, szebb és jobb, egészségesebb otthont tudtam teremteni. Az akkori igen nehéz politikai, gazdasági helyzetben nem volt könnyű ezt valóra váltani. Gondolataimban felidézve a múltat, az akkori iskolai, oktató-nevelő körülményeket a helyzet szinte katasztrofális volt. A tanítás három épületben valósult meg. A tanulók száma évről-évre növekedett, így egyre több párhuzamos osztályt nyitottunk.”

Mgr. Pócsik Valéria – nyugalmazott igazgató h. vallomása:

„Magyarszakosként a tanulók szavalóversenyre való felkészítése is a feladatomból volt. Sok-sok tehetség bukkant fel egy-egy iskolai szavalóversenyen, mely verseny az évek során az iskolai év egyik nagy eseménye, ünnepe lett. 1981-ben jött a legnagyobb siker, amikor egy irodalmi összeállítással a Dunamenti Tavasz győztese lettünk.“

PaedDr. Szabó Lajos – nyugalmazott igazgató úr sorai:

„Mint a Nyitrai Pedagógiai Fakultás hallgatója, az 1963/64-es iskolaévben voltam először a Nagycétényi Kilencéves Alapiskolában szakmai gyakorlaton. A körülmények úgy hozták, hogy az 1967/68-as iskolaévet már fiatal pedagógusként kezdhettem ugyanitt. Akkor még párhuzamos osztályok voltak, harmincon felüli diáklétszámmal. Igaz, felső tagozatra ide jártak a nyitracsehi és a nemespanni diákok is. A mintegy harminctagú tantestület javarészt fiatal, tette kész pedagógusból állt, akik szép, új épületben, jó körülmények között végezheték a munkájukat. Ugyan hiányzott még egy tornaterem és egy étkezdé, de utóbbit a nyolcvanas években napközivel bővítve sikerült felépítenünk. Mivel, ahogy az falun lenni szokott, a szülők nagyon sokat dolgoztak, az oktatáson túl sokszor a gyerekek nevelése is az iskolára hárult. A kötelező óraszámot túl szakköri és iskolán kívüli tevékenységeket szerveztünk számukra, próbáltunk jóval többet átadni nekik, mint ami a tankönyvekben volt.“

Így emlékeznek az iskolánkra egykori igazgatóink, igazgatóhelyettesünk.

Vannak, akik már rég elhagyták az alapiskola padjait, s még mindig nagyon szívesen emlékeznek. Bizonyították, s mindenkinek bebizonyították, hogy a cétényi iskola szilárd, erős alapokat ad az élethez:

Borbély Alexandra – színésznő

„Azt, hogy mennyit jelent a magyar általános iskola, csak később fogja fel az ember. Amikor már magyar tannyelvű gimnáziumba jár, utána pedig Budapestre, a Színház- és Film-művészeti Egyetemre. Valóra válthattam az álmomat, hogy színésznő legyek. Hivatásomat az anyanyelvemen gyakorolhatom. Ha nincs a Nagycétényi Alapiskola, akkor valószínűleg egész más úton járnék... A szavalóverseny nekem minden évben talán a legfontosabb esemény volt. Hálás vagyok a tanáraimnak, hogy felfigyeltek a tehetségemre, és bátorítottak. Örülök, hogy ebbe az iskolába járhattam.“

A MAGYAR ISKOLÁK KEZDETE, LÉTE ÉS JÖVŐJE

Több, mint 60 év távlatából, ha visszatekintek a múltba, a nehéz kezdetre, nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy a magyar tannyelvű iskolák csodás oktató-nevelő eredményeket értek el.

Jómagam, ki ott voltam 1950-ben szülőfalumban Nagycétényben a magyar iskolák megnyitásának bölcsőjénél, talán a legjobban tudom felmérni, értékelni az elért eredményeket. Hiszen a semmiből kezdtük. Nem voltak képzett oktatók. Tanítók, tankönyvek nélkül ceruzával, tollal, kis füzetrel mindennemű módszertani utasítás, tanterv nélkül, magunkra hagyatva kezdtük el a magyar iskolákban a tanítást, az oktatás-nevelést.

A régi, volt pedagógusokat túlnyomó részt nemzetiségi, politikai okokból eltávolították, így tehát még kis segítségre, útmutatásra sem volt lehetőségünk. Nehéz időket élve, erős akarattal, minden erőnket, tudásunkat bevetve láttunk munkához.

Mindenki saját maga állította össze a tananyag lényegét, tervét a legjobb tudása szerint.

Egy, ami erőt, ambíciót adott ebben a nehéz helyzetben: iskolánk diákjai – tudásra szomjas, tanulni vágyó tanulók fogadtak bennünket. Hiszen ők előtte hol jártak, hol nem jártak – szlovák – tannyelvű iskolába. Nem értették tanítóik magyarázatát, és így bizony sokan még írni, olvasni sem tudtak, nem beszélve a számtanról és a többi tantárgyról.

Évről évre a magyar iskolák sokasodtak magyar városainkban is, gimnáziumok, szakiskolák alakultak. Lehetőség nyílt iskolánk tanulóinak továbbképzésére, amit már a kezdetekkor célul tűztünk ki, mivel szülőfalum ezen a téren az elmaradott települések közé tartozott.

Amikor 1953-ban kineveztek az iskola igazgatójának, egy összehangolt, jó tanítói kollektívát teremtettünk. Az egész tanítói kar lelkesen bekapcsolódott az iskolán kívüli kulturális tevékenységbe. Színelőadásokat szerveztünk, filmet vetítettünk, író-olvasó találkozókat, valamint szakelőadásokat szerveztünk. Ezzel megnyertük tanulóink szüleinek bizalmát. Gyakran szerveztünk szülőértekezleteket, ahol a szülőkkel megvitattuk a felmerült problémákat.

Amint már említettem, fő prioritásként tanulóink továbbtanulásának elősegítését tűztük ki célul. Ez bizonyos mértékben sikerült is.

Iskolánk megnyitása után 10 évvel végeztem egy felmérést községünkéről, Nagycétényről. Konkrét adatokat az idős emberektől és a plébániahivataltól kaptam csupán, mivel községi krónika nem létezett. A felmérés alapján községünkben egy évszázad alatt 5 értelmiségi került ki, mégpedig 3 pap, 1 mérnök és 1 tanító.

Az iskolánk megnyitását követő 10 évben azonban közel 20 értelmiségi került ki, mégpedig orvos, gyógyszerész, sok tanító, közgazdász és hasonlók. Több szakember kiválóan megállta helyét az életben. Ezek a tények bizonyosságot tesznek tevékenységünk, iskolánk oktató-nevelő munkájának eredményéről. Ezt a lelkes odaadó munkát tovább fejlesztve folytattuk tovább, leküzdve a felmerült nehézségeket. Ennyi év távlatából

őszintén mondhatom, hogy megérte dolgozni, tanítani, hiszen egy többlettudással felhalmozott generációt neveltünk, adtunk társadalmunknak.

Az eltelt több mint 60 év után mindnyájan láthatjuk, hogy a magyar iskolából kikerült diákjaink megállják helyüket az élet minden területén. Számtalan neves tudós, tanár, mérnök, orvos, stb. büszkén vallja, hogy magyar iskolából került az életbe, mivel abban az iskolában kapta a tudás alapjait. Ebben a tudatban kellene élnie a magyar szülőknek is főleg akkor, amikor gyermekeiket az 1. osztályba íratják.

Magyar iskoláink sorsa most különösen a szülőktől függ. Éppen ezért szükséges, hogy intenzívebb felvilágosító munkát végezzünk a tömegkommunikációs eszközökön keresztül is, mivel a sorsunkról, jövőnkéről döntünk.

Chovancsek Sándor
nyugalmazott iskolaigazgató
Csitár

MIT JELENT SZÁMOMRA A NAGYCÉTÉNYI ALAPISKOLA, A MAGYAR ALAPISKOLA?

Az alapiskola az ember olyan legelső oktatási, művelődési és nevelési intézménye, melyet kötelezően látogatnia kell. Ez az a hely, ahol lehetőségünk nyílik arra, hogy először lépünk kapcsolatba az iskolával, az oktatással, tanárokkal, nevelőkkel, diákokkal, itt ismerkedünk meg az iskola környezetével, szokásaival, szabályaival, kötelességeivel és mindazzal, amit a hosszú évek során kínál s nyújtani képes. Itt szerezzük meg az alaptudást, amire majd később a felsőbbfokú oktatás folyamán szükségünk lesz, s amik alapul szolgálnak a továbbiakban. Mindenesetre fontos, hogy fel tudjuk mérni azoknak az alapoknak a minőségét, illetve mennyiségét, amik aztán a továbbiakban

befolyásolják, s nagy mértékben meghatározzák fejlődésünk irányát és okát.

Számomra a *Nagycétényi Magyar Nyelvű Alapiskola* egy olyan intézmény, amelynek értéke létfontosságúvá vált. Az ott eltöltött 9 év alatt rengeteg felejthetetlen élménnyel és számtalan bölcs jótanáccsal gazdagodtam. Már az első naptól kezdve az iskola udvarán szimpatikus volt a szeretetteljes és örömteli fogadtatás. Zsúfolt tömegben állva, kicsit megszeppenve hallgattam végig az igazgatóság és az idősebb diákok buzdító beszédét, és a sok-sok virágcsokor közt, apró természetemmel szinte alig látszódtam. Máig emlékszem az első, szinte alakatlan girbe-görbe betűimre; a Szabó tanító néniel abszolválta „szaftos” matek példákra; Varga tanító néni laboratóriumi gyakorlataira, illetve a zene órákon oly sokszor végighallgatott Kodály Zoltán művekre és gyűjtésekre, mint például „A jó lovas katonának” című katonadalra, „A csitári hegyek alatt”, illetve „A gerencséri utca” című magyar népdalokra; a magyar irodalom órákon elhangzott örök kedvencem, Ady műveire; Radnótira, akinek a „Nem tudhatom” című verse arra kötelez, hogy szeressem szülőhazámat, és Petőfire, az ő múzsájára, Szendrey Júliára, s „Az Alföld” című versére; a szlovák nyelv órákon megtanult pontos „i” és „y”-ok használatára, az irodalom órán elhangzott Miroslav Válek „Jesenná láska” című versére; az inspiráló hittan órákra; a rózsaágyak kapálására a munkára nevelési órákon; arra, hogyan mozgató meg bennünket ellentmondást nem tűrő módon Fejes tanító bácsi és a többi, jó hangulatú tanítási órára is. Nem feledkezem el tanítóim kedves és mosolygós arcáról, odaadó, megértő, de e mellett szigorú, fegyelmezett és mérték-tartó személyiségükről.

Ez volt az a hely, ahol otthon érezhettem magam, hiszen az anyanyelvemen tanultam, s ami a leglényegesebb, az anyanyelvemen gondolkodtam. Már a második osztálytól kezdve részt vettem magyar és szlovák szavalóversenyeken, anyanyelvi és idegennyelvi vetélkedőkön, színdarabokban szerepeltem, különböző előadások és aktív csoportok tagja

voltam. Megtanultam, hogy ami az embernek valóban fontos, azért harcolnia kell. Így lettem én is, egy kalászi magyar ajkú diáklány a *Nagycétényi Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola* mindennapos „vendége”, akit még az első években 5 társával együtt egy piros mikrobusz szállított, hogy itt szabadon, korlátok nélkül, anyanyelvemen sajátítsam el azt, ami nekem joggal jár, ami az életem során csakis az előnyömmé válik, s amire életem végéig büszke lehetek. Köszönöm ezt elsősorban az ötlet gazdájának és kivitelezőjének, Ladányi Lajos bácsinak és szüleimnek, hogy tagja lehettem ennek a csodálatos magyar tannyelvű alapiskolának.

A magyar tannyelvű iskolával egy olyan kapu nyílt meg előttem, melyet csak akkor képes az ember értékelni, ha megtapasztalja mindazt, amiben nekem részem volt annak köszönhetően, hogy anyanyelvemen tanulhattam, és olyan remek tanárok adták át tudásukat, mint Szabó Zsuzsanna, Kósa Bertalan, Jaruska Izabella és még sokáig sorolhatnám. Fontosnak tartom, hogy az ember minden helyzetben megmaradjon embernek, magyarnak, igazmondónak, mert csak így maradhat hű Önmagához.

Az életben bármit elérhetünk, ha igazán hiszünk benne. A magyar tannyelvű alapiskola magyar anyanyelvű gyermek számára igenis előny, mivel idővel rájön arra, hogy sokkal több lehetősége nyílik az életben, mint azt korábban hitte volna. Érvényesülni tud, úgy magyar, mint szlovák környezetben, s a későbbiekben esetleg egy szlovák egyetemen is. Én csak egyet tettem, éltem ezzel a lehetőséggel.

Befejezésül kedvenc költőmtől, Ady Endrétől idézek:

„Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.

*Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött élet-csaták között
Volt mindig hozzám víg üzeneted.
Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.*“

Bc. Kulmon Angelika
Kalász

AZ ÉN ISKOLÁM

A híres író, Tamási Áron szerint, az ember azért van a világon, hogy valahol otthon legyen benne. Az otthon, a szülőföld minden ember életében fontos támpont, ha ott él. Ha nem, akkor mindig van hova hazajönnie, hiszen a honvágya haza vonzza!

Az én kedves szülőfalum, a Nyitra-megyei Nagycétény. 1966. május 30-án születtem id. Maly Mihály és Presinszky Mária szentségi házasságának hatodik, legkisebb gyermekeként. Nagyobb testvéreim szinte egymásnak adták át az iskolakilincset. Visszapillantás...

A boldog gyermekévek már a nagycétényi magyar óvodában elkezdődtek. Utcabéli kispajtásommal, Valábik Mariannal együtt kezdtük álmodni: „Milyen jó lesz iskolába is együtt járni!“ De egy óvodai ünnepélyen rosszul lett, kórházba került és örökre elment... Többé én sem akartam óvodába járni. Mi voltunk az utolsó „ovis-mohikánok“, akik délben hazajártunk. Nagycsoportos éveimben vezették be a délutáni visszajárást és a délutáni kötelező ott alvást. Bizony, kis nebulóként ezt nehezen viseltem.

1972. szeptemberében, idestova 40 esztendeje kezdődött az én diák-életem. Ott álltam én is az iskola udvarán a többi elsős

között, akik szívdobogva várták, mi lesz most. Hiába mondja a diák, hogy a hideg táncot jár a hátán, amikor az iskolát látja, mert a lelke mélyén szereti. Aztán megláttuk az évnnyitó-ünnepély kezdetén Varsányi tanító nénit, aki nyugodt volt és mosolygott. Ettől a naptól cétényi iskolás lettem, és elkezdődött a tanulás, a sport, a játék, a munkára való nevelés, az életre szóló emberi kapcsolatok kalandja.

Az iskola nem önti fejünkbe a tudást, csupán meggyújt egy lángot, s ösztönöz, hogy kövessük. Nem kényszerít. A tanítók-tanárok is megismerik, ahogy most már én is hitoktatótanárként azt az érzést, hogy milyen „jó“ faragni a kis, tudatlan szíveket, rávezetni, hogy a könyveket hajóként használják a betűk tengerén. Mikor megtanulunk anyanyelvünkön írni, szántjuk a lapokat, magyar szókinccsünk is új szövevényekkel, igaz palóc mivoltunkkal bővül. A kedves szavak csendben felszínre lopóznak, kibújnak tollainkból, és észre sem vesszük, hogy abban a szilárd, szigorral telt épületben több rejtőzik. Ott a fény, ami mutatja az utat és vezet minket. Még akkor is, ha minden egyszerre nem sikerül, ahogy nekem sem. Komáromba szerettem volna jelentkezni a magyar gimnáziumba, de a sors keze másként alakította a dolgokat. Szlovák iskolába kerültem Nyitrára. Nehezen ment az átállás, de emelt fővel lettem okleveles szakács, majd főszakács. A sors keze irányított Magyarországra. A katonaság után elvégeztem a gimnáziumot, majd az esztergomi teológiai főiskolát. Az általános iskolában nagyon jó osztályközösségünk volt. Nekünk jutott az a megtisztelő lehetőség, hogy 8. után eldönthettük, elballagunk, vagy maradunk kilencedikeseknek. Én és sokan mások maradtunk.

Az iskola falai között eltöltött 9 év megszépült emlékekkel és élményekkel. Megtanított álmodni, célt látni, küzdeni, s akarni elérni és megvalósítani elképzeléseinket. Mindezek mellett meghatározó volt számomra az együvé tartozás élménye. Egység a tanár-tanuló közösség szintjén, mely olyan mintát nyújtott, amitől mi tanulók biztonságban érezhettük magunkat,

és képviselhettük az iskolát az ország határain kívül vagy belül. A hétköznapi szintjén, ennyi év távlatában is számíthatunk a volt tanárainkra, hiszen a 25-éves osztálytalálkozó megszerzésében Pócsik tanító néni és Szabó tanító úr segítő kezet nyújtottak. Sokszor fordul velem elő, hogy ha tanács, eligazítás kell, bátran fordulhatok Vrábel tanító nénihez, aki szakmai és emberi tapasztalataival segít.

Próbálok olyan eredményeket elérni katolikus papként-esperesként, amikre nemcsak én lehetek büszke, hanem azok is, akik tanítottak és tereltek éveken keresztül utamon. Néha mérges voltam tanárainra, mert azt éreztem, sokat várnak el tőlem. Csak utólag jöttem rá, hogy nem is volt az olyan rengeteg..., és hálás vagyok érte, hiszen nélkülük és e nélkül az iskola nélkül nem a mostani önmagam lennék. Ha kérdezik: Hol indultál utadra? – ezt az iskolát nevezem meg! Hiszen a tudás gyökerét és törzsét neki köszönhetem!

Büszke vagyok arra, hogy volt, van és lesz közöm hozzád, régi iskolám!

Kiss-Maly László
plébános
Dorog

EMLÉKEIM

Ma is emlékszem, hogy amikor 1980 szeptemberében először léptem át a Nagycétényi Alapiskola kapuját, félelemmel vegyes várakozás volt bennem: vajon megfelelek-e majd az itteni követelményeknek, mi mindent tartogat számomra a felső tagozat, a sok új tantárgy. Azt, hiszem, ezzel minden csehi kisdiaák így volt, számunkra az ötödik osztállyal új világ kezdődött új helyen, új tanítókkal és új osztálytársakkal. Csak jóval később, már felnőttként tudtuk értékelni, hogy ezt

a hatalmas változást mennyire megkönnyítették, sőt, izgalmas kalanddá tették számunkra a pedagógusaink.

Nem csupán az órákon, hanem azokon túl is, mert cétényi diáknak lenni azt jelentette, hogy az ember mindig részt vett valamiben. Faliújságot szerkesztett, verset mondott, énekelt, sportolt, szindarabot játszott, olimpiászokra készült, a pionír-csapatban tevékenykedett – az iskola mottója volt, hogy minden gyerek tehetséges, csak foglalkozni kell vele. Tőlünk pedig nem sajnálták az időt. Azoktól sem, akik félszegek, kezdetben ügyetlenek voltak, azoktól sem, akik nem értek el a versenyeken helyezéseket. Sőt, olyan odaadással, szívvel-lélekkel tudtak foglalkozni velünk, hogy úgy éreztük, ez a pedagógusaink számára is kikapcsolódás és öröm. Hiszem, hogy az is volt, mert a mi tanítóink tudták, hogy az alapiskola nem csak a későbbi tanulmányokra készít fel, hanem azt is megalapozza, kiből milyen ember lesz.

Akkor, 1980 szeptemberében az első osztályfőnöki órán mondtam ki először, hogy ha nagy leszek, újságíró leszek. Lassan két évtizede, hogy teljesült az álmom, és ha bárhol azt kérdezik tőlem, honnan indultam, kinek köszönhetem a legtöbbet, máig a Nagycétényi Alapiskola jut elsőként az eszembe. Szabó Lajos osztályfőnököm atyai jóindulata, az az óvó-védő szigor és szeretet, amivel feleségével, Szabó Zsuzsannával együtt terelgettek bennünket, és még jóval az iskola elvégzése után is figyeltek lépteinkre. Pócsik Valéria irodalomórái, amelyeken felfedeztem a magyar nyelv csodálatos sokszínűségét; Varga Lenke, akinek köszönhetően soha nem kellett szégyenkezni a szlováktudásom miatt. A szavalóversenyekre való felkészülések, az Elcserélt királykisszony című szindarab próbái, ahol ők ketten ajándékoztak meg sokunkat a közös alkotó munka, a nagyközönség előtti szereplés és a siker élményével. Jaruska Izabella, akinek történelemóráin lélegzet-visszafojtva hallgattuk a régi korok meséit, és értettük meg, hogy mindig, minden válságos helyzetben akadtak hősök, akik ki tudtak állni az igazság mellett. És mind-mind a többiek,

168 a tanító nénik és tanító bácsik, akiknek a nevét azóta több nemzedék emlegeti nagy tisztelettel.

Szerencsés voltam, hogy pont akkor, pont ide jártam iskolába. Szerencsés, mert szárnyakat adtak, és a tudás mellett tartással vértettek fel. És szerencsés, mert még ma, újságíróként is úgy érzem, figyelnek rám, örülnek a sikereimnek. Amikor ballagtunk, búcsúzóul azt mondta nekünk az osztályfőnökünk, hogy vigyázzunk a batyura, amit itt kaptunk, soha ne felejtjük el, mi van benne. Én máig ebből a batyuból élek.

Vrabec Mária
újságíró

ALAPISKOLÁM AZ ÉLETMŰVEM ALAPJA

Az embernek gyermekéveiben határozódik meg az egyénisége, tehát az alapiskola kiválasztása e tekintetben létfontosságú. Főleg egy kisebbségben élő egyénnek, akinek otthona felett az emúlt kilencven évben három különböző ország cserélt helyet. Ilyen történelmi traumákat követően az egyén nehezebben találja meg önmagát és tartja meg egészséges identitását.

A Nyitra melletti Kalász községben nekem nem volt lehetőségem az anyanyelvemen tanulni, így magyar tannyelvű alapiskola után több társammal együtt a 16 km-re lévő Nagycéténybe utaztunk. Egy szlovák osztályt is magában hordó magyar alapiskolában megismerhettem egy többnemzetiségű környezet sajátosságait. Említésre érdemes, hogy az utazás az iskolába nem volt egyszerű, ugyanis közvetlen járat nem kötötte össze a két falut. E téren édesapámék sikeresen munkálkodtak, és mindmáig iskolabusszal biztosítják az utaztatást.

Ami az oktatást illeti: huszonévesként, miután már három különböző egyetem padosorában ülhettem, rájöttem, hogy miért is kell az embernek ismerni a történelmet, a matematikai logikát, nemzetünk irodalmát és több idegen nyelvet is – a németet, vagy a szlovákot is. Az alapiskolás irodalomórán való gyakori verstanulás fontosságát és a verselemzést még nem értettem, mára viszont – több, mint száz vers megírása után – tudom, hogy ennek alapját a magyar nyelvű iskola nyújtotta. Alapiskolásként még nem hittem, hogy egyszer Petőfi Sándor vagy József Attila művei fognak megihletni és válságos élethelyzeteket velem megértetni. Hálával tartozom tanítóimnak, akik az alapiskolában magas színvonalon oktattak és mindenkinek, akivel a tanulmányok során találkoztam és segítette életutamat.

A tapasztalataim alapján azt javaslom mindenkinek, hogy először az anyanyelvén sajátítson el minél több tudást, gyarapítsa szókincsét, mert csak erre építve lehet megismerni más nyelvek és kultúrák világát.

Ladányi Erik
Kalász

SIKEREINK:

Egy évet választottunk iskolánk eredményeinek bemutatására: 2011/2012, amely láttatja velünk azt a sok-sok munkát, amit tanító és diák tesz.

Dobré slovo – szlovák nyelvű szavalóverseny:

Vajda Marián – 5. osztály – résztvevő (kerületi)

Matyó Éva – 5. osztály – résztvevő (járási)

Nagy Krisztina – 6. osztály – résztvevő (járási)

Kovács Lujza – 6. osztály – résztvevő (járási)

Pócsik Krisztina – 6. osztály – résztvevő (járási)

Presinszky Edina – 7. osztály – résztvevő (járási)

Vaškovič Sebastian – 7. osztály – 3. hely (járási)

Kmeťo Dominika – 8. osztály – 1. hely (járási)

Presinszky Szilvia – 8. osztály – résztvevő (járási)

Szőke Veronika – 8. osztály – 3. hely (járási)

Szőke Mónika – 9. osztály – résztvevő (járási)

Poznaj slovenskú reč – szlovák nyelvi verseny:

Kmeťo Dominika – 8. osztály – 5. hely (kerületi)

Szusztor Viktória – 4. osztály – 6. hely (járási)

Katedra Matematika verseny – országos forduló:

Vajda Marián – 5. osztály – sikeres megoldó

Matyó Éva – 5. osztály – sikeres megoldó

Bödör Szabolcs – 7. osztály – 64. hely

Presinszky Edina – 7. osztály – 68. hely

Kmeťo Dominika – 8. osztály – résztvevő – sikeres megoldó

Mikle Kristóf – 8. osztály – résztvevő – sikeres megoldó

Pitagoriász:

Bödör Szabolcs – 7. osztály – 41. hely (járási)

Mikle Kristóf – 8. osztály – 3. hely (járási)

Tompa Mihály vers- és Prózamondó Verseny:

Vajda Marián – 5. osztály – bronzsáv (kerületi)

Matyó Éva – 5. osztály – bronzsáv (járási)

Pócsik Krisztina – 6. osztály – bronzsáv (járási)

Csámpai Richárd – 7. osztály – bronzsáv (kerületi)

Presinszky Edina – 7. osztály – bronzsáv (kerületi)

Berkes Ádám – 8. osztály – résztvevő (kerületi)

Presinszky Szilvia – 8. osztály – résztvevő (kerületi)

Szőke Veronika – 8. osztály – bronzsáv (kerületi)

Szusztor Viktória – 4. osztály – bronzsáv (kerületi)

Kucsera Noémi – 1. osztály – résztvevő (kerületi)

Straňák Kevin – 1. osztály – résztvevő (kerületi)

Szekeres Anna – 4. osztály – résztvevő (kerületi)

Csámpai Tamara – 3. osztály – résztvevő (kerületi)

Kotešovský Tamara – 3. osztály – résztvevő (kerületi)

Mészáros Erzsébet – 3. osztály – résztvevő (kerületi)

Mikle Viktória – 3. osztály – 1 résztvevő (kerületi)

Varga Vivien – 3. osztály – résztvevő (kerületi)

Aranzsálás:

Nagy Krisztina – 6. osztály – résztvevő (járási)

Pócsik Krisztina – 6. osztály – résztvevő (járási)

Kurcsa Róbert – 7. osztály – résztvevő (járási)

Presinszky Edina – 7. osztály – résztvevő (járási)

Jaruška Patrícia – 9. osztály – 1. hely (járási)

Szőke Boglárka – 9. osztály – 3. hely (járási)

Tavaszi aranzsálás:

Kovács Lujza – 6. osztály – résztvevő (járási)

Szőke Mónika – 7. osztály – résztvevő (járási)

Bödör Ibolya – 8. osztály – 3. hely (járási)

Szusztor Viktória – 4. osztály – különdíj (járási)

Nyári aranzsáló verseny:

Kurcsa Róbert – 7. osztály – 3. hely (járási)

Szőke Mónika – 7. osztály – 1. hely

Őszi aranzsáló verseny:

Szőke Mónika – 7. osztály – résztvevő

Bödör Ibolya – 8. osztály – 1. hely (járási)

Nemzetközi Történelmi verseny Nagykér – országos forduló:

Bene Asztrik – 8. osztály – 4. hely

Berkes Ádám – 8. osztály – 4. hely

Bödör Ibolya – 8. osztály – 4. hely

Regis Hungarie – Történelmi verseny Érsekújvár:

Bene Asztrik – 8. osztály – 6. hely

Berkes Ádám – 8. osztály – 6. hely

Bödör Ibolya – 8. osztály – 6. Hely

KORSEM fizika verseny:**Bene Asztrik** – 8. osztály**Bödör Ibolya** – 8. osztály**Kmet'o Dominika** – 8. osztály**Mikle Kristóf** – 8. osztály**Presinszky Szilvia** – 8. osztály**Szőke Veronika** – 8. osztály**Kémia Olimpiász:****Szőke Mónika** – 9. osztály – 12. hely (járás)**Malý Viktória** – 9. osztály – 8. hely (járás)**Biológia Olimpiász:****Szőke Mónika** – 9. osztály – résztvevő (járás)**Malý Viktória** – 9. osztály – résztvevő (járás)**Angol Olimpiász:****Malý Viktória** – 9. osztály – 16. hely (járás)**Családi kör rajzpályázat:****Szerződi Klaudia** – 3. osztály – 1. hely**Kicsi Hang zenei pályázat:**

Az iskola alsó tagozatos énekkarosai – 4. hely

Csámpai Tamara**Kotešovský Tamara****Kósa Kamilla****Mikle Viktória****Pavlovič Szabina****Szabó Denisz****Szerződi Klaudia****Varga Vivien****Kicsi Hang zenei pályázat – megzenésített versek:**

Az iskola felső tagozatos énekkarosai – 5. hely

Csámpai Rita**Pócsik Krisztína****Presinszky Edina****Sustor Frederika****Sustor Viktória**

Azon kívül, hogy oktatunk, tanításon kívüli rendezvényeket is szervezünk. Ismét a tavalyi iskolai évet hozzuk fel példaként arra, hogy milyen széleskörű iskolánk tevékenysége:

2011. 09. 03. Vasárnapi iskola – Budapesti vendégeink előadása, foglalkozások

2011. 09. 20. Baráti iskola látogatása (Szombathely-Magyarország)

2011. 10. 06. Bábszínház: Vitéz László előadása

2011. 10. 07. Emlékműsor az Aradi vértanúk tiszteletére

2011. 10. 10. Diáktalálkozó (magyar tagozat 1-4), Nyitra

2011. 10. 10. Könyvtárlátogatás, Nyitra

2011. 10. 13. Iskolai kirándulás, Budapest (Tropikárium)

2011. 10. 20. Napsugaras ősz

2011. 10. 24. Megemlékezés az 1956-os forradalomról

2011. 10. 26. Idősek hónapja alkalmából szervezett ünnepség

2011. 10. 27. A 9. osztály látogatása az Alsóbodoki Magyar

Tannyelvű Szakközépiskolában

2011. 11. 04. Koncert a felső tagozat részére

2011. 11. 05. Vasárnapi iskola

2011. 11. 10. Bábszínház az alsó tagozatosok részére

2011. 11. 21. Iskolarádió: Demokrácia napja

2011. 11. 21. Drogok elleni harc napja /rajzkiállítás/

2011. 11. 29. Nyílt napok

2011. 11. 29. A megfelelő középiskola kiválasztása /előadás/

2011. 12. 03. András-naptól Karácsonyig – ünnepváró foglalkozás és műsor a helyi kultúrházban

2011. 12. 06. Mikulásvárás

2011. 12. 18. Karácsonyi vásár

2011. 01. 26. Az iskolaköteles gyermekek és szüleik látogatása az alsó tagozaton

2012. 01. 28. Vasárnapi iskola

2012. 02. 08. Az I. évfolyamba való beiratkozás

2012. 02. 16. Jelmezbál

2012. 02. 28. Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny iskolai fordulója

2012. 03. 01. Tompa Mihály szavalóverseny járási fordulója – Gimes
2012. 03. 06. Dobré slovo – iskolai fordulója
2012. 03. 13. Ismerd a szlovák nyelvet – körzeti forduló, Poznaj slovenskú reč
2012. 03. 15. 1848. március 15. – közös emlékműsor Balatonfüzfő alapiskolásaival
2012. 03. 18. Falusi emlékműsor
2012. 03. 20. Asztalidísz-készítő verseny, Verebély
2012. 03. 22. Kémia olimpiász – járási forduló
2012. 03. 28. Tompa Mihály szavalóverseny járási fordulója
2012. 03. 30. Matematikai verseny
2012. 04. 04. Húsvéti foglalkozás délután
2012. 04. 11. Költészet napja – iskolarádió adása
2012. 04. 27. Majális az iskolaudvaron – sütés, játékok, versenyek
2012. 04. 30. Bábszínház az alsó tagozatosok részére
2012. 04. 30. Majális: májusfa állítása, alapiskolás tanulóink fellépése
2012. 05. 08-ig Rajzkiállítás
2012. 05. 09. A fasizmus feletti győzelem – iskolarádió adása
2012. 05. 13. Anyák napi ünnepélyes akadémia a helyi kultúrházban
2012. 05. 26. Vasárnapi iskola
2012. 06. 28. A lévai Atlantis centrum látogatása
2012. 05. 31. Kirándulás a malonyataszári arborétumba
2012. 06. 01. Gyermeknap
2012. 06. 13. Színházlátogatás – Komárom
2012. 06. 20. Iskolai kirándulás az alsó tagozat számára – Bajmóc
2012. 06. Iskolai kirándulás a felső tagozat számára
2012. 06. 22 – 24. Iskolai kirándulás a IX. évfolyam részére – Prága
2012. 06. 26. A IX. osztály ballagása
2012. 06. 29. A 2011/2012-es iskolai év ünnepélyes lezárása

A NAGYCÉTÉNYI ALAPISKOLA MELLETT MŰKÖDŐ SZLOVÁKIAI MAGYAR SZÜLŐK SZÖVETSÉGE ALAPSZERVEZETÉNEK TEVÉKENYSÉGE:

December – A gyerekek Mikuláscsomagot kaptak. Az iskolával közösen karácsonyi vásárt, valamint gyűjtést szerveztünk az iskola részére. Nagy örömeinkre szolgált, hogy az apukák segítettek a rendezvényen, többek között szponzoráltak is. Besegítettünk a finom káposztaleves elkészítésénél.

Február – megrendezésre került a hagyományos jelmezbál. Köszönjük az ügyes kezű anyukáknak a farsangi finomságokat és a bál alatti segítséget.

Rengeteg tombola került kisorsolásra, tanulóink nagy meglepetésére. A tomboladíjakkal a szülői szövetség támogatta a rendezvényt.

A győzteseknek kijáró értékes nyereményeket a CSEMADOK helyi alapszervezete biztosította. Tagságának ezúton is köszönjük, hogy évről-évre kidíszítik a kultúrházat, bekapcsolódnak a bál körüli teendők elvégzésébe és anyagilag is támogatják a rendezvényt.

Március – Az adóbevallás ideje. Ilyenkor van lehetősége mindenkinek – a szülőknek, pedagógusoknak, vállalkozóknak – felajánlani adójuk 2%-át. Nagyon hálásak vagyunk mindazoknak, akik ezt megtették, és bízunk benne, hogy jövőre még többen lesznek, akik támogatni fogják a szülői szövetséget, s vele együtt az iskolát, tanulóinkat.

Minden év március 28-án köszönetünket fejezzük ki pedagógusainknak a tanítónap alkalmából.

Május – Majális a sportpályán. Tábortüzet gyűjtünk, és biztosítjuk a szabadtéri grillezéshez az alapanyagokat. Gondoskodunk az akció zökkenőmentes lebonyolításáról.

Június – Gyermeknap, gyerekeink egyik legkedvesebb napja. Minden tanuló édességet kapott tőlünk.

Több alkalommal részt vettünk rajta, és támogattuk a Vasárnapi

iskolát, amelyre budapesti tanárok jönnek előadásokat és foglalkozásokat tartani.

Több alkalommal is sikeresen nyújtottunk be pályázatot a Pázmány Péter Alapítványhoz. A legutóbbi alkalommal támogatást nyertünk az iskolai táncsoport működésére.

A Bethlen Gábor „Szülőföldön magyarul“ pályázat az idén is folytatódik. A pályázat által nyújtott rendszeres támogatást tankönyvek és tanszerek vásárlására lehet felhasználni.

Szintén támogatásunkat élvezik a különféle – szavalóverseny, olimpiászok, kézügyességi és vöröskeresztes – versenyek iskolai, járási és kerületi fordulói.

A búcsúzó diákokat minden évben emléktárggyal ajándékozunk meg.

Szusztor Erika,
az SzMSzSz Alapszervezetének elnöke

A VEGYESHÁZASSÁGOK MARGÓJÁRA

Nem élek ugyan vegyes házasságban, de több olyan családot ismerek, ahol az apa és az anya más-más nemzetiségű. A számomra pozitív példa az, amikor azt látom, tapasztalom, hogy mindkét szülő komolyan veszi a feladatát, és közös gyermekükkel megismerteti mindkét kultúrát, nyelvet.

Az első családon belüli nemzetiségi súrlódás az óvoda-, illetve az iskolaválasztás idején szokott bekövetkezni. A legtöbb esetben ilyenkor a döntő érv az, hogy az anya nyelvén tanuljon tovább a gyermek, mondván, úgyis az édesanyja tanul majd vele.

Férfiként és apaként viszont, hasonló helyzetben, azon lennék, hogy magyar óvodába, iskolába járjon a közös gyermekünk, hiszen, míg a szlovák nyelv végigkíséri a tanulmányai során, a magyar nyelvvel jóformán csak ebben az esetben ismerkedhet meg, csak így sajátíthatja el igazán. Annyi nyelven

és nyelvet tanul(hat) még az elkövetkezendőkben, miért éppen ettől az egytől fosztanám meg őt?! Tandíj és véres verejték nélkül, a szó szoros értelmében játszva elsajátíthatja... Sokan úgy tartják, hogy majd otthon, a családban megtanul magyarul a gyerek. Az óvoda, iskola nyelve azonban rövid időn belül rátelepszik a hétköznapiakra, egyre inkább a háttérbe, rosszabb esetben teljesen kiszorítva a másikat.

Szép és felemelő érzés ismerni, és eredetiben olvasni a magyar irodalom nagy klasszikusait, én mégis leginkább azt sajnálnám (hogy az elején kezdjem), ha a Jankovics Marcell által megálmodott Magyar népmesék sorozat ízes szófordulatait vagy Romhányi József felejthetetlen hőseinek, így például Mekk Eleknek a szójátékait nem értené, és nem értékelné a saját gyereke, vagy, miközben más népek nagy mítoszainak mozifilmes változatáért rajong, nem tudná, hogy az ő őseinek is legalább olyan gazdag a mondavilága, és csodálatra méltó hős vagy szent nem is egy található benne...

Mindenki úgy alakítja a gyermekei sorsát, ahogy jónak, ahogy a legjobbnak látja. A szülők felelőssége hatalmas. Abban is, hogy az őseink által ránk hagyott nyelvet, hagyományokat továbbörökítjük-e, vagy lemondunk róluk kényelemből, megal-kuvásból.

Mgr. Szolár Ferenc

AKIK HOZZÁNK JÁRTAK

1993/1994-es tanév

	1. osztály	Végzős osztály
1.	Balázsi Monika	Balázsy Csilla
2.	Bednárík Gyula	Borbély Patrik
3.	Berkes Kinga	Danóczy Denisza
4.	Dudáš Viktória	Ficza Patrik
5.	Jócsik Adrián	Grezzo Éva
6.	Kóša Andrea	Grezzo Mónika
7.	Kóša Tamás	Gúgh Norbert
8.	Kóša Vendel	Hubus Éva
9.	Malý Július	Kmeťo Mária
10.	Mészáros Csilla	Kmetyó Mária
11.	Mészáros Monika	Kónya Bernadett
12.	Mészáros Zoltán	Kóša Klaudia
13.	Riby György	Kóša Richard
14.	Riby Péter	Kupecsek József
15.	Ševčík Dániel	Magyar Zoltán
16.	Szerződi Noémi	Kóša László

17.	Szőke Csaba	Ollé Norbert
18.	Szőke Péter	Pavlovics Erik
19.	Presinszky Szilvia	Prekok Márk
20.	Szusztor Mária	Presinszky Gabriella
21.		Presinszky Roman
22.		Sibilla Mónika
23.		Števlík Melinda
24.		Suba Béla
25.		Sládeček Zoltán
26.		Szusztor József
27.		Szusztor Marietta

1994/1995-ös tanév

	1. osztály	8. osztály
1.	Gyepes Klaudia	Baláži Erika
2.	Đurian Jana	Bednárík Melinda
3.	Gyurian Tímea	Bogár Mária
4.	Kišucky Mária	Bridiš László
5.	Kóša Krisztína	Kluka Edit
6.	Kulmon Angelika	Kmetyo Mária

7.	Mészáros Krisztína	Kóša Bernadett
8.	Molnár Erika	Kóňa Erik
9.	Pápay Tamás	Kóša Lajos
10.	Presinszky Livia	Kóša Márió
11.	Vajda Éva	Nosák Miriam
12.		Pavlovič Marian
13.		Šranko Rastislav
14.		Šuba Imre
15.		Šuba Péter
16.		Suba Szilveszter
17.		Sibilla Lajos
18.		Szőke Szilveszter

1995/1996-os tanév

	1. osztály	8. osztály
1.	Bene Krisztián	Berkes Zsanett
2.	Borbély Dominika	Bödör Csaba
3.	Borbély Kitti	Danóci Zsanett
4.	Boszorád Tamás	Dudáš Marcella
5.	Csábi Elek	Dudás Zoltán
6.	Farkas Tibor	Fica Richard

7.	Grežo Adrianna	Jóčík Éva
8.	Gyepes Róbert	Kluka László
9.	Kováč Tímea	Kmetyo Henrietta
10.	Kónya András	Kupecsek Attila
11.	Kóša Albert	Mészáros István
12.	Ladányi Erik	Németh Klaudia
13.	Lázár Tímea	Nosák Milan
14.	Magyar Borisz	Patay Mária
15.	Mészáros Szimona	Pócsik Magdaléna
16.	Pócsik Gabriella	Presinszky Mária
17.	Pócsik József	Šafár Richard
18.	Presinszky Klaudia	Szőke Gabriella
19.	Presinszky Natália	Szusztor László
20.	Szerződi Norbert	
21.	Szerződi László	
22.	Szőke Nikoletta	
23.	Szusztor Tímea	
24.	Tóth Dávid	
25.	Vajda Borisz	

1996/1997-es tanév

	1. osztály	8. osztály
1.	Balázsy Tibor	Balázsy Krisztína
2.	Berkes Gábor	Balázsi Péter
3.	Bogár László	Berkeš Beáta
4.	Borbély János	Borbély Gábor
5.	Boszorád Patrícia	Bödör Attila
6.	Búš Roland	Bridis Veronika
7.	Dikácz Petra	Csámpai Deniska
8.	Gyurian Sándor	Csámpai Petra
9.	Gyurian Lukács	Dudás Éva
10.	Jócsik Kornélia	Grezo Márk
11.	Jócsik Mihály	Jaruška Mária
12.	Kemény Réka	Kiác József
13.	Kmeťo Róbert	Kóša Brigitta
14.	Kóša Karin	Kóša Mária
15.	Mészáros Dávid	Magyar Jana
16.	Motesicky Mátyás	Maly Zoltán
17.	Molnár Mária	Motesicky László
18.	Pócsik Attila	Pócsik Tímea

19.	Szerződi Andrea	Presinszky Gellért
20.	Szőke József	Šuba Annamária
21.	Szusztor Tamás	Sibilla Éva
22.	Vajda Veronika	Szusztor Andrea
23.	Vaškovič Miriam	Vajda Edit

1997/1998-as tanév

	1. osztály	8. osztály
1.	Berkes Krisztína	Balázsy Erika
2.	Grežo Zoltán	Bödör István
3.	Jaruška Judit	Bödör László
4.	Jócsik Mária	Čámpai Bernardína
5.	Magyar Csilla	Csámpai Judit
6.	Mikle Edit	Farkaš Gábor
7.	Nagy Róbert	Holec Adrianna
8.	Prešinsky Regina	Imre Angelika
9.	Prešinsky Zoltán	Jócsik Magdaléna
10.	Ravasz Edina	Karasz Marián
11.		Kluka Krisztína
12.		Kluka Marietta

13.		Kulháni Marián
14.		Ladányi Norbert
15.		Maťko Krisztián
16.		Mészáros Attila
17.		Mészáros Szilvia
18.		Motesicky Tamás
19.		Pócsik Diana
20.		Pócsik Erika
21.		Riby Mária
22.		Ševčík Tibor
23.		Vajda Erika

1998/1999-es tanév

	1. osztály	8. osztály
1.	Balázsy Szimona	Balázsi Tamás
2.	Bene Adrián	Borbély Andrea
3.	Borbély Dávid	Csámpai Dominika
4.	Gyurián Krisztína	Čámpai Marian
5.	Gyurián Norbert	Kluka Mónika
6.	Kóša Henrietta	Kluka Tamás
7.	Mikle Noémi	Kmetyo Andrea

8.	Pénzes Ferenc	Kmeťo Éva
9.	Számel Szabolcs	Kmeťo Péter
10.	Szerződi Dávid	Kmetyo Zsuzsanna
11.	Szusztor Luca	Mésároš Mária
12.	Szőke Dániel	Mészáros Patrik
13.	Vaškovič Krisztián	Patay Mónika
14.		Presinszky Magdaléna
15.		Riby Beáta
16.		Szőke Dávid
17.		Szőke Gábor
18.		Szőke Norbert
19.		Ťapuš Mária

1999/2000-es tanév

	1. osztály	9. osztály
1.	Berkes Gergely	Balázsi Tamás
2.	Borbély Karin	Borbély Andrea
3.	Dudás Richard	Csámpai Dominika
4.	Benjamin Ficza	Čámpai Marian
5.	Tibor Gregor	Kluka Mónika
6.	Kováč Borbála	Kluka Tamás

7.	Križan Beáta	Kmetyo Andrea
8.	Magyar Marián	Kmeťo Éva
9.	Nagy Tímea	Kmeťo Péter
10.	Prešinský Rainold	Kmetyo Zsuzsanna
11.	Szőke Attila	Mésároš Mária
12.	Sibilla Erika	Mészáros Patrik
13.		Patay Mónika
14.		Presinszky Magdaléna
15.		Riby Beáta
16.		Szőke Dávid
17.		Szőke Gábor
18.		Szőke Norbert
19.		Ťapuš Mária

2000/2001-es tanév

	1. osztály
1.	Berkes Balázs
2.	Grezo Kinga
3.	Pócsik Karin
4.	Prešinsky Patrik
5.	Szőke Karin
6.	Zórád Dávid

2001/2002-es tanév

	1. osztály
1.	Balázs Anna
2.	Bús Patrícia
3.	Csányi Kamilla
4.	Dudás Bianka
5.	Gregor Mária
6.	Jaruška Klaudia
7.	Száraz Mónika
8.	Szőke Adrián
9.	Szőke Róbert
10.	Tóth Miklós

2002/2003-as tanév

	1. osztály
1.	Borbély Bianka
2.	Csábi Tamás
3.	Križan Ibolya
4.	Lázár Bianka
5.	Presinszky Krisztián
6.	Száraz Krisztina
7.	Vajda Viktor
8.	Zsarnai Bálint

2003/2004-es tanév

	1. osztály
1.	Jaruška Patrícia
2.	Kmetyo Nikoletta
3.	Kovács Péter
4.	Lakatos Tibor
5.	Mikle Noémi
6.	Prešinsky Attila
7.	Szerződi Richard
8.	Szőke Boglárka
9.	Szőke Monika

2004/2005-ös tanév

	1. osztály
1.	Berkes Ádám
2.	Bús Brigitta
3.	Hodosi Adrienn
4.	Kmeťo Dominika
5.	Kosár Áron
6.	Lakatos Tibor
7.	Mikle Kristóf
8.	Presinszky Szilvia
9.	Szőke Veronika
10.	Bene Asztrik

2005/2006-os tanév

	1. osztály
1.	Borovsky Erzsébet
2.	Čerman Dominika
3.	Presinszky Edina
4.	Szőke Mónika
5.	Sustor Frederika
6.	Vaškovič Sebestyén

2006/2007-es tanév

	1. osztály
1.	Hodosi Vivien
2.	Kovács Lujza
3.	Nagy Krisztina
4.	Pócsik Krisztina
5.	Prešinsky Zoltán
6.	Száraz Richard
7.	Száraz Szofia
8.	Zsarnai Szilárd

2007/2008-as tanév

	1. osztály
1.	Čerman Adrián

2.	Kucsera Szabolcs
3.	Szerződi Vince Adrián
4.	Varga Marko
5.	Zórád Damiána

2008/2009-es tanév

	1. osztály
1.	Sustor Viktória
2.	Szekeres Anna
3.	Szőke Richard
4.	Vaškovič Samuel

2009/2010-es tanév

	1. osztály
1.	Csámpai Tamara
2.	Kotešovský Tamara
3.	Kóša Kamilla
4.	Mészáros Erzsébet
5.	Mikle Viktória
6.	Pavlovič Szabina
7.	Szerződi Klaudia

2010/2011-es tanév

	1. osztály
1.	Szabó Denisz
2.	Varga Vivien

2011/2012-es tanév

	1. osztály
1.	Kucsera Noémi
2.	Pavlovič Richard
3.	Szekeres Veronika
4.	Szőke Nikol
5.	Straňák Kevin

Az idei: 2012/2013-as tanév

184

	1. osztály	9. osztály
1.	Kovács Kornélia	Bene Asztrik
2.	Németh Noémi	Bús Brigitta
3.	Szekeres Dániel	Bödör Ibolya
4.		Mikle Kristóf
5.		Berkes Ádám
6.		Presinszky Szilvia
7.		Kmet'o Dominika
8.		Szőke Veronika
9.		Hodosi Adrienn

NAGYKÉR

186

SZLOVÁK ÉS MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ALAPISKOLA ÉS ÓVODA NAGYKÉR

A Nagykéri Szlovák és Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola és Óvoda azon kevés iskolák közé tartozik Szlovákiában, ahol egy igazgatóság alatt működik a szlovák és a magyar tagozat. Jelenleg az iskolát 220 tanuló, az óvodát 60 gyermek látogatja. Az iskolában 23, míg az óvodában 6 pedagógus gondoskodik az oktatási – nevelési folyamatról. Az óvodában a magyar csoportba 17 gyermek jár, az iskolában a magyar tagozatot a vegyes házasságok nagy arányának is köszönhetően jelenleg 51 tanuló látogatja. Az iskola főbb prioritásai közé az idegen nyelvek és az információs-kommunikációs technikák oktatása tartozik. Az angol nyelv alapjaival már az óvodában

találkozhatnak a gyermekek. A felső tagozaton második idegen nyelvként a német nyelvet oktatjuk, de az idegen nyelvek iránt érdeklődő tanulók az orosz nyelvi szakkört is látogathatják.

Tehát a magyar tagozaton végzett tanulóink a magyar és a szlovák nyelven kívül – amelyeket szépen és anyanyelvi szinten beszélnek – további három nyelvet sajátíthatnak el. Az informatika világa szintén az első osztálytól várja a tanulókat. Mivel az iskola már több éve birtokosa a Zöld Zászlónak, nagy hangsúlyt fektetünk az environmentális nevelésre és a környezetvédelemre is. A diákokat már kiskoruktól fogva a hulladék osztályozására neveljük. A felújított A részleg épületében, ahol az alsó tagozatos tanulók a legmodernebb tantermekben sajátíthatják el a tudás alapjait, kapott helyet az óvoda is, amely szlovákiai viszonylatban is az egyik legfelszereltebb. A felső tagozatos tanulók a felújításra váró B részleg épületében tanulnak, ahol az osztálytermeken kívül számos szaktanterem áll a rendelkezésükre. Így például az interaktív táblával is ellátott multimediális terem, ahol előadásokat, koncerteket vagy író-olvasó találkozókat tartunk, továbbá az informatikai szaktanterem, nyelvi terem és a kémia-biológia szaktanterem. A tanulás mellett odafigyelünk a tanulók fizikai fejlődésére is, a testnevelés és mozgásfejlesztő órákon a tornaterem és egy műfüves pálya is a tanulók rendelkezésére áll. Ezek a létesítmények az év folyamán sok sportrendezvénynek is otthont adnak, leginkább azonban labdarúgóink használják, ugyanis a legügyesebb focistáinkkal 6 éves kortól már szakképzett edzők foglalkoznak. Ez év szeptemberétől szintén szakképzett edzők irányításával a sakkon és a focin kívül újabb két attraktív sportban kezdtük el a tanulók komolyabb felkészítését – ez pedig a tenisz és a sportlövészet. A diákok a délutánok folyamán 34 szakkörben bontakoztathatják ki tehetségüket. A tantárgyi szakkörök keretében próbáljuk meg felkészíteni tanulóinkat a különböző versenyekre, olimpiákra vagy akár a nemzetközi megmérettetésekre is. Rendszeres résztvevői vagyunk a magyarországi nemzetközi történelmi versenyeknek (Esztergom, Vác), és szívesen mérjük össze tudásunkat a magyarországi testvériskolák (Csengőd, Hajmáskér) tanu-

187

lóival is. A tanulás és a sport mellett teret adunk a művészeteknek is. Bérletünk van a Komáromi Jókai Színházba, ahol évente két előadáson veszünk részt, a tanulmányi kirándulások alkalmából pedig legtöbbször magyarországi városokat, történelmi nevezetességeket, illetve múzeumokat látogatunk meg. Így láthatták már diákjaink Fertőd, Győr, Pannonhalma, Bábolna, Visegrád, Esztergom, Budapest, Eger, Veszprém, Balaton és nem utolsósorban Ópusztaszer nevezetességeit is. Tanulóink nagy része tagja a szlovákiai viszonylatban is neves és elismert, több hazai és külföldi folklórfesztiválon díjakat begyűjtő MÓRINCA gyermek- és néptáncgyűttesnek, amely nemrég ünnepelte fennállásának 15. évfordulóját. A néptánc mellett együttműködünk a nyitrai ARS Studio művészeti iskolával, amely a modern táncot, valamint az érsekújvári VIVA táncstúdióval, amely a társastáncot oktatja iskolánkban. Nagyon jó az együttműködés a nyitrai Tralaškola művészeti iskolával is, amelynek jóvoltából hétről hétre szakképzett pedagógusok vezetésével az óvodás kortól egészen a 9. osztályos korig kb. 30 gyermek sajátíthatja el a rajzolás, festés és egyéb technikák fortélyait. Az iskola sikereit, rendezvényeit és a legügyesebb tanulóink írásait a MÁGNES iskolai újság teszi közzé.

Összegzésül elmondható, hogy Nagykéren a gyermekek szeretnek iskolába és óvodába járni, vagy, ha pontosabban akarok fogalmazni, nem szeretnek hazamenni, hiszen sokszor délutánonként 17.00 óráig gyerekzsivajtól hangos az iskolaudvar. Remélem ez így is marad, mivel iskolánk fő célja, hogy a falu apraja-nagyja számára az iskola a kultúra és sport központjává is váljon, kibontakoztatva és felszínre hozva számos gyermek, tanuló tehetségét.

Mgr. Kováč Krisztián

A MÚLT...

Nagykéren az első templom felépítése óta a parókián valamilyen formában mindig folyt a gyermekek képzése, nevelése, s ezt a mindenkori pap végezte. Ezt az oktatást azonban inkább nevezhetnénk egyfajta vallásos népművelésnek, mint mai értelemben vett iskolai oktatásnak. Előrelépés az 1812-es évben történt, amikor állandó iskolai oktatás indult a falunkban egyetlen tanteremben. Ezt a kántortanító végezte, aki egyben a templom orgonistája is volt.

Az oktatás nem volt kötelező, s leginkább télen folyt. Itt már írni, olvasni is tanították a gyermekeket. A kötelező iskolai oktatás bevezetése után az első írásos dokumentumok 1877-ből maradtak fenn. Ezek szerint Nagykéren római katolikus felekezeti iskola létezett, amelyet az iskolaszék irányított. Az 1877. szeptember 6-i feljegyzés szerint az iskolaszéknek 6 nagykeri és 2 kiskéri tagja volt. Az elnök hivatalból a mindenkor plébános, az alelnök világi ember volt, de legtöbbször a falu jegyzője, jegyzőkönyvvezetője vagy a kántortanító, aki az iskolaigazgató tiszteget is viselte, főgondnokot és algondnokot a falu lakói közül választottak. A gondnok feladata volt az iskola és a tanítói lakás karbantartása, és az ezekre szükséges pénz, eszközök, munkaerő biztosítása. Az akkori iskolaszék összetétele: *Szilágyi Jenő* plébános, elnök; *Polyák Miklós* alelnök, jegyző; *Zórád Ferenc* kántortanító, jegyzőkönyvvezető; *Kántor Lajos* főgondnok; *Gajdosik Lajos* algondnok. Tagok: *Polyák Pál*, ifj. *Kántor Lajos*, özv. *Csebik István*, *Száraz Ferenc*, *Száraz József*, *Kántor József*, *Zórád András*.

Az iskola épülete és a kántortanító lakása egy helyen, egyházi telken állt. A zsúpfedeles iskolának két tágas terme volt. Ez az épület 1980-ig állt a mai kultúrház helyén. Az iskolának volt egy "tornaterme" és egy faiskolája is. A tanév október elsején kezdődött, nyolc hónapig tartott, az iskolának 208 tanulója volt, de a mezei munkák idején 30-40 gyerek is hiányzott, mert a gyermekek kiskoruktól részt vettek a mezőgazdasági munkában. A tantárgyak közt szerepelt: írás, olvasás, számolás, hitoktatás, rajz, kertészet, lányoknak háztartástan. Az oktatást a kántortanító és egy segédtanító végezte.

Csehszlovákia megalakulása után 1919. november 5-én heti 6 órában bevezették a szlovák nyelv kötelező oktatását, betiltották a magyar nemzeti zászló, címer, falitérképek használatát, az iskola magyar feliratát átfestették. Ez ellen az iskolaszék tiltakozott.

1921-ben az iskolának 484 tanulója volt, két tanteremmel bővült. 1927-ben további két tanterem épült Kiskéren, s ennek egyik tantermében megkezdődött a szlovák nyelvű oktatás, amelybe elsősorban az ottani uradalom idegenből hozott cselédeinek gyermekei jártak. 1932-ben megnyílt az iskola 8. osztálya is. Ekkor az intézménynek 462 tanulója volt és

felépült egy emeletes épület is. 1939-ben megváltozott a falu neve, s ennek megfelelően az iskola elnevezése is: Nyitra-nagykéri Római Katolikus Népiskola lett. 1945-46-ban a háborús események és a magyarüldözés miatt a faluban oktatás nem folyt, a magyar pedagógusok szétszéledtek. 1947-ben az emeletes iskola leégett, és a faluban csakis szlovák nyelvű oktatás folyt, az iskolának 269 tanulója volt. Az 1948-as kommunista hatalomátvétel után 1950-ben megnyílt az iskola magyar tagozata. A falu legegységesebb pedagógusai az iskolai oktatáson túl mindig szívügyüknek tartották az általános népművelést, szervezték a falu társadalmi, kulturális életét. 1936-ban kezdeményezték a kultúrház felépítését, élen jártak a község messze környéken híres műkedvelő színjátszásában, kórusmozgalmában, 1949 után pedig a Csemadok tevékenységében jeleskedtek. Ezek a pedagógusok nem minden esetben nyerték el méltó elismerésüket, üldözték őket, éppen ezért mindenképp megérdemlik, hogy nevüket könyvünkben külön is megemlítsük: *Zórád Ferenc, Fray Béla, Estéli András, Major István, Dejcző Teréz, Bellus István, Oberth Kálmán, Pan Béla, Ernst Sándor, Kopasz Elemér, Kovácsik Béla, Szibilla Magdaléna.*

Az iskolaigazgatók névsora 1948-tól

Bebiak Jozef	1945 - 1949
Trelaj Géza	1950 - 1956
Száraz Béla	1956 - 1964
Kovácsik Béla	1965 - 1966
Peternai István	1967 - 1991
Szibilla Magdaléna	1991 - 1999
Mgr. Hlavatá Mária	1999 - 2002
Mgr. Dojčánová Lýdia	2002 - 2006
Mgr. Dojčánová Helena	2006 - 2011

Szőke József

EREDMÉNYEINK, SIKEREINK

Tanulóink az iskolaév folyamán kisebb-nagyobb sikerrel számos nemzetközi versenyen, tantárgyi olimpián és sportversenyen vettek részt. Iskolánkban már hagyománnyá vált, hogy minden évben kiértékeljük az elmúlt iskolaév eredményeit, és megválasztjuk az év tanulóját. A különböző versenyek területi-, járási-, kerületi- vagy országos döntőiben elért eredményekért a tanulókat pontokkal jutalmazzuk, és a tanév végén a legtöbb pontot gyűjtőt az Év Tanulója címmel jutalmazzuk. Természetesen figyelembe vesszük a diák tanulmányi eredményeit is.

Az év tanulója mellett minden osztályfőnök megválasztja osztályában az osztály legjobb tanulóját is. Ezeket a tanulókat az iskolaév végén a község polgármestere a hivatalában fogadja és ünnepélyes keretek közt megjutalmazza. A legjobb csapatokat strandlátogatással jutalmazzuk. Az elmúlt 2011/2012-es iskolaév

legjobb tanulója Kováč Liliana VIII.B osztályos tanuló lett:

Kováč Liliana

Az utóbbi öt év versenyeredményei:

2011/2012 tanév:

A verseny megnevezése:	A tanuló neve:	Osztály:	Elért helyezés:
Tompa Mihály vers- és Prózamondó V.	Szőke Bíborka	III.B	ezüstsáv
Kaszás Attila emléktverseny	Szabó Alexandra	III.B	bronzsáv
	Száraz Anikó	VII.B	bronzsáv
Poznaj slovenskú reč	Száraz Bianca	IV.B	Járás forduló - arany sáv, Kerületi forduló - ezüstsáv
Dobré slovo	Bában Laura	VII.B	Járás forduló - 3. helyezés
Járás népdalverseny	Kováč Liliana	VIII.B	arany sáv
	Liszi Réka	VIII.B	arany sáv
	Száraz Anikó	VII.B	arany sáv
Sakkverseny	Száraz Attila	VII.B	Kerületi forduló - 3. helyezés

Vöröskereszt - egészségügyi verseny	Szabó Livia Kováč Liliana Liszi Réka Bábanová Laura Szőkeová Viktória	VIII.B VIII.B VIII.B VII.B VII.B	Járás forduló - 4. helyezés
Nemzetközi történelmi verseny Nagykér	Bában Laura Szőke Viktória Csepedi N.	VII.B VII.B VII.B	3. helyezés

2010/2011 tanév:

A 2010/2011-es iskolaév legjobb tanulója Kováč Liliana VII.B osztályos tanuló lett.

A verseny megnevezése:	A tanuló neve:	Osztály:	Elért helyezés:
Poznaj slovenskú reč	Bában Laura	VI.B	Járás forduló - 1. helyezés
Tompa Mihály vers- és Prózamondó Verseny	Száraz Anikó	VI.B	Területi f. - 1. hely Járás f. - 1. hely
	Kováč Liliana	VII.B	Területi forduló - 1. helyezés
	Bott Krisztián	VIII.B	Területi f. - 1. helyezés Járás f. - 1. hely Kereti f. - 3. helyezés
Népdalverseny	Száraz Anikó	VI.B	Kerületi f. - 1. hely

	Kováč Liliana	VII.B	Kerületi forduló - 1. hely
	Liszi Réka	VII.B	Kerületi forduló - 1. hely

2009/2010 tanév:

A verseny megnevezése:	A tanuló neve:	Osztály:	Elért helyezés:
Német nyelvi olimpiász	Sipos Sándor	IX.B	Járás forduló - 1. helyezés, Kerületi forduló eredményes megoldó
Tompa Mihály vers- és Próزامondó Verseny	Száraz Bianka	IX.B	Terület forduló 1. helyezés Járás f. 1. hely Kerületi f. 2. h.

2008/2009 tanév:

A 2008/2009-es iskolaév legjobb tanulója Száraz Bianka VIII.B osztályos tanuló lett.

A verseny megnevezése:	A tanuló neve:	Osztály:	Elért helyezés:
Népdalverseny	Kováč Liliana	V.B	Kerületi forduló - 1. h.
	Liszi Réka	V.B	Kerületi forduló -1. hely
Járás tűzoltóverseny	Kováč Liliana	V.B	Járás forduló 3. helyezés

	Liszi Réka	V.B	Járás forduló 3. helyezés
	Szabó Lívia	V.B	Járás forduló 3. helyezés
Sportverseny /kiütösdí/	Kováč Liliana	V.B	Terület forduló 1. h.
	Szabó Lívia	V.B	Terület forduló 1. helyezés
Tompa Mihály vers- és Próزامondó V.	Száraz Bianka	VIII.B	Terület forduló 1. helyezés Járás forduló 2. helyezés
Poznaj slovenskú reč	Száraz Bianka	VIII.B	Járás forduló 2. helyezés
Dobré slovo	Száraz Bianka	VIII.B	Területi f. 1. hely Járás f. 1. hely Országos 2. hely
Német nyelvi olimpiász	Sipos Sándor	IX.B	Járás forduló - 3. helyezés
Járás sakkverseny	Veres Sandra	IX.B	Járás forduló - 2. helyezés
Tábortűz-kupa sakkverseny	Veres Sandra	IX.B	Országos v. 1. hely

2007/2008 tanév:

A verseny megnevezése:	A tanuló neve:	Osztály:	Elért helyezés:
Slávik Slovenska	Száraz Anikó	III.B	Járás forduló 3. helyezés

Rajzverseny	Dojcsán Róbert	IV.B	Kerületi v. 2. hely
Bíborpiros szép rózsa	Kováč Liliana	IV.B	Járás forduló 2. helyezés
	Liszi Réka	IV.B	Járás forduló 3. helyezés
Népdalverseny	Liszi Réka	IV.B	Járás forduló 3. helyezés
	Száraz Gabriela	IV.B	Járás forduló 2. helyezés
	Čirik Cyntia	VII.B	Járás forduló 2. helyezés
	Liszi Cyntia	VIII.B	Járás forduló 3. helyezés
Tompa Mihály vers- és Prózamondó Verseny	Bott Krisztián	V.B	Területi ford. 1. hely, Járás f. 1. hely Kerületi f. 3. hely, Országos döntő
Dobré slovo	Száraz Bianka	VII.B	Járás forduló 1. helyezés
	Malúch Krisztina	IX.B	Járás forduló 1. helyezés
Német nyelvi olimpiász	Sipos Sándor	VII.B	Járás forduló - 2. helyezés
Járás sakkverseny	Veres Sandra	VIII.B	Kerületi forduló - 3. helyezés
Atlétika-súlylökés	Veres Richard	IX.B	Járás verseny - 3. hely

A NAGYKÉRI ALAPISKOLÁBAN VÉGZETT TANULÓK NÉVSORA AZ 1988/1989-ES TANÉVTŐL

1988/1989 8.B: Banyár Béla, Csepedi Mónika, Dojcsán Mónika, Gubó Péter, Janík Tímea, Jaruska Mónika, Kišucký Róbert, Kováč Kristián, Križan Andrea, Križan Kristína, Noszák Tímea, Szabó Andrea, Száraz Gábor, Száraz Gábor, Száraz Erika, Szőke Ferenc, Szőke László, Szőke Ivett, Szőke Mónika, Sztranyák Tibor, Trvalec Judit, Varga Piroska

1989/1990 8.B: Bában Zoltán, Banyár Roland, Bohumel István, Dobrotka Gyula, Dojcsán Ivett, Dojcsán Hajnalka, Gróf Ágnes, Mali Diana, Száraz Csaba, Száraz Erika, Száraz Gabriella, Száraz Gáspár, Száraz Katalin, Száraz Pál, Száraz Zoltán, Solár Piroska, Szőke Patrik, Szőke István, Vrták Zsanett

1990/1991 8.B: Banyár Gábor, Bartisek Dalibor, Čebík Norbert, Együd Patrik, Gáhy Gábor, Janík Róbert, Kazán Ágnes, Krizsan Zoltán, Lőrincz Ivett, Malúch Marek, Mészáros Erika, Noszák Annamária, Ördögh Zsolt, Száraz Katalin, Száraz Péter, Tóth Viktória, Valáška Róbert, Vanya Marian, Vas Tímea

1991/1992 8.B: Baňár Roman, Bában Katalin, Bohumel Margit, Dobrotka Karolina, Földesi Karolina, Gróf Zoltán, Hanzelík Zsuzsanna, Janyik Zoltán, Kazán László, Kovács Ildikó, Kőkényesi Róbert, Major Miroslav, Malý László, Peternai Lóránt, Šebík Zsuzsanna, Szabó Lívia, Száraz Adrián, Száraz Kornélia, Solár Ferenc, Szőke Erik, Szőke Erika, Vaš Andrea, Veres Zsolt

1992/1993 8.B: Bartisek Roman, Bálint István, Együd Lajos, Gáhy Katalin, Hanzelík Antal, Holec Denisa, Janík Zsuzsanna, Kazán Gábor, Lázár Andrea, Malý Péter, Sebík Zoltán, Száraz Andrej, Száraz György, Tóth Beáta, Vas Kornél, Valaska Elvira

1993/1994 8.B: Barusz Attila, Bartisek Zsuzsanna, Bálint Gábor, Hulala Andrea, Kreškóci Kamil, Major László, Malý Zoltán, Szabó Norbert, Száraz József, Száraz István, Száraz Zsolt, Szőke Róbert, Szőke Szilvia, Tóth István, Trvalec Jana, Valaska Gábor, Veres László, Veres István

1994/1995 8.B: Csepedy Norbert, Dojcsán László, Dojcsán Roland, Együd Mária, Fiala Edit, Gyurián Attila, Gyurián Zsuzsanna, Holec Béla, Lőrincz Éva, Múdry Radoslav, Simon Katalin, Szabó Zsuzsanna,

Szárász Anna, Szárász Katalin, Sládiček György, Szőke Szilvia, Tóth Szilvia, Vrták István

1995/1996 8.B: Čebík Szilvia, Gáhy László, Geday Erik, Gróf Andrea, Kóňa Andrea, Kóňa Dániel, Kóňa Mária, Kováč Sándor, Lőrincz Sándor, Lázár Szilvia, Mészáros Róbert, Máté Viktória, Mudrý Katalin, Ördögh Attila, Szárász Róbert, Valaska István, Vanya István, Vereš Marian, Vereš Péter

1996/1997 8.B: Dojcsán Mária, Dojcsán Mónika, Gyurián Norbert, Gyurián Hajnal, Kónya Evžen, Kovács Kristína, Kőkényesi Attila, Peternay Attila, Szárász Antal, Szárász László, Tyapus József

1997/1998 8.B: Bottlík Ildikó, Fiala Dénes, Földesi Marianna, Kováč Anikó, Malý Melinda, Máthé Zsanett, Pintér Pál, Šebík Annamária, Simon Erzsébet, Szárász Tamás, Szárász Andrea, Szárász Gabriella, Szőke Aranka

1999/2000 9.B: Bartisek Rozália, Dobrotka Mónika, Holec Roman, Noszák Ján, Obonya Erika, Szárász Dániel, Szlovák Martin, Valaska László, Veres Norbert, Tyapus Alexander

2000/2001 9.B: Balla Anton, Banyár Mária, Barusz Viktória, Csepédi József, Gubó Katalin, Hulala Diana, Kóňa Iván, Krizsan Attila, Mészáros Erika, Palatka Krisztína, Szabó Róbert, Szárász Dávid, Szárász Melinda, Szárász Miriam, Szárász Rita, Tóth Attila, Vereš Tímea

2001/2002 9.B: Brath Marián, Barusz Éva, Dojcsán Róbert, Hulala József, Janyík Attila, Kiss Vilmos, Kónya Pál, Kotúček Márk, Kováč Andrea, Maly Zoltán, Mészáros Lea, Molnár Katalin, Ševčík Kinga, Szárász Péter, Szárász Richárd, Szárász Katalin, Veres Zoltán

2002/2003 9.B: Bátor Martin, Bottlík Attila, Bódi János, Gajdoš Noémi, Hulala Krisztján, Janyík Csaba, Krizsan Zoltán, Maly Iona, Malúch Beáta, Oboňa Malvína, Szárász Brigitta, Szőke Zsuzsanna, Veres Ivett

2003/2004 9.B: Birkus Veronika, Csámpay Attila, Dojčán Zoltán, Dragůň Milán, Gajdoš Tünde, Kovačik Katalin, Kotúček Krisztján, Kováč Márton, Kupeček Lenke, Malý Tímea, Malý Zoltán, Szabó Piroska, Szárász Tamás, Szárász Melinda, Szárász György, Ťapuš Andrea, Vereš Adriána

2004/2005 9.B: Birkus Attila, Bódi Péter, Csámpay János, Dojčán Zoltán, Fica Pál, Gróf Tamás, Máté Péter, Slovák Marián, Szárász Béla, Szőke József, Tamási Gabriella

2005/2006 9.B: Bálint Orsolya, Fica Alexandra, Kónya Mária, Noszák

Judit, Szárász Dániel, Szárász Krisztján, Szárász Márk, Szárász Erzsébet, Tokár Tibor

2006/2007 9.B: Balogh Roland, Csámpay János, Janyík Szabolcs, Kurcsa Brigitta, Prešinsky Dániel, Szárász Mária, Veres Zoltán

2007/2008 9.B: Dojčán Ádám, Dojčán Dávid, Dojčán Ferenc, Dojčán Róbert, Kmetyo Rebeka, Malúch Krisztína, Tokár Szandra, Veres Richard

2008/2009 9.B: Čerman Benjamín, Kurcsa Dávid, Kurcsa Tamás, Liszi Cyntia, Szabó Katrin, Szárász Sándor, Szárász Attila, Szárász Zoltán, Veres Szandra

2009/2010 9.B: Bálint Erika, Balog Antal, Balogh Tibor, Cserman Róbert, Čirik Cyntia, Gróf Márton, Lőrincz László, Szárász Bianka, Šipos Sándor, Veres Roland, Veres Péter

2010/2011 9.B: Balog Éva, Veres Dominika

2011/2012 9.B: Bott Krisztján, Mészáros Krisztján, Szakács Zoltán, Szárász Adrián

A Nagykéri Alapiskola tanulóinak névsora a 2012/2013-as tanévben:

I.B: Borsányi Dávid, Gyepes Márk, Szabó Dávid, Szőke Sebastian, Urban Róbert

III.B: Gróf Vivien, Harazin Erik János, Szárász Roderik, Szárász Szabolcs, Szőke Krisztína

IV.B: Borsányi Dominik, Bott Csilla, Cserman Dávid, Kanyicska János, Szabó Alexandra, Szárász Frederik, Szőke Bíborka, Szolár Denis, Sztranyák Viktor

V.B: Bában Olívia, Birkuš Ádám, Szárász Bianka, Szárász Krisztína

VI.B: Peternay Kristóf, Szárász Márk, Szárász Ádám, Vereš Szofia

VII.B: Bában Liliana, Bálint Zsolt, Bálint Viktória, Kanyicska Krisztína, Peternay Nikolas

VIII.B: Bában Laura, Bálint Tamás, Csepédi Noémi Viktória, Grezso Krisztján, Prešinský Dávid, Szárász Attila, Szárász Anikó, Szárász Bianca, Szőke Viktória

IX.B: Bálint Laura, Dojčán Róbert, Kováč Liliana, Liszi Réka, Malý Denisz, Szabó Kevin, Szabó Lívia, Szárász Bettina, Szárász Szabina, Šipoš Natália

---

 202 MAGYAR ISKOLÁVAL IS LEHET SZLOVÁK KÖRNYEZETBEN ÉRVÉNYESÜLNI

Gondolom, mindannyian több példával tudnánk bizonyítani ezt az állítást. Az érvényesülés ugyanis főleg elhatározás és akarat kérdése. Mindenképp emberfüggő! Azonkívül nagyon fontos a kemény munka, és persze a szerencse is. Szerintem a siker, illetve az érvényesülés szubjektív állapot. Ugyanúgy, ahogy a boldogság és a siker is sokszor két különböző dolog. Szóval a nagy kérdés, hogy mi módon akarjuk mérni az érvényesülést?

Ha szakmai sikereket akarjuk, akkor nagymértékben az ember életét meghatározó személyek/főnökök és a környezet hatásának a függvényét is latba kell vennünk. Szóval az egész nemcsak az iskolától mint intézménytől függ. Az én példám, lehet, egyesek számára a szakmai siker példája. Szlovákiában a másik legnagyobb vállalat, a SLOVNAFT pénzügyi igazgatója, és emellett a MOL csoport regionális pénzügyi igazgatója vagyok. Nem kérdés, hogy ebben a magyar iskoláknak is nagy a része. De ez mögött ott a nagyon kemény munka, a sok-sok jó ember (az eddigi főnökeim, tanítóim, kollégáim) és a már említett szakmai szerencsetényező is.

A magyar iskola előnyeit viszont inkább másban látom. Mégpedig a biztos alapokat nyújtó anyanyelvi oktatás, a magyar nyelv és irodalom ismerete, és ami számomra talán a legfontosabb: az IDENTITÁSTUDAT megerősítésében. Hogy tudom, ki vagyok, honnan jöttem, és mi a múltam. Egyszerűbben fogalmazva az az állapot, hogy magyar vagyok. Ebben a segítségben a magyar iskolák szerintem kikerülhetetlenek.

Amint Komenský is mondta (aki ugyebár nem volt magyar), mindenkinek a saját anyanyelvén kellene tanulnia. Nehéz megérteni azokat a magyar szülőket, akik CSAK azért adják a gyerekeiket szlovák iskolába, mert félnek, hogy a magyar iskolával hátrányba kerülhetnének. Ilyen példák az én időmben is

---

voltak. Egy család esetében, ahol otthon is magyarul folyik a társalgás, fontos, hogy a gyermek az alapismereteket az anyanyelvén sajátítsa el, hiszen az alapiskolában találkozik először a nagyobb elvárásokkal, akkor kell először igazán teljesítenie, meg kell tanulnia írni, olvasni, stb. Ha ekkor nyelvi akadályokba ütközik, az nemcsak a tanulmányi előmenetelére, de magabiztosságára, önképére, így későbbi érvényesülésére is negatív hatással lehet.

Egyébként én ma már semmi esetre sem akarnám lecserélni Jókait, Mikszáthot, Márait, stb. De ezt az előnyt sajnos sok szülőnek nagyon nehéz elmagyarázni. Amúgy a magyar nyelv ismerete a közép-európai régióban kimondottan előnyös. Ha kihagyjuk a magyar nyelvet gyermekeink életéből, 14,5 millió potenciális kapcsolatot vonunk meg tőlük. Ezt csak azoknak említem, akiknek Jókai és Mikszáth neve nem mond semmit.

A vegyes házasságban a gyerek majdnem mindig megtanulja a szlovák nyelvet, de ez sokkal kevésbé érvényes fordítva. Azt senki nem vitatja, hogy hasznos megtanulni szlovácul. Szerintem a magyar iskoláknak mindenképp jobban fel kéne vállalniuk a szlovák nyelv oktatását, hiszen ez az ún. gyöngye láncszem, amiért a szülők az egyik vagy a másik oldalra húznak. Már alapfokon meg kéne tanítani a szlovákokat (nem a bemagolt irodalomra gondolok), akkor lehet, a támadási felület is csökkenne a magyar iskolákkal és a magyar oktatással szemben.

Ing. Janyík László
Slovnaft
pénzügyi igazgató

POGRÁNY

205

A POGRÁNYI ALAPISKOLA

1935-ben kezdett épülni, Jézus Szíve római katolikus népiskola néven kezdte meg működését. Az épületet 1964-ben felújították, 1976-ban az iskolában már 10 tanterem volt, mert a nyitragesztei iskolát felszámolták. Napjainkban az iskolát – ami a járás egyedüli önálló teljes szervezettségű magyar alapiskolája – 53 diák látogatja, akik 7 osztályban tanulnak. A tanári kar 10 tagú. Diákjaink Pogrányból, Alsóbodokról, Nyitra-gesztéről, Zséréről és Lédecről vannak.

- 206 Szakkörök:
A 2012/2013-as tanévben az iskolán a következő szakkörök működnek:
- művészeti szakkör
  - felkészítés felvételi vizsgára (matematika, magyar és szlovák nyelv)
  - sportszakkör
  - angol nyelvű drámaszakkör

Ezen kívül diákjaink minden évben műsorokkal lépnek fel Pogrányban és Nyitraegersztén az idősök napja, karácsony és anyák napja alkalmából.

Mgr. Šonkoľ Zoltán

MIÉRT JÓ MINKET VÁLASZTANI, MILYEN TÖBBLETET NYÚJT A MI ISKOLÁNK?

Mikor feladatul kaptuk az igazgató úrtól, hogy e témával kapcsolatban írjuk le a gondolatainkat, akkor elsősorban az jutott az eszembe – nem mint pedagógusnak, hanem mint szülőnek –, hogy leírom, nekem mit adott a magyar tanítási nyelvű iskola. Tulajdonképpen az egész eddigi életemet meghatározta, hiszen ott nyíltak ki számomra az értelem kapui. Nagyon szívesen emlékszem vissza azokra az évekre, melyeket a Gimesi Alapiskola, illetve az Érsekújvári Gimnázium magyar tagozatán töltöttem el.

A lexikális tudás mellett elsősorban emberséget tanultunk kiváló pedagógusainktól. Megtanultuk, hogy honnan származunk, kik vagyunk, és merre tartunk az életben. Ehhez tartom magam a mai napig is. Nagy szeretettel gondolok vissza azokra a történelem órákra, melyeket Morvay Hajnalka tanító néni tartott. A szocializmus alatt, amikor mi a történelmünket tanultuk

tankönyv nélkül, magyar történelmi vetélkedőkön vettünk részt, stb. Aki abban a korszakban látott történelem tankönyvet, az megérti, hogy miért mondom ezt, hiszen abban az időben ezeket a kiadványokat áthatotta a szocialista szellem, és sok esetben történelmi ferdtételeket tartalmaztak.

Sosem felejttem el, amikor a gimnáziumból háromnapos tanulmányi kiránduláson voltunk Budapesten 1993. október 23-25-e között. Részt vettünk a forradalmi emlékűnnepségen, az esti fáklyás felvonuláson. Nagyon büszke voltam arra, hogy a tömeggel együtt elénekelhettem a magyar himnuszt, és éreztem, hogy ehhez a néphez tartozom és nem máséhoz. Itt hallottunk először olyan információkat, amelyeket a kommunista diktatúra alatt nem volt szabad kimondani sem, leírni meg egyáltalán. Azért sok esetben börtön járt.

Ezek után el sem tudom képzelni, hogy a fiam ne az ezeréves, gazdag történelmünket tanulja, hanem egy számomra idegen nép idegen történelmét idegen nyelven. Még ha az az „idegen” az államnyelvünk is, hiszen Szlovákiában élünk és nem Magyarországon.

Mgr. Fazekas Ágota

A TÖBBNYELVŰSÉG ELŐNYE VEGYES HÁZASSÁGBAN

Nehéz e témáról értekeznie olyasvalakinek, aki nem vegyes házasságból származik.

Nyilvánvaló, hogy minél több nyelvvél bírunk, annál szélesebb látókörrrel rendelkezünk. A többnyelvű ember ott-honosan mozog több kultúrában. Hiszen minden egyes újabb nyelv birtokában világról alkotott képe, felfogása módosul. Két különböző világfelfogás szerint értékel.

A nyelv nemcsak kapcsolatteremtésre alkalmas, hanem önmagunk kifejezésére és megértetésére másokkal. Azok, akik

vegyes családból jöttek, magabiztosabbak és önállóbbak. Gyakran közvetítőként, fordítóként szerepelnek a közösségen belül ahol élnek, s ez érzékenyebbé, nyitottabbá teszi őket. Amennyiben környezetük, s azon belül a szűk család is demokratikus, nincs semmi gond. Ám ha az egyik nyelv megpróbál felülkerekedni a másikon, „átnevelni“ azt, e légkör káros hatásának bizonyulhat. Onnantól kezdve már minden „csak“ emberfüggő.

A gyermek elméletileg bármilyen nyelvet képes elsajátítani tisztán utánzási alapon anyanyelvével párhuzamosan. Beszélve tanul, utánozza a hallottakat, kísérletezik a szavakkal. Ismétli, amire megerősítést kap, s elhagyja, amire nem. Így képes egyszerre több nyelvet is megtanulni. Viszonylag hamar rájön, hogy ugyanazt a nyelvet nem használhatja a családon belül. Elvileg mindkét nyelven képes kifejezni magát, ám a gyakorlat mégis más. Mindig létezik egy domináns nyelv, amely alpból, ösztönszerűen felülkerekedik a másikon. Ez annak a szülőnek az anyanyelve, akivel a gyermek felcseperedik, akivel több időt tölt.

A két nyelvet anyanyelvi szinten használók hatékonyabban szűrik ki a felesleges, félrevezető információkat. Jobban teljesítenek, ha ugyanazon időn belül több dologra kell odafigyelniük. Könnyebben tanulják az idegen nyelveket, mert már ismerik a mikéntjét. Logikájuk és memóriájuk jobban stimulált, mert alpból két, merőben másféle inger éri őket.

A vegyes házasságban születettek személyisége gazdagodik a két nyelv által önmagába foglalt kultúrával. E két nyelv természetes módon, feszültségmentesen kapcsolódik egymáshoz s egészíti ki egymást. Többet tudnak a toleranciáról, alpból felfigyelnek a részletekre. Képesek helyes következtetéseket levonni, majd azokat racionálisan elemezni, mert összehasonlítási alapuk, amely végig kísérte őket életük során, bő forrásként figurál. Látszólag egymástól eltérő dolgok közt is összefüggéseket vélnék felfedezni.

Aki többnyelvű, az nem olyan könnyen veszik el az életben, s ha majdan egyszer úgy hozza a sors, nem rémül meg a vegyes házasságtól sem. Elvégre olyan kapcsolatba készül

majd belépni, amilyenből ő maga is származik. Tudja a mikénteket, s tisztában van a hogyanokkal. Hazatér...

Mgr. Horváth Árpád

A MAGYAR ISKOLA SZEREPE A VALÓDI ÉRVÉNYESÜLÉSBEN

Vitázni arról, hogy fényesebb jövő várja-e gyermekeinket, ha szlovák tannyelvű iskolába íratjuk őket, hiábavaló.

Azoknak a tanulóknak a szüleit, akik ezt a nézetet vallják, nem győzi meg sem az észérv, sem pedig a bizonyíték. Ők már döntöttek, s „alibit“ is biztosítottak cselekedetük alátámasztására, jogosultságára.

Hogy otthon (még) magyarul beszélnek – bár egyre több szlovák helyettesítő szavat építenek mondandójukba – mentesíti őket mindennemű vád alól. Piciny lelkük megnyugodhat...

Nem tudatosítják, hogy reklámszlogenekből ellesett véleményük ereszteke sok helyütt foghíjas. Hogy nem attól sikeres valaki, hogy magyarként szlovák iskolába járták, hanem hogy milyen képességekkel rendelkezik. Milyen tanítókkal, tanárokkal hozta őt össze a sors, s szűk környezetében – családján belül – támogatták-e őt a tudásszerzés rögzös útján.

Mi, szlovákiai magyarok, mindannyian ugyanannak az államnak a (megtúrt?) polgárai vagyunk. Adófizetők s emberek egyaránt. Vannak kötelezettségeink, de ugyanakkor jogaink is, amikkel élnünk kell/kellene!

Ha mi önszántunkból lemondunk ezekről, balgaság feltételezni, hogy majd az államalkotó többség ránk erőlteti azokat.

Tudom, itt Zoboralján merőben más a helyzet, mint mondjuk Mátyusföldön. Ám, ha divattá válik az „úgyis szlovák középiskola vár rám“ nézet, akkor már eléggé nagy a baj.

Ugyanis a szlovák tannyelvű iskolák – legyenek bármennyire jól felkészültek és magas színvonalúak – nem ápolják a legalapvetőbb dolgot, amit nekünk kell: a nemzeti hovatartozás tudatát! Nem őrzik a lángot, amely nélkül a nemzet elpuhul, s idővel felmorzsolódik. S végül nem marad senki, aki anyanyelvünkön szólal majd meg e végeken.

A televíziós vetélkedőkből tanult történelem nem helyettesíti őseink hagyatékát, amit a nemzetiségi iskolák hivatottak továbbvinni a családdal karöltve. Mert aki gyökerek nélkül nő fel, az az életben nem találja helyét. Nem tudja hová, kihez tartozik. Csak sodródik a többiekkel, s nincs világos jövőképe, célja az életben. Nem tartozik egyik táborba sem.

Mindenkit hajt valami. Van, kit a tudás utáni vágy, és van, kit a győzni akarás. Van, akit a pénz hoz lázba, más viszont a lelki gazdagságban hisz. Majd' mindannyiunknak más és más a mozgató rugója. Ám egyvalami közös bennünk. Szeretnénk előre haladni, jobbak lenni, s ez cselekvésre készlet. Magyarként, magyar iskolákkal semmiben sem maradunk alul a többséggel szemben. Sőt!

Leérettségiztem. Egyetemem végeztem. Mindezt annak dacára (?), hogy magyar óvoda és alapiskola volt mögöttem. De sosem éreztem, hogy bármilyen hátrányom származott volna ebből – már ami a tanulmányaimat illeti.

Mondják, hogy ahány nyelv, annyi emberként állod meg a helyedet az életben. Miért ne lenne így? Elvégre aki tartozik valahová, s tudja honnan érkezett, az előtt a jövő kitarja kapuit. Mert tudja hová tart, s mit akar a nagybetűs Élettől... Még valahol Európában, nemzetiségiként is!

Mgr. Horváth Árpád

Sokan vagyunk. Sokan és sokfélék.

Ám nemzetek és fajok tömkelegén belül minden egyes közösséget nyelve, kultúrája és ősei hagyatéka tesz azzá, ami. Összekovácsol, s megkülönböztet a többiektől.

Mi magyarok is így vagyunk ezzel. Mindegy, ki mikor, s hová született, kinek kik voltak, vagy épp nem voltak a felmenői. Harcol az ÜGYÉRT, vagy csak úgy „elvan”. Valamennyiünket azonosít, összetartozóvá tesz az anyanyelvünk.

Mindannyian e nyelven tanuljuk meg a világot, szívjuk magunkba a tudást. Éljük életünket benne, vele, érte. Erőlködés nélkül használjuk, hiszen sürgősen fordítanunk, szavakat keresnünk gondolataink kifejezéséhez. Nem kell más nyelv szerkezeti sémáihoz igazítani mondandónkat, beszédünk magától értetődő.

E nyelv segít beilleszkednünk és egyedivé válnunk. Megérteni mindazt, ami körülöttünk napi szinten zajlik. Érzelmek nyelve ez, mely bizonyosságot és lelki nyugalmat nyújt felhasználójának. Gyermekeinktől kezdve végigkísér halálunkig, mint hű társ. Ezen játszunk, nevetünk, szeretünk és gyűlölünk, születünk, s majd egyszer elmúlunk.

Az idegen nyelv lassít és pontatlanná tesz. Keresnünk kell a megfelelő szavakat, kifejezéseket, elvégre fordítani kényszerülünk gondolatainkat, s ez hátrányhoz vezethet. Bármilyen szinten is műveljük, sosem fogjuk tudni olyan szabadon, megerőltetés nélkül használni, mint anyanyelvünket. Sosem fogjuk magunkat úgy igazán otthon érezni benne.

Az anyanyelvi oktatás logikailag alaptól bővíti tudásunkat, fejleszti személyiségünket. Miután azt kellőképp elsajátítottuk, zöldtet kaphat az idegen nyelv is. Nem hamarabb és semmiképpen sem fordítva!

Nemzetiségünk megmaradásában e nyelvnek elsőrendű a szerepe. Könnyebb, zökkenőmentesebb a tanulási folyamat,

a gondolatok továbbítása és magunkévá tétele. Hiszen érthető nyelven bővítjük tudásunkat, fejlesztjük gondolkodásunkat. Nem kell többletenergiákat fektetnünk külön a megértésre. Szinte gondolkodás nélkül, automatikusan törnek elő belőlünk a szavak és mondatok. Vizuálisan, mintegy képben „látjuk” mondandónkat.

Minden nyelv közösségileg elfogadott rendszer, amely kifejezőképességünk legalapvetőbb eszköze. Gyermekként sajátítjuk el, s a nemzethez, családhoz, közösséghez tartozás kifejezője. Idegen nyelv tanulásakor alapnyelvként figurál.

Az idegen nyelv nem légből kapott megnevezés. Hiszen tanulásával egy számunkra addig más gondolkodásmenetet próbálunk elsajátítani. Felnőttként ez nem jelent gondot. Ám gyermekként annál inkább, mivel összezavarhatja a gyermek egyébként is túlterhelt lelki világát! Annyi minden újat kell elsajátítania annak a tanulónak, hogy így is van mit csinálnia, nehogy lemaradjon. Nem hogy még mindezt egy számára teljesen idegen nyelven kelljen győznie...

Ezért az anyanyelven történő oktatásnak az óvodával kéne kezdődnie (ha lehetőség van rá). Ám sajnos sok esetben nem így van! Pedig valójában minden ott kezdődik, s dől el.

Amint Reményik Sándor írta 1925-ben: „*Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát!*”

A templom elsősorban hitünk, meggyőződésünk dolga. Egyként áll ki mellette mindenki, ha kell. Ám az iskoláért csak azok, kiknek iskolaköteles gyermekeik vannak. Miért? Hiszen az iskola létünk s megmaradásunk egyik alappillére. Mert magyarnak nemcsak születni, hanem élni is kell!

Mgr. Horváth Árpád

A POGRÁNYI ALAPISKOLA VÉGZŐSEI:

2012: Ács Bianka, Bencz Dávid, Brath Erzsébet, Ernek Dávid, Ernek Ljubomír, Furár Klaudia, Gyepes Melánia, Szalai Veronika, Tóth Zsuzsanna, Vaňo Denis, Zeman Tímea

2011: Balko Nikoleta, Bányi Gábor, Együd Tamás, Gyepes Lucia, Lauro Angelika, Szabó Márk, Tóth István

2010: Belány Patrícia, Gubó István, Javorka Attila, Nagy Patrik, Pócsik József, Szalai Szilvia, Száraz Jana, Zeman Patrik

2009: Balkó Krisztina, Boszorád Dávid, Brath Andrea, Együd Brigitta, Gyepes Ádám, Palkovič Tamás, Tóth Krisztián, Tóth Zoltán,

2008: Balko Borbála, Boszorád Sándor, Együd Katalin, Gál Péter, Hamar Richard, Imre Róbert, Juhász Felícia, Mokoš Dávid, Matyó Tímea, Száraz Angelika

2007: Bene István, Csekei Bernadett, Haris Henrietta, Kišš Mária, Kozma Andrea, Laca János, Matyó Mihály, Nagy József, Tóth György, Kozma Milan

2006: Balko Margaréta, Gyepes Alexandra, Hamar Gábor, Juhász Mária, Mészáros Marian, Nagy Veronika, Paulis Anita

2005: Andocs Tamás, Bányi Norbert, Bene Bernadett, Brath Angelika, Bús Norbert, Együd Péter, Javorka Tamás, Kazán Pál, Laca Jana, Matyó Adrianna, Matyó Tamás, Menth Pál, Molnár Attila, Tóth Ervin, Tóth Veronika

2004: Együd Veronika, Földessy Zsolt, Gál Veronika, Gyepes Péter, Haris Marianna, Jančovič Erika, Kišš Péter, Kisléghy Mária, Lauro Veronika, Matyó Milan, Mokoš Róbert, Molnár Veronika, Pócsik Terézia, Takáč Andrea

2003: Boszorád Zoltán, Bús Dominik, Brath Veronika, Együd Mária, Gyepes Patrik, Javorka György, Kazán Péter, Molnár Ildikó, Molnár

Lucia, Pastier Andrea, Pindeš Krisztina, Szabó Noémi, Száraz Andrea

2002: Benc Miloš, Gallai Michaela, Gál Tibor, Gál Zoltán, Gyepes Veronika, Majtán Zoltán, Paulis István, Prešinsky Laura, Szőke Péter, Thürmer László, Tóth Adrianna

2001: Benc Katalin, Bene Bernadett, Brath Norbert, Brath Péter, Gyepes József, Jaruška Anita, Maťo Marian, Ment Katalin, Mészáros Jana, Molnár Miloš, Paulis Zsuzsanna, Szabó Marianna, Zsebi Ferenc

2000: Ács László, Bene Péter, Bene Tamás, Gál Katalin, Haris Denisza, Kmeťo József, Kozma László, Lydik Ľubica, Malý Mária, Molnár Krisztina, Paulis Marián, Pindes Mária, Szalai László, Turcsányi Csaba

1999: Keresztes József

1998: Bányi Péter, Brath Marieta, Gyepes Szilveszter, Jaruška Eduard, Jasim Marianna, Kišš Zoltán, Kmeťo Tamás, Miko István, Paulis Andrea, Paulis Éva, Paulisz Katalin, Palkovič Erika, Szabó Krisztián, Szabó Imre, Szalai Denisza, Zelenák Róbert, Bene Patrik, Kondé Mónika, Csingér Edit, Gyepes Mária, Barát Alena

1997: Balko Patrik, Balkó Péter, Barát Stanislav, Benc János, Benc Zsanett, Bene Jana, Bene Marianna, Bene Stanislav, Belány Roland, Bús József, Gyepes Árpád, Malý Daniela, Molnár Marcela, Pindes Krisztina, Pócsik Klaudia, Sándor Péter, Szőke László, Turcsányi Attila

1996: Balkó Marian, Boszorád László, Csingér Péter, Čingér Lenka, Depeš Ottó, Gál Mária, Gyepes Szilvia, Gyepes Péter, Kóša Anikó, Kondé Tibor, Keresztes Jana, Malý Jana, Molnár Oszkár, Paulisz Lívია, Palkovics Norbert, Szombath Jana

1995: Bene Júlia, Bene Katalin, Brath Éva, Brath Éva, Brath Gabriella, Brath Gyula, Brath Maroš, Bús Mihály, Drozdák Mónika, Gunár Martina, Gyepes Attila, Gyepes Miloš, Kondé Erik, Kondé Éva, Lydik Kamilla, Malý Klára, Maťo Tamás, Miko Mária, Molnár Roland,

Pastier Angelika, Pastier Blanka, Palkovič Krisztián, Sándor Mónika, Szőke Marianna, Tóth Erika

1994: Ács Alena, Bene Lívია, Bene Denisza, Bene Ernő, Bene Tibor, Boszorád Éva, Bús Angelika, Gálik István, Gyepes Renáta, Gyepes Aneta, Ment Aneta, Pindes Tímea, Thürmer Ferenc, Thürmer Radoslav, Tóth Gábor, Varga Zsuzsanna

1993: Balkó Andrej, Balkó Radoslav, Brath Lívია, Brath Mónika, Bús Éva, Drozdák Attila, Gál László, Gyepes Tibor, Gyepes Zoltán, Juhász Klaudia, Juhász János, Lydik Dušan, Maťo Igor, Méri István, Tóth Gabriella, Varga Katalin

1992: Ács Adrianna, Ács Zoltán, Balkó Jaroslav, Balkó Róbert, Bene Miloš, Brath Andrej, Brath Mária, Együd Marián, Gyepes Blanka, Gyepes Blanka, Gál Norbert, Gyepes Dániel, Gyepes György, Gyepes László, Hudec Péter, Kósa Melinda, Ment Zoltán, Molnár Erik, Molnár Marek, Pastier Margit

1991: Ács Attila, Ács Mária, Ács Marián, Brath Alíz, Brath Annamária, Brath Denisza, Brath Henrik, Brath Szilvia, Bús Mónika, Bús Zoltán, Czákó Eleonóra, Csingér Endre, Földessy Ildikó, Gál Erik, Gál Katalin, Gálik Péter, Gyepes Zoltán, Kondé Marián, Kondé Renáta, Ment Gábor, Pindes Adrianna, Pindes Alena, Pindes Denisza, Pindes Zsuzsanna, Sranko Péter, Szabó Sándor, Szombath Klaudia, Varga Alena, Sándor Andrea

1990: Balkó Beáta, Boszorád Szilvia, Bús Antal, Drozdák Mária, Gál Attila, Gál Hajnalka, Gyepes Ildikó, Jalecz Katalin, Matyó Blanka, Máté Mária, Molnár Ferenc, Nagy Éva, Pasztier Nóra, Pindes Roman, Szabó Angelika, Szalay Lívია, Szombath Angéla

Jelenlegi diákok, 2012/2013-as tanév:

1. évf.: Razgyel Ádám, Tóth Mihály
2. évf.: Razgyel Rebeka, Máté Csaba
3. évf.: Balko Brigitta, Szakács Luca, Šebík Adrián, Tóth Viktor
4. évf.: Fazekas Zoltán, Gálik Rudolf, Kolompár Kevin

5. évf.: Ács Krisztián, Gál Viktória, Kolompár Éva, Nádaši Filip
Sebastián, Szakács Réka

6. évf.: Balko Denis, Benc Benjámín, Brath Krisztina, Mészáros
Jonatán, Nagy Kevin, Paulis Richard, Tóth Scarlett

7. évf.: Ács Dániel, Brath Éva, Gál Sofia, Gyepes Boglárka, Gyepes
Dávid, Imre Veronika, Matyó József, Paulis Karolina, Szabó Viktória,
Tóth Kristóf

8. évf.: Ács Roman, Ács Samuel, Bañar Adrián, Bencz Ferenc, Bús
Karolina, Gubó Laura, Kolompár István, Matyó Kornél, Matyó Tímea,
Nádaši Frederik Miroslav, Szabo Dávid, Tóth Martin, Tóth Patrik,
Vajzer Patrik, Vaňo Vanessa

9. évf.: Benc Bianka, Brath Dominika, Gyepes Angelika, Szalai Ádám,
Tóth Tímea

Tanári kar:

Mgr. Balkó Annamária – anyasági szabadság

Mgr. Bús Éva

Mgr. Decsi Viktor

Mgr. Fazekas Ágota

Bc. Finta Alexandra

PaedDr. Gál Katalin

Mgr. Horváth Árpád

Bc. Kovács István

Licskó Bálint

Mgr. Šonkoľ Magdaléna – anyasági szabadság

Mgr. Šonkoľ Zoltán

PaedDr. Szakács Klaudia

Összeállította: Mgr. Šonkoľ Zoltán

VERSENYEKEN ELÉRT EREDMÉNYEINK AZ UTÓBBI 5 ÉVBEN

Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2007/2008	Bús Karolina	járási f. - 2. hely	Bús É.
	Tóth Scarlett	járási f. - 2. hely	Bús É.
	Együd Katalin	járási f. - 3. hely	Máté M.
	Száráz Angelika	járási f. - 3. hely	Máté M.
	Lauró Angelika	járási f. - 2. hely	Máté M.
2008/2009	Tóth Scarlett	országos f. - ezüstsáv	Bús É.
	Szakács Réka	kerületi f. - bronzsáv	Szakács K.
	Lauró Angelika	kerületi f. - ezüstsáv	Máté M.
2009/2010	Brath Erzsébet	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Tóth Zsuzsanna	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Bús Karolina	kerületi f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Gubó Laura	kerületi f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Szakács Réka	kerületi f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Tóth Scarlett	kerületi f. - ezüstsáv	Bús É.
	Lauró Angelika	országos f. - ezüstsáv	Szakács K.
	2010/2011	Szakács Luca	járási f. - ezüstsáv
	Szakács Réka	kerületi f. - ezüstsáv	Szakács K.

	Gyepes Boglárka	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Gubó Laura	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Szabó Viktória	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Bús Karolina	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Tóth Scarlett	járási f. - ezüstsáv	Bús É.
	Vaño Vanessa	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Lauró Angelika	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Brath Erzsébet	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Tóth Zsuzsanna	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Gyepes Lucia	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Brath Dominika	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Ács Bianka	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
2011/2012	Szakács Luca	kerületi f. - ezüstsáv	Bús É.
	Szakács Réka	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Benc Benjamin	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Imre Veronika	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Gyepes Boglárka	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.
	Brath Dominika	járási f. - ezüstsáv	Szakács K.

Szép Magyar Beszéd

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2007/2008	Brath Andrea	regionális f. - résztvevő	Szakács K.
2008/2009	Belány Patrícia	regionális f. - résztvevő	Szakács K.
2009/2010	Brath Erzsébet	regionális f. - résztvevő	Szakács K.
2010/2011	Brath Krisztina	regionális f. - 1. hely	Bús É.
	Brath Erzsébet	regionális f. - résztvevő	Szakács K.
2011/2012	Szakács Réka	országos f. - 7. hely	Szakács K.
	Brath Erzsébet	regionális f. - 6. hely	Szakács K.

Poznaj slovenskú reč

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2007/2008	Brath Dominika	regionális f. - résztvevő	Bús É.
	Brath Andrea	regionális f. - résztvevő	Markó A.
2008/2009	Bús Karolina	országos f. - 4. hely	Bús É.
	Belány Patrícia	regionális f. - 4. hely	Markó A.
2009/2010	Gál Sofia	regionális f. - 2. hely	Gál K.
	Gyepes Lucia	országos f. - 2. hely	Csámpai A.
2010/2011	Brath Erzsébet	regionális f. - résztvevő	Horváth Á.
2011/2012	Gál Viktória	regionális f. - résztvevő	Gál K.

	Brath Dominika	országos f. - 3. hely	Horváth Á.
--	-----------------------	------------------------------	-------------------

Dobré slovo

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2007/2008	Lauró Angelika	kerületi f. - 3. hely	Markó A.
2008/2009	Lauró Angelika	járási f. - 3. hely	Markó A.
2009/2010	Bús Karolina	kerületi f. - 1. hely	Csámpai A.
	Gyepes Melánia	járási f. - 3. hely	Csámpai A.
2010/2011	Bús Karolina	kerületi f. - 3. hely	Horváth Á.
	Tóth Zsuzsanna	kerületi f. - résztvevő	Horváth Á.
2011/2012	Bús Karolina	járási f. - 3. hely	Horváth Á.
	Tóth Zs.	kerületi f. - 5. hely	Horváth Á.

Terepfutás

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2007/2008	Bányi Gábor	járási f. – résztvevő	Szakács K.
	Tóth Zoltán	járási f. - résztvevő	Szakács K.
	Boszorád Sán.	járási f. – résztv.	Szakács K.
2010/2011	Bányi Gábor	járási f. - 2. hely	Gregor A.
	Bencz Dávid	járási f. - résztvevő	Gregor A.
	Szalai Ádám	járási f. - résztvevő	Gregor A.

Mladý zdravotník – egészségügyi verseny

iskolaév	név	legmagasabb helyezés	felkészítő
2010/2011	Gál Sofia	járási forduló - csapatverseny, résztvevők	Gál K.
	Szabó Viktória		Gál K.
	Imre Veronika		Gál K.
	Matyó József		Gál K.
	Brath Éva		Gál K.
2011/2012	Brath Krisztina	járási forduló - csapatverseny, 6. hely	Gál K.
	Paulis Richard		Gál K.
	Benc Benjamin		Gál K.
	Balkó Denisz		Gál K.
	Tóth Scarlett		Gál K.

Összeállította: PaedDr. Szakács Klaudia

ÖREGDIÁK-VALLOMÁSOK**AZ ÉN KINCSEM**

A családi kincseket és ereklyéket mindenki megőrzi. Senki nem tekinti kacatnak azt, ami évszázadokon keresztül fontos volt családjának és őseinek. Meglep a kérdés, hogy milyen nyelven is tanuljon egy gyerek? Ökológusként csak azt tudom mondani, hogy egy ritka orchidea az esőerdők lombkoronájában érzi magát otthon, a kaktusz a kies sivatagban, a mácsonya a felhagyott szántón. Ha felcserélnénk őket, szinte órák alatt elpusztulnának.

Minden faj és fajta csakis a maga természetes környezetében tud igazán helytállni. Egy magyar szülő gyereke sem lehet egy meggondolatlan kísérlet alanya. A szülő a nyelvet, akárcsak

a családi kincset, nemcsak őseitől kapta, hanem kölcsön az unokáktól is. És a kölcsönt előbb-utóbb vissza kell adni. Némely szülő, ha más iskolát választ, néha talán a vélt jobb érvényesülés lehetőségével hitegeti magát. De miért ne lehetne sikeresebb egy gerinces, magyarságát megvalló diák? Mint a fa, az ember is gyökereiből táplálkozik. Bár a simogató napfény adja neki az energiát, gyökértelenül a legterebélyesebb tölgyfa is levelét hullott száraz csonkká égne a napsugártól. Mindig büszkén vallottam, hogy magyar alapiskolát végeztem, és magyarul érettségiztem. Ma egyetemi tanár, docens vagyok, számos akadémiai tisztséget betöltve idehaza és külföldön egyaránt.

Ha most kezdeném az alapiskolát, immáron már a magam belső meggyőződéséből is, újra a magyar tannyelvű iskolát választanám. Ez az én családi kincsem és ereklyém. És a Tiéd is. És nemcsak a tudásszerzés, de több: az erkölcsi tartás végett is. Köszönöm szüleimnek, akik ezt szintén így látták.

A Jó Isten világosan kijelölte helyemet a világban, elfogadom akarátát fajtám szerint. Semmi esetre sem írnám át vagy bírálnám felül szándékait, legyen az örömomre vagy földi bánatomra.

Ing. Fehér Sándor, PhD.
egyetemi docens

VISSZAEMLEKEZÉSEM A POGRÁNYI MAGYAR TANNYELVŰ ALAPISKOLÁRA

Felemelő érzés felnőtt fejjel visszagondolni az itt eltöltött 9 csodás évre. Sok élménnyel és sikerrel gazdagodtam ebben az időszakban. Az otthonról hozott kultúra és irodalom iránti érdeklődésemnek fontos állomása lett az alma materem.

Lehetőséget kaptam arra, hogy kipróbáljam és megméret-

tessem magam, amiért nagyon hálás vagyok. Meghatározó élmény volt számomra a szavalóversenyek csodás világa, mely elmélyítette a könyvek, az olvasás iránti szeretetemet. Még ma is tisztán emlékszem 8 éves önmagamra, ahogy részt veszek életem első szavalóversenyén. Kitorölhetetlen emlékek ezek. Nagy hatással voltak rám a jutalomkirándulások és a jutalomkönyvek, amiket a tanulmányi eredményeimért kaptam. Ösztönzően hatottak, és nagyban hozzájárultak ahhoz is, hogy meglássam, a világ nem csak abból a közegeből áll, amely naponta körülvesz; hogy lehetnek külföldi barátaim és ismerőseim, akikkel tarthatom a kapcsolatot. Jó érzés volt elutazni, és még jobb hazaérkezni. Hm... Szinte elmosolyodom, amikor a különböző rendezvényekre és versenyekre való felkészülésekre gondolok. Nagyon élveztem ezt az időszakokat. Megtanultam, hogy milyen fontos a felkészültség és a gyakorlás.

Az itt eltöltött évek alatt termékeny talajt kaptam a magyarságtudatom magvai is. Büszke vagyok arra, hogy magyar diákként végeztem és folytattam tanulmányaimat. Megnyugtató a tudat, hogy valami kivételes jóban részesültem, és remélem, hasonló élmények megtapasztalására lehetősége lesz a gyermekeimnek is. Köszönet a kiváló pedagógusaimnak, akiket a mai napig szeretek és tisztellek. Bárhová sodor az élet, egy biztos, sosem feledem a gyökereimet, amihez nagyban hozzájárult az az időszak, amit ennek az iskolának a falai között töltöttem. Köszönöm, hogy biztos alapokat kaptam, amikre bátran építhetek!

Mgr. Kondé Pindes Mária

MIÉRT ÉPPEM A POGRÁNYI MAGYAR TANNYELVŰ ALAPISKOLA?

CSALÁD és HIVATÁS! Ez a két dolog irányítja

és motiválja az életem. Ez a hajtóerőm mindenhez és mindenkihez. ALKOTNI, HINNI és MEGÉLNI! Mindehhez elengedhetetlenek az erős és megingathatatlan gyökereim, a biztos pont, mely mindezek forrása. A család óvó, szerető és támogató közegén kívül nagy hatással volt rám tanulmányaim útjának legelső fontos állomása, a Pogrányi Magyar Tannyelvű Alapiskola, melyre ma is nagy szeretettel és örömmel gondolok vissza. Élményekkel teli boldog évek voltak ezek, sok nevetéssel, tapasztalással és lehetőséggel. Ez az iskola segített a kibontakozásban, abban, hogy rádöbbenjek a kreativitás, a megmérettetés és az eredmények csodájára. Számos lehetőséget biztosított számos kiváló pedagógussal.

Sosem feledem a motiváló jutalomkirándulásokat, melyeket a kiváló tanulmányainkért kaptunk; a rádióban meghirdetett történelmi versenyeket, melyekre oly sokat készültünk; az anyanyelvi vetélkedők fergeteges hangulatát, ahol megértettük és megéreztük, hogy milyen fontos a tudás és a rátermettség a céljaink eléréséhez. Nem beszélve a szavalóversenyekről és a számos különböző irodalmi pályázati lehetőségekről, melyeket nem csak hogy csodaként éltem meg, hanem nagyban hozzájárultak hivatásom kiválasztásához és megvalósításához. Megérezteték velem nem csak a győzelem mámorító ízét, hanem a kitartó és alapos munka fontosságát és megbecsülését.

Tanítóimnak ezúton is köszönök minden percet és energiát, melyet a különböző versenyekre való felkészüléseimre fordítottak, és hogy kaptam időt és lehetőséget a kibontakozásra. Köszönet a biztatásért és a biztos alapokért, mely a családom támogatásán kívül elindított azon az úton, melyen mindig is járni szerettem volna, melyről gyermekként az első iskolapadban ülve álmodoztam.

Szívből köszönöm!

Pindes Kriszta

színész, újságíró, idegenvezető; jövődöbéli művészettörténész
és esztéta

KÖZÉPISKOLÁNK

226

ALSÓBODOK

MAGYAR TANNYELVŰ MAGÁN-SZAKKÖZÉPISKOLA

A ZOBOR-VIDÉKI MAGYARSÁG MEGMARADÁSÁÉRT

A Nyitrai járásban a magyar tanítási nyelvű gimnázium megszűnése után 24 évig szünetelt a magyar nyelvű középfokú oktatás. Úgy gondoltam, tenni kellene valamit a magyar diákok megmentése érdekében. A Mécs László Alapítvány kezdeményezésére egy 10 tagú bizottság jött létre, melynek az volt a feladata, hogy közösen megtaláljuk a megoldást. Megszületett az igény az iskola létrehozására.

227

Több helyszín szóba jött, végül is a bizottság úgy döntött, hogy a kritériumoknak leginkább az alsóbodoki ingatlanom felel meg. Az első kérelmem benyújtása óta 5 év telt el, míg végül sikerült az iskolát megalapítani. A kezdetektől fogva az 5 évig tartó eredménytelen munka sok mindenkit elkedvetlenített, de aki végig kitartott az iskolaalapítás mellett, és akinek nagyon sokat köszönhetek, az Sándor Anna egyetemi oktató, aki az ügyintézésnél, a kérelmek benyújtásánál mindig segítségemre volt. Sajnos, az akkori politikai helyzet sem kedvezett, de a sok nehézség árán végül is sikerült kiharcolnunk, hogy a 2000/2001-es tanévben megindíthassuk az oktatást, és az Udvardi Vállalkozói Szakközépiskola kihelyezett osztályaként kezdett működni iskolánk. Az új iskola létrehozásában Ladányi Lajos barátomnak, Szigeti Lászlónak, egykori oktatási államtitkárnak és Csáky Pál, kormányalelnöknek is nagy érdeme volt. Mindannyian belátták, hogy az iskola alapítása közügy, és arra szolgál, hogy a magyar gyerekek magyar tanítási nyelvű középfokú oktatásban részesüljenek. Sajnos, a múltban, pontosan 1960-tól 1995-ig 16 magyar tanítási nyelvű alapiskola szűnt meg Zoboralján. Napjainkig ezekből 7 iskola maradt meg, melyből csupán 3 teljes szervezettségű iskola. Az első tanév megnyitásához a törvényből adódóan 18 gyerekre volt szükség. A felvételi idejére közülük már tizenötön szlovák iskolákba nyújtották be jelentkezéseiket.

Ha ekkor nem nyitjuk meg a tanévet, akkor elveszítettük volna őket. Az iskolaalapítás óta napjainkig sokat köszönhetek Ladányi Lajosnak, aki szervező munkájával mindig segítségemre van. Az Apáczai Közalapítvány és az Illyés Alapítvány pályázataiból sikerült fokozatosan kialakítani tantermeinket, és az említett alapítványok támogatásával épülhetett fel az iskola melletti kollégium is. Pokorny Zoltán, egykori oktatásügyi

miniszter szavait idézve: ha „csak” ezt az egy iskolát sikerült megmentenünk, már ezért megérte létrehozni az Apáczai Közalapítványt. Én is úgy látom, sok gyereket mentettünk meg, hiszen iskolánkba a mai napig 300 diák nyert felvételt, s ha mi nem vagyunk, a zöme közülük biztosan szlovák nyelvű iskolát választott volna. Közülük több, mint 100 Zobor-vidéki diák. Úgy látom, megérte az igyekezet és a fáradozás. Hiszen a magyar iskola nem csak a magyar nyelvű oktatást jelenti, hanem a kötődést a magyar közösséghez, a magyar családhoz, magyar kultúrához, magyar szülőföldhöz és magyar anyanyelvhez egyaránt. Diákjaink közül lesznek a magyar civil szervezetek tagjai, ezért is tartottam létfontosságúnak intézményünk megalapítását.

Arról is szót kell ejteni, hogy sokszor anyagi nehézségekbe ütköztünk, ma sem könnyű fenntartani egy iskolát. A kezdetektől sok pedagógus különböző okoknál fogva elhagyta az intézményt. Köszönet jár azoknak, akik az alapítástól kezdve velünk vannak, ebből a szempontból Balkó Andrea tanárnőt szeretném kiemelni, aki jóban-rosszban velünk van, és kitart az iskola mellett. Családomnak is sokat köszönhetek, akik mind az adminisztratív, mind a pedagógiai munkából a mai napig aktívan kiveszik részüket. Az is örömömre szolgál, hogy az elmúlt tanévek iskolaigazgatóival is korrekt viszony alakult ki. Különböző körülmények folytán minden esetben baráti szellemenben hagyták el az iskolát, mind a mai napig jó viszonyban vagyok velük. Örülök, hogy a jelenlegi igazgatóval, Hajtman Bélával is közösen és egyetértésben tudom végezni közösen kitzűzött feladatainkat.

Nagyon tudok örülni diákjaink sikereinek, hiszen az ő és szüleik érdekében hoztuk létre az iskolát. Elsősorban az ő érdeküket szeretném szolgálni. Büszkeséggel tölt el, hogy a múltban a 736 középiskola közül angol nyelvű érettségi eredményei alapján a mi iskolánk volt az első, ugyanúgy a szlovák nyelvű versenyeken, a felmérések, a statisztika alapján az elsők között vagyunk. Az is öröm számomra, hogy a sikeres pályázatainknak köszönhetően diákjaink utaztatási és egyéb kedvezményben

részesülnek. Örömmre ad okot, hogy végzős diákjaink közül a statisztikai mutató alapján minimális a munkanélküliek száma. Fontosnak tartom, hogy az életben a végzős diákjaink helytálljanak és érvényesüljenek. Sokat lehetne szólni az egyéb nemzetközi pályázatokról, melyekbe szintén bekapcsolódnak diákjaink és ezeknek a pályázatoknak köszönhetően Magyarországra, Hollandiába, Olaszországba és Finnországba is eljuthatnak diákjaink.

Iskolánk az oktatáson kívül egyéb kulturális és oktatási rendezvényeknek adott a múltban otthont. A nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara oktatói részvételével szerveztünk találkozókat, konferenciákat. Nálunk került sor az első szórványkonferencia, a különböző nyári egyetemek, a gyermektáborok megszervezésére is. Minden ilyen találkozóknak közösségformáló küldetése is van. Legutóbb Esterházy János keresztútja került felszentelésre iskolánk területén. Minden rendezvényünkkel, ünnepségünkkel a Zobor-vidéki magyarság megmaradását szeretnénk biztosítani.

A leírt különböző adminisztrációs és anyagi nehézségek ellenére mégis azt szeretném kihangsúlyozni, hogy megérte az iskolát megalapítani, mely a kezdetektől fogva a diákok számára tandíjmentes. Mivel magyarországi és székelyföldi diákjaink is vannak, bizakodásra ad okot, hogy az IES (International Education Society) nemzetközileg elismert szakminősítésű szak-középiskolánk az egyre több külföldi diáknak köszönhetően a jövőben nemzetközi oktatási intézménnyé nőheti ki magát.

Végül szeretném kihangsúlyozni, hogy nekünk, akik itt születünk Zoboralján, elődeink példáját követve szent kötelességünk a szülőföldön maradás, magyarságunk megtartása, kultúránk, templomaink és iskoláink megőrzése, melyeket nem kis erőfeszítéssel ősapáink-anyáink hagytak ránk szellemi örökségül.

Paulisz Boldizsár
iskolaalapító, fenntartó

Eddigi pedagógiai pályafutásom során lehetőségem nyílt több oktatási intézménytípusban tanítani és tevékenykedni: megismerhettem az alapiskolai korosztály tanulási szokásait és sajátosságait, nyomon követhettem a középiskolába járó diákok szellemi, egyben testi-lelki érlelődését, különböző tantárgyversenyek, valamint más és más iskolai kulturális, illetve sportrendezvényen megfigyelhettem, hogyan és miképp bontakoznak ki az ifjú tehetségek. Ezalatt az idő

alatt több pedagógiai módszer váltotta egymást, sok esetben maga a tanuló vált a különböző „világmegváltó“ módszerek áldozatává, de szerencsére minden tantestületben akadtak és ma is vannak olyan pedagógusok, akik nem hódoltak be a divatos módszertani alkalmazásoknak, és egyszerűen csak teszik a dolgukat: lelkiismeretesen tanítanak és nevelnek. Persze ezzel nem azt akarom érvényre juttatni, hogy a pedagógus ne ismerje a legújabb pedagógiai módszereket, ne vegyen részt pedagógiai továbbképzéseken, nyári egyetemeken és ne jelenjen meg közéleti és társadalmi rendezvényeken. Sőt, a pedagógusnak ma még fokozottabban be kell töltenie az egykori fátklyavívő küldetését és szerepét, példát kell mutatnia a tanítványok és természetesen a szülők előtt is azzal, hogy szervezője és résztvevője a különböző kulturális rendezvényeknek!

Szívesen teszek eleget az Élő Zoboralja Polgári Társulás, valamint a Nyitra és Vidéke Célalap kérésének. Egyrészt azért, mert e kiadvány útján is megszólíthatom a Zobor-vidéki magyarság egyes képviselőit, másrészt azért is, mert az Alsóbodoki

Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskola igazgatójaként kifejezhetem elismerésemet mindazon szülők előtt, akik a Nyitrai járás egyetlen magyar tanítási nyelvű középiskolájába írtatták gyermekeiket. Köszönettel tartozom nekik, annál is inkább, mivel nem szakították meg a folytonosságot, nem dőltek be az olcsó csábításnak, miszerint szlovák iskolában jobban érvényesülnek a tanulók. Éppen ellenkezőleg: a színvonalas magyar oktatásban részesült tanítványaink igenis megállják a helyüket az élet minden területén! Erre példa a Nyitra vidéki magyar tanítási nyelvű alapiskolákból az alsóbodoki szakközépiskolába jelentkező diákok talpraesettsége és felkészültsége.

Az alsóbodoki szakközépiskolában az iskola megalapítása óta 223 Zobor-vidéki diák tette le sikeresen az érettségi vizsgáját. Sokan közülük ma sikeres üzletemberek, vállalkozók, közgazdászok, pedagógusok lettek. Büszkéek vagyunk rájuk, hiszen nem szakították meg a folytonosságot, mindannyian a Nyitra-vidéki magyar iskolákban tanulták meg a betűvetés titkát, ismerkedtek meg az olvasás és a számok világával, és mindannyian a magyar középfokú szakoktatást választották. Ez a folytonosság a biztosítéka annak, hogy a kimondott és leírt magyar szónak hitele legyen hétköznapijainkban, mindennapi életünkben és ünnepnapjainkban egyaránt régióinkban és szülőföldünkön.

Bízom abban, hogy az elkövetkezendő években is egyre több alsóbodoki, gesztei, gimesi, kalászi, koloni, lédeci, nagycétényi, nyitracsehi, nyitragesztei, pogrányi, zserei végzős alapiskolás tanuló választja a továbbtanulás céljából az Alsóbodoki Magyar Tanítási Nyelvű Magán-szakközépiskolát. Célunk és feladatunk az, hogy ne csak az érettségi és felvételi vizsgákra készítsük fel diákjainkat, hanem az életre való felkészítésben is támaszuk legyünk neveltjeinknek és tanítványainknak. Balassi Bálinttal szólva emberségből példát és vitézségből formát adjunk számukra, régióink szülőttjét, gróf Esterházy Jánost megidézve: „ha az Úristen kegyelme meg-

engedi, a boldogabb magyar jövőt” is együtt, közösen éljük meg!
 Ne feledjük: Nyitra-vidéken csak közös erővel, együttműködéssel és összefogással, a színvonalas oktatás jelszavával végezhetjük mindennapi munkánkat a talpraesett, Zobor-vidéki magyar diák- és felnőttnevezdékek felnevelése és sikere érdekében. Ehhez a közös, nemes és felemelő feladathoz Zoboralja minden magyar pedagógusának, a tanulóknak és szüleiknek erőt, egészséget, megtartó hitet s mindannyiuk tevékenységére Isten bő áldását kérem!

PhDr. Hajtman Béla
 igazgató

Weboldal: www.sssp.sk

A MI ISKOLÁNK

„A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak.“

(Goethe)

Az Alsóbodoki Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskola 2000. szeptember 2-án nyitotta meg kapuit. Nagy esemény volt ez Zoboralján, hiszen 24 év eltelte után újra lehetőség nyílt a magyar tanítási nyelvű középiskolai oktatásra.

Iskolánk kezdetben az Udvardi Mezőgazdasági Szakközépiskola kihelyezett tagozataként működött egy osztállyal (vállalkozói szak), majd 2001-ben önálló jogalanyiságot kapott.

Friss diplomásként nagy kihívás volt beleszöppenni egy induló intézmény hétköznapijaiba. Az igazgatónő kivételével mindannyian óraadó tanárként dolgoztunk, ezért nagyon fontos volt a precizitás, a rugalmasság és a jó szervezés.

A kezdetleges körülményekhez való alkalmazkodás,

a feladatok kellő színvonalú megoldása kitartó és következetes munkát követelt tanártól és diáktól egyaránt. Mindannyian tisztában voltunk azzal, hogy ennek az intézménynek küldetése van. Nem sajnáltuk a többletmunkát, mert tudtuk, hogy az iskola falai között magyar közösséget építünk, egy új generációt nevelünk, amely megfékezheti a régiókra jellemző asszimilációt. Hittünk abban, hogy ez a kis közösség is alkothat nagyot, ha van hozzá kellő bátorsága, elszántsága, kitartása, hite és önbizalma.

Az oktatáson kívül fontos szerepet kapott a hagyományápolás, az anyanyelv megőrzése, a magyarságtudat építése, a szülőföldhöz való kötődés megerősítése, a regionális összetartozás megszilárdítása és a pozitív jövőkép kialakítása.

Egy olyan iskoláról álmodtunk, amelynek falai közt az elhivatott oktató-nevelő munka során egy szívvel-lélekkel teli, összetartó, egymást tisztelő és szerető, egymáshoz ragaszkodó közösség formálódik. Egy olyan iskoláról, amely a MIÉNK, és büszkék lehetünk arra, hogy itt tanultunk /tanítottunk.

Egyes rendezvényeinkkel igyekeztünk hagyományt teremteni. A helyszűke miatt csak néhányat említenék a sokból: diákavatás, az októberi bécsi kirándulás, diáknapi – „fordított nap“, karácsonyi műveltségi vetélkedő, társszervezői vagyunk a Zoboralji Magyar Bálnak és a Generációk Találkozása nevű fesztiválnak, március 15-i megemlékezés, májusi Zobor-túrák, nyílt napok, a zoboralji diákok számára szervezett gyermeknap, stb.

Beszámolóim megírása közben megszámlálhatatlanul sok gondolat, érzés és emlék elevenedett meg előttem az iskolánk múltjával és jelenlegi életével kapcsolatban. Zoboraljiként büszke vagyok arra, hogy az iskolaalapítás óta, immár 13 éve itt tanítok.

Szeretem a munkámat. Örülök, hogy tanár lettem. Hálával és tisztelettel gondolok volt tanárimra, akik pedagógiai nagyságukkal megérintették a lelkem és a tanári pálya felé tereltek. Pályafutásom során sok kiváló kollégát és diákot

ismertem meg. Büszkén vállalom a hivatásomhoz való kötődést. Nincs még egy munka, amely ennyire sokszínű, ahol a szeretetből fakadó szigor eredményét csak évek távlatából láthatjuk. Minden tanítási óra, minden neveléssel eltöltött perc hoz valami újat, valami meglepőt, meghatót, elképesztőt vagy felemelőt. A mindennapi kihívás és az állandó megmérettetés arra ösztönöz minket, tanárokat, hogy tanuljunk, küzdjünk, akarjunk és higgyünk.

Hiszem, hogy iskolánk jó úton halad, és teljesíti az alapításkor kitűzött céljait. Ezt bizonyítják az egyes tanévek során elért verseny-, illetve érettségi eredmények, a különféle pályázatokon való részvételek, a megalapozott továbbtanulási szándék és a sikeres életpályák.

Öregdiákjaink között akad tanár, vállalkozó, adminisztratív munkaerő, vendéglátóipari- és idegenforgalmi szakember, közgazdász, szállítmányozási referens, és nem utolsósorban boldog családapa illetve családanya, akik gyermekük iskolába való beiratása során nem tagadták meg nemzeti hovatartozásukat, és a magyar tannyelvű intézményt választották. Ha minden volt diákunk hasonlóképp fog dönteni, már megérte.

Bátran állíthatom, hogy Zoboralja egyetlen magyar nyelvű középiskolájában mindannyian igyekszünk szívünkbe és elménkbe vésní Szent-Györgyi Albert gondolatát: „*Olyan lesz a jövő, mint amilyen a ma iskolája.*” Csak rajtunk múlik.

Mgr. Balkó Andrea

Az Alsóbodoki Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskolában az állami rendeletnek megfelelően az intézmény megalakulása óta folyik a magyar nyelv és irodalom tanítása, minden évfolyamban. A diákok heti 3 órában hallgatják a tantárgyat, a negyedik osztályban működik az érettségi vizsgákra felkészítő magyar nyelvi szeminárium is, valamint szakkörként működő érettségi előkészítő órákat is látogathatnak a negyedikesek. A tantárgy keretein belül a tanulók megismerkednek a magyar és világirodalom kiemelt alkotásaival, valamint a magyar nyelvtan és helyesírás szabályaival. Az oktatás szövegközpontú, közben sor kerül a legújabb módszertani eszközök igénybevételére is.

A negyedikes diákok az oktatási minisztérium követelményeinek megfelelően érettségi vizsgát tesznek magyar nyelv és irodalomból. Mivel a tárca már eltörölte ebből a tantárgyból a szinteket, minden diák egyforma feltételekkel készül az érettségi vizsgákra. A negyedikesek írásbeli és szóbeli vizsgát is tesznek az adott tárgyból, valamint magas színvonalú fogalmazás megírására is kötelezve vannak. A magyar nyelv és irodalom érettségi általában nyugodt körülmények között, zökkenőmentesen zajlik, a diákok többsége jól felkészülten érkezik, és kiemelt eredménnyel zárja a vizsgát.

Az érettségi vizsgára való felkészítésen kívül figyelmet szentelünk a magyar nyelv és irodalom témájú versenyfelhívásoknak is. A 2008/2009-es tanévtől hagyományosan részt veszünk a Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Versenyen, a Szép Magyar Beszéd megmérettetésein, a Tatabányai Anyanyelvi Vetélkedőn és más szavalóversenyeken.

ELÉRT EREDMÉNYEINK AZ EGYES TANÉVEKRE LEBONTVA:

2008/2009-es tanév

VERSENY	RÉSZTVEVŐK	EREDMÉNYEK
Pislákoló Mécses Vers- és Prózamondó Verseny – Révkomárom	Nagy Lucia	aransávós minősítés
Tompá Mihály Vers- és Prózamondó Verseny	Dreška Katalin	országos elődöntő aransávós minősítés
	Hörigh Szilvia	országos elődöntő bronzsávós minősítés
Szép Magyar Beszéd	Dreška Katalin	Országos döntő - Kassa ezüstsávós minősítés
Tatabányai Anyanyelvi Vetélkedő	csapattagok: Duba Attila Gulyás Judit Kozák Emőke Medo Dóra	első helyezés
Szlovákiai Magyar Írók Társasága Pegazus szépírói pályázat - vers kategória	Vida Nikoletta	III. díj különdíj

2009/2010-es tanév

VERSENY	RÉSZTVEVŐK	EREDMÉNYEK
Tompá Mihály Vers- és Prózamondó Verseny	Szekeres Renáta	országos elődöntő bronzsávós minősítés
	Hörigh Szilvia	országos elődöntő bronzsávós minősítés

Tatabányai Anyanyelvi Vetélkedő	csapattagok: Duba Attila Nagy Andrea Szekeres Renáta Vörös Ádám	első helyezés
---------------------------------	---	---------------

2010/2011-es tanév

VERSENY	RÉSZTVEVŐK	EREDMÉNYEK
Médiasztár – újságírói verseny	Baka Veronika	országos döntő harmadik helyezés
Szép Magyar Beszéd	Baka Veronika	országos elődöntő bronzsávós minősítés
Kincskeresők – néphagyományokat kutató seregszemle	Hörigh Szilvia	országos döntő Dunaszerdahely
Tatabányai Anyanyelvi Vetélkedő	1. csapat Nagy Andrea Szekeres Renáta Grnyó Dominika Vörös Ádám	negyedik helyezés
	2. csapat Nyitrai Krisztina Baka Veronika Hörigh Szilvia Vankó Tímea	hatodik helyezés

2011/2012-es tanév

VERSENY	RÉSZTVEVŐK	EREDMÉNYEK
Tompai Mihály Vers- és Prózamondó Verseny	Derzsi Myrtil	országos elődöntő ezüstsávos minősítés
	Gál Janka	járásforduló
	Lauró Angelika	járásforduló
	Simonics Anna	járásforduló
Tatabányai Anyanyelvi Vetélkedő	1. csapat Nagy Andrea Szekeres Renáta Grnyó Dominika Vörös Ádám	harmadik helyezés
	2. csapat Kut'ka Erzsébet Benc Noémi Nyitrai Krisztina Vankó Tímea	ötödik helyezés

Az Alsóbodoki Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskola tanulói évekig színvonalas színjátszókört is működtettek. Kezdetben MÖSZ néven működött a csapat, amely jelentős eredményeket ért el Petres Gabriella vezetésével. A 2009/2010-es tanévben a színjátszókört Szomolai Andrea vette át, az átalakult csapat az ABSZINT (Alsóbodoki Színjátszó Társulat) nevet kapta. A csapat és tagjai: Hervay Vivien, Kmet' Eszter, Gaál Kitti, Bácsai Noémi, Szekeres Renáta, Baka Veronika, Bene István, Bene Adrián, Pénzeš Ferenc, Duba Attila, Révai Réka, Medo Dóra, Gulyás Judit, Vida Nikolett

aranysávos minősítésben részesültek a Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny országos elődöntőjének lírai színpad kategóriájában. A Szeretkező fiatalok című darabot így Rimaszombatban, a verseny országos döntőjén is bemutatták a diákok. A lírai darab versbetéteit nagyrészt a diákok saját szerzeményei alkották.

A versenyekre való felkészítésen kívül a szórakozásra is jutott idő. Az intézmény diákjai évekig bérletes nézői voltak a Komáromi Jókai Színház darabjainak. Évente legalább kétszer igyekszünk eljutni a színházi előadásokra.

Az Alsóbodoki Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskola újságírás iránt érdeklődő tanulóinak lehetősége volt bekapcsolódni a DPH, az iskolai lap szerkesztésébe is. Az előzetes tervek szerint a 2012/2013-as tanévben a diáklap új arculattal, tartalommal és más név alatt jelenik majd meg.

Mgr. Szomolai Andrea

SZLOVÁK NYELV

A szlovák nyelv hosszú évek óta azon tantárgyak egyike, amelyekben tanulóink jelentős sikereket értek el nemcsak a tanulmányi versenyeken, hanem az érettségi vizsgákon is. Büszkék vagyunk arra, hogy a Nyitra megyében működő középiskolák eredményeinek összesítésében előkelő helyet foglalunk el.

Az iskolai versenyek egyike a **Poznaj slovenskú reč** nevű vetélkedő, amelyet a középiskolák 3. osztálya számára hirdetnek meg. Diákjaink az ország legjobbjai közt foglalnak helyet a pontszámok összesítésében:

Tanév	Kerületi forduló	Országos forduló
2003/2004	Suba Alenka bronzsávós minősítés	
2004/2005	Benc Edit aranyávós minősítés	ezüstsávós minősítés
2005/2006	nem nevezünk be a versenybe	
2007/2008	Pócsik Terka aranyávós minősítés	aranyávós minősítés
2007/2008	Lacza Janka aranyávós minősítés	ezüstsávós minősítés
2008/2009	Mikuš Dávid aranyávós minősítés	aranyávós minősítés
2009/2010	Kučka Ilona aranyávós minősítés	ezüstsávós minősítés
2010/2011	Hörigh Szilvia aranyávós minősítés	bronzsávós minősítés

A 2002/2003-as tanévben benevezünk a szlovák tannyelvű iskolák számára meghirdetett **Hviezdoslavov Kubín** vers- és prózamondó versenybe. Iskolánkat Gyepes Péter és Pócsik József képviselte. Szereplésüket a zsűri különdíjjal jutalmazta.

Bízom benne, hogy szorgalmunkkal és kitartásunkkal a jövőben is számos szép sikert tudhatunk majd a magunkénak.

Mgr. Balkó Andrea

AZ ANGOL NYELV OKTATÁSA

Az angol nyelv kiemelt fontosságát az állampolgárok Európa-szerte elismerik. Nem véletlen, hogy iskolánk tanulmányi programjában és életében is megkülönböztetett figyelmet kap, amely leginkább a korszerű taneszközök és módszerek alkalmazásában, valamint nemzetközi projekteken való rész-

vételben nyilvánul meg.

Elmondható, hogy intézményünk minden diákjának lehetősége nyílik arra, hogy megismerje az angol nyelv szépségét, vagy elmélyülhessen abban. Azok ugyanis, akik általános iskolai tanulmányaik során angol nyelvet tanultak, nálunk első, tehát fő idegen nyelvként választhatják azt. Ez azt jelenti, hogy heti négy órában tanulják, és érettségi vizsgát tesznek belőle. A jelenlegi jogszabályoknak megfelelően iskolánkban is választható, hogy az alacsonyabb – B1-es szinten, avagy a magasabb – B2-es szinten kíván-e a nyelvtanuló érettségét tenni. Ez előbbi az alapfokú nyelvvizsgát jelenti, míg az utóbbi a középfokú nyelvvizsga szintjének felel meg. A Közös Európai Referenciakeret (Common European Framework of Reference for Languages - CEFR) értelmében iskolánk minden diákját arra igyekszünk felkészíteni, hogy képes legyen egyszerű, összefüggő szöveget alkotni, és általános témaköröket (munka, iskola, szabadidős tevékenység, utazás) megérteni. Tudjon beszélni múltbeli eseményekről és tapasztalatokról, álmairól és ambícióiról, képes legyen röviden megindokolni döntéseit, véleményét. E cél elérése érdekében diákjaink a negyedik évben további heti két órában készülnek az érettségire.

Kiváló képességű tanulóink, a magasabb szintre készülve képesek megérteni összetettebb szövegek fő mondanivalóját mind konkrét, mind elvont témákban, beleértve saját szakterületüket is. Viszonylag folyékonyan és spontánul kommunikálnak, ami lehetővé teszi, hogy anyanyelvi beszélőkkel is úgy tudnak társalogni, hogy az mindkét fél számára élvezhető. Sokféle témakörben képesek részletes és világos szövegalkotásra, valamint különböző vélemények kifejtésére.

Azok a tanulók, akik fő nyelvként a német nyelvet választják, második idegen nyelvként tanulják az angol nyelvet. Ez heti két órában történik, és esetükben az a fő cél, hogy képesek legyenek olyan egyszerű mondatokat és gyakori kifejezéseket használni, amelyek a mindennapi beszédhelyzetekben előfordulnak (vásárlás, lakóhely, munka, család). Továbbá képe-

sek legyenek beszélni magukról és családjukról, közvetlen környezetükről, valamint az őket érintő témakörökről.

Iskolánkban az angol nyelv legfontosabb taneszköze – csakúgy, mint más intézményekben – a tankönyv. A 21. század elvárásait maximálisan kielégítő „Solutions“ tankönyvet és a hozzá tartozó számtalan segédanyagot 2010 óta használják tanítványaink. A sorozat főbb jellemzője, hogy miközben az általános kommunikációs készségekre összpontosít, arról sem feledkezik meg, hogy a középiskolások számára a legfontosabb az érettségi vizsgákra való eredményes felkészülés. Minden lecke-ben fontos szerepet kap a kommunikáció, melyben a tanulók a frissen megszerzett ismereteket kamatoztatva szóban vagy írásban fejezhetik ki gondolataikat, érzéseiket és véleményüket. Mindezt olyan segédanyagok által kívánja elérni, mint például az interaktív tábla használatához szolgáló „Solutions iTools” digitális tananyag, melynek használata a tantermeinkben található interaktív tábláknak köszönhetően szintén biztosított. Ezenkívül a tankönyvben Multi-ROM lemezt találunk, hanganyagokkal, interaktív szöszedettel és gyakorlatokkal, s a munkafüzetben vizsgacentrikus feladatsorok segítik a felkészülést az érettségi vizsgákra, az interneten pedig mind a tanárok, mind maguk az önállóan gyakorló tanulók számára további kiegészítő anyagokat találunk.

A tankönyv kizárólagos használata azonban azt eredményezheti, hogy a diákok a nyelv csupán egy elszigetelt, steril változatát ismerik meg. Ezért ugyanolyan fontos az autentikus szövegek időnkénti alkalmazása is, tehát az olyan szövegeké, amelyek nem oktatási célból készültek, és az idegen nyelvi közeg mindennapjainak kommunikációs helyzeteiből adnak ízelítőt. Ennek kiváló forrása leginkább az internet, amely tömöríti a TV-ben, rádióban és egyéb tömegtájékoztató eszközökben elhangzott vagy megjelent anyagokat.

A nyelvtanulás további, rendkívül eredményes módja, ha a nyelvtanuló a már megtanultakat a gyakorlatban is kipróbálhatja, illetve ha a gyakorlatban, spontán kommunikációs

situációk segítségével sajátít el új ismereteket. Intézményünk ezt a lehetőséget nemzetközi projektekben való részvétellel igyekszik biztosítani diákjai számára. Az eddigi, legnagyobb volumenű sikeres pályázatunk a „New spirit, same space – The Art Nouveau” nevet viseli. Ez az Európai Unió forrásaiból finanszírozott és a „Comenius Partneriskola” program keretén belül megvalósuló projekt három ország – Hollandia, Olaszország és Szlovákia részvételével zajlik. A meghatározott kritériumok alapján kiválasztott diákok a szecessziós művészeti irányzat filozófiai és történelmi hátterét, különböző vizuális megnyilvánulásait kutatják, s az egyes diáktalálkozók alkalmával megosztják egymással tapasztalataikat és új ismereteiket. Így jutottak ki diákjaink 2012 áprilisában Rotterdamba, majd októberben Milánóba, ahol a játékos tanulás mellett remek lehetőségük nyílt az angol mint közvetítő nyelv gyakorlására is. Ugyanakkor 2013 áprilisában iskolánk minden diákjának alkalma nyílik arra, hogy angol tudását a gyakorlatban is használja, hiszen egy hétig az említett külföldi iskolák diákjait ezúttal mi látjuk vendégül.

Az említett pályázat mellett diákjaink a „Leonardo da Vinci” program segítségével, szakmai gyakorlaton vehettek részt Olaszország Rimini nevű városában. Az ott töltött három hét idő alatt ugyancsak angol nyelvtudásuknak köszönhetően oldották meg a rájuk bízott feladatokat.

Összegezve tehát a leírtakat, tanulóink angol nyelvi fejlődését iskolánk változatos módszertani technikák és a taneszközök széles skálájának alkalmazásával, valamint a tananyag gyakorlati hasznosításával igyekszik biztosítani.

Mgr. Sándor Zsuzsanna

NÉMET NYELV

244

Az Alsóbodoki Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskolában a tanulóknak két idegen nyelvből kell használható nyelvtudásra szert tenniük a négy év alatt. A nyelv választás szabadon történik – iskolánkban így a német nyelvet első, illetve második idegen nyelvként is oktatjuk. A szabad idegennyelv-választás lehetősége nagy dilemma elé állítja a szülőt és a tanulót egyaránt: melyik nyelvet tanulja, melyik a fontosabb, hasznosabb. A döntésnél mindenki saját személyes tapasztalataiból indul ki, és a meglévő lehetőségek közül dönt így vagy úgy. Az iskola tanulói meglehetősen kevés számban választják a német nyelvet első idegen nyelvként, mivel az alapiskolában is az angol nyelvet tanulták többségben.

Évfolyamonként változó azoknak a diákoknak létszáma, illetve az óraszám is, akik a német nyelvet választják idegen nyelvként, amit az alábbi táblázat is jól mutat:

	óraszám/hét	
	<i>első idegen nyelv</i>	<i>második idegen nyelv</i>
1. évfolyam	3	2
2. évfolyam	3	2
3. évfolyam	4	2
4. évfolyam	4	2

Mint tudjuk, az idegen nyelv tanításának és tanulásának alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetencia kialakítása és fejlesztése, tehát a használható nyelvtudás megszerzése. Ez a négy nyelvi alapkészség – olvasás, írás, hallás, beszéd – elsajátítását jelenti. Diákjaink így a negyedik évfolyam végére képesek lesznek egy vagy két idegen nyelvet személyes, oktatási,

közéleti és szakmai kontextusban használni. A nyelvtanulás során a tanulóknak kialakul a nyelvtanulás, a tanult nyelv, az azt beszélő emberek és kultúrájuk iránti érdeklődés és motiváció, valamint nyelvtudásukat egész életükben képesek lesznek önállóan fenntartani és fejleszteni.

Iskolánk a tanév során változatos formákban kívánja a tanulók munkáját, kiváltképp a kötelezően elsajátítandó tananyagon túli ismeret és tudás megszerzését motiválni. Ehhez a következő lehetőségeket kínáljuk diákjainknak:

- szorgalmi feladatokat nyújtunk,
- rövid (egynapos) ausztriai kirándulásokat is szervezünk,
- a projektekben való részvételek során is alkalmazniuk kell a német nyelvet.

Motivációs lehetőségnek tartjuk továbbá a diákokkal való individuális foglalkozásokat is, ahol a diákok a tanórainál lazább, kötetlenebb, játékosabb formában ismerkedhetnek a német nyelvvel.

A német nyelv oktatása során elsősorban a gyermek, a tanuló áll munkánk középpontjában. Ahhoz, hogy minden tanuló egyéni képességeinek megfelelően fejlődhessen, a differenciálás különböző lehetőségeit kell alkalmaznunk. A tanulmányok megkezdésekor szintfelmérő tesztek segítségével mérjük fel a tudásukat, és a későbbiek folyamán különböző csoportos (szükség szerint korrepetálás, felvételire való kiscsoportos felkészítés) és/vagy egyéni (az órai munka során, illetve a házi feladat kijelölésében, alkalomszerű egyéni korrepetálás, felzárkóztatás például hosszabb hiányzás után) differenciálási módokat alkalmazunk.

Az érettségi vizsga:

A németet első idegen nyelvként tanuló diákoknak a negyedik évfolyam végén érettségi vizsgát kell tenniük. Az idegen nyelvi érettségi vizsga célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, vagyis annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e kommunikációs céljait megvalósítani.

Az érettségi vizsga *írásbeli és szóbeli részből* áll, és *a négy nyelvi alapkészséget* méri: az olvasott szöveg értését, a hallott

245

szöveg értését, a beszédkésztséget és az íráskésztséget.

A követelmények az idegen nyelvi érettségi vizsga általános követelményei, valamint az Európa Tanács idegen-nyelv-oktatással kapcsolatos ajánlásai alapján készültek. A vizsga középszintje az A2-B1, az emelt szint pedig a B2 szintnek felel meg.

Iskolánkban a diákok többsége B1-es szintű, azaz középszintű vizsgát tesz. Ennek eléréséhez már gazdag szókinccsel, széles skálán mozgó, de ismert témákról kell szóban és írásban információt cserélniük, hosszabb szöveget megérteniük és létrehozniuk.

Mgr. Vincze Anikó

MATEMATIKA

Az Alsóbodoki Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskolában a matematika tantárgyat az 1. és 2. évfolyamban 3 tanórán, a 3. és 4. évfolyamban heti 2 órában tanítjuk. A 4. évfolyamban az érettségire való felkészítés heti 1 órában történik. A matematika egyelőre az érettségi vizsgákon választható tantárgy, ennek ellenére mégis elmondható, hogy átlagban évente 3 diák érettségizik matematikából. Az érettségi vizsga két részből áll: az írásbeli részből, amely 30 példából áll, valamint a szóbeli részből, amely 30 tételből tevődik össze.

Minden évben részt veszünk a MATEMATICKÝ KLOKAN (Kenguru) versenyen, ahol sikeres megoldóink közül kiemelném Bene Istvánt (Alsóbodok), Szekeres Renátát (Negyed) és Takács Tibort (Kürt). A 2009/2010-es tanévben részt vettünk a MAKS matematikai levelezős versenyen, ahol Gyepes Dominika (Nyitracsehi) és Szekeres Renáta (Negyed) a Nyitrai kerületben 12. illetve 15. helyezést értek el.

Mgr. Vörösné Budai Margit

Az iskola tanári kara:

Igazgatók:

Ing. Brath Borbála – megbízott igazgató

Mgr. Ing. Juhász István

Mgr. Göbö Sándor

Bc. Szakács János

PhDr. Hajtman Béla

Az iskola tanári kara (2000-2012):

Ing. Brath Borbála

doc. PhDr. Sándor Anna PhD.

doc. Ing. Alexander Fehér

PhD. Licskó Bálint római

katolikus esperes plébános

PhDr. Nagy Zoltán

RNDr. Árki Zsuzsanna

Mgr. Sándor Zsuzsanna

Mgr. Balkó Andrea

Mgr. Molnár Imre

Tábiová Zlatica

Mgr. Gálik Péter

Mgr. Gálik István (†)

Mgr. Bogár Andrea

Mgr. Ing. Juhász István

Mgr. Belány Szilvia

Mgr. Bene Livia

Mgr. Gálikné Bene Denisa

Mgr. Ferencz Márton

Ing. Csizmadia Mária

Mgr. Csizmadia Gabriella

Mgr. Kósa Mária

Mgr. Patai Mária

Fehér Roland

Mgr. Šonkoľ Zoltán

Mgr. Šonkoľné Gyepes

Magdaléna

Bc. Szakács János

Fábián Györgyi

Ing. Kósik László

Mgr. Szórád Mária

Ing. Greman Károly

Mgr. Adorján Márta

Ing. Bene Bernadett

Mgr. Rác Veronika

Mgr. Göbö Sándor

PhDr. Pintér Veronika

Mgr. Bugár Ákos

Mgr. Farkas Katalin

Mgr. Szomolai Andrea

Mgr. Paulisz Livia

Mgr. Juhos Katalin

Mgr. Decsi Zoltán

Mgr. Bús József

Mgr. Varga Imre

Brath Diana

Mgr. Csikmák Hajnalka

Mgr. Szalai Ágnes

Mgr. Vörösné Budai Margit

PhDr. Hajtman Béla

Mgr. Szőke Gábor

Bc. Csáki Marianna

Mgr. Simonics Gábor

Mgr. Gálik Marietta

Mgr. Vincze Anikó

Ando Krisztina

Mgr. Berkes József
Ing. Paulisz Marián
Mgr. Decsi Viktor
Bc. Matyó Tamás
Bc. Illés Rita

Nevelők:

Pohronská Alexandra
Turányi Erzsébet
Fajd Zsuzsanna
Gyepes Lajos
Zemanek Szerafina
Mgr. Petres Sándor
Danková Kristína
Csicsay Eszter

Az iskola jelenlegi**tanári kara:**

PhDr. Hajtman Béla – igazgató
Ando Krisztina
Mgr. Balkó Andrea
Mgr. Decsi Viktor
Fábián Györgyi
Ing. Gálik Denisza
Mgr. Horváthné Szomolai
Andrea
Bc. Illés Rita
Bc. Matyó Tamás
Ing. Paulisz Marián
Mgr. Sándor Zsuzsanna
Mgr. Vincze Anikó
Mgr. Vörösné Budai Margit

Az elballagott diákok névsora

2000-2004
Igazgató:
Ing. Brath Borbála
(2000-2001)
Mgr. Ing. Juhász István

Osztályfőnök:
Ing. Brath Borbála
(2000-2001)
Mgr. Balkó Andrea

1. Antal Éva
  2. Balkó Veronika
  3. Bene Péter
  4. Bene Tamás
  5. Béli Ilonka
  6. Borbély Andrea
  7. Borbély Norbert
  8. Gombár Regina
  9. Čajági Brigitta
  10. Hudák Klára
  11. Chrenko Tamás
  12. Kluka Mónika
  13. Kluka Tamás
  14. Kollár Denisza
  15. Malý Mária
  16. Molnár Krisztina
  17. Nagy Livia
  18. Paulisz Marián
  19. Pindes Mária
- Turcsányi Csaba*

2001-2005
Igazgató:
Mgr. Ing. Juhász István
(2001- 2004)
Mgr. Göbő Sándor
(2004-2005)
Osztályfőnök:
RNDr. Árki Zsuzsanna
(2001-2002)
Ing. Csizmadia Mária

1. Benc Katalin
2. Bene Bernadett
3. Dóci Tamás
4. Földesi Ferenc
5. Gyepes József
6. Gyepes Péter
7. Kozma László
8. Ladányi Linda
9. Mat'ó Marián
10. Mészáros Janka
11. Molnár Milos
12. Molnár Zsuzsanna
13. Paulis Zsuzsanna
14. Púchovský Anna
15. Sáfár László
16. Suba Alena
17. Szórád Mária
18. Szusztor Tamás
19. Vajda Mónika
20. Zsebi Ferenc

2002- 2006

Igazgató:
Mgr. Ing. Juhász István
Mgr. Göbbő Sándor

Osztályfőnök:

PaedDr. Nagy Zoltán
Mgr. Csizmadia Gabriella
Mgr. Szórád Mária
Ing. Kósik László

1. Benc Edit
2. Benc Milos
3. Borbély Alex
4. Gál Tibor
5. Gyepes Veronika
6. Jócsik Adrián
7. Kiskovács Szilárd
8. Kósa Andrea
9. Kósa Tamás
10. Kósa Vendel
11. Kovács Marian
12. Lackó Zsuzsanna
13. Lőrincz Nóra
14. Matyó Erik
15. Mészáros Csilla
16. Mészáros Mónika
17. Paterman Miroslav
18. Prešinský Laura
19. Sándor Bea
20. Szabó Ilona
21. Szőke Csaba
22. Szőke Péter
23. Tóth Adrianna
Gallai Michaela

2003- 2007

Igazgató:
Mgr. Ing. Juhász István
Mgr. Göbbő Sándor

Osztályfőnök:

Bc. Szakács János

1. Balkó Péter
2. Beszédes Balázs
3. Černík Katalin
4. Együd Mária
5. Elzer Krisztián
6. Gyepes Patrik
7. Gyepes Klaudia
8. Kantár Balázs
9. Kovács István
10. Kovács Brigitta
11. Kulmon Angelika
12. Mészáros Mária
13. Molnár Ildikó
14. Patai Viktória
15. Szabó Noémi
16. Téglás Tímea
17. Teleki Erika
18. Tóth Alexandra
19. Zolnay Gábor
Varga Tünde
Hajdamán Mónika

2004- 2008

Igazgató:
Mgr. Göbbő Sándor

Osztályfőnök:

Mgr. Csizmadia Gabriella

A. osztály:

1. Ballány Tünde
2. Csámpai László
3. Csicsay Linda
4. Együd Veronika
5. Érsek József
6. Farkas Gábor
7. Gál Erika
8. Gyepes Péter
9. Gyürky Csilla
10. Herberger Kinga
11. Hráskó Viktória
12. Lauró Veronika
13. Lőrincz Laura
14. Kisléghy Mária
15. Molnár Margaréta
16. Noszák Klaudia
17. Pollák Szilvia
18. Pócsik Terka
19. Seszták Anett
20. Szerződi László
21. Toman Attila
22. Tóth Dávid
23. Vesély Patrik
24. Vigh Márta
25. Zsigmond Tamás
Sipos Péter

2004- 2008

Igazgató:
Mgr. Göbbő Sándor

Osztályfőnök:

Mgr. Šonkol' Zoltán

B. osztály:

1. Benc Melinda
2. Borbély Kitti
3. Borka Zoltán
4. Csambal Tamás
5. Csicsay Eszter
6. Farkas Ágnes
7. Farkas Tibor
8. Gál Andrea
9. Gerő Mária
10. Gyepes Róbert
11. Gyulai Zsuzsanna
12. Kelo Zoltán
13. Ladányi Erik
14. László Zsolt
15. Magyar Boris
16. Matus Renáta
17. Orbán Anita
18. Pásztor Erik
19. Rečka Adriána
20. Rumpfli Hajnalka
21. Sándor Tímea
22. Stégmár Tamás
23. Szalay Erika
24. Uher Dávid
25. Valkó Boglárka
26. Vida Csilla
27. Záhorsky Éva
Putz Karina

2005- 2009
252 Igazgató: Mgr. Göbö Sándor
Bc. Szakács János

Osztályfőnök:
Mgr. Csizmadia Mária
(I. A osztály – 2005-2006)
Mgr. Balkó Andrea
(2005-2009)

1. Balkó Gábor
2. Bencz Róbert
3. Bogár László
4. Brath Angelika
5. Csanda Balázs
6. Csámpay Attila
7. Együd Péter
8. Gálffy Hajnalka
9. Hegedűs Gábor
10. Jócsik Kornélia
11. Kecskés Péter
12. Kiss Jakab László
13. Konkoly Csaba
14. Kovács Anita
15. Kubik Enikő
16. Laca Jana
17. Matyó Adrianna
18. Matyó Tamás
19. Mészáros Dávid
20. Ország Kitti
21. Saróka Krisztina
22. Šuba Veronika
23. Tóth Ervin
24. Túróczy Szabina
25. Vajda Veronika
26. Zsigmond Veronika
Bödör Tamás
Gróf Tamás

Dancsfalvi Norbert
Györgyik Veronika

2006- 2010
Igazgató: Mgr. Göbö Sándor
Bc. Szakács János

Osztályfőnök:
Mgr. Šonkoľ Magdaléna
Mgr. Sándor Zsuzsanna
Mgr. Šonkoľ Zoltán
Ing. Greman Károly
Mgr. Budai Margit

1. Adamek Dávid
2. Balázs Zsuzsanna
3. Balkó Margaréta
4. Bogdány Lilla
5. Dreška Katalin
6. Duba Attila
7. Dudás Tímea
8. Gulyás Judit
9. Gyepes Alexandra
10. Halász Tünde
11. Hamar Gábor
12. Jaško Denisa
13. Kozák Emőke
14. Medo Dóra
15. Mikuš Dávid
16. Néheth Anikó
17. Paulis Anita
18. Révai Réka
19. Szalay Dávid
20. Takács Adél
21. Veszprémi Mária
22. Vida Nikoletta

2007- 2011
Igazgató: Mgr. Göbö Sándor
Bc. Szakács János
PhDr. Hajtman Béla

Osztályfőnök:
Bc. Szakács János
Mgr. Sándor Zsuzsanna

1. Bene Adrián
2. Bene István
3. Dorka Enikő
4. Kelemen Ádám
5. Kuťka Ilona
6. Morvai Melánia
7. Nászali Dávid
8. Pénzes Ferenc
9. Rimóci Dominik
10. Sándor Nikoletta
11. Škriniar Anita
12. Szedlák Veronika
13. Tóth Anita
Balkó Anikó
Kozma Andrea
Szabó Gyula

2008- 2012
Igazgató: Bc. Szakács János
PhDr. Hajtman Béla

Osztályfőnök:
Fábián Györgyi

1. Babindai Orsolya
2. Baka Veronika
3. Balko Borbála
4. Benc Noémi
5. Décsy Lúdia
6. Grnyó Dominika
7. Gyepes Dominika
8. Hendrich Szabina
9. Hörigh Szilvia
10. Kurali Gergely
11. Kušický Benjamin
12. Kuťka Erzsébet
13. Matyó Tímea
14. Nagy Andrea
15. Nagy Lucia
16. Nászali Ádám
17. Nyitrai Krisztina
18. Putz Dominika
19. Szekeres Renáta
20. Štugel Réka
21. Tóth György
22. Vankó Tímea
23. Valentini Gábor
24. Vízy Nikoletta
25. Vörös Ádám
26. Zubnár Ádám
Dobrovolný Lúvia

AHOL MÁR NEM MŰKÖDIK MAGYAR ISKOLA

255

BERENCSCS

MIÉRT JÁRTAM (MAGYAR) ISKOLÁBA?

Igaz ugyan, hogy az iskolakötelesség már Mária Terézia óta érvényes, mégis annyi kibúvó akad, hogy joggal reméltem, már hat évesen, hogy én bizony oda nem kerülök.

Hiszen a koromhoz képest annyi mesét és egyebet tudtam, hogy igazából az iskolában már nem is volna mit tanulnom, az írásra, olvasásra meg a nagymamám majd megtanít – gondoltam. Egyszóval időpocsékolásnak tartottam az iskolába járást.

A szüleim viszont már jó előre meghányták-vetették, hogy melyik iskolába is írassanak.

A szlovák iskola a falu másik végén volt, azután meg „Ki is fog otthon tanulni vele?”, „Hiszen én”, mondta az édesanyám „alig tudok szlovákul, te pedig”, mármint az édesapám „alig vagy itthon”. Így jött a döntés, hogy a gyerek menjen csak magyarba, majd ott is megtanul mindent, amit kell.

Az iskolába járás nemigen okozott gondot, még ha a főúton is kellett átmenni, és a kutyáktól sem féltem.

A berencsi magyar iskola öröktől fogva a templom tövében működött négy osztályhelyiséggel, na meg az igazgatóival, ahol a tanítók is megfértek. Vagy két osztályt összevontak vagy két műszakra ment az ötosztályos iskolában a tanítás.

Ha itt-ott elszabadultunk, az igazgató jobbja terelt helyes útra, na meg a tanító néni intelme, hogy „Ha majd hatodikba Kérre mentek, ott oszt’ a Trelaj tanító megtáncoltat!”

Csupán két évvel később találták ki, hogy nálunk is lesz kilencosztályos iskola, úgy a szlovák, mint a magyar iskolában. Ez az állapot a magyar nyelvű iskolában 1976-ig tartott.

A nagykeri iskola már igazi iskola volt: tornaterme ugyan nem volt, volt azonban kilenc osztálya, külön tantestülete sok

tanítóval, meg egy lapos udvara, ahol sok mindent lehetett csinálni, és a Trelaj tanító már nem is volt ott.

Nyáron biciklin, télen vonattal utaztunk az iskolába, haza gyakran gyalogszerrel jöttünk.

Szülőértekezletek nemigen voltak, de ha úgy adódott, akkor két-három tanító néni Berencsre látogatott, megtisztelte néhány arra érdemes iskolás szüleit, ahol beszámoltak főleg a fiúk magaviseletéről. Az én szüleimet se szokták kihagyni ebből soha.

Emlékszem kisgyermek koromra, mikor az őszinteségem még több formában megnyilvánult, édesanyám rá szokott kérdezni az egyes állításaimra: hogy „Nincs-e hazugság nélkül?” Bizony rögtön azt feleltem, hogy „nincs”, és ugyanezekkel a szavakkal magyaráztam a tanító nénik téves állításait is, hogy „én nem, bizony nem”.

Talán először tudatosítottam, hogy jó lenne egy kicsit jobban tudni szlovákul, amikor a fényképeimet a személyazonosságira bevittem a nyitrai rendőrségre. Ott annyi mindent kérdeztek és mondtak, de én fölaltam magamat, és mindenre „dobro”-vel válaszoltam.

A pályaválasztást megelőzve a szüleim már előre eldöntötték, hogy mi legyenek: a tv javítót nagyon atraktív munkahelynek tartották, míg az édesapám a parkettázót se látta rossznak.

Talán az osztályfőnöknek volt más véleménye, aki közölte velem és a szüleimmel az egyik látogatása során, hogy Nyitrán nyílik egy érettségivel végződő magyar középiskola, és hogy nekem is ott lenne a helyem.

A szüleim nem nagyon ellenkeztek, mert rajtam kívül még négy másik osztálytársamat is beíraták, majd felvételre küldtek. Egy alkalommal egy könyvesboltba tévedtünk, amikor megvettem az első könyvemet. Akkor kezdődött egy bizalmas kapcsolat én és a könyv között.

Szeptemberben léptem át az általános műveltséget nyújtó Nyitrai Magyar Nyelvű Középiskola küszöbét. Hirtelen felnőttek éreztem magamat.

Reggelente tódult a néhány száz diák az iskola patinás kapujába. A márvány lépcsők, emléktáblás faldíszítések, meg a számtalan tabló szinte megbódított, no meg az, hogy a csaknem 30 osztályból egy osztály volt magyar.

A folyosón kezdetben nem nagyon mertünk magyarul beszélni, de idővel ez megváltozott.

Akadt néhány tanár, akiről lehet, csak akkor derült ki, hogy beszél magyarul is, és ők lettek a tanáraink. Lelkes emberek voltak.

Néhány szaktantárgyat szlovákul kezdtünk tanulni, de már félévtől fokozatosan a magyar pedagógiai fakultás segédtanárai oktattak.

A tudásszerzés tempója és talán a színvonala is megnőtt, ami az érettségi vizsgákkal csúcsosodott ki.

Nagy barátságok születtek az osztályunkban – főleg a fiúk között.

Szorgalmas osztály voltunk, hetente egy-egy napot a „Gyártás alapjai” című óra keretén belül egy mezőgazdasági vállalatnál gyakorolhattunk, és a közös munkáért bért is kaptunk.

A második év végeztével már egy csaknem egy hetes magyarországi balatoni kiránduláson vettünk részt. Nagy élmény volt ez, de megint a lányok jártak jobban, mivel mindegyiküknek akadt egy-egy budapesti kísézője.

Néhány tanár bizony neheztelt is ránk, hogy nem kértük fel őket is a pedagógiai felügyeletre az osztálykirándulás alkalmával.

A harmadik – az utolsó – év már az érettségik és a fölvételik hangulatával kezdődött.

Éreztem, hogy megkomolyodtunk, beszélünk a céljainkról, a jövőről, és szorgalmasan készültünk az érettségire.

Mindanyian leérettségiztünk. Akkoriban telefon nem volt hozzáférhető, általában levélben értesítettük egymást a sikereinkről a fölvételi vizsgán. Több idő jutott magunkra is.

Később értesültem róla, hogy nem csak velem, de előttem is hírességek koptatták az iskola kövezetét.

258 Akkoriban ebben az épületben a Piarista templom iskolájába járt II. Grassalkovich Antal is, aki az egyik legszegényebb diák volt.

De az osztálytársak közül is akadtak híres emberek, például Molnárné Borbély Julianna egyetemi tanár Nyitra-gerencserről, Kazán József karmester Berencsről, nem beszélve a nyitrai magyar iskola minket követő 17 esztendőjének további diákjairól.

Szép szokássá vált nálunk az ötévenkénti érettségi, valamint alapiskolai találkozó.

Ha a sors úgy hozná, hogy egyszer újra kezdhetném az életemet, „iskolás koromat”, gondolom, ismét ezt a kerékvágást választanám.

JUDr. Gulka Ede
polgármester

KALÁSZ

A „NAGY KÉRDÉS” – NEM KÉRDÉS

A fiatal magyar családokban fel szokott merülni a gyermek hatéves kora körül, a kérdés: „Milyen tanítási nyelvű iskolába írassuk őt?”

Már maga a dilemma ilyen értelemben vett felvetése szomorú, ugyanis egy magyar családban, magyar szülők magyarul beszélő gyermekénél ez nem szabad, hogy kérdés legyen, mivel a magyar gyermeknek a magyar iskolában van a helye! Saját példám és tapasztalatom, hogy a magyar oktatási nyelvű általános iskola kellőképp felkészíti diákjait úgy, hogy bármely középfokú, illetve felsőfokú tanulmányokat folytatva is megállják a helyüket.

Sőt, mi több, még előnyben is vannak a szlovák iskolát

látogató diákokkal szemben, mert eleve két kultúrát ismernek meg.

Soha nem fordult meg a fejemben, hogy annak idején szüleimet kérdőre vontam volna, miért magyar tanítási nyelvű – akkor még alapiskolába – íratlak. Az életben soha nem éreztem, és nem is érzem ennek hátrányát, s ezért mindhárom gyermekem iskolaválasztásánál ez nem volt kérdés.

Gyepes Lajos
Kalász község alpolgármestere
a Csemadok Nyitrai TV elnöke

AZ ISKOLA, MINT ÉLETÜNK MŰHELYE

„Igazi lelkünket, akárcsak az ünneplő ruhákat gondosan őrizzük meg, hogy tiszta legyen majd az ünnepekre.”

József Attila

Az alapiskolában eltöltött évek határozzák meg mindenkinek az életét. Ezért komoly döntés a megfelelő alapiskola kiválasztása a gyermek számára. Engem örömmel tölt el és hálával tartozom szüleimnek, hogy Szlovákiában élő magyarként az anyanyelvű iskoláztatást választották számomra. Ennek a választásnak az értékét így több évtized elteltével még ma is érzem, talán még jobban, mint valaha.

Közéleti és politikai pályafutásom során sokat segített, hogy tanulmányaim alatt több szempont szerint ismerhettem meg a világot. Ennek köszönhetően egy adott helyzetben könnyebb volt felismerni és kezelni a felmerülő problémákat, illetve feltételezésekre, érzelmekre és különböző téveszmékre megfelelőképpen reagálni. Ugyanis magyar iskolában a magyar történelem és irodalom mellett megismerhettem a szlovákok világát is. Ez sokat segített életem során az eredményes munkához szük-

séges emberi kapcsolatok kialakításában is.

A nyelvi előny szintén a szlovákiai magyar iskolák mellett szól, ami sok szlovákiai magyar érvényesülését alapozta meg.

Ha nem anyanyelvemen tanultam volna, feltételezem, hogy sose ismertem volna meg Radnóti Miklós vagy József Attila műveit és bennük a mai napig érvényes gondolatokat. A magyar történelem és irodalom hasonló személyiségeinek tapasztalatai, műveikben lejegyzett mondanivalójuk sok esetben segítettek át nehéz helyzetekben a múlt időben, és ugyanúgy segítettek egyes élethelyzeteket megérteni.

Elődeim rám bízott örökségét úgy próbálom továbbadni, hogy gyermekeim szintén magyar iskolákat látogatnak, és ez nagymértékben hozzájárul felnőtté válásuk természetes folyamataához és az egészséges családi értékek megőrzéséhez.

Ladányi Lajos
a ZKI Központ igazgatója
Kalász-Nyitra

MAGYARNAK MARADNI!

Nehéz beszélni magyarul olyan környezetben, ahol túlsúlyban vannak az „idegen” nyelvűek. Az én szüleim magyarok, a falunkban 1952-ben, amikor én elsős voltam, csak magyar nyelvű iskola volt. Most – 60 év után – már itt is csak szlovák nyelven folyik az oktatás. Ez szomorúsággal tölt el, s azon gondolkodom, milyen fejlemények okozták ezt a fordulatot?

Az én sorsom úgy alakult, hogy az alapiskola utolsó évét már cseh iskolában végeztem el. Diplomát a pozsonyi Komenský Egyetem Orvostudományi Karán szereztem. A tantárgyak vizsgáira részben magyarországi tankönyvekből készültem. A diploma megszerzése után a Komenský Egyetem Tüdőgyógyászati Klinikáján tanársegédként kezdtem el az orvosi, illetve a kutatói munkát, valamint az oktatást. Most is mint

egyetemi docens tanítok, nevelem az orvosi karon a fiatal medikusokat.

Magyar nyelvű alapiskolában tanultam meg olvasni, szereztem új ismereteket a nemzet történelméről, nagyjainkról. A szlovák nyelvű iskolában sosem tudtam volna meg például azt, hogy ki is volt az igazi István király, Ady Endre, Petőfi Sándor, Szent-Györgyi Albert, Széchenyi István és a többiek.

Egészen téves az a nézet, hogy a szlovák nyelvű (nem magyar) oktatás a jövőben sikeresebb és előnyösebb jövőt biztosít a magyar gyerekeknek. Azt sem hiszem, hogy a magyar fiatalok könnyebben végzik el a főiskolai vagy az egyetemi tanulmányaikat, ha szlovák alapiskolában tanulnak. Én sosem éreztem hátrányos helyzetet az miatt, hogy magyar oktatásban részesültem.

A boldogulás és a siker alapköve lehet a kitartás, a szorgalom és a megrendülés nélküli szomj a több tudás iránt. Ha nem tudnék magyarul olvasni, nem hallgatnám naponta a Kossuth Rádiót, Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Bartók Béla zenéjét, sosem érezném magam magyarnak.

MUDr. Urbán István, CSc.
egyetemi docens
Kalász-Pozsony

MIT ADOTT NEKEM A MAGYAR ISKOLA?

Mindig is büszkeséggel töltött el magyarságérzetem. Szlovákiai viszonylatban ez sokkal többet jelent, hiszen egészen más, ha valaki az anyaországban a többségi nemzethez tartozik, vagy pedig a kisebb közösség tagja. Magyarnak születtem, így teljesen egyértelmű, hogy ebben a szellemben élem életemet. El se tudnám képzelni, hogy ne így legyen. Mert akkor hova

sorolnám magamat? Pontosan ez az, amit a magyar iskolában kaptam: hogy megerősödött bennem hovatarozásom tudata. Hogy nincsenek bennem kételyek, ki és mi vagyok valójában.

Hogy az anyanyelvemen tanultam meg írni és olvasni, teljesen természetes a számomra. Szerencsésnek tartom magam, mert nem kellett átélnem azt a kint, hogy más nyelven sajátítsam el az alapismereteket. Az meg már a „csúcs”, hogy szlovákiai magyarként az anyanyelvem mellett a szlovákot is megtanultam, emellett párhuzamosan két kultúrát, két világot ismerhettem meg. S mélyen meg vagyok róla győződve, hogy az anyanyelven kapott alapoknak köszönhetem további tanulmányaim folytatását.

Tekintet nélkül az ember foglalkozására, karrierjére – az anyanyelven való tanulás egy biztos támpontot jelent az egész életre. Egy olyan szilárd talajt, amelyre alapozni lehet. A gyökerek erősödnek általa, azok pedig nagyon fontosak az ember tartásához.

Fiala Ilona
Kalász-Pozsony

NAGYHIND

JÖVŐNK A ZOBORALJÁN

Nagyhinden a jelenünk és a községünk közeli ismeretségben van az asszimiláció jelenségével. Magyarságunk ebben a faluban sajnos kihalóban van, és nincs olyan lelki, sem fizikai tényezőnk, amelynek birtokában ezt a folyamatot mérsékelni vagy netán leállítani tudnánk. Községünk története kapcsán elmondható, hogy a múltból ismerünk három komoly személyiséget, akik falunk méltóságai közé tartoztak. Ezek voltak:

egykori papunk, magyar ajkú tanítónk és a falu bírójá. Alábbiakban közlöm a róluk fennmaradt képeket. Magyar múltunk idézi Farkas Miklós nagyapám is, akire mindig büszke leszek:

Gerő tanítónk Bajmócon a diákokkal

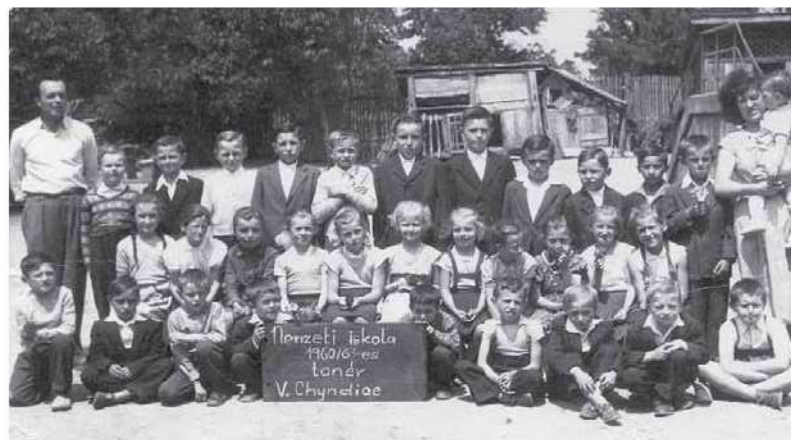

Nagyhind község 1918-ig Magyarországhoz tartozott. Az első világháború befejezése után szlovák nyelvű kutatók említik Štefan Major nevét, aki 1920 – 1923 között volt tanító Nagyhinden. Ezután a Gerő házaspár – Gerő József és neje Erzsébet – vette át az iskolát. Ekkor Nagyhinden szintársulat is működött remek színdarabokkal. Gerő Józsefné Erzsébet tanította a diákokat az első négy osztályban, a többi osztályt a férje vezette. 1938-ban eltávoztak a faluból.

Tanítóink voltak még a Simunek házaspár – Béla és Etelka –, akik rövid időt töltöttek a falunkban. Ebből az időből származik a Gyöngyösbokréta néptáncsoport, amely gyakran fellépett Magyarország egyes területein. Továbbá a Bánkesziről származó Bogdányi házaspár – Bogdányi Ernő és Margit. Bogdányi tanító magyar katonatiszt volt és a front alatt itt tanított a feleségével. Az 50-es, 60-as években itt tanítottak a magyar ajkú Gyurica László, Patay Antal és Jászberényi tanító urak. A 60-as évek után magyar iskolánk tanítói a Pásztor házaspár – Lajos és Piroska – volt, ők 1976-ig folytatták munkájukat. Ebben az évben megszűnt a magyar iskola.

A magyar lakosság száma ekkortól demográfiai szempontból erősen csökken, a falu nemzetiségi aránya rohamosan változik.

Mi a magyarok jövője a falunkban? A szívünkben, lelkünkben kell őriznünk őseink örökségét. A hétköznapiak során ez ugyan akadályokba ütközik, mert csak ritkán van alkalmunk használni anyanyelvünket. Én főleg az idősek körében és a magyar nyelvű helyi lakosok közt beszélem a nyelvet. Szentmise a templomunkban egy hónapban egyszer van magyar nyelven végezve.

A magyar iskola Nagyhinden:

1960/61-es tanév

Egyet biztosan szeretnék: a falunkban tervezek létesíteni egy szobát, helyiséget, ahol kiállítás formájában tárolni fogjuk a nyilvánosság és a falunkba jövő vendégek számára a régi tárgyakat, kellékeket, eszközöket, írásbeli emlékeket és minden mást, ami valamilyen módon magyarságunk múltját idézi. Gyűjtöm az említett régiségeket, és a falubeliek is a segítségemre vannak.

Gyöngyösbokréta – Nagyhindiek – Simunek

266 Együtműködünk a komáromi Ász Stúdióval, közreműködésükkel tervezzük megjelentetni Nagyhind község monográfiáját, amennyiben anyagi lehetőségeink ezt lehetővé teszik.

Színdarab Nagyhinden
– Gerő

Mgr. Farkas Csaba
polgármester

NYITRA

VOLT EGYSZER EGY MAGYAR GIMNÁZIUM ZOBORALJÁN

Nemrégiben felkért volt osztálytársam JUDr. Gulka Ede, hogy mint a Nyitrai E. Guderna gimnázium egykori diákja írjak magamról és arról, hogy mit adott nekem az anyanyelvi oktatás.

Nemsokára 50 éve lesz, hogy a nevezett gimnáziumban

267 elsős lettem. Kimondani is sok, vagy mondhatnám inkább, hál' Istennek, mert kevés embernek adatik meg aktívan megélni ilyen hosszú időszakot.

Nyitrai születésű vagyok, de gyermekkorom óta a mai napig Nyitragerencsén élek, ahol édesanyám oldaláról vannak a gyökereim. Itt kezdtem és fejeztem be az alapiskolát, ahol anyanyelvemen tanultam meg írni és olvasni, és itt fejlődött ki bennem hovátartozásom öntudata. Itt tanultam meg a szép, Kodály Zoltán által gyűjtött népdalokat, a Gerencséri utcát és A csitári hegyek alatt címűt, melyek a mai napig megkönyeztetnek.

Nagy öröm volt számomra, amikor a kilencedik osztályban az akkori iskolánk igazgatója Pista Józsi bácsi bejelentette, hogy Nyitrán, ha elegendő lesz a diák, megnyílhat az E. Guderna Gimnázium magyar tagozata is. Így folytathattam középiskolai tanulmányaimat anyanyelvemen a szülővárosomban. Nagy kihívás volt ez nemcsak az én számomra, de a Nyitra környékén élő összes magyar gyerek számára, akik gimnáziumban szerettek volna tovább tanulni. Nehéz kezdet volt, de szép emlékek fűződnek azokhoz a tanárimhoz és osztálytársaimhoz, akikkel együtt harcoltunk a létünkért.

Sokat adott nekem ez a három év. Főleg önbizalmat, kitartást és olyan tanárokat, akiknek az életben nagyon sokat köszönhetek. Olyan szinten oktattak, hogy a főiskolai éveim alatt sosem okozott hátrányt, hogy én magyar iskolában érettségiztem. Sőt, nagyon sok szlovák iskolatársamnak tudtam a vizsgák előtt órákat adni és elmagyarázni a matematikát (melyet Heringh Antal matematikatanáromnak köszönhetek), a fizikát (Morvay László tanárom kitűnő alapokat adott), a kémiát (Simon László tanáromnak köszönhetően). Történelemtanáromnak (Vass Dezsőnek) köszönhetően megismerhettem magyar történelmünket, kultúránkat, és el tudtam fogadni más nemzet kultúráját, ami az együttélés fő alapja. Szívesen emlékszem vissza magyar tanáraimra is, Varga Violára (aki főleg a szavalás művészetére tanított), Bárta Tiborra és Zsilka Tiborra is.

Én pedig mindig tanár szerettem volna lenni. Matematikát, fizikát, kémiát tanulni és tanítani. Az érettségi után mivel ilyen szakkombináció nem nyílt, bejelentkeztem a Nyitrai Mezőgazdasági főiskola – ma már Agrártudományi Egyetem – fitotechnikai szakára. Hál Istennek, így teljesült életem vágya, mivel a főiskolán maradtam, és tanár lettem, azt csinálom, amit nagyon szeretek: tanítok, előadok és nevelek.

Szlovákia egyik legismertebb egyénisége, a növénytermesztés atyja Špaldon Emil akadémikus vett a szárnyai alá, annak ellenére, hogy tudta, hogy magyar vagyok. Ő lett a doktori iskolázatom, és így a külföldön is elismert úgynevezett Špaldon iskola növendéke lettem. Tőle sajátítottam el a precízséget és a következetességet. Az első előadásra Gödöllőre vitt, ahol bevettem a mély vízbe. Az ottani egyetemnek volt évfordulója. Mikor az ottani kollégák azt mondták neki, hogy egy fiatal, kevés tapasztalattal rendelkező adjunktus itt most nem adhat elő, ő csak elmosolyodott, és annyit mondott: „Én bízom benne, és az előadásomat őneki kell leadnia“. Az előadás után a kollégák elnézést kértek tőlem. Ez számomra nagyon sokat jelentett, erősítette az önbizalmamat.

Mondhatom, színes, boldog életet éltem, és soha nem éreztem magam hátrányban az miatt, hogy a pályafutásom alatt megtartottam saját éneket. Špaldon akadémikus nyugdíjba vonulásával átvettem tanszékünkön az agrár szakirány fő tantárgyát, a Növénytermesztést. Több szaktantárgynak voltam és vagyok mai napig a gesztora. Bevallom, szigorú tanár vagyok, ennek ellenére diákjaim nagyra tartják az előadásaimat, megtelt előadóteremben (évenként kb. 100-150 diákkal), szívdobogást meghalló csöndben figyelnek és jegyzetelnek, ami nagy örömmel tölt el. Annak köszönhetően, hogy az anyanyelvemen sajátítottam el a legfontosabbat, mégpedig az alapokat, a gondolkodás módját és stílusát, nem csak szlovák nyelven adok elő. Nagy megtiszteltetés a számomra, hogy vendégtanárként gyakran járok előadni a Debreceni Egyetemre, illetve a gödöllői Szent István Egyetemre.

Eddigi pályafutásom során 174 diplomatervest neveltem ki (ebből kb. 47 magyar volt), 7 doktoranduszom volt (ebből 3 magyar nemzetiségű). Büszke vagyok arra, hogy az egyik magyar doktoranduszom (Jakubec Henrietta, akinek egyúttal a tutora is voltam a komáromi Selye János Láthatatlan Kollégiumban), doktori munkája a cseh és szlovák egyetemek pályázatán Prágában az első helyezést érte el.

Kutatási téren a tavaszi és őszi árpával foglalkozom. Ebből a témakörből írtam és védtem meg a doktori disszertációm és habilitáltam egyetemi docenssé. Szorosan együttműködöm Szlovákia egyik legnevezetesebb sörgyártó- és malátatermelő cégével, a Heineken a.s.-szel, ahol előadásokat tartok Szlovákia árpatermelői részére. Több szlovákiai VEGA projektnek voltam felelős kutatója, felelős kutató helyettese vagy társkutatója. Társkutatója voltam három állami kutatási projektnek is. Ebből két monográfia és több tudományos munkám jelent meg.

A Debreceni Egyetemmel három nemzetközi bilaterális kutatási minisztériumi pályázatot nyertünk, aminek szlovák félről én voltam a felelős kutatója. Ebből 192 oldalas angol nyelvű monográfiát adtunk ki: Molnárová Juliana - Pepó Péter: „SUSTAINABLE, ENVIRONMENTAL FRIENDLY FIELD CROPS PRODUCTION IN CHANGING CLIMATE CONDITIONS“. Társkutatója voltam egy állami projektnek Horvátországban (Alojzije Lalić, ismert árpanemesítő projektje). A magyar nyelvtudásomnak köszönhetően külföldi kapcsolataim tovább bővültek: Kolozsvárra, Nagyszebenbe, Nagyváradra több Ceepus és Erasmus pályázatot nyertem nemzetközi konferenciákra is előadást tartani. De ugyanúgy kapcsolatokat tartok a lengyel, horvát és cseh egyetemekkel is. Több éve szerkesztőségi tagja vagyok a Nagyváradai „Analele Universității din Oradea, Protectia Mediului” tudományos folyóiratnak. Az egyetemünkön több éven keresztül tagja voltam „Az erdő és szántóföldi növények” című doktori képzés bizottságának. Mai napig az államvizsga-bizottság tagja vagyok. Tagja voltam az „Apáczai Ösztöndíj Tanácsnak” és a „Magyar Állami

Ösztöndíj Tanácsnak” is.

270 Az iskolán kívüli tevékenységeim közül megemlíteném, hogy több mint tíz évig voltam a Szlovák Agrártudományi Egyetem Agrárkara mellett működő szakszervezeti tanács tagja és a kultúrbizottság elnöke. 9 évig voltam Nyitra város képviselő-testületének tagja, majd 8 évig Nyitragerencsén voltam képviselő. Mai napig tanácsstag vagyok a Szlovák Tudományos Akadémia mellett működő Erdészeti és agrártudományok bizottságban.

Amit leírtam, töredéke pályafutásomnak. Nem dicsekvésnek szántam, hanem inspirációnak az ifjú nemzedék számára, hogy ne féljenek vállalni hovatartozásukat. Legyünk büszkék gazdag történelmünkre. Nagyok voltunk és lehetünk, de csakis addig, amíg összetartunk!

Az életben mindig Zrínyi Miklós (1620-1664) mottójához tartottam magam:

"Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók."

Ing. Molnár Julianna, PhD.
egyetemi docens

NYITRAGERENCSÉR

SOK-SOK ÉV TÁVLATÁBÓL

Az ember életében a születésétől a haláláig vannak meghatározó pillanatok, döntések, mérföldkövek.

A legtöbb döntést felnőtt korban hozzuk meg, mondhatnánk, felkészülve az életre, de vannak – életre szólóak –, amelyeket még gyermekkorunkban a szüleink tesznek meg helyettünk.

Így lettem keresztény, hiszen szüleim megkereszteltettek

és vallásos nevelésben részesítettek. Így fejlődött nemzetiségi öntudatom is, hiszen az anyanyelvemen tanultam az első mondókát, verset, dalt, imát.

Szüleim józan gondolkodású, veleszületett intelligenciával rendelkező, egyszerű emberek voltak. A meleg családi otthon biztonságos, felhőtlen gyermekkorot biztosított számomra és a bátyám számára.

Édesapánk – a családfő – igyekezett a család anyagi szükségleteit biztosítani. Édesanyánk a sok házi és kerti munka mellett rengeteg időt töltött velünk, a gyerekeivel.

Családunkban a vallás és a nemzeti hovatartozás tudata szilárd alapokon állt. Ez a tudat határozta meg szüleim döntését 1959-ben, amikor két elsőst indítottak. A bátyámat, aki elsős lett a párkányi gimnáziumban, és jómagamat a Nyitragerencséri Magyar Tannyelvű Alapiskolába. Így az idő távlatából bátor döntésnek tartom akkori elhatározásukat, hiszen Gerencsén abban az időben már más szelek is fújtak. Sok külső hatás, „agitáció“ a szlovák iskola mellett. Szüleim egy percre sem inogtak meg, és döntésükben, meggyőződésükben kitartottak, támogattak mindkettőnket a diploma megszerzéséig.

Szerencsés embernek mondhatom magam, mivel az alapiskola kilenc évfolyamát egészséges szellemű, jól felkészült oktató-nevelő munkát végző pedagógusok irányítása alatt végeztem el. Tanítóim küldetésüknek, hivatásuknak tartották a munkájukat, de ugyanúgy mozdítóereje voltak a község kulturális és közösségi életének is. A tárgyi ismereteken kívül sok-sok útravalót kaptam tanítóimtól, amit életem során igyekeztem kamatoztatni, továbbadni és hasznosítani.

Sajnos, nem adatott meg az a lehetőség, hogy ennek az iskolának eredeti szellemét, jó hírét tovább vigyem. 1976-ban mély sebet ejtett a szívemen az a tény, hogy a magyar osztályokat összevonták, majd teljesen megszüntették. Azóta sok víz lefolyt a Dunán, az iskolaépület külső és belső arculata, valamint szelleme sokban megváltozott. Emlékeimben, a lelkem mélyén azonban mindig ugyanaz az érzés szárnyal, valahányszor átlépek

az iskola küszöbét, amelyet akkor és ott tanítóim oltottak belém. Hálám és tiszteletem fejezem ki mindazok előtt, akik emberségre, lokálpatriotizmusra és az anyanyelv megbecsülésére tanítottak.

Vrábel Anna
polgármester

ISKOLÁIM

Miért is ezt a címet adtam rövid írásomnak?

A magyarázat: nekem öt iskolám volt – ahol tanultam, ahol éltem, ahol neveltek, oktattak, ahol felnőtté váltam, ahonnét nyugállományba mentem. Az én életem az iskola volt, az iskoláim voltak – ugyanis pedagógusként éltem le az életem.

Természetesen a legemlékezetesebb az alapiskola, mely bevezetett abba a világba, ami meghatározóvá vált a későbbi életemben. Tulajdonképpen már itt eldöntöttem, hogy én pedagógus leszek, tanár, aki nevelni, oktatni fogja a gyermekeket, az ifjúságot. Mindez Nyitragerencsén esett meg velem, merthogy itt, a szülőfalumban kezdtem "iskolás" éveimet 1951-ben, és 2008-ban fejeztem be Nagymegyeren a Bartók Béla Alapiskolában.

Azért tartottam ezt szükségesnek megemlíteni, hogy visszaemlékezzek azoknak a nevelőknek, oktatóknak, TANÍTÓKNAK az elkötelezettségére, fanatizmusára, a gyermekek iránti szeretetére és tiszteletére, akik a magyar iskolák újraindulásánál bábáskodtak – nehézséget, akadályt, problémát leküzdve – egy végtelenül nemes cél sikere érdekében. Így utólag is, évtizedek elteltével csak a köszönet hangján lehet róluk szólni. Én személy szerint sokat kaptam alapiskolás tanítóimtól úgy a tárgyi tudás, mint az emberi tartás terén. A tárgyi ismereteken kívül megtanítottak emberségre, mások tiszteletére, az igazi értékek megbecsülésére, öntudatra, kellő alázattal

párosítva, az anyanyelv szeretetére, a nemzeti hovatartozás megingathatatlanságára. Tették mindezt példamutató munkájukkal és életvitelükkel. Lehet, hogy nem mindig és nem mindenben voltak a hivatásuk szakmai csúcán, de lelkiismeretességük és igyekezetük ezeket a hiányosságokat sokszorosán felülmúlta. Nem szeretnék neveket említeni, félve attól, hogy valakit kihagyok a felsorolásból. Ezért inkább csak azt mondom, hogy az akkori tanári kar a magyar iskolának biztos és szilárd fundamentuma volt. Ebben megerősített szeretett nagyapám is, aki mondani szokta volt elég gyakran: „Fiam – mivel így hívtott – a diplomáért, ha elmész, vess keresztet, az iskola előtt, ha mész, emeld meg a kalapod (még ha észrevétlenül is), ha tanítóddal találkozol, hajtsd meg a fejed, és hangosan köszöntsd őt.“

Azután jöttek az évek, a különböző szorítások (nemzeti-ségi, politikai, meg egyéb), és bekövetkezett az, amit otthoni látogatásaim során már szüleimtől, testvéremtől egyre többször vészjóslóan hallottam. A magyar iskola a 70-es években megszűnt otthon, Nyitragerencsén. Mit mondjak? Ez a hír úgy ért engem, mint amikor egy családtagtól búcsúzik az ember örökre. Egy világ dőlt össze bennem. Volt bennem szégyenérzet is: miért történhetett ez meg, kinél, kinnél esett meg a végzetes hiba? De több annál, a bűn! Még ennél is sokkal nagyobb volt a szomorúságom. A magyar iskola megszűnése után egyszer léptem át a volt iskolám küszöbét. Sajnos többször nem voltam rá képes.

Az az intézmény, ahol az anyanyelvünk szépségét, népdalaink gyönyörűségeit megtanították velünk Petőfi, Arany, Gárdonyi, Jókai, Radnóti, Kodály, Bartók művein keresztül, az már megszűnt. Az az intézmény, ahol megtanítottak a nemzetiségünkre büszkének lenni – úgy, hogy ezzel ne sértsük a más nemzetiségűeket –, az már nincs többé. Akkor meg hová mehettem volna?

Hivatásom gyakorlása során sokszor példázódtam ezzel tanulóimnak, nevelve őket egyrészt hazaszeretetre, másrészt

anyanyelvünk szeretetére. De ugyanez volt jellemző igazgatói ténykedésem során is kollégáim körében. Ilyenkor mindig Kodály Zoltánt idéztem, aki a következő gondolatot mondta minderről hallgatóinak, illetve beszélgetőtársainak: „*Anyanyelvéről senki sem mondhatja, hogy a legszebb nyelv a nyelvek között, csakúgy, mint ahogy az édesanyánkról sem mondjuk, hogy a legszebb asszony az asszonyok között, csak azt mondjuk róla, hogy számunkra ő az egyetlen, ő a mi édesanyánk, és ezért szeretjük!*“

PaedDr. Nagy Ernő
nyugalmozott iskolaigazgató,
Gerencsér-Nagymegyer

VISSZAEMLEKEZÉS

Majd négy évtizedig voltam a Gimesi Alapiskola magyar tagozatának a pedagógusa. Sajnos, szomorúan kellett tapasztalnom, hogy az évek múlásával egyre apadt a magyar iskolába beíratott gyerekek száma. Egyre több olyan diák lett, akit magyarként szlovák alapiskolába íratnak a szülei. Nem kétkedem abban, hogy a legjobbat akarták gyereküknek, de nem hiszem, hogy ez minden esetben jó döntés volt részükről. A szülőknek tudatosítaniuk kell, mennyire fontos a gyökerek, az anyanyelv, a hagyományok és egyéb értékek megtartása és továbbadása. Különösen itt Zoboralján, ahol még élő népszokások vannak, csodálatos népdalok, hagyományok és gyermekjátékok. Kár lenne, ha feledésbe merülnének! A hagyományok, a szokások, a játék mind-mind nyelvfejlesztő háttér.

A gyermek az anyanyelvén tanulja meg magát kifejezni, érzéseit kimondani. Ez a nyelv segíti őt abban, hogy a környezettel kapcsolatot teremthessen, megértse a világ dolgait. Az anyanyelv érzelmi nyelv, amely biztonságot nyújt az embernek. Tökéletes elsajátítása után a gyermek felkészült az idegen

nyelvek elsajátítására is, hiszen az anyanyelv ezt megalapozta. Példa erre több volt diákom, akik az alap- és középfokú magyar tannyelvű iskola elvégzése után külföldi egyetemeken folytatták/folytatják tanulmányaikat, még hozzá sikeresen.

Ezek után feltehetjük a már jól ismert és sokszor elhangzott kérdést, hogy fontos-e az anyanyelvi oktatás, a magyar iskola. Igen, nagyon fontos! Kosztolányit idézve: *„Csak anyanyelvemen lehetek én.”*

Mgr. Szeles Mária
nyug. magyar-német szakos pedagógus

DIÁKÉVEIM EMLÉKEI

Még 6 esztendősem voltam, amikor édesanyám 1956-ban, szülőfalumban Nyitragerencsén, beíratott a 9 éves Magyar Tannyelvű Alapiskolába. Szüleim tudták, hogy erős várunk a nyelv, és anyanyelvünkön kell elsajátítanunk a tudást.

Alapiskolás tanítóimnak sokat köszönhetek, mivel belém oltották anyanyelvünk erényeit és szépségeit. Az iskolaigazgató jószívű, de kemény ember volt. Nem bánt kesztyűs kézzel azokkal, akik nem fértek a bőrükbe. Az osztályfőnökünkre úgy emlékszem vissza, mint egy kedves, igazi úri hölgyre, aki, ahogy ő mondta, minden tanulót megpróbál „móresre“, vagyis erkölcsi magatartásra tanítani.

Az alapiskola elvégzése után a középiskolát Nyitrán folytattam humán tagozatú magyar osztályban. Szeretettel gondolok a történelem tanáromra, aki nagytudású, mélyen vallásos és szívvel-lélekkel magyar ember volt. Az ő történelem órái felejthetetlenek a számomra. Tisztelettel gondolok tanárnőmre, aki a magyar nyelv és irodalom szeretetét oltotta belém.

Három éven át latin nyelvet is tanultunk, ami a későbbiekben nagy segítségemre volt. Mivel tanítóim és tanáraink a természet szeretetére és védelmére tanítottak, ezért kedvenc

tantárgyaim közé tartozott a biológia. Alapiskolás koromban még voltak, akik gazdálkodtak, volt állattartás, volt legelő. Mint falusi gyerekek, természetes volt számomra, hogy édesanyám libáit kihajtottam a tarlóra, később pedig valamelyik gazda teheneit a legelőre. Ezek az élmények hatással voltak későbbi életemre.

Érettségi után a Kassai Állatorvosi Főiskolára jelentkeztem. A Kassán eltöltött 5 és fél év volt ifjúságom éveinek legszebb és egyben legnehezebb korszaka. A kezdet nehéz volt, de Isten segítségével sikerült leküzdeni ezeket a nehézségeket. Kitartóan, szorgalmasan és sokat tanultam. Hálával tartozom szüleimnek gondoskodásukért és szeretetükért. Születésnapom alkalmából október vége felé édesanyám időt és fáradságot nem kímélve többször meglátogatott engem és cipelte a sok finomságot. Amikor édesanyám szerető gondoskodására emlékezem, a költő szavai jutnak eszembe:

Köszönöm, Istenem, az édesanyámat!

Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban.

Itt e földön senki sem szerethet jobban!

Halld meg jó Istenem legbuzgóbb imámat:

Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!

A főiskola elvégzése után a Csallóközbe kerültem, ahol kezdetben rövid ideig idősebb kollégákkal dolgoztam, később 9 mezőgazdasági telepen teljesítettem szolgálatot. Négy év elteltével újból visszakerültem Kassára. Pályafutásom alatt sok emberrel találkoztam, és sok mezőgazdasági telepen megfordultam. A rám bízott feladatokat iparkodtam jól és lelkiismeretesen elvégezni. Hivatásom gyakorlása során időnként eszembe jutottak Szent Ágoston szavai: „*Tedd meg, amit megtehetsz, és imádkozz azért, hogy amikor Isten megadja, megtehesd azt is, amit most nem tudsz megtenni.*“

Dr. Rehák István
körzeti állatorvos,
Gerencsér-Makranc

MIÉRT IS?

A családom magyar, amióta világ a világ. Itt élek a szülőföldemen, ez a hazám, bárhová is húzzák a térképen az országhatárokat. Katonának hívnak, magyar a nevem, magyarul beszélek, magyarul gondolkodom, magyarul számolok, magyarul álmodom, és magyarul imádkozom. Magyar vagyok. Mégis szlovák iskolába, majd egyetemre jártam. Orosz-földrajz szakos tanár lett belőlem, úgy, hogy olvasni, írni nem tanultam, nem tanulhattam az anyanyelvemen. A szüleim biztosan jót akartak nekem, de a múlton már nem tudok változtatni. Az első házasságomból született Tamás fiam nagymamája visszatelepült szlovák. A gyermek tökéletesen megtanult és beszélt magyarul, de a válás után minden megváltozott. Nem voltam mellette, így mára teljesen elfelejtette a magyart. Húszévesen már bánja, hogy nem érti, és nem is beszél az apjának, felmenőinek a nyelvét.

Majd a második feleségemtől, aki morva származású, megszületett Nikolasz fiam. Az édesanyjától, aki akkor még nem tudott semmit magyarul, a szlovákot hallotta, és így csak a szlovák világ nyílt ki előtte. A döntés, és a jövő most már az én kezemben volt. Az első lépés az volt, hogy én csak magyarul beszéltem vele, és ezt kértem a szüleimtől is. Ha szólt hozzám, vagy kért valamit, csak magyarul „értettem“. Ez volt a kezdet, ez volt a legnehezebb. Szerencsére a feleségem társam abban, hogy Nikolasz megőrizhesse magyarságát. Elhatároztuk, hogy magyar iskolába írattuk a gyereket.

A falunkban, Nyitragerencséren, sajnos nincs magyar iskola, ezért Gimesre, tőlünk eső harmadik faluba visszük minden nap.

Most már a feleségem is mindent ért magyarul, a gyerek pedig tökéletesen kétnyelvű. Nikolasz a világ legtökéletesebb szotfverjét, a magyar nyelvet használja. Végezetül Wass Albert üzenetét adnám át a többi magyar, szlovákmagyar, magyar-

szlovák szülőknek:

278 *„Járjatok emelt fővel őseitek földjén, mert csak emelt fővel láthatjátok meg az Istent.“*

Mgr. Katona László

NYITRAGESZTE

MIÉRT ÍRATTAM GYERMEKEIMET MAGYAR ISKOLÁBA?

1953-ban születtem egy zoboralji kis – akkor még színmagyar – faluban, Nyitragesztén, középparaszti családban. Az a néhány hektár föld, amelyen édesapám a nagyapámmal gazdálkodott, bár gazdagságot nem, de biztos megélhetést biztosított népes családunknak.

Mire iskolás korba cseperedtem, ez a falusi paraszti világ a feje tetejére állt. Nagyapámat szövetkezetbe kényszerítették, édesapám meg, hogy eltartsa az akkorra már háromgyermekes családját, arra kényszerült, hogy ő, a megbecsült gazda, segédmunkásként dolgozzon az akkor épülő szentkeresztai alumínium gyárban. Mivel nem beszélte az államnyelvet, itt sok megaláztatás érte. Úgy döntött, engem szlovák iskolába ad, hogy ne érhessem ilyen sérelem a jövőben. Ennek ellenére édesapám megmaradt karakán magyar embernek, és bennünket, a gyermekeket is így nevelt: otthon csak magyarul beszéltünk, imádkoztunk, énekeltünk és álmodtunk. A polcon, ha nem is sok, de magyar könyvek sorakoztak, magyar újságot járattunk, magyar rádiót hallgattunk. Sőt, még az iskolában is magyarul sugdolóztunk padtársunkkal, magyarul beszéltünk a folyosón, magyarul játszottunk az udvaron, később pedig magyarul adtunk elő színdarabot, és természetes volt, hogy 15 éves koromban a Csemadok tagja lettem.

Mindig irigyeltem azokat az embereket, akik hálával és örömmel gondoltak vissza az első iskolájukra, az első tanítójukra. Bennem nincs ilyen emlék. Csak arra emlékszem, hogy nem és nem tudtam összeolvasni a betűket, és nem érttem a tanító nénit. Szerencsére ő is tudott magyarul, így gyakran először magyarul mondta el a tananyagot. Egyedüli szép emlékem az, mikor a tanító bácsi a magyar osztályból átjött zeneórát tartani – a zongora a mi osztályunkban volt –, és akkor mi is énekelhettünk magyarul. Később közgazdasági iskolába jártam Nyitrán, ahol le is érettségiztem. Mivel a reáltárgyak nem érdekelték, s a humán tárgyakból meg nem azt tanultuk, ami engem érdekelt, megérintett és hozzám szólt volna, ezt az iskolát is csak tisztességgel kijártam. Ezekből az évekből azok a legszebb emlékeim, amikor a magyar gimnáziumba járó barátnőimmal a Komáromi Jókai Színház előadására vagy a Magyar Bálba mentünk.

A magyar irodalmat és történelmet önszorgalomból tanultam, csak így tehettem szert ismeretükre. A nálam csak öt évvel idősebb nagynéném gimnáziumi tankönyveit talán többet forgattam, mint ő maga. Sokszor csentem el azt a könyvet, amit éppen olvasott. Középiskolás koromban pompás kötésben lehetett pár koronáért magyar könyvet vásárolni a nyitrai antikváriumban. Nekem Jókai, Mikszáth, Móricz, Kosztolányi novellái, kisregényei voltak a mesék. Az Egri csillagokat szinte minden nyáron elolvastam. Petőfi, Arany, Vörösmarty, Ady és József Attila versei ott voltak a könyvespolcomon. Viszont azokat a dolgokat, amelyek nincsenek meg a könyvekben, de a jó tanító elmondja, elmeséli, megszeretteti a tanulóval, azokat én sosem éltem át. Az a plusz tudás, amit egy jó pedagógus adhatott volna nekem, amiért szerettem volna iskolába járni, az mindig hiányzott.

Már középiskolás koromban elhatároztam, hogy az én gyerekeim magyar iskolába fognak járni. Nem fosztom meg őket attól, hogy örömmel, boldogan, felszabadultan és minden félelem nélkül menjenek iskolába. Attól, hogy anyanyelvükön tanul-

janak, hogy azt tanulják, ami megérinti őket, amihez közük van, amit megértenek. Mindhárom gyermekem magyar alap- és középiskolába járt, és diplomát szerzett. Boldogan és örömmel jártak iskolába – és szlovákul is megtanultak.

Mert annak a magyar gyereknek, aki szlovák iskolába jár – Radnóti után szabadon – annak csak térkép e táj, de nem fogja tudni soha, még ha magyarnak vallja is magát, hogy hol lakott itt Vörösmarty Mihály.

Gál Erzsébet
egykori polgármester

MELLÉKLETEK

AHOL TANULÓINK TANULMÁNYAikat FOLYTATJÁK

A POZSONYI DUNA UTCAI MAGYAR TANNYELVŰ ALAPISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

A II. világháborút követő jogfosztottság évei után az akkori Csehszlovákia magyarok által lakott településein 1950-ben indult újra a magyar nyelvű oktatás az alapiskolákban és középiskolákban. Pozsonyban a több magyar oktatási intézmény közül a Kalinčiak utcában is folyt magyarul a tanítás, majd 1959-ben átköltöztek a Duna utcai impozáns, szecessziós-eklektikus épületbe. 2009 szeptemberében kezdődött a 60. tanév a pozsonyi Magyar Tannyelvű Alapiskola és Gimnázium falai közt, vagy ahogy a szlovákiai magyar körökben ismerik, a Duna utcán. Jelenleg a főváros egyetlen gimnáziuma, ahol magyar nyelven folyik az oktatás. Az ország magyar kisebbségének nyugati határában egyfajta bástya szerepét tölti be. Szükség is van a magyar nyelv védelmére Pozsonyban és környékén, mert a peremvidéken a nyelvi asszimiláció mindig erősebb. Ez az alma mater azonban az évtizedek során olyan nevet szerzett a szlovákiai magyar közoktatásban, amely védjegynek számít a XXI. században is a szlovákiai magyarok körében.

Jelenleg a négy osztályos gimnáziumban évfolyamonként két párhuzamos osztályban tanulnak a diákok. A 2008-ban elfogadott új oktatási törvény értelmében kötelezően két idegen nyelvet oktatunk: az angolt és a németet, de nem zárkozunk el a további idegen nyelvek oktatásától sem. Iskolai programunk része az environmentális, környezettudatos nevelés is. Közvetlen kapcsolatot tartunk fenn a Rákellenes Ligával és az Országos Onkológiai Intézettel. Tanáraink évente megszervezik az Environmentális Napokat, melynek keretén belül a meghirdetett

pályázatra jelentkező diákok (nem csak „Duna utcások”) előadják pályamunkájukat, így szerevezve rutint a projektek írásában és azok megvédésében egy szakmai bizottság előtt. De sor kerül a fotópályázatra beküldött munkák kiállítására és díjazására is, továbbá rendhagyó öko-divatbemutatóra, egészséges ételek készítésére és elfogyasztására, valamint tanulmányútra is.

Az iskolai program külön részét képezi az etnográfia, melynek védnöke a Pozsonyban székelő Ifjú Szivek Állami Táncegyüttes. Profi táncosaik oktatják a vizuális kultúrát, népzénet és folklorisztikát. Aki ezt a képzést választja, a 4. év végén szakérettségit tesz. Iskolánk öt évvel ezelőtt felvállalta a szlovákiai magyar irodalom népszerűsítését is, amikor első alkalommal meghirdette és azóta évente megrendezi az országos Kulcsár Tibor Vers- és Prózamondó Versenyt párhuzamosan az országos Esszéíró Pályázattal (ez utóbbit a Vidéo Alapítvánnyal közösen). A versenyen csupán (cseh)szlovákiai magyar költők vagy írók műveit „hangosíthatják ki” az alapiskolás vagy gimnazista versenyzők, akiket a három tagú zsűri értékeli (Bárdos Ágnes, Dráfi Mátyás, Lelkes Júlia, Jarábik Gabriella, Haraszi Mária, Culka Ottó vagy a mosonmagyaróvári Horváth Ferenc foglaltak eddig helyet a bírálóbizottságban).

A harmadik évfolyamban a kötelezően választható tantárgyak között szerepel az alkalmazott gazdaságtan. Egy tanév alatt az elméleti képzés mellett gyakorlati ismeretekre is szert tesznek a diákok, hiszen alapítanak egy fiktív diákvállalatot, a *DunaStart*. Az e lehetőséget választó diákok júniusban nemzetközi certifikátumot (Junior Achievement) vehetnek át. Az évente megvalósuló rendezvényeink gazdag kínálatából kiemelkednek a külföldi tanulmányutak: láttuk Krakkót, Londont, Stokholmot, Firenzét és környékét, Strasbourgot, Ausztria magyar vonatkozású nevezettségét.

Tanintézményünk otthont ad nemcsak a pozsonyi, hanem a távolabbról érkező diákok számára is. 100-150 km-es körzetből vannak tanulóink. Nemcsak a Csallóköz, Mátyusföld, Párkány és Zselíz környékéről, hanem Palócföldről és Zoboraljá-

ról is érkeznek hozzánk diákok. Akik ilyen messze kerülnek el az otthon melegétől, azokat bizonyosan a tudásvágy és az ismereteik bővítése motiválja. A zoboralji iskolákból érkező diákok kiváló tudással vannak felvértezve, nagyon jól beszélnek a szlovák nyelvet, és az itt töltött évek során tudatosan készülnek az általuk kiválasztott pályára. Szinte mindannyian a továbbtanulást választják. A végzősök között vannak orvosok, gyógyszerészek, mérnökök, kutatók, közgazdászok, építészek, tanárok, újságírók, néprajzkutatók, tolmácsok, akik olykor-olykor egy érettségi találkozó alkalmából ellátogatnak a régi jó alma materbe, s így szerzünk róluk egy-egy információt.

Tanulóink csaknem 100%-a továbbtanul. A szlovákiai egyetemek közül elsősorban a pozsonyiakat választják, amelyek az ország legszínvonalasabb egyetemei is egyben. Mivel a négy év alatt bőven akad lehetőségük a fővárossal és annak felsőoktatási intézményeivel való megismerkedésre, különösen az utolsó évben, amikor az egyetemek előkészítő tanfolyamai karnyújtásnyira vannak tőlük, így aztán az érettségi után könnyebben veszik az egyetemi felvételik okozta akadályokat. Szlovákia mellett Magyarország, Csehország vagy Ausztria egyetemeit is megcélozzák diákjaink, de a nyugatabbra, esetleg keletebbre eső országok felsőoktatási intézményei sem jelentenek sokuknak akadályt.

A távolabbról érkező diákok se érezzék magukat a pozsonyiakhoz képest elveszetteknek, mert az esetleges szlováknyelv-tudásbeli különbségek kis akarattal hamar leküzdhetőek. Szállást és étkezési lehetőséget is tudunk biztosítani a főváros középiskolai kollégiumaiban. Iskolánk ezekről a helyekről könnyen megközelíthető. A naponta ingázó tanulókra is gondoltunk, amikor a tanítás kezdetét 8.30-ra tettük.

Mottónkul nem véletlenül választottuk Szent-Györgyi Albert szavait:

*„Az iskola dolga,
hogy megtanítsa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,*

*hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére
és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen
megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”*

Mgr. Morvay Katalin
igazgató
PaedDr. Iró Erzsébet
igazgatóhelyettes

Weboldal: www.mtag.sk

A KOMÁROMI SELYE JÁNOS GIMNÁZIUM

Intézményünk Szlovákia legnagyobb önálló igazgatású magyar gimnáziuma. Tanulóinak száma az elmúlt tíz évben 650-700 között mozgott. Jelenleg négy-, hat- és nyolcéves gimnáziumi oktatást biztosítunk 22 osztályban. Az iskola tanulói hosszú évtizedek óta sikereket értek/érnek el szinte valamennyi tantárgy tanulmányi versenyében nemcsak kerületi, hanem országos és nemzetközi szinten is. Nem véletlen tehát, hogy a magas szintű oktatás eredményeként az utóbbi öt évben a Nyitrai kerület 28 gimnáziuma közül a legeredményesebb iskola lettünk.

Nemcsak a Komáromi és a környező járások, hanem a távolabbi vidékek legjobb képességű tanulói is jelentkeznek hozzánk. Az évente kiadott Évkönyveink adatai alapján kb. 8-10 járásból jelentkeznek hozzánk az alapiskolák diákjai, akiket a felvételi vizsgák adott kritériumai alapján – vagy felvételi vizsga, vagy felvételi vizsga nélkül – veszünk fel.

Örvendetes tény, hogy a Nyitrai járás szórvány-

magyarságban élő falvaiból folyamatosan jelentkeznek hozzánk fiatalok. Tanulmányi előmenetelük alapján az iskola legjobb, kitüntetett tanulói közé tartoztak és tartoznak ma is, akiknek az alapiskolájukban szerzett tartós ismeretei eredményeként nem okoztak gondot sem a fokozottabb követelmények, sem a beilleszkedés. Különösen az idegen nyelvek elsajátítása terén tapasztalható az ottani alapiskolából jött diákjaink sikeressége, akik az itt szerzett ismereteiket felsőoktatási intézményekben bővítik tovább.

Gimnáziumunkban évente mintegy 120-150 tanuló érettségizik, akik 95%-a tanul tovább hazai vagy külföldi egyetemeken. A jó és biztos alapokkal hozzánk jelentkező, majd itt érettségiző diákjaink közt természetesen ott vannak Zoboralja magyar nemzetiségű fiataljai is, akik a legigényesebb egyetemi elvárásoknak is eleget tesznek, igazolva az anyanyelven történő tanulás fontosságát.

Mgr. Kustván Ilona
igazgatóhelyettes

Weboldal: www.sjg.komarno.sk

AZ ANYANYELVI OKTATÁS FONTOSSÁGÁRÓL

Milyen érvek szólnak az anyanyelvi iskola mellett?

Tájainkon a kisgyermekes családokban szinte állandóan, de különösen az iskolai beíratkozások előtt merül fel a kérdés: milyen tannyelvű iskolába írassák gyermeküket. Hiszen a beíratkozásig ezt a kérdést minden szülőnek el kell döntenie! A döntés nem könnyű, mert értékvesztett világunkban a külső tényezők hatására gyakran elbizonytalanodik a szülő is. Az iskolaválasztás

nehéz feladat elé állítja a szülőket, s ezért néhány gondolattal mint kutató és pedagógus szeretném a döntésüket megkönnyíteni.

Az iskolaválasztás a mi helyzetünkben azt jelenti, hogy anyanyelven, azaz magyarul, vagy államnyelven, azaz szlovákul tanuljon-e a leendő kisdíák. De mit is jelent a mindenki számára ismert, szépen csengő szó, az anyanyelv? E szó számos nyelvben létezik, így pl. a szlovákban materinský jazyk, a németben Muttersprache, az angolban mother language stb.

Az anyanyelv kifejezés azt a nyelvet jelenti, melyet elsőként sajátít el a gyermek, hiszen születésének első napjától fogva tanulja nemcsak az anyától, hanem az apától, a nagyszülőktől és a testvéreitől is. Ez a nyelv jelenti számára az otthonot, s ez a nyelv jelenti számára a biztonságot. Így nem véletlen, hogy ehhez a nyelvhez érzelmileg is szorosan kötődik. De nemcsak az érzelem, hanem az értelem fejlődésének is fontos eszköze az anyanyelv. Ugyanis a gyermek az anyanyelv segítségével ismeri meg a világot, ezen a nyelven válaszolunk az általa gyakran feltett „Mi ez?” kérdésre. Ezért a gyermek az anyanyelvén tanul meg gondolkodni, s így a nyelv és a gondolkodás szorosan összefügg egymással. Mindkettő fejlődése bonyolult és hosszan tartó folyamat, hiszen mire a gyermek iskolába megy, már legalább hat éve tanulja anyanyelvét és fejleszti gondolkodását. Ha az anyanyelvén tanulhat az iskolában, ez a fejlődés folytatódik. Ha nem, a gyermek nyelvi, s ezáltal gondolkodásbeli fejlődése megszakad, mivel nyelvet és gondolkodást kell váltania. Mire pedig a magyar anyanyelvű gyermek elsajátítja második nyelvét, a szlovákot, s megtanul azon gondolkodni, eltelik néhány év. Ezalatt a szlovák iskolában teljesítményében lemarad a szlovák anyanyelvű osztálytársaitól, s a tanulás egyre nagyobb terhet jelent számára, így csökkennek továbbtanulási esélyei is. Sikerélménye nincs, enélkül viszont elveszti a tanuláskedvét, szorongások gyöttrik, mert nem tud megfelelni az elvárásoknak.

Hogy bele tudjuk élni magunkat a gyermek helyzetébe,

képzeljük el, hogy azoknak a szülőknek, akik tanultak pl. németül, s valamilyen szinten el is sajátították azt, németül kellene tanulniuk! Mennyire meggyengülne az otthonosság- és biztonságérzetük! Ugyanezt érezheti az a védtelen gyermek is, aki bár valamit tud szlovákul, de nem ez az anyanyelve.

A tudományos szakirodalomban is azt olvashatjuk, hogy az ismeretek elsajátítását minden gyermeknek az anyanyelvén kell elkezdenie. A szlovák anyanyelvűnek szlovákul, a magyar anyanyelvűnek magyarul. Másként fogalmazva: a gyermeknek azon a nyelven kell tanulnia, amelyet nem csupán jól, hanem a legjobban tud. Ez pedig minden esetben az anyanyelv.

Az anyanyelven való tanulás garantálja a leginkább a gyermek későbbi érvényesülését, a magasabb fokú iskolai végzettség megszerzését is. A kilencvenes évek elején készült Kolonban az a felmérés, mely azt vizsgálta, hogy a magyar anyanyelvű gyermekek magyar vagy szlovák iskolából érvényesülnek-e jobban. A felmérés eredményei egyértelműen azt bizonyították, hogy sokkal többen szereztek diplomát és érettségiztek azok közül, akik magyar anyanyelvüként magyar iskolába jártak. Ez a tény is az anyanyelvi iskola mellett szól.

Nem túlzás tehát, ha azt állítjuk, hogy az iskolaválasztás egy egész életre szóló döntés. Akkor is, ha jól dönt a szülő, akkor is, ha rosszul. Rossz döntés esetén viszont már többnyire lehetetlen helyrehozni azt, amit elrontottunk. Akkor már nem segít a szülők „Én jót akartam!” védekezése sem. Ezért ne a szomszédok, a barátnők és barátok, a közeli vagy távoli rokonok elképzelése szerint döntsenek a szülők, hanem azt vegyék figyelembe, melyik nyelvben érzi magát gyermekük a leginkább „otthon”, vagyis melyik nyelv az anyanyelve.

PhDr. Sándor Anna, PhD.
egyetemi docens

ÉDES ANYANYELVÜNK

288

Amikor egy gyermek születését várja a család, mindenki azon töpreng, vajon milyen lesz a kis emberke, kire fog hasonlítani, mi lesz majd belőle, ha felnőtt, és még sok más kérdést tesznek fel magukban a szülők és rokonok. Izgalommal várják első lépteit és az első értelmes szavakat. Meg sem lepődnek, mikor ugyanolyan nyelven szól hozzájuk, mint ahogyan ők beszélnek. Mindez természetesnek bizonyul. Egy gyermek életére tehát meghatározó hatással vannak szülei, pontosabban azok gondolkodása, kultúrája, nyelve és életmódja. Sokszor bele sem gondolunk, mennyire fontos az anyanyelvünk. Gyermekként édesanyánk nyelvén kezdjük megfogalmazni gondolatainkat kéréseinket, vágyainkat, fájdalmunkat. S ha hirtelen más nyelven szólnak hozzánk, nem értjük, mit szeretnének tőlünk. Amikor kiragadják a gyermeket ebből az édes bölcsőből, ahol minden szavát értik és ő is megért mindent, mintha kettőtörne valami benne. A biztonságból a bizonytalan világba kerül.

Az Istentől olyan ajándékot kaptunk, hogy édesanyánk éppen magyar nyelven szólított meg bennünket, amikor e világra születünk. Ezen a nyelven szólítjuk meg az Istent, aki elvárja, hogy megbecsüljük azt, amit tőle kaptunk. Ezen a nyelven fedezzük fel a körülöttünk lévő világot, ezen a nyelven gondolkodunk és tanulunk. Legalábbis ez lenne a természetes. Így tudjuk elfogadni más nemzet kultúráját és nyelvét, mert a sajátunkat ápoljuk és becsben tartjuk. Amikor azonban mindez megbomlik, az ember szellemének és lelkének egészséges fejlődését kockáztatjuk.

A család után a legfontosabb közösség, mely ez ember szellemét és lelkét formálja, az iskola és a templom. Erdély egyik nagy költője, Reményik Sándor fájdalmas felkiáltása nekünk is szól: „*Ne hagyjátok a templomot, a templomot és az iskolát!*” Imádkozni, azaz Istennel beszélgetni valamilyen nyelven kell,

hogyan tegye az ember, még ha azt mondják is, az Egyház nemzetek feletti. Egyszerűen így alkotta meg az Isten. Nem írhatja felül semmiféle emberi törvényt.

Téves felfogás, miszerint könnyebb lesz a gyermeknek, ha már az iskolában (netán már az óvodában) államnyelven és nem az anyanyelvén fejleszti képességeit, hisz könnyebben boldogul majd az életben. „*Otthon úgyis magyarul beszélünk, tanuljon hát az állam nyelvén. Többre viheti, ha a többség nyelvét beszéli. Még az is lehet, hogy miniszter lesz belőle.*” Az élet tapasztalata pedig mégis mást mutat. Többre viszi az ember, ha anyanyelvén tanul, nemcsak gyorsabban, de könnyebben is. A nagy tudósok mind a saját anyanyelvükön gondolkodva érték el világhírű felfedezéseiket, éljenek bárhol a világon. Ne rakjunk hát fölösleges keresztet gyermekeink vállára. Szenvedve, kínlódva, gyötrődve lépik át az idegen iskola kapuit, sokszor lenézve érzik magukat. Idegen nyelven szólnak hozzájuk, idegennek érzik magukat. Mindez természetes? Ezt akarná az Isten? Idegen nyelven hallanak az Istentől, idegen nyelvű imákat tanulnak a hittanórán, nem úgy, ahogy otthon hallották, nem úgy, ahogy otthon megélték. Mindez idegen, hideg, rideg számukra, és ami ilyen, nehezen szerethető.

Nagyon sok olyan fiatal ismerem, akik anyanyelvükön tanultak az alapiskolában és középiskolában, mégis – vagy éppen ennek köszönhetően – kiválóan teljesítettek az egyetemeken. Lehetséges, hogy sokkal többen lennének sikeresek ezen a téren, ha anyanyelvükön alapozták volna meg ismereteiket.

A 2005/2006-os iskolai évben hetente tartottam szentmisét a Nyitrán tanuló magyar egyetemistáknak, ahol elmeséltem egyik különös élményemet. *Egy alkalommal haldoklóhoz hívtak gyóntatni és megkértek, hogy szlovák nyelven történjen a szentség kiszolgáltatása, mert mindenki szlovák a családban. Természetesen azonnal elindultam a kórházba, ahol a haldokló néni feküdt. Néhány hozzátartozó ott ült csöndben a beteg ágyánál. Megkérdeztem a néni keresztnevét a családtagoktól, és megszólítottam a nénit szlovák nyelven, ahogyan ezt*

289

óhajtották. Erre a néni elkezdte mondani a szentgyónás szövegét: „Gyónom a Mindenható Istennek...” magyar nyelven – jómagam és a család nem kis meglepetésére. A család és mindenki más úgy tudta, hogy a néni szlovák, ám ekkor kiderült, hogy anyanyelve valójában magyar, amit gyermekkorától nem gyakorolt. Ám a halálos ágyán, mintha visszatért volna gyermekkori állapotához, és ismét anyanyelvén szólította az Istent, és kérte az ő bocsánatát.

Élete alkonyán az ember – még ha elkalandozott is – visszatér gyökereihez. Nem tudja megtagadni és nem tudják vele megtagadtatni hovatartozását sem hitében, sem nyelvében. Az ember hite és anyanyelve, életének lényegét képezi. Mindez Istentől kapott ajándék.

Mgr. Farkas Zsolt
garamkövesdi plébános,
a nyitrai magyar egyetemisták egykori lelkipásztora

Reményik Sándor versbe öntött üzenetét átélmélkedve újra felfedezhetjük őseink hűségét Istenhez és az anyanyelvhez, melyből mindnyájan új erőt meríthetünk a mindennapok kísértéseinek legyőzéséhez:

Reményik Sándor:

Templom és iskola
„Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!”

1960-ban a járásban 24 magyar tannyelvű alapiskola működött, melyek nagy része a nyolcvanas évek végéig fokozatosan leépült vagy felsőbb utasításra szűnt meg. Ma már csak három teljes szervezettségű (1 – 9 osztályos) alapiskola és négy kisiskola működik a térségben. A járásban 25 évig nem működött magyar tannyelvű középiskola, míg nem 2000 szeptemberében létrejött Alsóbodokon a zoboralji Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskola. A Nyitra és Vidéke Célalap munkabizottsága minden erejével az alapiskolák és a középiskola megtartásán, a beiratott diákok számának növelésén fáradozik.

A város és vidéke célalapok hálózata a magyarországi Rákóczi Szövetség ösztönzésére jött létre a '90-es évek elején, így a Nyitra és Vidéke Célalap elődszervezete is, azzal a céllal, hogy a magyar kultúrát és oktatást támogassa. A Nyitra és Vidéke Célalap nem befektetési alapként került bejegyzésre a 2001-es év első felében. Fő tevékenysége az adatgyűjtés és rendszerezés a beiratkozási programok lebonyolításához, valamint a magyar nyelvű oktatás megőrzése, színvonalának emelése eszközfeszítéssel és különféle rendezvények szervezésével. Önállóan vagy társszervezőként részt vesz a járás kulturális rendezvényeinek, valamint szakmai találkozók és különféle előadások szervezésében. Tevékenységét pályázatok révén szerzett – elsősorban anyaországi – támogatásokból fedezi.

Az Nyitra és Vidéke Célalapot létrehozó és működtető Rákóczi Szövetséggel és annak társszervezetével, a Csehországi és Szlovákiai Magyar Kultúráért Alapítvánnyal a célalap mai napig szoros kapcsolatot tart fenn és közös programokat bonyolít le. Legjelentősebbek a beiratkozási, valamint az iskolák eszközfejlesztését segítő programok.

A célalap bejegyzését követően a múltban több sikeres pályázati programot sikerült megvalósítani. A Nyitra-vidék magyar tannyelvű teljes szervezettségű alapiskolái és az iskolák

magyar tagozatai első számítógépparkját az Apáczai Köz-alapítvány támogatásával sikerült megvásárolni 2003-ban. Ezt követően további pályázati programok révén (Zoboralji magyar oktatásügy fejlesztése, Szórványban élők oktatásának fejlesztése) további fejlesztéseket – iskolai segédeszközök, tornaszerek, iskolai és könyvtári bútorok, könyvek és különféle segédanyagok beszerzését – sikerült megvalósítani. Ez utóbbi programok lehetővé tették kulturális programok szervezését is a vidék magyar tannyelvű oktatási intézményei részére.

Az Apáczai Közalapítvány támogatásai mellett a magyarországi Oktatási Minisztérium, a Márton Áron Szakkollégium, majd a későbbiekben a Balassi Intézet szórványprogramjainak révén a magyar nyelvű középfokú iskolát választó diákok oktatási költségeinek fedezéséhez járul hozzá a célalap mind a mai napig.

A célalap munkabizottsága az oktatási programokon túl fontosnak tartja a szabadidős programok szervezését is, melyek a közösség kialakulását és megszilárdulását segítik. Igyekszik sokszínű, sokrétű programot biztosítani a vidék szórvány-magyarországa, ezen belül pedig kiemelten az ifjúság részére. Évről évre megszervezi nyári táborát, ahol a gyerekek a klasszikus tábori programokon kívül (fürdés, lovaglás, közös játék, műveltségi és sportvetélkedők, tábortűz) kézműves foglalkozásokkal, a rovásírással és szülőföldjük kulturális örökségével is megismerkednek. A rendszeresen megszervezett nyári táborozáson mintegy 320 zoboralji gyermek vehetett részt térítésmentesen vagy minimális táborozási díj befizetésével az elmúlt 10 év folyamán. A kezdetben a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma által támogatott program megvalósítását mára a Bethlen Gábor Alap támogatása teszi lehetővé.

A Nyitra és Vidéke Célalap az elmúlt évek során több oktatási konferenciát valamint különféle ismeretterjesztő és szórakoztató előadásokat szervezett és képzéseket (például népzenei, kézműves) valósított meg.

A célalap a támogatószervezeteken és a célalaphálózat szervezetein kívül szorosán együttműködik a járás magyar oktatási-, kulturális és társadalmi intézményeivel, szervezeteivel, így az iskolákkal és óvodákkal, a Szlovákiai Magyar Szülői Szövetség alapszervezeteivel, a Csemadok Nyitrai Területi Választmányával és alapszervezeteivel, a Zoboralji Kulturális és Információs Központtal, az Élő Zoboralja Polgári Társulással, valamint a Via Nova Ifjúsági Csoport alapszervezeteivel.

A Nyitra és Vidéke Célalap munkabizottságának összetétele az évek során többször változott. A 2001-es bejegyzéstől az alap céljainak elérését a következő tagok segítették:

PaedDr. Bús Anna, elnök 2001-2009, tag 2009-2010

PaedDr. Csiffáry Melinda, tag 2001-2009

doc. Ing. Fehér Sándor, PhD. tag 2001-2003

Mgr. Hajdú Mária, tag 2001-2010

Mgr. Jaruska Izabella, tag 2001-2003

PaedDr. Szabó Lajos, tag 2001-2003

Mgr. Tóth Zoltán, tag 2003-2004

Mgr. Borbély Edit, tag 2003-2006

Mgr. Jaruska László, tag 2006-2010

Ladányi Lajos, tag 2001-től

Mgr. Maga Judit, tag 2001-től

Paulisz Boldizsár, tag 2001-től

Ing. Masaryk Gyula tag, 2003-tól

PhDr. Gregor Ildikó, tag 2003-2005, 2010-től

Ing. Balkó Róbert, tag 2009-től

Mgr. Brath Valéria, tag 2009-től

Mgr. Šonkoľ Zoltán, tag 2009-től

Mgr. Zilizi Zoltán, tag 2009-től, elnök 2010-től

Csámpai Mária, tag 2012-től

Tóth Klára, ügyvezető 2001-től

Tóth Klára

AZ ÉLŐ ZOBORALJA POLGÁRI TÁRSULÁS

A szlovákiai zoboralji magyar szórványban 2010 őszén új szervezet alakult három település – Kolon, Zsére, Gimes – összefogásával, és a többi magyarlakta község bevonásával. A politikamentes civil kezdeményezés **céljai** a helyi magyar közösség valamennyi tagja számára fontosak lehetnek:

- ☐ A szlovák-magyar párbeszédén túl a régiókat gazdagító hagyományaink, magyar értékeink kiemelése és átörökítésének elősegítése az utánunk jövő generációknak.
- ☐ Az egynyelvűség helyett a többnyelvűség előnyeit valljuk, például az oktatásban: a magyar iskolát látogató gyermek egy nyelvvvel többet beszél majd, miközben szlovák nyelven is kiválóan megtanul. A helyi magyar iskolák tanulói az országos szlovák nyelvű versenyeken a legjobbak között szerepelnek. A magyar iskolák kisebb létszámú osztályaiban a fegyelmezettebb légkör és az egy tanulóra jutó több odafigyelés is a gyermek előnyére válik, eredményességét növeli.
- ☐ Külön figyelmet szentelünk szűkebb régióink teljes szervezettségű magyar tannyelvű iskolájának, a Gimesi Alapiskola magyar tagozatának, mert a kiváló versenyeredményeivel a régióban valóban élen járó intézményt támogatni szeretnénk.
- ☐ Népművelő előadások, táncházak szervezésével, kórusaink és folklórcsoportjaink anyagi és erkölcsi támogatásával is céljaink megvalósulását óhajtjuk elősegíteni.

RNDr. Polyák Imre

MAGYAR ISKOLÁK A NYITRA-VIDÉKÉN A XX. SZÁZAD HARMINCAS ÉVEIBEN

A trianoni döntést követő években az iskolákat illetően is nehéz helyzetbe került a szlovákiai magyarság. Nagy változás volt ez mindenki számára, de különösen az iskola két humán pillére, a pedagógus és a diák sínylette meg a leginkább ezt az időszakot.

A pedagógusok esetében az állampolgárság megvonása jelentette a legnagyobb veszélyt, mely gyakran vagy az állasukból való elbocsátást jelentette, vagy pedig a fizetésük megkurtítását hozta magával. Ezenkívül hiányoztak a magyar pedagógusképző intézetek is, mivel egy részük teljesen megszűnt, egy részüket viszont Magyarországra helyezték át. E örülmények hatására a magyar iskolákban óriási volt a pedagógushiány. A pedagógushiány csökkentésének egyik módja az volt, hogy az érettségivel rendelkezőket gyorsított pedagógiai képzésben részesítették. Viszont ez a kényszermegoldás nem minden esetben biztosította a leendő tanítók szakmai felkészültségét, ellenben a pedagógushiányt némileg enyhítette.

De a diákokra is súlyos terheket rótt ez az időszak! A magyar pedagógushiány miatt vagy ma már elképzelhetetlen létszámú osztályok jöttek létre, vagy magyarul nem, esetleg gyengén tudó szlovák tanítók érkeztek a magyar falvakba. Az egyik koloni parasztasszony naplójában így emlékezik vissza ezekre az esztendőkre: „[...] e jegyzetet kezdem az Úr 1918-as évétől. Emlékezetem az iskolaév, amely a nagy fordulattal kezdődött. A magyar kislányokból majdhogy szlovák lányok lettek, mert itt Magyarország megszűnt s lettünk szlovákiai magyarok. Az iskolában szlovák órákat vezettek be, amit egy hatvanéves magyar tanítónak kellett tartani száz diák számára”. A visszaemlékezés soraiból az is kiderül, hogy az államnyelv tanításával is gondok voltak. Hiányzott a szlovákul tudó tanító és a szlovák tankönyv.

Hasonló gondokkal küzdöttek az akkori nyitrai piarista gimnáziumban is. A gimnázium 1918/1919-es év végi értesítőjében a következőket olvashatjuk: „*A belpolitikai átalakulás ifjúságunk szívét is megrázkódtatta. Iskolai munkánk zavartalan folytatásáért igen tapintatos fegyelmezési eljárásra volt szükségünk. Megnyugvásunkra szolgál, hogy egy-két esetet*

1. ábra:

Dusek Anna, Gimes

leszámítva súlyosabb fegyelemsértés nem történt. [...] A közoktatásügyi minisztériumnak 306631/1919 számú rendeletével 1919. január havában a szlovák nyelvet bevettük rendes tantárgyaink közé. A szlovák nyelv tanítása sok nehézségbe ütközött, mert sem tankönyvünk, sem utasításunk nem volt, másrészt a megfogyatkozott tanári létszám miatt a több órás tantárgyak heti óraszámát is apasztanunk kellett”.

A gondok és nehézségek fölött azonban győzött a szlovákiai magyarság élni akarása. A szülők többsége akkor még magyar iskolába járatta gyermekét, habár akadtak már olyanok is, akik a szlovák iskola mellett döntöttek.

Ennek ellenére iskolarendszerünk az akkori Csehszlovákiában újra magára talált. Hiszen 1933-ban, tizenöt évvel az államfordulat után, s a gazdasági válság idején, egy vaskos kiadvánnyal tiszteleg a megtett út előtt, melynek küldetését a szerzők így határozták meg: „*Csehszlovákia magyar tanítóságának fáradhatatlan és sokoldalú, teremtő munkája emlékére*”. A Dr. Szerényi Ferdinánd által szerkesztett könyv *A csehszlovákiai magyar tanítók almanachja* címet kapta.

Bár e munka számos elméleti-módszertani tanulmányt is tartalmaz, de jelenlegi témánk szempontjából azt a fejezetet emelem ki, melyből tankerületekre, s azon belül falvakra lebontva megtudhatjuk, hol voltak a múlt század harmincas éveiben magyar iskolák, és kik voltak a tanítóik. Többségüknek a fényképét is tartalmazza a kiadvány. Az egyes falvak szócikkeiben nemcsak az ott oktató pedagógus nevét tudhatjuk meg, hanem többek között a következő információkat is megszerezhetjük: hány kötet volt a tanítói könyvtárban, létezett-e az iskolában tejkiosztó, levesosztó vagy „felruházási” akció, milyen iskolán kívüli tevékenységet fejtett ki a pedagógus, milyen társaságoknak és szervezeteknek volt a tagja, végzett-e valamilyen művészeti vagy tudományos tevékenységet stb.

2. ábra:

Harmath Jenő, Pográny

A csehszlovákiai magyar tanítók almanachja szerint a Nyitra-vidéki falvakban állami, felekezeti és községi iskolák működtek, s összesen huszonhat iskolája volt akkor a Nyitra-vidéki magyarságnak. Az alábbi táblázatok az egyes iskolatípusok és községek szerinti bontásban egyrészt a tanító(k) nevét, másrészt a iskola és a tanítók egyéb tevékenységét tartalmazzák.

Ha *A csehszlovákiai magyar tanítók almanachja* nem tartalmaz idevágó adatot, a táblázat 3. oszlopa üres marad.

1. állami iskolák (összesen 6):

Község	A tanító(k) neve	Egyéb adatok
Béd	Fischer Katalin, Henyey Katalin	Iskolai Vörös Kereszt és takarékpénztár, népművelő előadások

Berencs	Hevessy Sarolta, Varga Mária	–
Gímes	Druga Anna, Dušek Anna, Hupka József, Tafferner Gyula	A tanítói könyvtár kötetszáma: 67 Tejkiosztó, levesosztó vagy felruházási akció, Vörös Kereszt
Kolon	Markos János, Stepancsik Irén	–
Menyhe	Ürge Pál, Klein Erzsébet, Ürgéné Pethő Jolán	A tanítói könyvtár kötetszáma: 86
Vicsápapáti	Drahoš Ágost, mohai Sándor, Schottert Szeverin, Turcsek Lajos	–

2. Felekezeti iskolák (összesen 18):

Község	A tanító(k) neve	Egyéb adatok
Alsóbodok	Hrotkó Mária, Szokol Lajos, Szokol Mária	–
Alsócsitár	Matter Ferenc, Matterné Neusch Gabriella	Tejkiosztó, levesosztó vagy felruházási akció, Vörös Kereszt, előadások, mesedélutánok, énekkar
Bábindal	Mohay Ferenc, Burkó Irén	Tejkiosztó, levesosztó vagy felruházási akció, Vörös Kereszt, gazdasági és műkedvelő előadások, tanfolyamok,
Barslédec	Kovács Pál, Nagy Erzsébet, Pechó Lajos	Vörös Kereszt, előadások, tanfolyamok, újságírói tevékenység

Berencs	Faragó Miklós, Kopasz Bertalan, Klemanovics Ilona	–
Csiffár	Bottka József, Szőke Margit, Molnár Magdolna	A tanítói könyvtár kötetszáma: 51, Vörös Kereszt, műkedvelő előadások, tanfolyamok, énekkar, irodalmi tevékenység
Egerszeg	Lencz György, Somos Péter, Steinhübl Irén	–
Felsőaha	Miklóska Aurélia, Nagy Gyula, Nagyné Vajda Adrienna, Kövessy Rózsa Olga	A tanítói könyvtár kötetszáma: 40, Vörös Kereszt, műkedvelő előadások, tanfolyamok
Felsőkirályi	Édes Sándor, Kollárné Cseh Margit, Nagy István, Ruzicska Sándor, Ruzicskáné Vörös Erzsébet	A tanítói könyvtár kötetszáma: 100, Vörös Kereszt, tejkiosztó, levesosztó vagy „felruházási” akció, műkedvelő előadások, tanfolyamok, szervezett ifjúsági gondozás
Gerencsér	Belavsky Margit, Szabó Rozália, Tomasek Katalin, Ulreich László	–
Kalász	Fabana János, Pallya Mária	A tanítói könyvtár kötetszáma: 50, Tejkiosztó, levesosztó vagy „felruházási” akció, műkedvelő előadások,

Nagycétény	Balogh János, Domány Margit, Kovács Erzsébet, Wageiner Etel, Willant Rózsa	–
Nagyhind	Gerő József, Gerőné Kossányi Erzsébet	A tanítói könyvtár kötetszáma: 104, tejkiosztó, levesosztó vagy „felruházási” akció, műkedvelő előadások, énekkar
Nagykér	Beregszegi Mária, Dejczó Teréz, Ernst Sándor, Fray Béla, Kopasz Elemér, Oberth Jolán, Oberth Kálmán, Pan Béla	A tanítói könyvtár kötetszáma: 125, Vörös Kereszt, tejkiosztó, levesosztó vagy felruházási akció, énekkar, műkedvelő előadások, újságírás
Nemespann	Csiffáry Dezső, Pallyáné Martinkovits Margit	Tejkiosztó, levesosztó vagy felruházási akció, Vörös Kereszt, énekkar, tűzoltó szervezet
Pográny	Harmat Jenő, Kaszaláné Bédeky Iren	A tanítói könyvtár kötetszáma: 86, énekkar, tűzoltó szervezet, a politikai életben való részvétel, újságírói tevékenység
Tild	Gruber József, Essösy Margit	A tanítói könyvtár kötetszáma: 140, tejkiosztó, levesosztó vagy „felruházási” akció, műkedvelő előadások, énekkar, irodalmi tevékenység

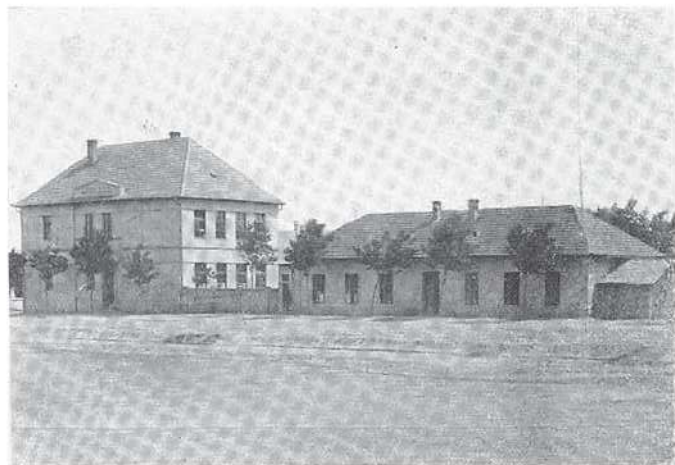
Zsére	Pollner Erzsébet, Ploig Margit, Sebő László, Simek Vilmos	A tanítói könyvtár kötetszáma: 150, Vörös Kereszt, tejkiosztó, levesosztó vagy „felruházási” akció, énekkar, tűzoltó szervezet, énekkar, műkedvelő előadások
-------	--	---

3. Községi iskolák (összesen 2):

Község	A tanító(k) neve	Egyéb adatok
Nyitracsehi	Gajdárné Csábi Irma Gajdár Jenő, Mihalik Mária	A tanítói könyvtár kötetszáma: 42, Vörös Kereszt, tanfolyamok
Nyitrageszte	Silló Valentin, Tóth Piroska	Vörös Kereszt

Olvasva *A csehszlovákiai magyar tanítók almanachjának* a Nyitra-vidékre vonatkozó adatait több tény is szembetűnik. Egyrészt szembetűnő az, hogy a pedagógusok milyen szerteágazó tevékenységet folytattak. Közülük többen szépirodalmi alkotásaikkal váltak ismertté, mint pl. Hevessy Sarolta, aki nemcsak pogrányi, berencsi majd nyitragerencséri tanítóként, hanem költőként is közismert, hiszen az akkori nyitrai regionális kiadványokban, sőt önálló kötetben is közreadta verseit. De másrészt az is szembeötlő, hogy abban az időben még huszonöt magyar iskolája volt a kistérségnek. Ma pedig hány iskolánk van? A részletes választ majd a következő fejezetből tudhatjuk meg. De annyi már itt is elmondható, hogy Berencsen, ahol ma végképp nincs magyar iskola, a harmincas években még kettő is volt: egy állami és egy felekezeti. Az iskolák számának csökkenését főként az okozza, hogy számos magyar szülő a gyermekét – a jobb érvényesülés szándékával – nem az anyanyelvi iskolába íratta. Noha ez a jelenség, bár kisebb mértékben, de már a harmincas években is létezett, mely az óhajtott

302 érvényesülést ugyan akkor sem támogatta, az asszimilációt viszont annál inkább felgyorsította. Ez pedig érvényes napjainkra is.

A nagykeri felekezeti iskola épülete

PhDr. Sándor Anna, PhD.
egyetemi docens

GRÓF ESTERHÁZY JÁNOS

(Nyitraújlak, 1901. március 14. – Mírov, 1957. március 8.)

303

„Itt maradok közöttetek, és veletek fogom átélni a rossz napokat is, mert ha másokat maradásra biztatok, én sem mehetek el innét.”

Zoboralja magyarsága abban a szerencsés helyzetben van, hogy a vidék szülöttje gróf Esterházy János. Nem csak földiként érezzük magunkénak a mártírsorsú politikust. Külön tiszteljük, mert 1938-ban nem a könnyebb és egyszerűbb dolgot választotta, nem hagyta magára a szlovák államban rekedt mintegy 65-70 ezer magyart, hanem sorsközösséget vállalva velük szülőföldjén maradt, és mindent megtett sorsuk jobbra fordulásáért.

Esterházy a Kárpát-medence népeinek békés, toleráns együttélését hirdette, s egyedüli parlamenti képviselőként mert nemet mondani a zsidók deportálását lehetővé tévő törvényre. Ennek ellenére 1947-ben a Szlovák Nemzeti Bíróság kötél általi halálra ítélte a köztársaság szétveréséért és a fasizmus kiszolgálásáért, majd később – családja és barátai közbenjárására – Klement Gottwald köztársasági elnök kegyelemből életfogytiglanra változtatta ítéletét. Az ítélet következtében bejárta Csehszlovákia szinte valamennyi börtönét.

Esterházy János rendszeresen megfordult a Nyitra-vidéki falvakban, látogatta a magyarság búcsújáró helyeit, találkozókon vett részt a falvak vezetőivel. Szülőhelyén, Nyitraújlakon a helybeliek emlékezete istenhívő, igazságos, segítőkész embert őriz. A grófi család máig tiszteletnek örvendő főleg az idősebb lakosok körében.

Forrás: Tóth Klára, Molnár Imre, internet

Ismert felföldi magyarok

(a teljesség igénye nélkül)

Agócs Gergely

Népzene gyűjtő, népzenei szakíró, népzeneész. A Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének munkatársa. A hangszeres magyar és közép-európai népzene kutatásával foglalkozik.

Albert Sándor

Tanár, politikus. Előbb a kassai Magyar Tannyelvű Középfokú Ipariskola tanára, majd a kassai Műszaki Egyetem tanszékvezető docense. 2002–2006 között parlamenti képviselő. 2004-től 2008-ig a komáromi Selye János Egyetem rektora. Pedagógiai szakkikkek, tankönyvek és módszertani könyvek szerzője.

Badin Ádám

Mesemondó, rendező, bábjátékos. A prágai Károly Egyetemen diplomázott. 1993-tól a Kecskeméti Ciróka Bábszínház ügyvezető igazgatója, 1997-ben Rozsnyón Meseszínházat alakított, 2003-tól a Kassai Bábszínház rendezője. A Palóc Mesemondó mozgalom egyik megálmodója és szakmai gondozója.

Balogh Róbert

Táncos, koreográfus, balettigazgató. 1960-ban született Érsekújvárott, a pozsonyi Szépművészeti Főiskola koreográfus szakán végzett. Táncolt a pozsonyi Katonai Művészegyüttesben, majd különböző cseh és szlovák színházak magántáncosa, koreográfusa, balettigazgatója (Olmützben, Pozsonyban, Prágában, Pilzenben). Több nemzetközi koreográfusi díjat nyert.

Balogh Tamás

Sakkozó, nemzetközi mester. 1978-ban született Érsekújvárott. Szlovákia egyéni bajnoka, nyolcszoros korosztályos országos első, többszörös csapatbajnok.

Bárdos Ágnes

Szerkesztő, előadóművész. A pozsonyi magyar gimnáziumban érettségizett, a Komenský Egyetemen magyar–szlovák szakos tanári oklevelet szerzett. A Szlovák Rádió magyar adásának szerkesztő riportere, majd a Szlovák Televízió magyar adásának szerkesztője.

Bartal Károly Tamás

Premontrei szerzetes, jászóvári apát. Párkányban érettségizett, a pozsonyi római katolikus teológián szentelték pappá. Körmöcbányán, Besztercebányán és Érsekújvárott káplán, majd Köbölkúton plébános, Érsekújvárott és Paláston esperes-plébános. 1986 és 1989 között a pozsonyi r. k. papi szeminárium rektora. 1990-től a premontrei kanonokrend apátja Jászóvárott.

Bauer Edit

Szociológus, politikus. A somorjai magyar gimnáziumban érettségizett, a pozsonyi Közgazdasági Egyetemen diplomázott. 2004-től az Európai Parlament képviselője. 2012-ben a brüsszeli székhelyű THE PARLIAMENT magazin az év képviselője díjjal jutalmazza munkáját. A Vox Juventae polgári társulás elemzése alapján a 2009–2012-es időszak legaktívabb szlovákiai európai parlamenti képviselője.

Bauer Győző

Orvos, farmakológus, diplomata. Galántán érettségizett, a pozsonyi Komenský Egyetem Orvostudományi Karán szerzett orvosi oklevelet. A Csehszlovák Tudományos Akadémia, majd a Szlovák Tudományos Akadémia pozsonyi Gyógyszerkutató Intézetének tudományos munkatársa, utóbbinak nyolc évig az igazgatója. Kutatási területe a neurofarmakológia, több, nemzetközileg is elismert tudományos eredmény fűződik a nevéhez. Számos tudományos dolgozata és ismeretterjesztő cikke jelent meg. A Szlovák Tudományos Akadémia tagja, a Magyar Tudományos Akadémia kültagja. Munkáját számos díjjal és kitüntetéssel jutalmazták.

Benkő Géza

Színész, rendező. Az alapiskolát Bodrogszerdahelyen végezte, Királyhelmeceen érettségizett, majd színészdiplomát szerzett Pozsonyban. A szlovákiai magyar színházak mellett játszott Győrben és Nagyszombatban. Több szlovák filmben kapott nagyobb szerepet, és tévésorozatokban is játszott. Beckett Godot-ra várva című abszurdjában nyújtott teljesítményéért a kisvárdai Határon Túli Magyar Színházak Fesztiválján elnyerte a legjobb alakítás díját.

Bíró Szabolcs

Szlovákiai magyar író, újságíró, a Csak Van zenekar énekese. Regényíróként 2007-ben debütált álneven a Naplemente című krimijével. Angolszász álneven még további öt könyve jelent meg. A Francis W. Scott névtől 2010 első napján vett búcsút, amikor megjelent Az ötödik parancsolat című kisregénye, májusban pedig a Sub Rosa című kultúrtörténeti thrillere a MEDIAN Kiadó gondozásában. 2011-ben hozta létre a Historium Kiadót, amely elsőszámú céljának a történelem minőségi szinten való gondozását tűzte ki.

Csuka Gyula

Csiffárról származik. Genetikus, egyetemi tanár. A nyitrai Mezőgazdasági Főiskolán tanult, majd a Csehszlovák Tudományos Akadémia Állatélettani és Genetikai Intézetében Liběchovban aspiráns. Később a nyitrai Mezőgazdasági Főiskola tudományos főmunkatársa és oktatója, ezt követően a dunaivánki Baromfitenyésztési Kutatóintézet tudományos főmunkatársa. Kutatási területe az agrárgenetika és szaporodásbiológia. Számos nemzetközi tudományos konferencián vett részt; nyelvművelő előadásokat is tartott, 1984–1990 között a Csemadok Terminológiai Szakbizottságának elnöke volt. Több szabadalom fűződik a nevéhez, szakmai és tudományos társaságok tagja.

Dráfi Mátyás

Színész, színházigazgató, rendező. Középkisiskolai érettségije után került a komáromi Magyar Területi Színházhoz 1959-ben. 1960–1965 között színészdiplomát szerzett a pozsonyi Szépművészeti Akadémián,

majd visszatért színházához. Később annak igazgatója, népművelő, azután – nyugdíjba vonulásáig – újból a Magyar Területi Színház, ill. jogutódja, a Komáromi Jókai Színház művésze. Az 1980-as évektől a pozsonyi Színművészeti Főiskola oktatójaként is működött. Hangjátékok, rádiós műsorok állandó közreműködője, kulturális műsorok műsorvezetője. Az 1990-es évek második felében Theátrum Polgári Társulás néven alapított társulatot.

Écsi Gyöngyi

Előadóművész, lelkész. A Ghymes zenekar énekeseként vált országosan ismertté. Berzétén kántorként tevékenykedett és népműveléssel foglalkozott. Itt kezdte el önálló bábos előadóművészi pályáját is. A komáromi Calvin János Teológiai Egyetem elvégzése után Hetényben lett lelkész. Énekesként, előadóművészként Európa több országában is számos fellépést tartott, tucatszámú lemezen énekelt, meseszínházat alapított, televíziós műsorokban szerepelt, miközben gyűjtőként is tevékeny volt.

Farnbauer Péter

Multiinstrumentalista, hangmérnök, zeneszerző. Komáromban született és itt járt iskolába is. A zenei világban sokféleképpen ismerik és elismerik: a magyar zenerajongók a Ghymes együttesben, a szlovákiai közönség az Elánban találkozhatott vele, korábban zongorázott Richard Müller énekes mellett, illetve több hangszeren is játszott Peter Nagy énekes csapatában.

Ferenczy Anna

Nyitragerecnséri származású színésznő, író. Alapiskolába szülőfalujában járt, majd mezőgazdasági idénymunkás, ill. cseléd volt. 1952-ben a komáromi Magyar Területi Színház alapító tagja lett, s egészen nyugdíjazásáig a színháznál maradt. 2008-ban a színháztól megkapta az Örökös Tag címet. Regényeket, gyermekverseket és meséket is ír.

Fiala-Butora János

Jogász, közgazdász. A Szlovákiai Magyarok Kerekasztala mellett

működő Jogsegélyszolgálat munkatársa, a Harvard Egyetem Jogi Karának doktorandusz hallgatója. 2012 novemberében egy hét leforgása alatt két nemzetközi pert nyert meg fogyatékos személyek jogai ügyében, melyeket a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága tárgyal.

Gelle Péter, Jakubík Gábor, Riszdorfer Mihály, Riszdorfer Richárd, Tarr György és Vlček Erik

Szlovákiai magyar sportolók, változó összetételben a kajaknégyes (K4) és K2 egység tagjai. Egyénileg is kimagasló eredményeket értek el különféle távokon. Sikerrel szerepeltek a Kajak-kenu Európa- és Világ-bajnokságokon valamint a Világkupán. Likér Péter edző fiai eredményesen teljesítenek a nyári olimpiai játékokon is.

Gubík Ági

Színésznő. 1977-ben született Zselízen. Pályafutását a Sallai Nóra színházban kezdte. Jelenleg a Szegedi Nemzeti Színház vendégművésze. Szlovák és magyar filmekben szerepel. A 39. Magyar Filmszemle legjobb női alakításának díját Till Attila: Pánik című filmjében játszott szerepéért kapta. Jelenleg a Hacktion-Újratöltve című magyar akciósorozatban látható.

Kanócz Zsuzsanna (Zuzana Kanócz)

Magyar származású szlovák színésznő. Magyar középiskolában végzett, majd a pozsonyi művészeti főiskolán Emília Vášáryovától és Martin Hubától tanulta a színészmesterséget. A főiskola elvégzése után a nyitrai Andrej Bagar Színházba szerződött. 2007-ben a legjobb női alakítás díját ítelték neki a nyitrai fesztiválon. Több filmben és televíziós sorozatban is szerepelt.

Kassai Csongor

Kezdetben a kassai Thália Színházban játszott, majd a pozsonyi művészeti főiskola (VŠMU) elvégzése után 1997-ben a Radosinai Naiv Színház tagja lett. Később a Szlovák Nemzeti Színház darabjaiban vállalt szerepeket, de megfordult az Új Színpad, az Aréna Színház és a nyitrai Andrej Bagar Színház színpadán is.

Kaszás Attila

Színész. Az egykori Csehszlovákiában, Vágsellyén született. A komáromi Selye János Gimnázium elvégzése után a budapesti Színház és Filmművészeti Főiskolára került. A diploma megszerzése után tizenöt éven át a Vígszínház, élete utolsó öt évében a Nemzeti Színház tagja. Szabadúszóként játszott a Katona József Színházban, az Új Színházban, a Rock Színházban, de Győrben, Kecskeméten, Sopronban és Szegeden is. Pályája során mintegy ötven darabban játszott főszerepet. Televíziós és mozifilmekben is szerepelt, számos zenés és musical darabban is remek alakítást nyújtott. (2007. március 23-án hunyt el.)

Kemény Viktor

Érsekújvári sportoló. A XIV. nyári paralimpiai játékokon Londonban hetedik helyen végzett 100 méteres mellúszásban.

Kerekes Vica

Szlovákiai magyar színésznő. Neves magyar, szlovák és cseh filmrendezők foglalkoztatják. A 41. Magyar Filmszemlén a Legjobb női alakításért járó díjat vehette át a Ki/Be Tawaret című filmben nyújtott szereplésért.

Lacza Gergely

Pedagógus, az Expired Passport zenekar dobosa, szövegírója, zeneszerzője és vezetője, 2004-től a Szlovákiai Magyar Zenészek Egyesületének elnöke. A Pátria Rádió szerkesztője, zenei és kulturális fesztiválok, valamint tehetségkutató versenyek szervezője. A Katedra folyóirat szerkesztője, jelenleg a Madách-Posonium kiadó megbízott főszerkesztője.

Mokos Attila

Színész. Pályája 1984-ben indult a kassai Thália Színházban. A pozsonyi Filmművészeti Főiskola befejezése után a Komáromi Jókai Színház tagja. Folyamatosan szerepel szlovák és cseh filmekben. 2010-ben a legjobb főszereplői alakításért járó elismerést kapta a Szlovák Filmakadémia gáláján.

Németh Szilárd

Labdarúgó. Első mérkőzését a szlovák A-válogatottban 19 évesen játszotta. Profi pályafutását a pozsonyi Slovan Bratislava csapatában kezdte. Pályafutása során tagja volt a 1. FC Košice, a cseh Sparta Praha, az Inter Bratislava csapatának. Kétszer nyerte el a Szlovák bajnokság gólkirályi címét (2000 és 2001). Játszott Angliában, Franciaországban és Németországban. Meghatározó játékos volt a felnőtt válogatottnak is 1996-tól egészen 2006-ig. 59 mérkőzésen 22 gólt lőtt, ami 2010 júniusáig rekordnak számított a rúgott gólok számában Szlovákia síneiben.

Oszlák Péter

Szógyénből származik, a pozsonyi Duna utcai Gimnáziumban érettségizett. A Színművészeti Főiskolán Emília Vášáryová osztályában végzett. A nyitrai Andrej Bagar Színház művésze. Vendégszerepel a Szlovák Nemzeti Színházban, és szlovák filmekben is játszik.

Prikler Máttyás

Filmrendező. Tanulmányokat folytatott a Színház- és Filmművészeti Egyetemen Budapesten, majd 2009-ben diplomázott a pozsonyi művészeti főiskola film- és televíziós rendezői szakán. Játék- és dokumentumfilmeket is forgat. 2010-ben a Szlovák Filmakadémia díját vehette át a legjobb rövidfilm kategóriában.

Rák Viktória

Színésznő. Középiskolai tanulmányai után került 1999-ben a Kassai Thália Színházhoz. 2002–2006 között elvégezte a pozsonyi Színművészeti Főiskolát, majd visszatért Kassára. Főiskolásként különböző szlovák nyelvű előadások szereplője, illetve vendégszínész Komáromban. A Szomszédok (Susedia), valamint a Tömbház (Panelák) című szlovák televíziós szappanoperák egyik főszereplője, egy szlovák televíziós táncverseny győztese.

Sándor Anna

Nyelvész, egyetemi tanár. Alsócsitáron született. A pozsonyi Komenský Egyetem magyar-latin-történelem szakán végzett. 1974-

1985 között a nyitrai magyar gimnáziumban tanított. 1990-től a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Hungarisztikai Tanszékének oktatója, 2003-tól tanszékvezetője. Kutatási területe Zoboralja, elsősorban Kolon nyelvjárása. 2011-ben Kiemelkedő Tudományos Teljesítmény Díjban részesült (MTA, Arany János-díj).

Száraz Dénes

Színész. Érsekújvárott született. A Színház és Filmművészeti Egyetemen diplomázott. Tekintélyes színházi múlttal rendelkezik, ám igazi ismeretségre a 2009-es Soproni-reklámmal tett szert. A tévénezők a Jóban Rosszban Tamás atyjaként találkozhatnak vele.

Szarka Gyula, Szarka Tamás

A Ghymes együttes tagjai. A zenekar 1983-ban alakult Szarka Gyula vezetésével. Első koncertjeiket a Gímes községben rendezett ifjúsági táborokban tartották, innen ered a Ghymes név. A zenekar különböző stílusokat ötvöz (népzene, dzsessz, pop). Zenéjük közkedvelt itthon és külföldön is. Fennállásuk óta mintegy 20 lemezt adtak ki.

Szvorák Katalin

Liszt Ferenc-díjas és Alternatív Kossuth-díjas népdalénekes, előadó-művész. A szentendrei Vijicsics Tihamér Zeneiskola tanára és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem vendégtanára. Több nyelven énekel. Harminckét év alatt több, mint háromezer koncertet adott három kontinens 33 országában. 27 önálló lemeze jelent meg.

Takács Nikolas

A galántai származású énekes 2010-ben indult a magyarországi X-Faktor versenyen. A nagydöntőben a 2. helyet szerezte meg. A tehetségkutató műsor befejeztével kiadták az első *X-10 dal az élő showból* című lemezét, ami a Mahasz Top 40-es listáján sokáig állt az első helyen, valamint dupla platinalemez lett.

Tóbiás Szidi

Szlovákiai magyar színésznő. 2011-ben ő kapta a legjobb női alakításért járó elismerést a fennállása huszadik évfordulóját ünneplő Színházi Nyitra fesztivál díjátadóján.

Vicsápi Bugyi Natália

Vállalkozó, nyomdatulajdonos. 2002-ben saját reklámügynökséget hozott létre Budapesten. Az ügynökség a nyomdaipar területén nyújtott szolgáltatásokra szakosodott. 2004-ben saját nyomdát alapít, 2008-tól a nyomdaipari társaság tulajdonosa és ügyvezető igazgatója. 2010-ben elnyeri az év Kiváló vállalkozónője címet, 2012-ben pedig az év Kiváló vállalkozónője díj mellett elnyeri az Év Nője Szlovákiában címet is.

Zsapka Attila

Énekes, zenész. Az 1989-ben alakult KOR-ZÁR verséneklő együttes alapító tagja, melynek 2011-ben jelent meg ötödik lemeze. Zsapka Attila két önálló lemezt készített. A zenekar tagjai így vallanak munkásságukról: „Költészetünk kiváló neves poétáinak jóvoltából valójában egy kimeríthetetlen kincstár, ünneplésre méltó mérhetetlen gazdagság, melyet őriznünk és ápolnunk kell. Néhány pillanat erejéig újra meg újra a nap felé fordítani, megragyogtatni ezeket a kincseket egyáltalán nem rangon aluli, de nagyon is megtisztelő, teljes odaadást igénylő feladat, melynek készséggel teszünk eleget.”

Forrás: Szlovákiai Magyar Adatbank – Fórum Kisebbségkutató Intézet, Wikipédia, Internet

Összeállította: Tóth Klára

Elsősök a Zoboralján

Alapiskola	Beíratott gyermekek száma										
	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13		
Alsóbodoki Alapiskola	5	8	7	3	2	4	0	0	5		
Csehi Alapiskola	1	6	0	3	1	4	2	3	4		
Gímesi Alapiskola	0	0	1	3	2	0	0	1	3		
Koloni Alapiskola	4	6	3	4	6	4	2	2	4		
Nagycétényi Alapiskola	11	7	9	5	4	7	2	5	3		
Nagykéri Alapiskola	9	9	5	4	4	9	5	0	5		
Pogrányi Alapiskola	2	6	6	5	2	3	4	2	2		
Zsérei Alapiskola	3	3	1	1	4	0	2	1	3		
Összesen	35	45	32	28	25	31	17	14	29		

Elsősök Zoboralján a 2012/2013-as tanévben
Nyitrai járás, Érsekújvári járás (Nagykér)

Sor- szám	Név	Szülő neve	Alapiskola
1.	Bencz Boglárka	Bencz Júlia	Zsére
2.	Bencz Levente	Bencz Margit	Gímes
3.	Borsányi Dávid	Borsányi Margit	Nagykér
4.	Brath Péter	Brath Péter	Kolon
5.	Csámpai Alexander	Csámpai Mária	Nyitracsehi
6.	Csámpai Emma	Csámpai László	Nyitracsehi
7.	Csámpai Noémi	Csámpai Andrea	Nyitracsehi
8.	Csámpai Szofia	Csámpai Mária	Nyitracsehi
9.	Gyepes Barbara	Gyepes Angelika	Alsóbodok
10.	Gyepes Dániel	Gyepes Edit	Kolon
11.	Gyepes Márk	Gyepes Andrea	Nagykér
12.	Gyepes Patrícia	Gyepes Ferenc	Alsóbodok
13.	Kmety Szimona	Maga Ilona	Gímes
14.	Kovács Kornélia	Kovács Péter	Nagycétény
15.	Matyó Damián	Matyó Mária	Alsóbodok
16.	Nagy Alexandra	Szabó Jeanetta	Alsóbodok
17.	Nagy Viktor	Nagy Róbert	Gímes
18.	Németh Noémi	Németh Bernadett	Nagycétény
19.	Pindeš Gábor	Pindeš Veronika	Kolon
20.	Rácz Vivien	Rácz Jana	Zsére
21.	Razgyel Ádám	Razgyel Klaudia	Pográny
22.	Sonlajtner Sofia	Sonlajtner Terézia	Zsére
23.	Szabó Dávid	Szabó Szilvia	Nagykér
24.	Szabo Marko	Szabo Aneta	Alsóbodok
25.	Szekeres Dániel	Szekeres Annamária	Nagycétény
26.	Szőke Sebastian	Szőke Zsuzsanna	Nagykér
27.	Urban Róbert	Urban Elvira	Nagykér
28.	Varga Máté Larion	Varga Melinda	Kolon

KÉPEK ISKOLÁINK ÉLETÉBŐL
ALAPISKOLÁK

ALSÓBODOK

1993/94-es tanév

1999/2000-es tanév

síkiránduláson

Magyar Gyermekek Világtalálkozója

játszótéren

Generációk Találkozója kulturális fesztivál

Generációk Találkozása kult. fesztivál

Generációk Találkozása kult. fesztivál

---

osztálykép az 1959/60-as tanévből

1972/73-as tanév

1977/78-as tanév

1978/79-es tanév

2002/2003-as tanév

2004/2005-os tanév

fellépés a csehi kultúrházban 1969-ben

ballagás – 2011/12

fellépés előtt Csehin

villőzés

az első végzős osztály 1958-ban

1983/84 végzősei

1994/95 végzősei

1996/97 végzősei

ballagás 2006/07

kirándulás Ópusztaszeren

kirándulás Fertődön

énekkarunk

hagyományápolás

Csodák Palotája, Budapest

almaünnep

a tanulók Juliska tanító nénivel

anyáknapi műsor

anyáknapi műsor

beiratkozás

sikeres szavalóink

tanévzáró fellépés

tanévzáró fellépés

NAGYCÉTÉNY

elsősök, 1962/63-as tanév

1970/71-es tanév

elsősök, 1995/96-os tanév

1996/97-es tanév

1996/97-es tanév

ballagás 2012

az elsősök avatása

húsvéti foglalkozások

hagyományápolás

Napsugaras Ősz – kultúrműsor

NAGYKÉR

az 1950/51-es tanév végzősei

1972/73 végzősei

Alapiskola Nagykér 2011/2012 2.B 4.B

Alapiskola Nagykér 2011/2012 3.B

Alapiskola Nagykér 2011/2012 5.B 6.B

Alapiskola Nagykér 2011/2012 7.B

Alapiskola Nagykér 2011/2012 8.B

nemzetközi történelmi verseny

Tompa Mihály vers- és Prózamondó Verseny

március 15-i megemlékezés

350

POGRÁNY

351

az 1962/63-as tanév végzősei

az 1979/80-as tanév végzősei

2004 végzősei

alsó tagozat, 2011/12-es tanév

8. évfolyam, 2011/12-es tanév

9. évfolyam, 2011/12-es tanév

gyermeknap – kirándulás Kékkőre

karácsonyi műsor

álarcosbál

hagyományápolás

1987/88-as tanév

1989/90-es tanév

1990/91-es tanév

2000/01-es tanév

2001/02-es tanév

2005/06-os tanév

A Zsibrice alatt 2003-ban

év végi kirándulás

a selmecbányai skanzenben

betlehemezés

362 KÖZÉPISKOLA
ALSÓBODOK

iskolapadban

iskolapadban

szerenád

Nyílt nap – az olasz kultúra bemutatása

konditerem

kollégium

ballagás 2009

érettségi 2009

nyári táborok

nyári táborok

nyári táborok

nyári táborok

ösztöndíjátadó ünnepség

rováselőadás – Szakács Gábor

AZ ÉLŐ ZOBORALJA POLGÁRI TÁRSULÁS ÉLETÉBŐL

Bíró László, Sándor Anna – A család szerepe ma

Nagy Gábor Tamás – Magyar-magyar kapcsolatok

Simon Attila –
Magyar sorsfordulók, 1920

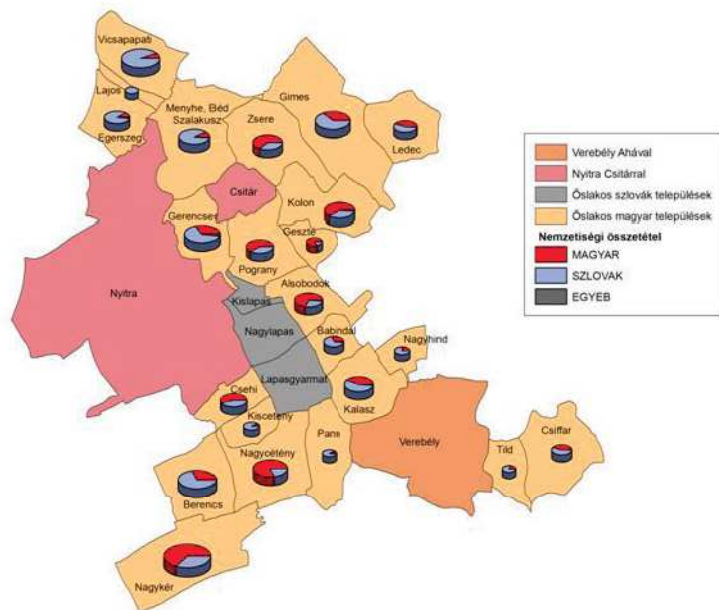

Karaffa János –
Esterházy János emlékezete

Bertényi Iván – A Szent Korona története

Zoboralja nemzetiségi térképe a közelmúltban (2010)

Forrás: www.korkep.sk 2010. szept. 28

A kötet támogatói:

**Kolon Község
Önkormányzata**

www.kolinany.eu

**Gímes Község
Önkormányzata**

www.jelenec.sk

**Nagycétény Község
Önkormányzata**

www.velikycetin.sk

**Lédec Község
Önkormányzata**

www.ladice.sk

**BETHLEN GÁBOR
Alap**

**Berencs Község
Önkormányzata**

www.brenc.sk

**Gerencsér Község
Önkormányzata**

www.nrhrciarovce.sk

**Zsére Község
Önkormányzata**

www.zirany.eu

Brath Tetőszerkezetek – Strechy Brath – Kolon
www.strechybrath.sk

ISKOLÁINK – JÖVŐNK A ZOBORALJÁN

ELSŐ KIADÁS

**KIADTA: NYITRA ÉS VIDÉKE CÉLALAP, ÉLŐ ZOBORALJA POLGÁRI TÁRSULÁS
2012/2013**

SZERKESZTETTE: MGR. ZILIZI ZOLTÁN

**LEKTORÁLTA: PAEDDR. HRBÁCSEK MAGDALÉNA, PHD.
ÉS TÓTH KLÁRA**

**NYOMTA ÉS KÖTÖTTE: *sinex*, SZENC
ISBN 978-80-971227-0-6**

Kiadványunkat ajánljuk mindazoknak, akik egykori iskolájukról olvasnának szívesen, és azoknak a szülőknek is, akik az iskola-választás felelős döntése előtt állnak.

ISBN 978-80-971227-0-6